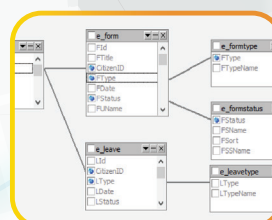
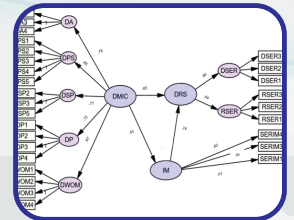




วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Journal of Kanchanaburi Rajabhat University

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565 ISSN 2286-7589



ISSN 2286-7589

สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน



วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Journal of Kanchanaburi Rajabhat University
วารสารวิชาการระดับชาติ ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2
รอบที่ 4 พ.ศ. 2563-2567

คณะผู้จัดทำวารสาร

ที่ปรึกษา

ดร.ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร

ที่ปรึกษาอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

บรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.มนต์ชัย

เทียนทอง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมบัติ

กาญจนกิจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์

ยกส้าน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศาสตราจารย์ ดร.อภิชัย

พันธเสน

มหาวิทยาลัยรังสิต

ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์

สังข์รักษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.วณิ

ชัยวัฒนสิน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมการบริหารวารสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ย์

สุขขาวนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์

รวมชมรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์

วันลา

อาจารย์ ดร.ปิยะพร พิทักษ์ตันสกุล

นางอัมพร ไชยศรี

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์ ดร.ปิยะพร พิทักษ์ตันสกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ วันลา

นางอัมพร ไชยศรี

นางสาวสำอางค์ ชุศรี

นายเรวัตตะ กิจจานุรักษ์

นางปัทมา ชัคัตตริย์

นางวันวิสา ใบบัว

นางสาวปติตตา บุญอินทร์

นางสาวสุนันทา แก้วสอาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 70 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71190

บทบรรณาธิการแถลง

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ฉบับนี้เป็นฉบับประจำปีี่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2565) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีทางวิชาการให้อาจารย์ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สนใจได้เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ งานวิจัย และผลงานสร้างสรรค์อื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาสังคม และการท่องเที่ยว ทั้งในรูปของบทความวิชาการและบทความวิจัย

สาระในวารสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิชาการ จำนวน 2 เรื่อง และบทความวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 11 เรื่อง ประกอบด้วย บทความวิจัยด้านการศึกษา 4 เรื่อง บทความวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ จำนวน 5 เรื่อง บทความวิจัยด้านการเกษตร จำนวน 1 เรื่อง และบทความวิจัยด้านสุขภาพ จำนวน 1 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 13 เรื่อง โดยเป็นบทความจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถาบัน แสดงให้เห็นถึงความสนใจการศึกษาวิจัยที่หลากหลาย มีเนื้อหาบทความที่มีคุณภาพและน่าสนใจ สำหรับนักวิชาการและผู้สนใจทั่วไปเป็นอย่างยิ่ง

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้่านทุกท่าน และขอขอบคุณท่านผู้อ่านที่ได้ให้ความสนใจติดตามวารสารของเราอย่างต่อเนื่อง พบกันใหม่ฉบับหน้า

ศาสตราจารย์ ดร.มนต์ชัย เทียนทอง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิชาการ

พัฒนาการของกฎหมายและศาลของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน	173
พรรณรัตน์ โสธรประภากร พชรณัฐ สัมพันธ์ไพ กิจบดี ก้องเบญจกุล และอารีรัตน์ วิเสโส	
ฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์	185
อัจฉรา สิทธิบุรณานญา อุมาร สิทธิบุรณานญา นิราพร บุญพูล และสิริมงคล จันทร์ดิษฐ์	
บทความวิจัย	
ศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี	198
ชัยวุฒิ ชัยฤกษ์	
การรับรู้ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจหลังใช้บริการโรงแรม	214
ภัทราวุฒิ โนรี และมณฑกานติ ชูชูวงศ์	
ทัศนคติ ความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน และการรับรู้ต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก	228
กันต์ธีร รุจจนิศาววัฒน์ และเลิศพร ภาระสกุล	
การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	242
มณี ชินณรงค์ ศุภลักษณ์ ฉินตระกูล กานต์พิชชา รุ่งเรือง ธนพล รัตนวงศ์คำ สุทธิญา นิสารธัญญ์ และฝน นนทโกวิท	
การจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี	255
เหมือนใจหวัง สัจจา	
ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต	264
อภิชาติ สุขอร่าม ธวัชชัย ดีสี จุฬาลักษณ์ รักพงษ์ และผณินทร์ มาคสิริรินทร์	
ระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	274
มนต์สวรงค์ พลอยมุกดา ชนกฤต มิตรสงเคราะห์ แพรว พิมพ์โพธิ์ และวรากร ราชธา	
การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง	288
ปถมภรณ์ ไทยโพธิ์ศรี และศรีวรรณ ประทุมเกตุ	
การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน	300
รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน	
พุดมภณ วุฒิสุข และภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ	
การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	315
วัฒนา สุทธิพันธุ์ ประทุม ขอบใจ สุจิตรา บุญสวน และลักษมี ฉิมวงษ์	
การพัฒนาสารสกัดจากวัชพืชเพื่อการควบคุมหญ้าอย่างหลังออก	324
นิตยา วาณิชกร และจิราพร โพธิ์งาม	

พัฒนาการของกฎหมายและศาลของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน

DEVELOPMENT OF THAI LAW AND COURTS FROM B.E. 2475 TO THE PRESENT

พรรณรัตน์ โสธรประภากร¹⁾, พชรณัฐ สังข์ประไพ²⁾, กิจบดี ก้องเบญจบุช³⁾, อารีรัตน์ วิเสโส⁴⁾

¹⁾คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ^{2) - 4)} นักวิชาการอิสระ

Phannarat Sothonpraphakorn¹⁾, Pacharanath Sungprapai²⁾, Kijbodi Kongbenjapuch³⁾, Areerat Wiseso⁴⁾

¹⁾ Faculty of Law, Rambhai Barni Rajabhat University. ^{2) - 4)} Independent scholar.

*Corresponding author e-mail: tuk-3399@hotmail.com

Receive : February 24, 2021

Revised: March 22, 2021

Accepted: May 31, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบพัฒนาการของกฎหมายและศาลหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน (2565) เนื่องจากก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ประเทศไทยไม่มีองค์กรบัญญัติกฎหมายโดยตรงการบัญญัติกฎหมายเกิดจากพระมหากษัตริย์ที่จะตั้งคณะกรรมการขึ้นมาจัดทำระบบศาล เรียกว่า “ศาลยุติธรรม” อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และศาลทหารสังกัดกระทรวงกลาโหม

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เกิดองค์กรในการบัญญัติกฎหมาย คือ รัฐสภา และกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภา เรียกว่า “พระราชบัญญัติ” และกฎหมายที่เกิดจากการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรีในเวลาจำเป็นเร่งด่วนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาอีกครั้ง จึงจะใช้ต่อไปได้ เรียกว่า “พระราชกำหนด” ในระบบของศาลยังคงมี 2 ศาล คือ ศาลยุติธรรมและศาลทหาร แต่หลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้เกิดศาลขึ้นมาใหม่อีก 2 ศาล คือ ศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง และเกิดชื่อกฎหมายใหม่ขึ้นมาอีกชื่อหนึ่ง คือ “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ”

ดังนั้น ปัจจุบันกฎหมายจึงอยู่ในชื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด และประกาศหรือคำสั่งของคณะทหารที่ยึดอำนาจปกครองได้ ส่วนพระบรมราชโองการ กฎมณเฑียรบาลเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยตรง ส่วนศาลไทยมี 4 ศาล คือ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลยุติธรรม และศาลทหาร

คำสำคัญ: พัฒนาการกฎหมาย กฎหมาย ศาลไทย

ABSTRACT

This article aims to explain the development of the laws and courts since the change of government B.E. 2475 up to the present time (B.E. 2565). Before the change of government B.E. 2475, Thailand did not have a direct legislative organization. Legislation was decreed by the King who appointed a legislative committee to set up the laws. The court system is called the “Court of Justice,” which is under the Ministry of Justice. The Military Court is under the Ministry of Defense.

After the change of government in B.E. 2475, a legislative organization called the Parliament was established. A law that has been approved by the Parliament is called an “Act.”

A law that is enforced by the Council of Ministers in times of urgency and that is required to be approved by the Parliament in order for it to continue to be used is called an “Emergency Decree.” In today’s court system, the 2 types of courts, namely the Court of Justice and the Military Court, are still in existence. With the promulgation of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540, two new types of courts were established, namely the Constitutional Court and the Administrative Court. The new law is known as the “Organic Act.”

Therefore, the laws are currently under the categories of the Organic Act, Act, Emergency Decree, and announcements or orders of the military corps that have seized power and ruled. Royal commands and the Palatine Law are the royal powers directly enforce by the monarch. At present, there are four types of courts, namely the Constitutional Court, the Administrative Court, the Court of Justice, and the Military Court.

Keywords : Development of laws, Law, Thai Court

บทนำ

กำเนิดของกฎหมายและศาล แต่ละประเทศ มีพัฒนาการของกฎหมายและศาลแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในแต่ละยุคแต่ละสมัย แต่ละประเทศ เช่นเดียวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ทัศนคติของคนในชาติ การปกครอง อิทธิพล จากต่างประเทศ ซึ่งในอดีตพระมหากษัตริย์ เป็นผู้พิจารณาคดีเอง พระมหากษัตริย์จึงเป็นตัวบท กฎหมาย และศาลหลักในการตัดสินคดีจึงเป็นไปตามหลักจารีตประเพณีและความเป็นธรรม (กิจบัติ ก้องเบญจกุล, 2561) ต่อมาเมื่อประชากรมากขึ้น พระมหากษัตริย์เพียงลำพังไม่สามารถกระทำได้ทั้งหมด จึงต้องมีผู้ทำหน้าที่เป็นศาลตัดสินคดี โดยใช้คัมภีร์ พระธรรมศาสตร์เป็นกฎหมายแม่บท ดังนั้น ผู้ที่จะไป ปกครองหัวเมืองจึงถูกส่งไปจากกรมวัง เพราะเป็น บุคคลที่เรียนรู้การบริหารราชการและการพิจารณา ตัดสินคดีของพระมหากษัตริย์ (เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระเทพฯ, 2549) แต่ในปัจจุบันกฎหมายได้แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบ กฎหมายจารีตประเพณี (Common law) และระบบ กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil aw) ระบบกฎหมาย

จารีตประเพณี ได้พัฒนาการระบบศาลเป็นระบบ “ศาลเดี่ยว” ส่วนระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร ได้พัฒนาการระบบศาลเป็นระบบ “ศาลคู่” ศาลแต่ละระบบมีการพิจารณาคดีที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งมีทั้งระบบไต่สวนและระบบกล่าวหา หรือบาง ประเทศอาจใช้ทั้ง 2 ระบบ อีกทั้งชื่อกฎหมายมีความ แตกต่างกันในแต่ละยุคแต่ละสมัย

1. ชื่อของกฎหมายไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีการปกครองที่แตกต่างกัน มีกระบวนการบัญญัติกฎหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น ชื่อของกฎหมายจะมีความแตกต่างกันหรือ เหมือนกันได้ จึงจะต้องศึกษาถึงความหมายเจตนารมณ์ ของกฎหมายว่า ความหมายและเจตนารมณ์ที่แท้จริง เป็นอย่างไร เพื่อจะได้นำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นธรรม เนื่องจากกฎหมายแต่ละอย่างมี เจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน และการนำกฎหมาย แต่ละอย่างไปบังคับใช้ จะต้องมีหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง เหมาะสม หลักเกณฑ์ในการนำไปใช้กับกฎหมาย แต่ละอย่างนั้นจะเป็นเครื่องมือให้เกิดความเป็นธรรม และเกิดความยุติธรรม

1.1 รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญ ของ ประเทศไทย มี ขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ซึ่งก่อนนั้น ประเทศไทย ไม่มี รัฐธรรมนูญ “รัฐธรรมนูญ” หมายถึง กฎหมายสูงสุดที่ใช้เป็นแนวทางในการปกครองประเทศและประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้ว ทั้งสิ้น 20 ฉบับ ทั้งฉบับปัจจุบัน ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 ซึ่งรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับมีชื่อ มี พ.ศ. กำกับ นอกนั้นแล้ว ภายในยังบอกถึง วัน เดือน ปี ที่ประกาศใช้ในสมัยรัชกาลใดไว้ด้วย รัฐธรรมนูญไทยแต่ละฉบับจะมีชื่อเรียกแตกต่างกัน แต่จะมีชื่ออะไรก็ตาม ถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดและในบางช่วงได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญไปแล้ว แต่ก็ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ อำนาจอสูงสุดขณะนั้นอยู่ที่ คณะทหารที่ทำการยึดอำนาจปกครองได้เป็นผู้ใช้อำนาจอสูงสุด (กิจบัติ ก้องเบญจกุล, 2561)

รัฐธรรมนูญเป็นอำนาจอปกครองสูงสุดของประเทศต่าง ๆ แต่เดิมนั้นอำนาจอปกครอง อยู่ที่ผู้ปกครองเพียงผู้เดียว ประชาชนไม่มีส่วนร่วมทางปกครองและการใช้อำนาจอปกครองตรวจสอบไม่ได้เป็นผลทำให้ประชาชนถูกกดขี่และขาดสิทธิเสรีภาพจากการใช้อำนาจอปกครอง John Lock ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยา ชาวอังกฤษ ได้เสนอแนวคิดในหนังสือ Two Treatises of Government ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกันเสมอภาคกัน และการปกครองที่ดีนั้น ต้องมีการแบ่งแยกอำนาจอปกครอง และแนวคิดดังกล่าว Montéquieu ได้นำไปขยายความหนังสือ De l' esprit des lois ได้แบ่งแยกอำนาจอปกครองที่เป็นของประชาชน ออกเป็น 3 อำนาจ คือ

1. อำนาจนิตินบัญญัติ มีหน้าที่ในการบัญญัติกฎหมาย
2. อำนาจบริหาร มีหน้าที่นำกฎหมายไปใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน
3. อำนาจตุลาการ มีหน้าที่ในการนำกฎหมายไปใช้ในการตัดสินคดี

การแบ่งแยกอำนาจอปกครอง ออกเป็น 3 อำนาจ เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลและตรวจสอบระหว่างอำนาจทั้ง 3 ทั้งนี้ “เพื่อรักษาสิทธิเสรีภาพและประโยชน์ของประชาชนจากการใช้อำนาจอปกครอง”

ในการร่างรัฐธรรมนูญของระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญมี 2 รูปแบบ คือ รัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร และรัฐธรรมนูญหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “จารีตประเพณี” สำหรับประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรมาตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญบัญญัติ เรื่องของอำนาจอปกครองว่ามีกี่อำนาจ อะไรบ้าง แต่ละอำนาจนั้น มีหน้าที่อย่างไร มีใครเป็นผู้ใช้อำนาจ และผู้ใช้อำนาจมีกระบวนการเข้ามาเป็นผู้ใช้อำนาจอย่างไร รวมทั้งแต่ละอำนาจจะถ่วงดุลตรวจสอบกันอย่างไร โดยมีเจตนารมณ์เพื่อรักษาสิทธิเสรีภาพและประโยชน์ของประชาชน (กิจบัติ ก้องเบญจกุล, 2561)

1.2 กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ และร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้โดยคำแนะนำและความยินยอมของรัฐสภา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 81) เป็นการออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติ

1.2.1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีทั้งหมด 10 ฉบับ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 130)

- 1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งวุฒิสภา
- 3) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

4) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

5) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

6) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

7) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

8) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

9) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

10) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเริ่มใช้ในประเทศไทยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) เป็นต้นมา เพื่อใช้ขยายความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในบางเรื่อง เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการขยายความเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดบัญญัติหลักเกณฑ์สำคัญว่าให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มีได้บัญญัติรายละเอียดของการเลือกตั้ง จึงต้องบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยลักษณะอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกันเพื่อขยายความในเรื่องนั้น ๆ ที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติรายละเอียดไว้

1.2.2 พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติมีใช้ในประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่หมายถึง

คำชี้ขาด พระโอยการของพระมหากษัตริย์ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2549) แต่ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบันเป็นต้นมานั้น พระราชบัญญัติ หมายถึงกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภา

นอกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว กฎหมายทุกเรื่องให้เสนอในชื่อพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อนและจะเสนอได้โดยคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 133 วรรคหนึ่ง)

1.3 พระราชกำหนด

ในกรณีเพื่อประโยชน์อันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้บังคับเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติก็ได้ การตราพระราชกำหนดดังกล่าว ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในการออกพระราชกำหนดนี้ถือว่าเป็นการออกกฎหมายโดยฝ่ายบริหาร

ในการประชุมรัฐสภาต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภา เพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมสภาและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรี ต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณานุมัติ หรือไม่อนุมัติ พระราชกำหนดโดยเร็วถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนน

เสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดดังกล่าว มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่มีการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และการยืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 172)

1.4 ประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติ

การปฏิวัติรัฐประหาร หรือการยึดอำนาจการปกครองได้สำเร็จ คณะผู้ก่อการย่อมอยู่ในฐานะ “รัฐธำมณิปัตย์” อำนาจปกครอง ทั้งอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ อยู่ที่คณะผู้ก่อการประกาศหรือคำสั่งของคณะผู้ก่อการย่อมมีฐานะเป็นกฎหมายใช้บังคับได้ ซึ่งมีคำพิพากษาศาลฎีกาได้วินิจฉัยรับรองไว้ ดังนี้

1. การที่ คณะรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศได้สำเร็จนั้น คณะรัฐประหาร

ย่อมมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขยกเลิกและออกกฎหมายตามระบบแห่งการปฏิวัติเพื่อบริหารประเทศชาติต่อไปได้ มิฉะนั้นประเทศชาติจะตั้งอยู่ ด้วยความสงบไม่ได้ ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2490 จึงเป็นกฎหมายอันสมบูรณ์การแต่งตั้งให้ผู้ใดเป็นรัฐมนตรีในตอนนั้น ก็ย่อมเป็นการชอบด้วยคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ที่สั่งให้ปลดปลัดกระทรวงฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2485 มาตรา 61 และอาศัยอำนาจตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิธีพิจารณาโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ พ.ศ. 2490 นั้น เป็นคำสั่งที่ออกมาในทางราชการโดยอำนาจและหน้าที่ในตำแหน่งราชการด้วยการใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยตามบทกฎหมายที่ให้อำนาจเมื่อฟังได้ว่าเป็นการกระทำโดยสุจริตในอำนาจและหน้าที่ทั้งมิได้มุ่งที่จะให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ดังนี้ แม้จะวินิจฉัยผิดพลาด ก็หาเป็นละเมิดไม่ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 45/2496)

2. “...คำว่า “รัฐบาล” ตามที่กล่าวไว้ในกฎหมายลักษณะอาญานั้น ไม่มีบทวิเคราะห์ศัพท์ไว้ แต่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแปลว่า “องค์การปกครองบ้านเมือง...รัฐบาลที่โจทก์หาว่าพวกจำเลยจะล้มล้างนั้น เป็นรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในขณะนั้นคือรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2490 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ได้ประกาศใช้ ในกรณีที่มีการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลที่ดำรงอยู่ก่อนรัฐบาลที่ตั้งขึ้นใหม่ ได้เข้าครอบครองและบริหารราชการแผ่นดินด้วยความสำเร็จเด็ดขาด และรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศไว้ได้ และตลอดมาเป็นที่ยอมรับนับถือกันทั่วไปว่าเป็นรัฐบาลอันสมบูรณ์มาช้านานจนบัดนี้ศาลไม่เห็นมีเหตุใดที่จะถือว่า

เป็นรัฐบาลอันไม่ชอบธรรมตามความเป็นจริง อันปรากฏประจักษ์แจ้งอย่างชัดเจน” (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1512-1515/2497)

3. คณะปฏิวัติได้ทำการยึดอำนาจปกครองประเทศได้เป็นผลสำเร็จ หัวหน้าคณะปฏิวัติยอมเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบ้านเมือง ข้อความใดที่หัวหน้าคณะปฏิวัติสั่งบังคับประชาชนก็ต้องถือว่าเป็นกฎหมาย แม้พระมหากษัตริย์จะมีได้ทรงตราออกมาด้วยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรหรือสภานิติบัญญัติของประเทศก็ตาม ฉะนั้น ประกาศของคณะปฏิวัติซึ่งประกาศคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติบังคับแก่ประชาชนจึงเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในการปกครองในลักษณะเช่นนั้นได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1662/2505)

4. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเป็นกฎหมายสูงสุด บทกฎหมายใดที่ขัดกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรย่อมจะนำมาใช้บังคับไม่ได้ คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ใดจะอ้างว่าคำสั่งดังกล่าวขัดต่อกฎหมายนั้นย่อมฟังไม่ได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1729/2512)

5. เมื่อคณะปฏิวัติหรือคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินได้เป็นผลสำเร็จ หัวหน้าคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินย่อมมีอำนาจออกประกาศ หรือคำสั่งอันถือว่าเป็นกฎหมาย ใช้บังคับแก่ประชาชนได้ แม้จะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประกาศใช้แล้วก็ตาม แต่เมื่อไม่มีกฎหมายยกเลิกประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ประกาศหรือคำสั่งนั้นก็ยังคงเป็นกฎหมายใช้บังคับอยู่ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1234/2523)

6. ในระหว่างที่ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ถือว่าธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเป็นกฎหมายสูงสุด บรรดาคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ออกโดยอาศัยอำนาจ มาตรา 17

แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรดังกล่าว และโดยมติคณะรัฐมนตรีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและใช้บังคับได้ คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งให้งดสืบพยานจำเลยมิได้ทำให้คดีเสร็จสิ้นไป ทั้งเรื่องเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา เมื่อจำเลยมิได้โต้แย้งไว้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1540/2531)

7. เมื่อคณะปฏิวัติได้ทำการยึดอำนาจการปกครอง แผ่นดินเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 และประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2519 ต่อมาได้มีการประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งจะได้จัดร่างขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับนี้ ดังนั้น ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 จึงเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศและบริหารราชการแผ่นดินในขณะนั้น

เมื่อตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ระวังหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนหรือทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือการกระทำอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการกระทำอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้ธรรมนูญการปกครองนี้และไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและของสภานโยบายแห่งชาติดำเนินการสั่งการหรือกระทำการใด ๆ ได้ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำของนายกรัฐมนตรีรวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งหรือการกระทำหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมาย” ถ้อยคำในมาตรา 27 ที่ว่า

“...ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและของสภานโยบายแห่งชาติ มีอำนาจสั่งการหรือกระทำการใด ๆ ได้” ย่อมรวมถึง การสั่งจำคุกในเมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ระงับหรือปราบปราม การกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร

เมื่อปรากฏตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 ว่า อ. ถูกกล่าวหาว่าร่วมกับพวกมีเฮโรอินน้ำหนัก 92 กิโลกรัมเศษ มอร์ฟิน 98 กิโลกรัมเศษ และฝิ่นสุกอีก 81 กิโลกรัมเศษ อันเป็นยาเสพติดให้โทษจำนวนมาก ถือได้ว่าเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ บ่อนทำลายสุขภาพอนามัยของประชาชน เป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศชาติและประชาชน ครบองค์ ประกอบ ความผิดที่นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น สามารถใช้อำนาจตามมาตรา 27 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและสภานโยบายแห่งชาติสั่งให้จำคุกตลอดชีวิต อ. ในข้อหาพร้อมกันมีเฮโรอินไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและพยายามส่งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายได้ อันเป็นการใช้อำนาจโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 มาตรา 27 คำสั่ง ของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 ลงวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2521 จึงชอบด้วยกฎหมาย

แม้การออกคำสั่งดังกล่าวมีผลเป็นการลงโทษจำกัดสิทธิเสรีภาพบุคคล ซึ่งโดยปกติจะกระทำได้โดยอาศัยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่เป็นองค์กรใช้อำนาจตุลาการและมาตรา 29 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 จะบัญญัติว่า “ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย” ก็ตามก็ไม่ขัดหรือแย้งกันเอง และหากทำให้คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 กลับกลายเป็นคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายไม่ ทั้งนี้ เพราะการใช้อำนาจพิเศษของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 27 แห่งธรรมนูญ

การปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 เป็นการใช้อำนาจนายกรัฐมนตรีที่จะมีคำสั่งใด ๆ ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 27 ดังกล่าว ส่วนอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้พิพากษาและตุลาการสำหรับคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมที่มีอยู่อย่างใดก็คงมีอยู่อย่างนั้น ซึ่งเป็นคนละส่วนแยกต่างหากจากอำนาจพิเศษของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 27

กรณีไม่ถือว่าเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่งแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 ที่บัญญัติว่า “ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งธรรมนูญ การปกครองนี้บังคับแก่กรณีใดให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย” เพราะการสั่งจำคุก อ. ในคดีนี้เป็นการสั่งโดยชอบด้วยธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2520 มาตรา 27 หากใช้เป็นกรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรนี้ใช้บังคับไม่ ดังนั้น คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 28/2521 ลงวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2521 จึงชอบด้วยกฎหมาย กรณีของผู้ร้องไม่ต้องด้วย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 90 ผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลให้ปล่อยตัว อ. (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 211/2552)

จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่กล่าวมา ถือได้ว่าประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติที่ยึดอำนาจในการปกครองได้เป็น “กฎหมาย”

1.5 ประมวลกฎหมาย

สำหรับ “ประมวลกฎหมาย” เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นในการปฏิรูปกฎหมายสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เป็นการรวบรวมกฎหมายประเภทเดียวกันมาไว้ด้วยกัน เช่น ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา และในสมัยนั้นไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรในการบัญญัติกฎหมาย การบัญญัติกฎหมายออกมา

บังคับใช้ จึงเป็นพระราชดำริของพระมหากษัตริย์ และแต่งตั้งให้คณะบุคคลทำการร่างกฎหมายออกมาบังคับใช้ จนกระทั่งหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และได้แบ่งแยกอำนาจปกครองออกเป็น 3 อำนาจ คือ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ

องค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตย คือ รัฐสภาและกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา เรียกว่า “พระราชบัญญัติ” ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทย มีได้ออกกฎหมายมาใช้ในชื่อประมวลกฎหมายอีกเลย แต่จะออกมาในชื่อพระราชบัญญัติ เช่น

“พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติ บรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535”

“พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499”

“พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ. 2477

“พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477”

“พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558”

ประมวลกฎหมายที่ยังมีใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

1. ประมวลกฎหมายอาญา
2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-6
3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
4. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
5. ประมวลกฎหมายที่ดิน
6. ประมวลรัษฎากร
7. ประมวลกฎหมายทหาร

ประมวลกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างใหม่จะอยู่ในชื่อพระราชบัญญัติ

สรุปได้ว่ากฎหมายไทยที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

1. รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ที่มีฐานะเหนือกว่าบรรดากฎหมายอื่น ๆ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่กำหนดรูปแบบการปกครอง อำนาจหน้าที่ และการใช้อำนาจอธิปไตย กำหนดที่มาของอำนาจอธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายขยายความ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ในบางเรื่องที่มีได้บัญญัติรายละเอียดไว้

3. พระราชบัญญัติ เป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภา หรืออำนาจอธิปไตย เพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน

4. พระราชกำหนด เป็นกฎหมายที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรืออำนาจบริหารในกรณีจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉิน หรือมีภัยพิบัติ หรือเรื่องเกี่ยวกับการเงิน หรือภาษีอากร ฯลฯ และจะต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบ จึงจะใช้ต่อไปได้

5. ประกาศ หรือคำสั่งของคณะปฏิวัติที่ยึดอำนาจปกครองเป็น “กฎหมาย” เนื่องจากการยึดอำนาจของคณะทหารอันเป็นการยึดอำนาจได้ทั้ง 3 อำนาจ คือ ยึดได้ทั้งอำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ดังนั้น ประกาศ หรือคำสั่งคณะทหารที่ยึดอำนาจได้ จึงเป็นกฎหมาย เช่นเดียวกับกฎหมายที่ออกโดยอำนาจอธิปไตย

2. ศาล

การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายให้เป็นไปโดยความรวดเร็ว เป็นธรรมและปราศจากอคติทั้งปวง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 188) บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้โดยพระราชบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 189 วรรคหนึ่ง)

2.1 ศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในขอบเขตของอำนาจศาลอื่น การจัดตั้งวิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 194)

ศาลยุติธรรมมี 3 ชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

1. ศาลชั้นต้น คือ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นต้น เช่น ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญา ศาลแพ่ง มีอำนาจพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาทุกคดีในเขตอำนาจศาลมีองค์คณะผู้พิพากษา 1 คน มีอำนาจเหมือนศาลแขวง และผู้พิพากษาอย่างน้อย 2 คน มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงและศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น เช่น ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย

2. ศาลอุทธรณ์ ได้แก่ ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค และศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น

3. ศาลฎีกา คือ ศาลสูงสุด มีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ มีศาลเดียวในกรุงเทพมหานคร และในศาลฎีกานั้นยังกำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วย ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 9 คน ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้เลือกเป็นรายคดีไป

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

วิธีพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีที่จะอุทธรณ์ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดี อาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาการวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดังกล่าวให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกา ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน และได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน 9 คน โดยให้เลือกเป็นรายคดีและเมื่อองค์คณะของศาลฎีกาดังกล่าวได้วินิจฉัยแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือคำพิพากษานั้น มีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าจะมีอุทธรณ์ ตามมาตรา 195 วรรคสี่ หรือไม่ให้ผู้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษา

หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ ตามมาตรา 195 วรรคสี่ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา 195 วรรคห้า ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 195)

2.2 ศาลปกครอง

ศาลปกครอง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, มาตรา 9) ตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9 บัญญัติ ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่อำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้นหรือไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควรหรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

2. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

3. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

4. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

5. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด

6. คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง เรื่องดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง

1. การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

2. การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

3. คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชั้นอุทธรณ์

ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง เว้นแต่คดีที่มีอยู่ในอำนาจ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, มาตรา 10) ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด

2. คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกาหรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

3. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

4. คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542, มาตรา 10) วิธีพิจารณาคดีปกครอง การฟ้องคดี การดำเนินคดีปกครอง คำพิพากษา หรือคำสั่งทางปกครองเป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 หมวด 4 (มาตรา 42-75)

2.3 ศาลทหาร

ศาลทหาร มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลทหารและคดีอื่น ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 199) ศาลทหารแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ ศาลทหารชั้นต้น ศาลทหารกลาง และศาลทหารสูงสุด ในการพิจารณาคดีทหารนั้น ต้องเป็นคดีที่ทหารไปกระทำความผิดอาญาเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับพลเรือน และไม่เกี่ยวกับคดีแพ่ง ยกเว้นเมื่อมีการรัฐประหารหรือยึดอำนาจโดยคณะทหาร อาจจะมีคำสั่งให้ทหารพิจารณาคดีในบางเรื่องที่พลเรือนกระทำความผิดด้วย เช่น คดีความมั่นคงหรือคดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

2.4 ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย

2. พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ

3. หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 210)

ผู้เขียนมีความเห็นว่า กฎหมายและศาลไทยพัฒนามาเป็นระบบ สอดคล้องตามยุค ตามสมัย และสามารถให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนได้อย่างเสมอภาค จากสมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา ถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ศาลมีอยู่หลายศาลในกรม กอง ต่าง ๆ และผู้ตัดสินคดีเป็นตัวแทนของพระมหากษัตริย์ โดยใช้หลักกฎหมายลายลักษณ์อักษรในแต่ละยุค แต่ละสมัยเป็นบรรทัดฐานยึดหลักความยุติธรรม และความสุจริตเป็นสำคัญ จวบจนสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้รวบรวมศาลทั้งหลายเข้ามาสังกัดกระทรวงยุติธรรม เรียกว่า ศาลยุติธรรมพิจารณาคดีทั้งปวง ยกเว้นคดีของศาลทหารสังกัดกระทรวงกลาโหม และเกิดโรงเรียนกฎหมายขึ้นเป็นครั้งแรก และศาลไทยได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เกิดศาลใหม่ขึ้นอีก 2 ศาล คือ ศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง การพิจารณาคดีใช้ระบบไต่สวนการพิจารณาพิพากษาคดีใช้หลักกฎหมายมหาชนและรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ศาลไทยมีด้วยกัน 4 ศาลคือ

1. ศาลยุติธรรม ใช้ระบบกล่าวหา ใช้หลักกฎหมายอาญาหรือกฎหมายเอกชน แล้วแต่กรณี

2. ศาลปกครอง ใช้ระบบไต่สวน ใช้หลักกฎหมายมหาชน
3. ศาลทหาร ใช้ระบบกล่าวหา ใช้หลักกฎหมายอาญา
4. ศาลรัฐธรรมนูญ ใช้ระบบไต่สวน ใช้หลักกฎหมายมหาชน

สรุป

กฎหมาย ศาล และระบบการพิจารณาคดีแต่ละภูมิภาคของโลก มีแนวความคิดและขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกัน อีกทั้ง มีระบบการปกครองที่แตกต่างกัน ต่อมาเมื่อประเทศต่าง ๆ มีการติดต่อค้าขายและมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น แต่ละประเทศได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการยุติธรรมให้เป็นที่ยอมรับของอาณาารยประเทศ ทำให้กระบวนการยุติธรรม

ของประเทศต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมากขึ้น ซึ่งกฎหมายปัจจุบันของไทยอยู่ในชื่อของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ประกาศหรือคำสั่งของคณะทหารที่ยึดอำนาจในการปกครองได้ ส่วนประมวลกฎหมายเป็นชื่อที่มีมาแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ก่อนมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งในปัจจุบันไม่มีการออกกฎหมายในชื่อประมวลกฎหมาย และการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่มีมาแต่เดิมนั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในชื่อพระราชบัญญัติหรือชื่ออื่นแล้วแต่กรณี ส่วนศาลไทยปัจจุบันมีอยู่ 4 ศาล คือ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลยุติธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กิจบตี ก้องเบญจกุล. (2561). **หลักกฎหมายมหาชน**. กรุงเทพฯ: รามคำแหง.
- โชติ อัสวาลาสกุล. (2554). **ระบบศาลไทย**. ค้นเมื่อ มกราคม 8, 2565, จาก <http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=1582>.
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2549). **บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณรัตน์ ไสธโรประการ, พัชรณัฐ สังข์ประไพ และกิจบตี ก้องเบญจกุล. (2564). ประวัติศาสตร์และระบบการพิจารณาคดีของไทย. **วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**, 5 (1), 21.
- พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นราชบริดิเรกฤทธิ์. ร.ศ. 120.
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.
- สถาบันปรีดี พนมยงค์. (2548). **กฎหมายตรา 3 ดวง เล่ม 1 ฉบับพิมพ์มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- เสนี ปราโมช. (2509). **ประชุมปฐกถาและคำอภิปรายของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช**. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2552). **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ร.แสงกาต์. (2526). **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

ฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์

ONLINE TRADING FRAUD

อัจฉรา สิทธิบุรณายา¹⁾, อุมพร สิทธิบุรณายา²⁾, นิราพร บุญพูล³⁾, สิริมงคล จันทรดิษฐ์⁴⁾

¹⁾ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

²⁾ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

³⁾⁻⁴⁾ นักศึกษานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Atchara Sitthiburanaya¹⁾, Umaporn Sitthiburanaya²⁾, Niraporn Bunphoon³⁾, Sirimongkol Jundis⁴⁾

¹⁾ A Lecturer of Law Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University

²⁾ A Lecturer of Law Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University.

³⁾⁻⁴⁾ A student of Law Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: the.auj@gmail.com

Receive : December 03, 2021

Revised: December 28, 2021

Accepted: April 23, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การกระทำความผิดฉ้อโกงเกี่ยวกับการซื้อขายออนไลน์ ซึ่งปรากฏตามสื่อต่าง ๆ อาทิ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ หรือ ช่องทางดิจิทัล ให้พบแทบจะทุกวัน อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การซื้อขายเปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม เช่น การเห็นสินค้าที่จะซื้อขายกันจริงหรือผู้ซื้อผู้ขายเห็นหน้ากันและกันจริง มาเป็นการซื้อขายแบบออนไลน์ที่ผู้ซื้อจะไม่เห็นสินค้าจริง และคู่สัญญาจะไม่รู้จักกัน จึงทำให้เกิดช่องทางของเหล่ามิจฉาชีพที่อาศัยความเจริญทางเทคโนโลยีหลอกลวงในการซื้อขายออนไลน์ ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้ขายสินค้า เช่น การหลอกลวงขายสินค้าที่ไม่มีอยู่จริง หรืออาจเกิดจากผู้ซื้อที่หลอกลวงซื้อสินค้าแต่ไม่ได้ชำระค่าสินค้า ดังนั้น บทความนี้จึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์ สาเหตุการกระทำความผิดที่อาจมาจากด้านผู้กระทำความผิดหรือด้านผู้เสียหาย โดยเกี่ยวเนื่องกับความผิดฐานต่าง ๆ ในทางอาญา เช่น ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม หรือความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น หากภาครัฐไม่เร่งแก้ไขปัญหาก็จะส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ พร้อมทั้งนำเสนอข้อแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์กับประชาชนต่อไป

คำสำคัญ : ฉ้อโกง ทรัพย์สิน ซื้อขายออนไลน์

ABSTRACT

This academic article aimed to study and analyze offences of online cheating and fraud. This can be seen in multimedia such as newspapers, TV programs, and digital channels every day. Due to the growth of technology, trading is changing. For example, in the past, people shopped at physical stores or meet buyers/sellers in person. Nowadays, many shoppers are engaged in online trading, which means that they cannot see real products or meet their sellers in person. This has enabled criminals to conduct fraudulent acts using technology. Frauds are conducted

both by sellers with non-existent goods or by buyers with no intention to pay for the goods they have ordered. Therefore, this article is about cheating and fraud in online trading and the causes of the offenses from both sellers and buyers. The offenses include many types of criminal acts such as cheating and fraud, fabrication of false documents, computer-related crimes, etc. If the government does not take timely action to solve these problems, they will soon affect the social and economic situations in the country. Recommendations are then provided for public benefit.

Keywords : Fraud, Asset, Online trading

บทนำ

ตั้งแต่อดีตจะเห็นได้ว่าการฉ้อโกงนั้นจะปรากฏในหลายรูปแบบและมีวิธีการต่าง ๆ อย่างมากมายเพื่อหลอกลวงให้ประชาชนหลงเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นการหลอกลวงในเรื่องการค้า หลอกลวงในการจ้างแรงงาน หลอกลวงให้ร่วมลงทุนทำธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งเหล่านี้เป็นอาชญากรรมที่เป็นปัญหาในสังคมตลอดมา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบันทำให้ประชาชน ไม่สามารถเดินทางไปไหนได้สะดวก ประกอบกับสังคมมีความเจริญด้านเทคโนโลยีทำให้เกิดช่องทางการขยายตัวของธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจทางออนไลน์ที่ทำการค้าผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ มือถือ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันได้เอื้ออำนวยต่อการซื้อขายทางออนไลน์ เกิดการจับจ่ายใช้สอยที่สะดวกสบาย ประชาชนจึงหันมาซื้อสินค้าผ่านทางออนไลน์เป็นจำนวนมาก

เมื่อการซื้อขายทางออนไลน์สามารถทำได้ง่าย มีความรวดเร็ว จึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย และได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวาง แต่การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนในการค้าขายนั้นยังมีจุดอ่อนอยู่ด้วยเช่นกัน จากสถิติของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (EDA) เรื่องการร้องเรียนทางออนไลน์ในปีงบประมาณ 2563

(กันยายน 2562 - กันยายน 2563) จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีการร้องเรียนเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางออนไลน์ทั้งปีมีจำนวน 44,159 ครั้ง โดยเป็นข้อร้องเรียนที่เกี่ยวกับซื้อขายออนไลน์ จำนวน 20,618 ครั้ง และในปี 2564 (มกราคม - สิงหาคม 2564) มีการร้องเรียนการซื้อขายออนไลน์จำนวน 17,770 ครั้ง เมื่อคิดเป็นจำนวนครั้งต่อเดือนจะพบว่า จำนวนการร้องเรียนสูงกว่าในปีที่ผ่านมา (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2564)

การร้องเรียนเหล่านี้เป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงจุดอ่อนของการซื้อขายออนไลน์ที่มาจากกลไกของผู้ซื้อและผู้ขาย ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ผู้ซื้อไม่สามารถเห็นสินค้าของจริงได้เมื่อทำการโอนเงินชำระค่าสินค้าไปแล้ว โดยผู้ซื้อจะไม่สามารถทราบได้เลยว่าจะได้รับสินค้า หรือสินค้าที่ส่งมานั้นตรงกับที่ผู้ขายได้แจ้งไว้หรือไม่หรือแม้กระทั่งผู้ซื้อไม่อาจทราบได้เลยว่าผู้ที่กำลังขายสินค้าให้กับตนนั้นมีตัวตนอยู่จริงหรือไม่ ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยความไว้วางใจและความซื่อสัตย์ซึ่งกันและกัน หรือในบางกรณีผู้ซื้อกลับกลายเป็นผู้หลอกลวงผู้ขายเสียเอง เช่น อาจจะมีการปลอมหลักฐานการจ่ายเงินจากธนาคาร แก้ไขตัวเลขให้เท่ากับราคาสินค้าแล้วถ่ายรูปส่งภาพนั้นให้ผู้ขาย หากผู้ขายเชื่อใจ ไม่ได้ตรวจสอบบัญชีและส่งสินค้ากลับไปให้ผู้ซื้อเช่นนี้จะเกิดผลที่เสียหายตามมาได้

การที่ผู้ซื้อไม่สามารถจับต้องหรือเห็นสินค้าตัวจริงได้ ทำให้เกิดช่องทางให้พวกมิจฉาชีพคิดอุบายในการหลอกลวงหรือฉ้อโกงก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน ดังที่เห็นได้จากข่าวมากมาย เช่น ข่าวเด็กนักเรียนชายมัธยมต้นปีที่ 2 รายหนึ่งตกลงซื้อขายโทรศัพท์มือถือผ่านทางออนไลน์ ทำการโอนเงินชำระค่าสินค้าเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นผู้ขายกลับไม่ยอมส่งสินค้าและปิดกั้นการติดต่อ ทำให้เด็กชายเกิดความเครียด เส้นเลือดในสมองแตก เสียชีวิตในเวลาต่อมา (ch3plus, 2564) ในการหลอกลวงนั้น ผู้ขายจะมีวิธีการต่าง ๆ เช่น การหลอกลวงขายสินค้าแล้วไม่ส่งสินค้าให้ จากข่าวสดออนไลน์ รายงานว่ามีหญิงสาวได้ประกาศเตือนภัยว่าตนถูกหลอกลวงขายต้นบอนสีขายชด โดยผู้ขายได้นำกระดาสีมาติดเข้ากับต้นบอนพันธุ์อื่น ซึ่งหญิงสาวได้ตกลงซื้อสินค้าผ่านทางเฟซบุ๊ก หลังจากได้รับสินค้าทางไปรษณีย์กลับพบว่า ไม่ตรงกับที่ตกลงกันไว้ และผู้ขายได้ปิดเฟซบุ๊กหายตัวไป (ข่าวสดออนไลน์, 2564) หรือวิธีการตั้งราคาสินค้าที่ต่ำกว่าความเป็นจริง เช่น ผู้เสียหายรายหนึ่งเข้าแจ้งความกับตำรวจหลังจากที่ได้สั่งซื้อรถสามล้อไฟฟ้าที่มีราคาถูก โดยทำการซื้อผ่านทางออนไลน์ และได้โอนเงินไปให้ผู้ขายจำนวน 2,000 บาท แต่ปรากฏว่าผู้ขายไม่ส่งสินค้าให้ (ข่าวสดออนไลน์, 2564) จากข้อมูลหรือข่าวที่ปรากฏจะเห็นได้ว่าการหลอกลวงในการซื้อขายมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งการกระทำความผิดเหล่านี้เป็นปัญหาในสังคมอย่างมากที่ยังแก้ไขไม่ได้

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการกระทำความผิดฉ้อโกงว่ามีลักษณะและรูปแบบอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฉ้อโกงการซื้อขายทางออนไลน์ เพื่อที่จะได้วิเคราะห์รูปแบบ สาเหตุ และผลทางกฎหมายของการฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์ พร้อมทั้งหาข้อเสนอแนะเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

ทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การกระทำความผิดของบุคคลนั้น มีสาเหตุหรือปัจจัยหลายด้าน การศึกษาทฤษฎีทางอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา จะทำให้ทราบถึงสาเหตุของอาชญากรรมและนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

1. ทฤษฎีทางอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา

ทฤษฎีเศรษฐกิจ

ทฤษฎีนี้เป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมที่มาจากปัจจัยทางสังคม โดย คาร์ล มากซ์ (Carl Mark) เป็นผู้เสนอแนวความคิดว่า การเกิดอาชญากรรมนั้นระบบเศรษฐกิจจะเป็นตัวกำหนดตัวเดียวที่สำคัญและได้รับการสนับสนุนจาก วิลเลียม บองเกอร์ (William Bonger) ซึ่งเห็นว่าระบบเศรษฐกิจที่มีแต่การแข่งขันเห็นแก่ตัวจะส่งผลให้สังคมเกิดความสับสนและผลักดันให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรมมากยิ่งขึ้นโดยผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจน (อัจริยา ชูตินันท์, 2555)

ทฤษฎีความกดดันทางสังคม

โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton) ได้อธิบายว่าในแต่ละสังคมมีวัฒนธรรมและมีโครงสร้างของสังคมที่เป็นตัวกดดันให้คนในสังคมประพฤติ และการที่จะไปถึงจุดมุ่งหมายได้จะต้องมีการตั้งเป้าหมายและวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย หากถูกกดดันมากอาจจะประพฤติฝ่าฝืนกฎระเบียบของสังคม ซึ่งหากใครไม่ปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายจะถือว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนโดยปรากฏออกมาหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลจะมีวิธีการอย่างไร ซึ่งแยกได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ปฏิบัติตาม (Conformity) เป็นกลุ่มที่ยอมรับ ยึดเป้าหมาย และวิธีการที่สังคมเห็นว่าเหมาะสม กลุ่มนี้ไม่ก่อปัญหาให้กับสังคม

2. กลุ่มพวกแหวกแนว (Innovation) เป็นกลุ่มที่มีเป้าหมายแต่ไม่ยอมรับและทำตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ โดยหันไปใช้วิธีใหม่ที่ทำผิดกฎหมาย

และศีลธรรม เช่น อียากรวย อียากรมีเงินมาก จึงเลือกที่จะกระทำผิดกฎหมาย

3. กลุ่มพวกเจ้าระเบียบ (Ritualism) เป็นกลุ่มที่ยอมรับวิธีการที่สังคมกำหนดแต่ปฏิเสธเป้าหมายทั่วไป เช่น ไม่อียากรวย ไม่อียากรมีหน้ามีตา ไม่แสวงหาเห็นว่าเป็นสิ่งต้องห้ามจะต้องปฏิเสธ ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาของสังคมทุกอย่าง แต่ขาดความริเริ่มในการทำงานซึ่งกลุ่มนี้จัดเป็นพวกที่เปี่ยงเบนเช่นกัน

4. กลุ่มพวกหนีโลก (Retreatism) เป็นกลุ่มคนที่ไม่ยอมรับเป้าหมายและไม่ปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ มีความสิ้นหวัง ท้อแท้ ซึ่งแต่เดิมเคยเป็นพวกที่มีเป้าหมายและทำตามที่สังคมกำหนด แต่เมื่อไม่สามารถถึงเป้าหมายได้ จึงแสดงออกด้วยการเป็นคนหนีโลก เช่น ติดสุรา ฆ่าตัวตาย ติดยาเสพติด คนจรจัด เป็นต้น

5. กลุ่มพวกกบฏ (Rebellion) คนกลุ่มนี้ไม่ยอมรับและทำตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ แต่พยายามสร้างค่านิยมและวิธีการขึ้นมาใหม่ เช่น เปลี่ยนแปลงสังคมด้วยการปฏิวัติหรือประท้วง (Cullen and Agnew อ้างถึงใน ปิยะพร ตันณีกุล, 2556)

ทฤษฎีการเลียนแบบ

กาเบรียล ทาร์ด (Gabriel Tarde) ได้ศึกษาพฤติกรรมการก่ออาชญากรรมและเป็นที่ผู้วางกฎการเลียนแบบไว้ 3 ประการ คือ

1. การที่บุคคลเลียนแบบผู้อื่น จะเกิดในเมืองใหญ่หรือชุมชนที่หนาแน่นมากกว่าในชุมชนครอบครัว เมืองเล็กที่อยู่กันแบบมั่นคง เรียบง่าย

2. อาชญากรรมของผู้ที่สูงกว่าจะถูกเลียนแบบจากผู้ที่ย่ำแย่กว่า

3. เมื่อสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันติดต่อกัน สิ่งหนึ่งอาจจะเข้ามาแทนที่อีกสิ่งหนึ่ง เรียกว่ากฎของการแทรก เช่น ในการฆ่าคนด้วยมีดกับการฆ่าคนด้วยปืน พบว่า วิธีการใช้มีดจะลดลงและวิธีการใช้ปืนจะเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเลียนแบบมักจะมีลักษณะที่มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบคนอื่น ผู้ที่มีฐานะ

ต่ำกว่าจะเลียนแบบผู้ที่มีฐานะสูงกว่า โดยมนุษย์มักจะเลียนแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ การเลียนแบบเป็นการเรียนรู้และอาชญากรรมจะแพร่ไปในลักษณะเดียวกับแฟชั่น (ปิยะพร ตันณีกุล, 2556) การที่ผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมนั้นมาจากการรู้เห็นมาก่อน อาชญากรรมจึงมีความคล้ายคลึงกัน

ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน

เอ็ดวิน ชัทเธอร์แลนด์ (Edwin Sutherland) เห็นว่า พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดได้จากการเรียนรู้ที่มาจาก การคบหาสมาคม มีกระบวนการติดต่อสื่อสารจากคนใกล้ชิด หรือในบางครั้งการสื่อสารอาจจะมาจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น ซึ่งเรียนรู้ได้จากสื่อที่นำเสนอพฤติกรรมอาชญากรรม และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่รวมไปถึงเทคนิคต่าง ๆ ทักษะคิด แรงจูงใจทางลบ การหาเหตุผลที่เข้าข้างตนเองในการกระทำความผิดอีกทั้งการเรียนรู้นี้จะมาจากการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ซึ่งถ้าไม่เห็นด้วยมักจะกระทำความผิด นอกจากนี้ การคบหาสมาคมอาจแตกต่างกันไปตามความถี่ระยะเวลา ลำดับความสำคัญ และความรุนแรง โดยเอ็ดวิน ชัทเธอร์แลนด์ ยังอธิบายว่าแม้พฤติกรรมในการกระทำความผิดจะแสดงออกโดยความต้องการและค่านิยมทั่วไปของบุคคล เช่น อียากรวย อียากรมีเงิน อียากรมีของที่สวยงาม แต่ไม่ได้หมายความว่าบุคคลที่มีความต้องการและค่านิยมเหล่านี้จะต้องมีพฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมเสมอไป ตัวอย่างเช่น โจรที่ต้องการเงินจึงชอบที่จะขโมยของผู้อื่น แต่คนงานที่ซื่อสัตย์สุจริตจะทำงานเพื่อหาเงินเช่นเดียวกัน

ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่อ

ฮานส์ ฟอน เฮนติค (Hans Von Hentig) ได้อธิบายว่า ตัวเหยื่อเองเป็นหนึ่งในสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม มีจำแนกเหยื่อโดยการพิจารณาจากปัจจัยทางจิต สังคมและร่างกายเป็นตัวกำหนด ซึ่งบุคคล 13 ประเภท ที่มีแนวโน้มหรือความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อได้แก่ ผู้เยาว์ ผู้หญิง คนชรา ผู้ที่เป็นโรคจิตหรือจิต

บกพร่อง คนต่างดาว คนกลุ่มน้อย คนโง่ คนที่มีจิตใจหยาบ
คนโลภ คนเซเพล คนโดดเดี่ยวและคนอกหัก คนที่อยู่ใน
ในความทุกข์ทรมาน คนที่ถูกตัดโอกาส ถูกกลั่นแกล้ง
และกลับมาต่อสู้ บุคคลเหล่านี้มีส่วนร่วมทำให้ตนเอง
ตกเป็นเหยื่อโดยผ่านการกระทำและพฤติกรรม

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีทั้งหมดนี้ส่งผล
ถึงพฤติกรรมการกระทำความผิด กล่าวคือ ในสังคม
ทุกสังคมจะมีเป้าหมายและวิธีการเพื่อให้บุคคล
ได้บรรลุวัตถุประสงค์แต่ต้องใช้วิธีที่ชอบด้วยกฎหมาย
แต่จะมีคนบางกลุ่มที่เลือกใช้วิธีละเมิดกฎหมาย
เช่น อายากจะมีเงินจึงเลือกใช้กลโกง หลอกลวงผู้อื่น
เพื่อให้ส่งมอบทรัพย์สินให้ ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อสังคมเกิด
ภาวะทางเศรษฐกิจที่มีความเหลื่อมล้ำหรือตกต่ำ
ภาวะนี้จะเป็นตัวผลักดันให้มีบุคคลกระทำความผิด
มากขึ้น นอกจากนี้พฤติกรรมการกระทำความผิดสามารถ
เลียนแบบได้จากผู้อื่นหรืออาจจะสื่อสาร เรียนรู้มาจาก
กลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยในการกระทำความผิด

2. ประมวลกฎหมายอาญา

การกระทำความผิดฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์
เป็นการกระทำที่ผิดต่อกฎหมายหลายบท เช่น ความผิด
ฐานฉ้อโกง ความผิดฐานฉ้อโกงโดยแสดงตนเป็นคนอื่น
ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ทั้งนี้หากผู้กระทำหลอกลวง
โดยการปลอมเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อใช้ประกอบ
ในการหลอกลวง ผู้กระทำอาจมีความผิดฐานปลอมเอกสาร
และใช้เอกสารปลอมด้วย

2.1 ความผิดฐานฉ้อโกง

มาตรา 341 วางหลักว่า “ผู้ใดโดยทุจริต
หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดย
การหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูก
หลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวง
หรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ
ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต้องระวางโทษ...”
จากมาตรานี้จะเห็นได้ว่า การแสดงข้อความเท็จ
หมายถึง การแสดงข้อความที่ไม่ตรงกับความจริง

และต้องเป็นการแสดงข้อความที่เป็นอดีตหรือปัจจุบัน
หากเป็นการแสดงข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์
ในอนาคต หรือเป็นการคาดคะเน การแสดงความเห็น
ความหวัง ความเชื่อ ข้อความนั้นจะไม่เป็นความจริง
หรือความเท็จ (จิตติ ดิงศภัทัย, 2553)

อย่างไรก็ตาม หากผู้กระทำได้อยู่แล้วว่ามี
อยู่จริง หรือไม่ได้ตั้งใจให้เป็นจริงเลย แม้เป็นการ
กล่าวถึงข้อความในอนาคตก็อาจจะเป็นการแสดง
ข้อความอันเป็นเท็จได้ ตัวอย่างเช่น นาย ก.ต้องการ
จะหลอกขายสินค้าให้กับนาย ข. โดยบอกว่าจะหา
สินค้ามาให้ภายใน 1 เดือนและให้นาย ข.ชำระเงิน
ล่วงหน้าก่อน แต่จริง ๆ แล้ว นาย ก. รู้ว่าไม่สามารถ
หาสินค้ามาได้ หรือรู้ว่าสินค้านั้นไม่มีอยู่จริง เช่นนี้
เป็นการหลอกลวงโดยได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จแล้ว
ในการหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ
อาจเป็นการกระทำด้วย วาจา เอกสาร กิริยา หรือ
วิธีการอื่นก็สามารถทำได้ และหากได้แสดงข้อความ
เท็จออกไปแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่ทราบถึงข้อความเท็จ
ผู้กระทำก็จะมี ความผิดฐานพยายามฉ้อโกง (เกียรติขจร
วิจิระสวัสดิ์, 2555)

ส่วนในการหลอกลวงด้วยการปกปิดข้อความจริง
ซึ่งควรบอกให้แจ้ง หมายความว่า ผู้กระทำไม่ยอม
บอกข้อความจริงทั้ง ๆ ที่ตนมีหน้าที่ต้องเปิดเผย
ไม่ว่าจะตามกฎหมายหรือตามสัญญาหรือจากการ
กระทำก่อน ๆ ของตน (ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, 2564)
ตัวอย่างเช่น นาย ก. หลอกขายสินค้าที่ชำรุดเสียหาย
ให้กับนาย ข. ซึ่งการที่นาย ก. ไม่ยอมบอกความจริง
หรือได้ปกปิดไว้ ไม่ให้นาย ข. ทราบว่าสินค้านั้นเสียหาย
อย่างไร นาย ก. จึงมีความผิดฐานฉ้อโกง

ในความผิดฐานฉ้อโกงนอกจากจะมีเจตนา
ธรรมดาแล้วยังจะต้องมีเจตนาพิเศษด้วย จะพิจารณา
ได้จากคำว่า โดยทุจริตซึ่งต้องมีมาตั้งแต่ต้น หากมา
เกิดขึ้นในเวลาหลังจะไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง

2.2 ความผิดฐานฉ้อโกงโดยแสดงตนเป็นคนอื่น

มาตรา 342 วางหลักว่า “ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ

(1) แสดงตนเป็นคนอื่น

ผู้กระทำความผิดระวางโทษ...”

การหลอกลวงโดยแสดงตนเป็นคนอื่นนั้น เป็นการแสดงตนให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นบุคคลอื่น แม้ว่าบุคคลอื่นไม่มีตัวตนจริงเลยก็ตาม เช่น นาย ก. แสดงตน เป็น นาย ข. ไม่ว่านาย ข. จะมีตัวตนอยู่หรือไม่ แต่หากเป็นการแสดงฐานะอันเป็นเท็จ จะยังไม่ใช่เป็นการแสดงตนเป็นคนอื่น เช่น หลอกว่าตนเองเป็นผู้จัดการร้านอาหาร หลอกว่าตนเป็นผู้จัดการบริษัท เป็นต้น

2.3 ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน

มาตรา 343 วางหลักว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341 ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษ...” คำว่า ประชาชนในมาตรานี้หมายความว่า บุคคลทั่ว ๆ ไป และคำพิพากษาฎีกาที่ 1867/2523 ได้วินิจฉัยว่า “ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนมากหรือน้อย แต่จะถือเอาเจตนาจากการแสดงข้อความอันเป็นเท็จที่ได้แสดงแก่ประชาชนเป็นสำคัญ” ดังนั้น กล่าวได้ว่า แม้จะมีผู้เสียหายเพียงคนเดียว ก็เป็นความผิดแล้วแต่หากเป็นการหลอกลวงคนกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะจะไม่เป็นการหลอกลวงประชาชน (คณิต ณ นคร, 2553) เช่น การหลอกลวงขายสินค้าให้แก่นักเรียนกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ แม้จะมีผู้เสียหายที่ถูกหลอกลวงจำนวนมากก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรานี้

2.4 ความผิดฐานปลอมเอกสาร

มาตรา 264 วางหลักว่า “ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสาร

ที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษ...”

ในความผิดมาตรานี้ คาดน่าจะมีความเสียหายเกิดได้ก็เป็นความผิด แม้ไม่มีความเสียหายเกิดขึ้นจริง และผู้กระทำจะต้องมีเจตนาพิเศษด้วย คือ เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง

2.5 ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ

มาตรา 265 วางหลักว่า “ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษ...” มาตรา 265 เป็นการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นหากเอกสารที่ปลอมนั้นเป็นเอกสารที่มีความสำคัญ กล่าวคือ เป็นเอกสารสิทธิ หรือเอกสารราชการ

เอกสารสิทธิ มาตรา 1(9) หมายถึง เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ เช่น สัญญากู้ยืมเงิน สัญญาค้ำประกัน เชื้อ หนังสือสัญญาซื้อขาย ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น

เอกสารราชการ มาตรา 1(8) หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย เช่น หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดิน แต่หากเอกสารที่เจ้าพนักงานทำขึ้นนั้น เป็นการทำขึ้นในฐานะส่วนตัวแล้ว เอกสารดังกล่าวไม่ใช่เอกสารราชการ เช่น บันทึกรการใช้จ่ายเงินที่เจ้าพนักงานทำขึ้นไว้เป็นการส่วนตัวทั้งนี้คำว่าเอกสารราชการดังกล่าว หมายถึง เอกสารราชการไทยเท่านั้น

2.6 ความผิดฐานใช้ปลอมเอกสาร

มาตรา 268 วางหลักว่า “ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือมาตรา 267 ในประการ

ที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ”

การใช้เอกสารปลอม จะต้องเป็นการใช้เอกสาร ไม่ใช่ถูกนำมาใช้เป็นอย่างอื่น เช่น นำเอกสารปลอม ไปเป็นกระดาดห่อเลข นำไปพบบนถนน เป็นต้น

3. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560

มาตรา 14 วางหลักว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษ...

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษ...”

เนื่องจากภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นระบบอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์ซึ่งมีส่วนสำคัญเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประชาชน และหากมีผู้ใดใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อส่งผลร้ายต่อผู้อื่น เช่น กำหนดให้ระบบคอมพิวเตอร์ทำงานผิดพลาดหรือบิดเบือนจากความจริง ใช้วิธีการอื่นใดเพื่อที่นำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จ แก้ไข หรือลวงรู้ข้อมูลต่าง ๆ ของผู้อื่น โดยการกระทำนั้นได้ส่งผลเสียหายต่อบุคคลและยอมส่งผลกระทบต่อบรรยากาศธุรกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ ดังนั้น ภาครัฐจึงได้บัญญัติถึงมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเหล่านั้น

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 จะพบว่า ในการขายสินค้าผ่านทางสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการประกาศขายสินค้าผ่านทาง

เฟซบุ๊ก โลก อินสตาแกรม หรือตามเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นการขายสินค้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์ หากผู้ขายได้นำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จ บิดเบือนข้อมูลไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน เช่น นำรูปภาพสินค้าที่ไม่ตรงกับความจริงมาประกาศขาย หรือหลอกลวงขายสินค้าที่ไม่มีอยู่จริง โดยผู้ขายมีเจตนาโดยทุจริต หลอกลวงผู้ซื้อ ผู้ขายจะมีความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง อนุ 1 และวรรคท้าย แล้วแต่กรณี

4. รูปแบบของการฉ้อโกงที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าออนไลน์

เมื่อพิจารณาจากข่าวที่ปรากฏตามสื่อจะเห็นว่า รูปแบบของการฉ้อโกงที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าออนไลน์สามารถแบ่งเป็น 2 รูปแบบ โดยผู้กระทำความผิดจะเปลี่ยนวิธีการหลอกลวงเท่านั้น สามารถแยกได้ดังนี้

4.1 กลโกงของผู้ขาย

4.1.1 การหลอกลวงขายสินค้าที่ไม่ได้มีอยู่จริง

ในการหลอกลวงนี้ ผู้กระทำความผิดจะอาศัยการประกาศขายสินค้าผ่านทางออนไลน์ เช่น การนำรูปภาพสินค้าของตนเองหรือแอบอ้างภาพถ่ายของบุคคลอื่นมาประกาศขาย หรือใช้วิธีการที่ทำให้ตนน่าเชื่อถือ หรืออ้างตนเป็นบุคคลอื่นเพื่อให้ผู้ถูกหลอกลวงเชื่อ หรือการตั้งราคาสินค้าให้ต่ำกว่าราคาตลาด อย่างมาก โดยที่ผู้ขายไม่ได้มีสินค้าอยู่จริง และเมื่อผู้เสียหายหลงเชื่อชำระเงินมาให้แล้วก็จะปิดกั้นการติดต่อและเปลี่ยนชื่อ เปลี่ยนบัญชีทันที โดยไม่มีเจตนาที่จะส่งสินค้ากลับไปยังผู้ซื้อ ตัวอย่างเช่น จากข่าวไทยรัฐออนไลน์รายงานว่า พ่อค้ารายหนึ่งได้ทำการขายสินค้าเซิร์ฟสเก็ตทางออนไลน์ โดยตั้งราคาขายให้ต่ำกว่าท้องตลาด ประกาศขายตามเว็บไซต์ต่าง ๆ เมื่อมีผู้หลงเชื่อและโอนเงินให้พ่อค้ารายดังกล่าวกลับไม่ยอมส่งสินค้าแก่ผู้ซื้อ หลังจากนั้น ทำการเปลี่ยนชื่อบัญชีเฟซบุ๊กของตน โดยทำเช่นนั้นมาตลอดเพื่อไม่ให้มีผู้ใดจำได้ (ไทยรัฐออนไลน์ , 2564) หรือกรณีที่นาย ส. แต่งตัวเป็นแพทย์เพื่อหลอกลวงขายสินค้าต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน้ากากอนามัย โทรศัพท์

มือถือ ฯลฯ ผ่านทางออนไลน์ โดยแอบอ้างว่าตนเป็นแพทย์ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ และเมื่อผู้เสียหายหลงเชื่อโอนเงินค่าสินค้าให้แล้วนาย ส. จะหนีหายไปทันที (ไทยรัฐออนไลน์, 2564)

4.1.2 การส่งสินค้าไม่ตรงปก

ในการหลอกขายสินค้านี้ ผู้ขายจะส่งสินค้าให้กับผู้ซื้อจริง แต่เนื่องจากการขายทางออนไลน์ ทำให้ผู้ซื้อไม่สามารถเห็นสินค้าตัวจริงได้ เมื่อมีการโอนเงินชำระค่าสินค้าแล้ว ผู้ขายจะส่งสินค้าที่ไม่ตรงกับสินค้าตัวจริงทางไปรษณีย์ไปยังผู้ซื้อ แต่จะเป็นการส่งผิดชนิด ผิดขนาด ผิดแบบ ซึ่งผู้ขายมีเจตนาโดยทุจริตมาตั้งแต่แรกว่าจะหลอกหลวงผู้ซื้อ เช่น จากตัวอย่างข่าวที่ นางสาว ก. ถูกหลอกขายต้นบอนสีขายชล โดยผู้หลอกได้นำกระดาดสีมาติดเข้ากับต้นบอนพันธุ์อื่น ซึ่งนางสาว ก. ได้ตกลงซื้อสินค้าผ่านทางเฟซบุ๊ก และหลังจากได้รับสินค้าทางไปรษณีย์กลับพบว่า ได้สินค้าไม่ตรงปก (ข่าวสดออนไลน์, 2564)

4.2 กลโกงของผู้ซื้อ

ในการฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์ ไม่ใช่มีแต่ผู้ขายเท่านั้นที่จะเป็นผู้ทำอุบายหลอกหลวง ฝ่ายผู้ซื้อยังสามารถเป็นผู้กระทำความผิดได้

4.2.1 การปลอมแปลงหลักฐาน

ในกลโกงนี้ ผู้ซื้อจะทำการปลอมแปลงหลักฐานการโอนเงินและส่งรูปภาพ ข้อความไปหลอกยังผู้ขายว่าได้มีการชำระเงินแล้ว เมื่อผู้ขายเห็นข้อความดังกล่าวจึงได้ส่งสินค้ากลับไปให้ผู้ซื้อ แต่ความจริงผู้ซื้อไม่ได้โอนเงินแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่น ชาวชายหนุ่มเรียนปริญญาโท ดิกรีนักเรียนนอก หลอกซื้อโทรศัพท์มือถือจากร้านค้าผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ ทำการปลอมใบสลิปและแก้ไขตัวเลขการโอนเงิน โดยได้ยอมรับว่าทำมาแล้ว 2 ครั้งก่อนที่จะถูกตำรวจจับ (เดลินิวส์, 2561)

4.2.2 ผู้ซื้อทำการสวมรอยผู้ซื้อตัวจริง

ในกรณีนี้วิธีการค่อนข้างที่จะซับซ้อน กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดจะไปหลอกขาย

สินค้าให้กับผู้เสียหายผ่านทางออนไลน์และให้ผู้เสียหายโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของร้านค้าจริง หลังจากนั้นจะไปแจ้งแก่ผู้ขายสินค้าตัวจริงว่าตนเองได้โอนเงินค่าซื้อสินค้าเรียบร้อยแล้วและให้ผู้ขายส่งสินค้าให้แก่ตน หรืออาจจะแจ้งว่าทำการโอนเงินผิดหรือโอนเงินเกิน เพื่อให้ผู้ขายสินค้าคืนเงินส่วนที่เกินกลับมา เช่น นาย พ. นำรูปสินค้าจากร้านค้าอื่นไปหลอกขายให้ผู้เสียหายทางออนไลน์ โดยอ้างว่าเป็นเจ้าของสินค้าหรือเป็นเจ้าของร้านค้าและให้ผู้เสียหายโอนเงินค่าสินค้าเข้าไปในบัญชีธนาคารของทางร้านค้าจริง และ นาย พ. จะติดต่อไปยังเจ้าของร้านค้าตัวจริงว่าตนเองได้ทำการโอนเงินผิดหรือโอนเงินเกินบัญชีไป ขอให้ทางเจ้าของร้านค้าโอนเงินกลับมาคืนตน (คมชัดลึกออนไลน์, 2559)

วิเคราะห์และอภิปรายผลการกระทำผิดการฉ้อโกงซื้อขายออนไลน์

1. สาเหตุการกระทำความผิด

ในการกระทำความผิดอาจจะมีสาเหตุที่มาจากด้านตัวผู้กระทำความผิดเองหรืออาจมาจากด้านตัวเหยื่อซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

1.1 สาเหตุที่มาจากด้านตัวผู้กระทำความผิด

1.1.1 ภาวะเศรษฐกิจของสังคม

ในระบบเศรษฐกิจของสังคมไทยที่ภาวะทางเศรษฐกิจที่มีความเหลื่อมล้ำย่อมส่งผลถึงบุคคลในสังคม จากทฤษฎีทางเศรษฐกิจ ตามแนวคิดของคาร์ล มากซ์ จะเห็นได้ว่า ผู้กระทำความผิดมักจะเป็นบุคคลที่มีรายได้น้อย ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำว่างงาน เช่น จากข่าวไทยรัฐออนไลน์ วันที่ 19 มิถุนายน 2564 รายงานว่า ชายหนุ่มรายหนึ่งถูกตำรวจจับเนื่องจากได้ใช้บัญชีเฟซบุ๊กหลายสิบบัญชีหลอกขายสินค้าในราคาถูกกว่าท้องตลาดยอมรับว่าไม่มีงานทำและเห็นว่าสามารถหาเงินได้ง่าย (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) หรือจากข่าวผู้จัดการออนไลน์ วันที่ 14 พฤษภาคม 2564 รายงานว่า หญิงสาวตกงานรายหนึ่งหลอกขายเครื่องใช้ไฟฟ้าผ่านทางสื่อออนไลน์ ทำมา 2 ปี และเคย

เห็นเพื่อนทำการลอกขายของเขื่อนี้มาก่อน ตนเองจึงได้ทำตาม (ผู้จัดการออนไลน์, 2564) ดังนั้น เมื่อเศรษฐกิจที่ตกต่ำหรือมีความเหลื่อมล้ำมากจะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลก่ออาชญากรรมได้มากและผู้ที่ลงมือกระทำความผิดส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่รายได้น้อย

1.1.2 การกดดันทางสังคม

จากทฤษฎีกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน กล่าวว่า โครงสร้างทางสังคมจะกำหนดเป้าหมายและวิธีการเพื่อให้บุคคลไปถึงเมื่อบุคคลได้รับการกดดันทางสังคม ประสบกับความยากลำบากจะหาวิธีการเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเลือกวิธีที่กระทำภายในขอบเขตที่สังคมยอมรับ กล่าวคือ เลือกกระทำความผิดด้วยกฎหมาย เช่น ถัดงาน บุคคลนั้นจะไปทำงานทำหรือทำการค้า แต่ยังมีบุคคล อีกกลุ่มหนึ่งที่จะเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย บ่อยครั้งจะเห็นได้จากข่าวว่าผู้กระทำความผิดมักจะมีปัญหาทางการเงินเป็นผู้ที่ว่างงาน หรือติดการพนัน ดังเช่นข่าวจากไทยรัฐออนไลน์ที่ได้กล่าวไปในข้างต้นว่าชายหนุ่มรายหนึ่งถูกตำรวจจับกุมเนื่องจากได้ใช้บัญชีเฟซบุ๊กหลายสิบบัญชีลอกขายสินค้าในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดอ้างว่าตนเองกระทำความผิดไปเพราะไม่มีงานทำ และเห็นว่าสามารถหาเงิน ได้ง่าย (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) หรือ ข่าววันที่ 1 ตุลาคม 2564 รายงานว่าตำรวจได้เข้าจับกุมชายหนุ่มรายหนึ่ง ซึ่งทำการลอกขายสินค้าผ่านทางออนไลน์แต่ไม่ส่งสินค้าอ้างว่าทำไปเพราะติดการพนัน (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) จากตัวอย่างข่าวจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับทฤษฎีกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน ที่ว่าเมื่อบุคคลถูกกดดัน พบเจอความยากลำบาก และเลือกวิธีการประพฤติดำเนินการกระเบียดของสังคมบุคคลนั้นไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายจะถือได้ว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน

1.1.3 ผู้กระทำความผิดมักจะทำตามหรือเลียนแบบผู้อื่น

ในการกระทำความผิดของผู้ลอกลงอีกเหตุผลหนึ่งมาจากการที่ตนเห็นผู้อื่นทำแล้วอยากที่จะกระทำความผิด จากตัวอย่างข่าวที่ได้กล่าวไปแล้วของสำนักข่าวผู้จัดการออนไลน์ วันที่ 14 พฤษภาคม 2564 รายงานว่า ผู้ชายได้ยอมรับว่าทำการลอกลงผู้ซื้อ และตนเห็นเพื่อนกระทำมาก่อน จึงได้ลงมือกระทำความผิด จะเห็นได้ว่า ในการฉ้อโกง การซื้อขายออนไลน์ วิธีการกระทำความผิดนั้นจะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้วิธีตั้งราคาสินค้าให้ต่ำกว่าราคาท้องตลาดการลอกขายสินค้าแต่กลับไม่ยอมส่งสินค้าให้หรือการส่งสินค้าที่ไม่ตรงกับที่ประกาศขายไว้ เป็นต้น ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเลียนแบบของกาเบรียล ทาร์ด ที่ว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบผู้อื่น การเลียนแบบ เป็นการเรียนรู้ไปในตัวด้วย และอาชญากรรมจากการเลียนแบบจะได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย นอกจากการเลียนแบบแล้ว ในบางกรณี ผู้กระทำความผิดยังมีการเรียนรู้จากบุคคลใกล้ชิดที่ได้เคยกระทำความผิดมาก่อน ซึ่งทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันของเอ็ดวิน ฮัทเธอร์แลนด์ กล่าวว่า บุคคลผู้กระทำความผิดจะมีการสื่อสารมีการติดต่อกันอย่างใกล้ชิด แลกเปลี่ยนความรู้หรือศึกษาผ่านสื่อในเทคนิคต่าง ๆ และได้รับการถ่ายทอดทัศนคติแรงจูงใจ หรือแรงผลักดันให้เห็นชอบในการฝ่าฝืนกฎหมายอีกด้วย

1.1.4 ความไม่รู้จักพอ

การไม่รู้จักพอนี้ เกิดมาจากด้านจิตใจของตัวผู้กระทำแต่ไม่ใช่ในลักษณะที่เป็นจิตผิดปกติ เป็นความอยากได้ อยากมีของตัวผู้กระทำความผิดเอง โดยอาจจะถูกจูงใจจากสิ่งเร้าที่มาจากภายนอก หรืออาจถูกปลูกฝังจากวัฒนธรรมมาตั้งแต่เด็กให้เกิดค่านิยมในวัตถุ ซึ่งความไม่รู้จักพอนี้เป็นคนละส่วนกับการที่ต้องดำรงชีวิตให้อยู่รอดในสังคม เช่น บุคคลที่มีฐานะดีอยู่แล้วแต่อยากจะรวยหรืออยากได้ของผู้อื่นจึงได้ลงมือกระทำความผิดเพื่อตอบสนองความต้องการ

ของตน โดยในทางพุทธศาสนาเรียกว่าความโลภ (ปิยะพร ตันณีกุล, 2556) เมื่อพิจารณาจากหลักพุทธธรรม ถ้าบุคคลเกิดความโลภอยากได้ของผู้อื่น แต่ผู้นั้น มีความละอาย และเกรงกลัวต่อบาปบุคคลนั้นจะไม่เลือก วิธีการที่จะกระทำความผิด

1.2 สาเหตุที่มาจากด้านตัวเหยื่อหรือผู้เสียหาย

ในการกระทำความผิด ผู้หลอกลวงจะพยายาม หาวิธีการ ช่องทาง หรือโอกาสที่จะกระทำความผิด และตัวผู้เสียหายเองอาจเป็นสาเหตุที่สำคัญประการ หนึ่ง ได้แก่

1.2.1 ความโลภของผู้เสียหาย

จากกรณีตัวอย่างหรือตามข่าวต่าง ๆ จะพบว่าการที่ผู้เสียหายหลงเชื่อผู้กระทำความผิด จนยอมโอนเงินหรือส่งทรัพย์สินให้นั้น สาเหตุที่สำคัญ มาจากความโลภของตัวผู้เสียหายเอง เป็นธรรมดา ที่มนุษย์ทุกคนจะชอบสินค้าราคาถูก ประหยัด โดยผู้หลอกลวงจะนำประเด็นนี้มาเป็นอุบายหลอก ให้ผู้เสียหายหลงเชื่อ เช่น การหลอกขายสินค้าในราคา ที่ต่ำกว่าท้องตลาดมาก หรือออกอุบายการตั้งลดราคา มากกว่าครึ่งหนึ่งของราคาสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่อของฮานส์ ฟอน เฮนติก ที่ว่า ความโลภเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความผิดและตก เป็นเหยื่อของการกระทำความผิดได้

1.2.2 ความอ่อนแอของผู้เสียหาย

ความอ่อนแอจะเป็นการเพิ่มโอกาส ให้ผู้กระทำละเมิดกระทำความผิดได้ง่ายขึ้น จากทฤษฎี การตกเป็นเหยื่อของฮานส์ ฟอน เฮนติก กล่าวว่า เมื่อผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ที่ขาดประสบการณ์ ขาดความ รอบคอบ จะทำให้ตกเป็นเหยื่อหรือถูกหลอกลวง ได้ง่าย หรือการเป็นผู้ที่ชราภาพ แม้คนชราจะมี ประสบการณ์ชีวิตมามาก แต่เนื่องจากความชราภาพ ย่อมส่งผลถึงจิตใจ ความคิด ความจำ การตัดสินใจ จึงอาจถูกหลอกลวงได้ อีกทั้งการกระทำความผิด ฉ้อโกงการซื้อขายทางออนไลน์เป็นการนำเทคโนโลยี สารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือ ในการหลอกลวง

หากตัวผู้เสียหายขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี สารสนเทศก็อาจตกเป็นเหยื่อได้ง่ายเช่นกัน ดังนั้น ตัวเหยื่อจะต้องรู้จักป้องกันตนเอง อย่าหลงเชื่อผู้อื่น ได้ง่าย และติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ เพื่อป้องกันตนให้พ้นจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2. ผลในทางกฎหมาย

เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา จะเห็นได้ว่า การฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์นั้นเข้า องค์ประกอบของความผิดฐานฉ้อโกงเพราะผู้กระทำ มีการหลอกลวงโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง ไม่ว่าจะเป็น การหลอกขายที่ไม่มีสินค้าอยู่จริง หรือการส่งสินค้าให้ แต่สินค้าไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือแม้กระทั่ง หลอกว่าได้โอนเงินชำระค่าสินค้าแล้ว ซึ่งผู้กระทำ ต้องการที่จะได้เงินหรือทรัพย์สินของผู้ที่ถูกหลอกลวง และที่สำคัญ คือมีเจตนาโดยทุจริตมาตั้งแต่ต้น ซึ่งหากผู้กระทำไม่ได้มีเจตนาโดยทุจริตมาตั้งแต่ต้น เพียงแต่ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ เช่น ผู้ขายประกาศขายสินค้าทางออนไลน์ และลูกค้า ได้ชำระเงินแล้วแต่กลับไม่ส่งสินค้าให้เพราะสินค้าหมด สินค้ามีปัญหา หรือเกิดเหตุขัดข้องอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้ผู้ขายไม่สามารถส่งสินค้าได้ กรณีเช่นนี้จะเป็น เรื่องของการผิดสัญญาทางแพ่งเท่านั้น

การพิจารณาว่าอย่างไรจะเป็นฉ้อโกงประชาชน ตามมาตรา 343 หรือ ฉ้อโกงธรรมดาตามมาตรา 341 จะต้องพิจารณาว่าเข้าลักษณะการหลอกลวงประชาชน หรือไม่ จากที่กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า ประชาชน หมายถึง บุคคลทั่ว ๆ ไป ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวน ซึ่งหากพิจารณา จากตัวอย่างข้างต้นเห็นว่า ถ้าเป็น การประกาศขายสินค้าโดยไม่ได้เจาะจงกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ประกาศขายทางเว็บไซต์ หน้าเพจต่าง ๆ ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ แม้จะมีผู้หลงเชื่อเพียงแค่นคนเดียวก็จะเป็นความผิด ฐานฉ้อโกงประชาชนแล้ว แต่ถ้าเป็นการขายสินค้า ให้เฉพาะคนหรือเฉพาะกลุ่ม แม้จะมีผู้เสียหายหลายคน

ก็จะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงธรรมดาตามมาตรา 341 ซึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป

นอกจากนี้ หากการหลอกลวงของผู้กระทำความผิดมีการกระทำที่เป็นความผิดฐานอื่นรวมอยู่ด้วยการกระทำของผู้นั้นก็จะเป็นความผิดฐานอื่นด้วย ซึ่งจะเป็นเรื่องการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 90 เช่น ผู้กระทำความผิดปลอมใบเสร็จรับเงินขึ้นมาและใช้ใบเสร็จรับเงินดังกล่าวในการหลอกลวงผู้เสียหาย นอกจากจะมีความผิดฐานฉ้อโกงแล้ว ผู้กระทำยังมีความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารสิทธิปลอมอีกด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อผู้กระทำความผิดได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการกระทำความผิดโดยการนำเข้าข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการปิดป้องหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน ผู้กระทำนอกจากจะผิดตามประมวลกฎหมายอาญาแล้วยังมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 ด้วย

3. ผลกระทบ

ในยุคเศรษฐกิจที่มีแต่การแข่งขัน ผลักดันให้ประชาชนมีความเห็นแก่ตัว สังคมเกิดความสับสน ความกดดัน และมีพฤติกรรมอาชญากรรมมากขึ้น โดยความเห็นของคาร์ล มากซ์ ตามทฤษฎีเศรษฐกิจเห็นว่าผู้กระทำความผิดมักจะมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจน จากตัวอย่างข้างจะเห็นได้ว่า ตัวผู้กระทำมักจะเป็นผู้ที่ว่างงาน ตกงาน เหล่านี้เป็นปัจจัยให้ผู้กระทำตัดสินใจลงมือกระทำความผิดได้ง่ายขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่ตกงาน ว่างงาน หรือมีรายได้น้อยจะต้องเลือกที่จะกระทำความผิดเสมอไป หากบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ บุคคลนั้นจะไม่

เลือกกระทำความผิดต่อกฎหมาย ตามทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน ที่ว่าทุกสังคมมีวัฒนธรรมและโครงสร้างของสังคมที่เป็นตัวกดดันให้คนในสังคมประพฤติ ซึ่งหากใครไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายจะถือว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความผิดฉ้อโกง การซื้อขายออนไลน์ เป็นการกระทำที่ลงทุนน้อยและสามารถทำได้ทุกที่ เพียงแค่ใช้รูปสินค้าหรือพิมพ์ข้อความชวนเชื่อหลอกลวงแล้วประกาศขายสินค้าลงในสื่อออนไลน์ก็สามารถนำไปสู่การหลอกลวงได้แล้ว เมื่อเป็นการกระทำที่สามารถทำได้ง่าย ลงทุนต่ำจึงเกิดการเลียนแบบได้ง่าย ตามทฤษฎีการเลียนแบบของกาเบรียล ทาร์ด ที่ว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบผู้อื่น เมื่อมีการเลียนแบบก็จะมีการเรียนรู้ไปในตัวด้วย ซึ่งทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างของเอ็ดวิน ชัทเธอร์แลนด์ เห็นว่า พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดได้จากการเรียนรู้ที่มาจาก การคบหาสมาคม มีกระบวนการติดต่อสื่อสารเรียนรู้เทคนิคจากคนใกล้ชิด แลกเปลี่ยนทัศนคติในทางลบต่อกฎหมาย เช่น ลงมือกระทำความผิดเพราะทำตามเพื่อน ญาติพี่น้อง โดยเรียนรู้วิธีการจากบุคคลเหล่านั้น หรือในบางครั้งจะเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุประกอบกับวิธีการกระทำความผิดที่ลงทุนน้อย สามารถทำได้ง่าย และเมื่อเป็นการซื้อขายทางออนไลน์จึงสามารถทำได้ทุกที่จึงทำให้การกระทำความผิดฉ้อโกง การซื้อขายออนไลน์เพิ่มจำนวนมากขึ้น หากภาครัฐไม่เร่งจัดการแก้ไขปัญา ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่ออำนาจรัฐ มีพฤติกรรมการเรียนรู้ การเลียนแบบ และก่ออาชญากรรมเหล่านี้ทุกวัน อาจทำให้เกิดการรวมตัวของมิจฉาชีพ ส่งผลให้ประชาชนเกิดความกลัวที่จะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน หวาดระแวง ที่จะจับจ่ายใช้สอย

เศรษฐกิจเงินตราไม่หมุนเวียน และในบางครอบครัว เมื่อผู้เสียหายถูกหลอกลวงให้สูญเสียทรัพย์สิน แต่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สิ่งใดขึ้นมาจะมีภาวะ ความเครียด เกิดการขัดแย้งกันภายในครอบครัว ขาดความผาสุก ส่งผลถึงสังคมโดยรอบ นอกจากนี้ ยังส่งผลถึงตัวผู้หลอกลวงซึ่งจะต้องได้รับโทษหากเป็น ผู้กระทำความผิดต่อกฎหมาย เหล่านี้เป็นผลกระทบ ที่เกิดจากการฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์ทั้งสิ้น

สรุป

จากสถานการณ์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะพบว่า การฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์มีการ เพิ่มขึ้นจำนวนมากขึ้น ดังที่ปรากฏตามข่าวต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบของการหลอกลวงจะแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ กลโกงของผู้ซื้อและกลโกงของผู้ขาย ไม่ว่าจะเป็น การหลอกลวงขายสินค้าที่ไม่ได้มีอยู่จริง การส่งสินค้า ที่ไม่ตรงปกการปลอมแปลงหลักฐาน หรือการสวมรอย เป็นผู้ซื้อตัวจริง และสาเหตุมาจากด้านผู้กระทำความผิดและผู้เสียหาย เช่น เมื่อบุคคลถูกกดดัน จากสังคมก็จะเลือกที่กระทำความผิดต่อกฎหมาย มีความไม่รู้จักพอ เกิดการเลียนแบบและการเรียนรู้ พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมอาจเรียนรู้มาจากการ สื่อสารไม่ว่าจะมาจากบุคคลใกล้ชิดหรือจากสื่อต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งความโลภของตัวผู้เสียหายเองที่ผู้กระทำความผิดนำมาเป็นเหยื่อล่อให้ผู้เสียหายหลงเชื่อ ถูกหลอกลวงจนยอมโอนทรัพย์สินให้ รวมไปถึง ความอ่อนแอของผู้เสียหายที่จะทำให้ผู้กระทำความผิด มีโอกาสหลอกลวงได้ง่ายขึ้นและผลกระทบที่ตามมา ทำให้ประชาชนเกิดความเครียด เกิดความหวาดกลัว ต่อการหลอกลวง สังคมไม่สงบสุข จะเห็นได้ว่าการฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์ก่อให้เกิดปัญหา ในสังคมอย่างมาก ภาครัฐควรที่จะเข้ามาดำเนินการ แก้ไขอย่างเร่งด่วน และประชาชนควรติดตามข่าวสาร เพื่อจะได้รู้ถึงกลโกง และควรจะใช้ความรอบคอบ

ในการซื้อขายสินค้าเพื่อที่จะได้ ไม่ตกเป็นเหยื่อ ของเหล่ามิจฉาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐควรจัดตั้งศูนย์การช่วยเหลือ และช่องทางในการรวบรวมข้อมูลในการรับแจ้ง ปัญหาการกระทำความผิดทางออนไลน์ เพื่อให้ เจ้าหน้าที่ได้ใช้ ในการหาข้อมูล ติดตาม สืบสวน การกระทำความผิด และหากประชาชนเกิดข้อสงสัย หรือพบเบาะแสต่าง ๆ ก็สามารถเข้าไปหาข้อมูล ติดตามหรือแจ้งข่าวการกระทำความผิดได้

2. หน่วยงานภาครัฐควรที่จะเข้ามาควบคุมดูแล การซื้อขายออนไลน์ของประชาชนและดำเนินการ รวบรวมคดีให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ให้ทันต่อการกระทำ ความผิดของมิจฉาชีพ

3. หน่วยงานภาครัฐควรที่จะจัดทำการลงทะเบียน ในการเปิดบัญชีสำหรับการซื้อขายออนไลน์ เพื่อเป็นการยืนยันตัวตนของผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งหากเกิดปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายออนไลน์จะทำให้ การติดตามตัวผู้กระทำความผิดได้ง่ายขึ้น และภาครัฐ ควรเพิ่มมาตรการในการหน่วงเวลาการโอนเงินที่ผู้ซื้อ ชำระราคาสินค้าจากธนาคารหรือจากแอปพลิเคชัน คนกลางไปยังผู้ขายเพื่อป้องกันผู้ขายนำเงินที่ได้จาก การหลอกลวงโอนหนีไปยังบัญชีธนาคารอื่น จนยาก แก่การติดตามและเพื่อผู้ขายจะได้มีเวลาพิจารณา ว่าผู้ซื้อได้ออนชำระเงินจริงหรือไม่

4. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมตัวแทนหมู่บ้าน ออกประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ ประชาชน บอกแนวทางวิธีการตรวจสอบการซื้อขายออนไลน์ เพื่อป้องกันการโกงให้รู้เท่าทันกลโกงของมิจฉาชีพ ที่มาในรูปแบบต่าง ๆ

5. ประชาชนควรที่จะมีความรอบคอบระมัดระวัง ในการซื้อขายทางออนไลน์เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ ของมิจฉาชีพ เช่น ตรวจสอบบุคคลที่ทำการติดต่อ ด้วยว่าเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ หากต้องมีการโอนเงิน

จากบัญชีหนึ่งไปยังอีกบัญชีหนึ่งควรมีการตรวจสอบ การติดตามข่าวสารอยู่เสมอเพื่อให้รู้เท่าทันกลโกง
อย่างรอบคอบก่อนที่จะทำการโอนเงิน และควรมี ของเหล่านี้อาจมี

เอกสารอ้างอิง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2555). กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 3. (ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ :
กรุงสยาม พับลิชชิ่ง.

ข่าวสดออนไลน์. (2564). สาวเตือน ถูกหลอกขาย 'บอนสี' ปรี๊ดรูปแปะ ลงพันรู้อื่นแบบง่าย ๆ สั่งออนไลน์ระวัง!
ค้นเมื่อ ตุลาคม 20, 2564, จาก https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_6667719.

ข่าวสดออนไลน์. (2564). สาวพิการ อยากขับไปส่งลูกที่โรงเรียน สั่งซื้อจักรยานไฟฟ้า แต่ถูกหลอก. ค้นเมื่อ
ตุลาคม 22, 2564, จาก https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_6674676.

ช่องสามพลัส. (2564). สลดใจ เด็ก ม.2 โดนโกงซื้อมือถือเรียนออนไลน์ เครียดเส้นเลือดในสมองแตกเสียชีวิต.
ค้นเมื่อ กันยายน 2, 2564, จาก <https://ch3plus.com/news/category/258562>.

คณิต ณ นคร. (2553). กฎหมายอาญาภาคความผิด. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : วิทยุชน.

คมชัดลึกออนไลน์. (2559). เตือนนักค้าออนไลน์ระวังมีฉ้อโกงส่งสลิปโอนเงินปลอมหลวง. ค้นเมื่อ กันยายน 1,
2564, จาก <https://www.komchadluek.net/scoop/223895>.

เดลินิวส์. (2561). ชิว"หนุ่มป.โท"อังกฤษลั่นคิด ปลอมสลิปหลอกซื้อมือถือ. ค้นเมื่อ กันยายน 29, 2564,
จาก <https://www.dailynews.co.th/crime/675481/>.

จิตติ ดิงศักดิ์. (2553). กฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เพชรรุ่ง.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ (2564). คำอธิบายกฎหมายอาญา มาตรา 288-366/4. (ฉบับพิมพ์ครั้งที่เดียว). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

ไทยรัฐออนไลน์. (2564). ชิวหนุ่มแสบ ใช้เฟซฯ กว่า 20 บัญชี ตุ่นขายสินค้าออนไลน์ เชิดเงินเหยื่อ. ค้นเมื่อ
กันยายน 17, 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/2119396>.

ไทยรัฐออนไลน์. (2564). แต่งหมอลอกขายของออนไลน์ ก่อเหตุมา 10 ปี เพราะติดพนัน. ค้นเมื่อ กันยายน 17,
2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/central/2099362>.

ไทยรัฐออนไลน์. (2564). รวบแล้ว "อดีตพระเอก MV" หลอกตุ๋นออนไลน์ อ้างติดพนัน พบเหยื่ออื้อ. ค้นเมื่อ
ตุลาคม 14, 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/2208106>.

ปิยะพร ตันณีกุล. (2556). เอกสารประกอบการสอบรายวิชา อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. นครปฐม:
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ผู้จัดการออนไลน์. (2564). จับสาวแสบ อ้างตกงานช่วงโควิด โพสต์หลอกขายเครื่องใช้ไฟฟ้ามือสอง. ค้นเมื่อ
กันยายน 20, 2564, จาก <https://mgronline.com/crime/detail/9640000046682>.

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2564). เผย 10 กลโกงซื้อขายออนไลน์แห่งปี 64 รู้ไว้ จะได้ไม่ตก
เป็นเหยื่อโจรไซเบอร์. ค้นเมื่อ กันยายน 15, 2564, จาก <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/1212-OCC-Reveals-10-Online-Frauds.aspx>.

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ. (2513). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1867/2523. ค้นเมื่อ สิงหาคม 13, 2564,
จาก <https://deka.in.th/view-100943.html>.

อัจฉริยา ชูตินันท์. (2555). อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรี

MOTORCYCLE TOURISM POTENTIAL OF KANCHANABURI PROVINCE

ชัยวุฒิ ชัยฤกษ์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Chaiwut Chairerk

Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

*Corresponding author e-mail: chaiwut.c@rmutp.ac.th

Receive : October 18, 2021

Revised: October 28, 2021

Accepted: December 30, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ในจังหวัดกาญจนบุรี 2) ศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ ในสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 385 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก บริเวณแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด กาญจนบุรี ใช้เครื่องมือแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-39 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน มีประสบการณ์การขี่มอเตอร์ไซด์เพื่อการท่องเที่ยว 3-4 ปี และใช้มอเตอร์ไซด์ประเภท NAKED MOTORCYCLE และพบว่าศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง 10 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ด้านการนำเสนอการเผยแพร่การให้ข้อมูล ด้านความสวยงามและความท้าทายในการขี่ของเส้นทาง ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง ด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่ม และศักยภาพด้านการตลาดและโปรโมชั่น

คำสำคัญ : ศักยภาพ การท่องเที่ยว มอเตอร์ไซด์ การท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์

ABSTRACT

This study aimed to investigate 1) the demographic characteristics of motorcycle tourists in Kanchanaburi, and 2) the motorcycle tourism potential of Kanchanaburi. The research sample, based on convenience sampling at tourist attractions in Kanchanaburi, comprised 385 tourists who travelled by motorcycles to tourist attractions in Kanchanaburi. The research tool was a questionnaire with open-ended questions. The data were analyzed using statistical devices of frequency, percentage and standard deviation.

The findings revealed that most participants were male, aged 30-39 years old, had a Bachelor's degree, managed private businesses, earned around 20,001-30,000 baht per month, had 3-4 years of motorcycle tourism experience, and rode Naked Motorcycle. The results of the study indicated that the motorcycle tourism potential aspects in Kanchanaburi Province ranked from the highest to the lowest were as follows: travel cost, presentation and information, route scenery and biker challenge, safety, facilities, motorcycle tourism policy, tourist attractions, related personnel, motorcycle group and club, and marketing and promotion.

Keywords: Potential, Tourism, Motorcycle, Motorcycle Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักในอันดับต้น ๆ ที่สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2562 โดยประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 3 ของโลก World bank (2020) ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว 65,082.00 ล้านดอลลาร์ หรือ 2.12 ล้านล้านบาทรองจากสหรัฐฯ และฝรั่งเศส

การท่องเที่ยว มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย การท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมหนึ่งที่กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ในประเทศไทย จำนวนการจดทะเบียนรถมอเตอร์ไซด์ มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสถิติจากกรมการขนส่งทางบก (2563) พบว่า ปี พ.ศ. 2563 มียอดจดทะเบียนมอเตอร์ไซด์ใหม่ จำนวน 174,927 คัน และนับรวมเป็นยอดทั้งหมดพบว่า ในประเทศไทยมียอดจดทะเบียนรถมอเตอร์ไซด์มากถึง 21,222,053 คัน ในจำนวนนี้มีผู้ใช้มอเตอร์ไซด์ ในการเดินทางท่องเที่ยว รวมอยู่ด้วยในหลายเส้นทางทั้งเส้นทางระยะใกล้ และระยะไกลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมรรถนะของมอเตอร์ไซด์ ที่มี อีกทั้งจากสถิติพบว่า การเดินทางโดยรถมอเตอร์ไซด์ มีปริมาณ การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ต่อคนเพียง 1.2 กรัมคาร์บอนต่อกิโลเมตร ซึ่งน้อยกว่า รถยนต์ที่มีค่าการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ต่อคน 1.5 กรัมคาร์บอนต่อกิโลเมตร และหากเป็น รถจักรยานยนต์ไฟฟ้าจะไม่มี การปล่อยก๊าซ

คาร์บอนไดออกไซด์ออกมาเลย ดังนั้นจึงเป็นทางเลือกที่ดีในการเดินทางท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง European Environment Agency (2020)

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย โดยในปี 2563 พบว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน รวมทั้งหมด 9,618,052 คน มากเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา (2563) นอกจากนี้จังหวัดกาญจนบุรี ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมาย หลากหลายรูปแบบ และเป็นจังหวัดที่มีเรื่องราวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีและภูมิศาสตร์ มีความสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรจำนวนมาก แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีอยู่แล้ว ของจังหวัดกาญจนบุรี เช่น น้ำตกไทรโยคน้อย น้ำตกไทรโยคใหญ่ จุดชมวิวยอดเขาค้อ อุทยานแห่งชาติเขาแหลม ถ้ำกระแซ น้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น เขาช้างเผือก ด่านจามจุรียักษ์ อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ วัดถ้ำพุหว้า น้ำพุร้อนหินดาด สะพานข้ามแม่น้ำแคว สุสานทหารสัมพันธมิตร พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะ และเชลยศึก พิพิธภัณฑ์รถจักรยานยนต์แล้วเฮงหมง หมู่บ้านปิล็อก เหมืองสมศักดิ์ บ้านป่าเก๋ิน สะพานมอญ วัดวังแก้วเวการาม ทางรถไฟสายมรณะ อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ สวนสัตว์เปิดกาญจนบุรีซาฟารี ปาร์ค ด่านเจดีย์สามองค์กาญจนบุรี เมืองมัลลิกา ร.ศ. 124

สุสานทหารพันธมิตรดอนรัก ล้วนแต่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักทั่วไปจึงเป็นจังหวัดที่น่าสนใจอย่างมากในการท่องเที่ยว และนอกจากนี้เส้นทางการเดินทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ถือได้ว่ามีเส้นทางที่มีความสวยงามในด้านภูมิทัศน์ และมีความท้าทายในการขับขี่ อาทิเช่น เส้นทาง น้ำตกเอราวัณ-น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น เส้นทางสังขละบุรี เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์นิยมเลือกเป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว อีกทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรีมีเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสม สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้แบบไปเช้า-เย็นกลับ หรือค้างคืนได้ ทั้งหมดนี้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่นิยมใช้มอเตอร์ไซด์ในการเดินทางเลือกจังหวัดกาญจนบุรี เป็นเป้าหมายในการเดินทางท่องเที่ยวด้วยมอเตอร์ไซด์ ซึ่งตรงกับการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้น โดยการสำรวจจากสมาชิกกลุ่มมอเตอร์ไซด์ 4 กลุ่ม ในประเทศไทย ประกอบด้วย กลุ่ม Triumph Street Twin, Thai New Vespa, Ducati, Suzuki Burgman มีความเห็นตรงกันว่าควรเลือกเส้นทางท่องเที่ยว กทม.- กาญจนบุรี เป็นเส้นทางแรกในการเดินทางท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ โดยเฉพาะเหมาะกับสมาชิกใหม่หรือผู้ที่เพิ่งขับขี่มอเตอร์ไซด์ในการท่องเที่ยว เนื่องจากเส้นทางไม่ยาก ลำบาก และไม่ไกลเกินไป มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมในการเดินทาง

การท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ที่ได้รับการนิยมในประเทศไทย ยังขาดองค์ความรู้ในเชิงวิชาการในหลาย ๆ มิติ ในปัจจุบันจึงมีปัญหาเกิดขึ้นตามมามากมาย เช่น อุบัติเหตุ มลภาวะทางเสียง หรือแม้แต่การต่อต้านจากกลุ่มคนในท้องถิ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อทราบถึงศักยภาพที่แท้จริงในประเด็นดังกล่าวและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรีหรือแม้แต่ในพื้นที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้มอเตอร์ไซด์เป็นพาหนะหลักในการเดินทางในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งที่เดินทางแบบเดี่ยวและเดินทางเป็นกลุ่มคาราวานด้วยมอเตอร์ไซด์ไม่ทราบ จำนวนที่แน่ชัด ผู้วิจัยจึงใช้สูตรการหา กลุ่มตัวอย่างของ Cochran (1953) กำหนดระดับความมั่นใจ ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่ 385 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว น้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น สะพานมอญ น้ำตกไทรโยคน้อย เขื่อนศรีนครินทร์ หมู่บ้านปิ๊ล็อก และบริเวณบิมน้ำมันในเขตจังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตด้านพื้นที่

จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2561 - 30 กันยายน 2562

โดยมีแนวทางของสมมติฐานการวิจัยดังนี้

นักท่องเที่ยวที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ผลการศึกษาดังตรงประเด็น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างถูกต้องที่สุด ผู้วิจัยได้ออกแบบงานวิจัยดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสำรวจศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลปฐมภูมิ รวมถึงข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา และสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบไปด้วยคำถามเพื่อใช้วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยทำการแบ่งข้อคำถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประสบการณ์การขับขี่มอเตอร์ไซค์เพื่อการท่องเที่ยว และประเภทมอเตอร์ไซค์ที่ใช้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี 10 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการตลาดและโปรโมชั่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านความสวยงามและความท้าทายในการขับขี่ของเส้นทาง ด้านความปลอดภัย ด้านการนำเสนองานเผยแพร่ การให้ข้อมูล ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ด้านสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่ม และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี

โดยแบบสอบถามให้น้ำหนักคะแนนศักยภาพการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวทางของ Likert (1967) แบ่งระดับความคิดเห็นจากน้อยไปมาก เป็น 5 ระดับ โดยระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด ถึงระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยทดสอบความถูกต้องของ และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ให้ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา จากนั้นทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.5 -1.00 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผลการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดสอบกับนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 ท่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาร์ค โดยมีผลรวมค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา และโครงสร้างคำถามเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามลงสนามวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลมาใช้วิเคราะห์โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขอความร่วมมือ และขออนุญาตจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่ดูแล สถานที่ท่องเที่ยว ในการเข้าไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา โดยผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว น้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น สะพานมอญ น้ำตกไทรโยคน้อย เขื่อนศรีนครินทร์ และบริเวณปั้มน้ำมันในเขต

จังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากเป็นจุดรวมตัวที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมด ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประสิทธิภาพการใช้มอเตอร์ไซด์เพื่อการท่องเที่ยว และประเภทมอเตอร์ไซด์ที่ใช้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ

การแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พิจารณาจากระดับคะแนนค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ซึ่งจัดขึ้น โดยให้คะแนนระดับความต้องการที่มีต่อปัจจัยในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1.00-1.80 หมายถึง มีศักยภาพในระดับน้อยที่สุด

1.81-2.60 หมายถึง มีศักยภาพในระดับน้อย

2.61-3.40 หมายถึง มีศักยภาพในระดับปานกลาง

3.41-4.20 หมายถึง มีศักยภาพในระดับมาก

4.21-5.00 หมายถึง มีศักยภาพในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิจัยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายอยู่ในช่วงอายุ 30-39 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้อยู่ในระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการขี่มอเตอร์ไซด์เพื่อการท่องเที่ยว 3 – 4 ปี และใช้มอเตอร์ไซด์ประเภท NAKED MOTORCYCLE มากที่สุด

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรี

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ของจังหวัดกาญจนบุรี	Mean	S.D.	แปลค่า	อันดับ
ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.19	0.47	มากที่สุด	7
ศักยภาพด้านการตลาดและโปรโมชั่น	3.23	0.63	ปานกลาง	10
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง	4.32	0.45	มากที่สุด	5
ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	3.70	0.56	มาก	8
ด้านความสวยงามและความท้าทายในการขี่ของเส้นทาง	4.35	0.57	มากที่สุด	3
ด้านความปลอดภัย	4.34	0.52	มากที่สุด	4
ด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูล	4.38	0.55	มากที่สุด	2
ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	4.45	0.54	มากที่สุด	1
ด้านสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่ม	3.68	0.53	มาก	9
ด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์	4.28	0.61	มากที่สุด	6
ภาพรวม	4.09	0.43	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ของจังหวัดกาญจนบุรีภาพรวมพบว่า ปัจจัยศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 โดยศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี ที่มีศักยภาพมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมา คือ ด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.38 และด้านความสวยงามและความท้าทายในการขับขี่ของเส้นทางมีค่าเฉลี่ย 4.35 ตามลำดับ โดยศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์

ของจังหวัดกาญจนบุรีที่น้อยที่สุด คือ ศักยภาพด้านการตลาด และโปรโมชั่น มีค่าเฉลี่ย 3.23 ผลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีระบุไปในทิศทางเดียวกันว่า จังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพเหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์เนื่องจาก ท่าเลที่ตั้งที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ถนนมีพื้นผิวจราจรในสภาพดี และมีความท้าทายในการขับขี่ และมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่สูงมากเกินไป

ผลวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่แตกต่างกัน

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี	เพศ	N	Mean	S.D.	t	Sig.
ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	ชาย	341	3.23	0.51	-2.690	0.007*
	หญิง	44	3.35	0.42		
	รวม	385	3.29	0.47		
ด้านการตลาดและโปรโมชั่น	ชาย	341	3.11	0.54	-4.016	0.000*
	หญิง	41	3.31	0.46		
	รวม	400	3.20	0.51		
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง	ชาย	341	3.00	0.47	-4.184	0.000*
	หญิง	44	3.18	0.41		
	รวม	385	3.09	0.45		
ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	ชาย	341	3.10	0.47	-4.184	0.000*
	หญิง	44	3.28	0.41		
	รวม	385	3.20	0.45		
ด้านความสวยงามและความท้าทายในการขับขี่ของเส้นทาง	ชาย	341	3.09	0.62	-3.847	0.000*
	หญิง	44	3.30	0.45		
	รวม	385	3.19	0.56		

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่แตกต่างกัน (ต่อ)

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดย มอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี	เพศ	N	Mean	S.D.	t	Sig.
ด้านความปลอดภัย	ชาย	341	3.04	0.60	-2.912	0.004*
	หญิง	44	3.21	0.56		
	รวม	385	3.12	0.58		
ด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูล	ชาย	341	3.06	0.55	-2.802	0.005*
	หญิง	44	3.21	0.49		
	รวม	385	3.14	0.53		
ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	ชาย	341	3.26	0.60	-3.070	0.002*
	หญิง	44	3.42	0.47		
	รวม	385	3.34	0.55		
ด้านสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่ม	ชาย	341	3.16	0.60	-3.070	0.002*
	หญิง	44	3.30	0.47		
	รวม	385	3.23	0.55		
ด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดย มอเตอร์ไซค์	ชาย	341	3.13	0.60	-3.070	0.002*
	หญิง	44	3.32	0.47		
	รวม	385	3.24	0.55		
ภาพรวม	ชาย	341	3.12	0.48	-4.086	0.000*
	หญิง	44	3.29	0.35		
	รวม	385	3.20	0.43		

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศกับระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่แตกต่างกัน ใช้สถิติทดสอบแบบ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่แตกต่างกัน มีค่า sig. < 0.05 ทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการตลาดและโปรโมชั่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านความสวยงามและความท้าทายในการขับขี่ของเส้นทาง ด้านความปลอดภัยด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูล

ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ด้านสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่ม และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ สรุปผลการทดสอบในภาพรวมพบว่า ค่า t-test = -4.086, Sig. = 0.000 < 0.05 สรุปผลการทดสอบได้ว่า เป็นการยอมรับ H1 หรือนักท่องเที่ยวที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มเพศหญิงจะมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตากสูงกว่ากลุ่มเพศชาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

นักท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 30-39 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน มีประสบการณ์ในการขับใช้มอเตอร์ไซค์เพื่อการท่องเที่ยว 3 – 4 ปี และใช้มอเตอร์ไซค์ประเภท NAKED MOTORCYCLE มากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ วิรพงษ์ ชวงษ์วัลย์ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรม และแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยว และเลือกที่พักของกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์ ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21 -30 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้ต่อเดือน อยู่ระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท มีจำนวนครั้ง ในการมาท่องเที่ยวโดยใช้รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์ น้อยกว่า 3 ครั้ง

ผู้วิจัยขออภิปรายผลศักยภาพทางการท่องเที่ยว โดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี ตามลำดับ จากด้านที่มีศักยภาพสูงสุด ไปถึงด้านที่มีศักยภาพ ต่ำที่สุด ทั้ง 10 ด้าน ดังนี้

1. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวดูได้ให้ความคิดเห็นว่าจังหวัด กาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดย มอเตอร์ไซค์ ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับ 1 เมื่อเทียบกับทุกด้าน

ด้วยจังหวัดกาญจนบุรีนั้นถือได้ว่า เป็นจังหวัด ที่มีค่าครองชีพไม่สูงนัก และอีกทั้งยังเป็นจังหวัด ที่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยกำหนดงบประมาณ ในการท่องเที่ยวได้ตามต้องการ เนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ มีหลากหลายระดับ เช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง ไม่มีการเก็บค่าบริการเข้าชม เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว สะพานมอญ เป็นต้น

อีกทั้งในการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์นั้น มีค่าใช้จ่าย ในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งไม่สูง เนื่องจากขนาด ของเครื่องยนต์ของพาหนะที่ใช้ใช้น้ำมันน้อยในการ ขับเคลื่อน ดังนั้นนอกจากมีค่าใช้จ่ายต่ำแล้ว ยังก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองของน้ำมันน้อยอีกด้วย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ชูสิวรรณ ปราณธรรม และคณะ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางเลือกที่พักแรม ของนักท่องเที่ยว ชาวไทยในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการจะต้องมีแนวทางการกำหนดราคา ที่ชัดเจนและควรมีการรวมกลุ่มกันกำหนดราคาที่พัก เพื่อสร้างมาตรฐานเดียวกัน

นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการในการใช้จ่าย ที่เหมาะสม และคุ้มค่ากับการเดินทางท่องเที่ยว รวมไปถึงหากสินค้า และนอกจากนี้ด้วยนักท่องเที่ยว ใช้มอเตอร์ไซค์เป็นพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว ก็อาจมีความจำเป็นที่ต้องใช้บริการเกี่ยวกับ มอเตอร์ไซค์ในบางกรณี เช่น รถมอเตอร์ไซค์เสีย หรือยางรั่วเป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์ มักเป็นค่าใช้จ่ายสำรองของนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ หากมีอัตราค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์ สูงเกินไปก็จะมีผลไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การกำหนดราคาของสินค้า ราคาสินค้า ยังเป็นตัวกำหนดภาพลักษณ์ ของการท่องเที่ยว ได้อีกด้วย และหากมีการตั้งราคาสินค้า และบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้เหมาะสมก็จะสามารถ ช่วยคัดกรองนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ได้อีกทางหนึ่ง โดยเฉพาะเมื่อจากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน ดังนั้นในการกำหนดอัตรา ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีก็ควร คำนึงถึงข้อมูลข้างต้น ทั้งนี้ในปัจจุบันราคาสินค้า และบริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี มีความคุ้มค่าเหมาะสมอยู่แล้ว แต่ยังคงขาดการแสดง ราคา ณ จุดขายให้ชัดเจน จึงควรเร่งกำหนดมาตรการ

ให้มีป้ายบอกราคาสินค้าและบริการให้โดยเฉพาะสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับมอเตอร์ไซค์

2. ด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูล

นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูล ในระดับมากที่สุด และเป็นอันดับ 2 เมื่อเทียบกับทุกด้าน ด้วยจังหวัดกาญจนบุรี เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ได้รับความนิยมทางการท่องเที่ยวอยู่แล้วเสมอมา ดังนั้นจึงมีการนำเสนอ เผยแพร่ ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างมากมาย ทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชน และที่สำคัญจากนักท่องเที่ยวเองที่ได้เดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี แล้วได้นำมาลงในโซเชียลของตนเอง นอกจากนี้ ก็ยังมีสื่อกลางทางโซเชียลมีเดียมากมายที่มักจะนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว ภาพถ่ายสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี รวมไปถึงการนำเสนอในรูปแบบการรีวิวไว้อย่างน่าสนใจมากมายในยุคปัจจุบัน นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลทางการท่องเที่ยวได้ง่ายดายและหลากหลายช่องทาง เพียงแค่มีโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนและอินเทอร์เน็ตก็สามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากทุกที่ ทุกเวลา ข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีเองก็เช่นกัน และด้วยจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอันดับต้น ๆ ทั้งของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่แล้วด้วยนั้น จึงมีผู้นำเสนอข้อมูลทางการท่องเที่ยวอย่างมากมาย และหลากหลาย อีกทั้งช่องทางการนำเสนอเหล่านั้นยังมีระบบการให้ความช่วยเหลือด้านการตอบคำถามหรือความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมอยู่แล้ว โดยเฉพาะช่องทางโซเชียลที่สามารถทำได้ง่ายดาย ผลการศึกษาในศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูลนี้ ยังตรงกับผลงานวิจัยของ วิริยชนา ใจสม (2560) เรื่องการศึกษาปัจจัยการรับรู้สื่อสังคมออนไลน์

ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวจากสื่อสังคมออนไลน์ในภาพรวมในระดับมาก โดยรับรู้ในเรื่องสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว การจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมการเพื่อการท่องเที่ยว ลักษณะข้อมูลการท่องเที่ยว ดังนั้นในด้านศักยภาพของการท่องเที่ยว โดยมอเตอร์ไซค์ในด้านการนำเสนอ การเผยแพร่ การให้ข้อมูลนั้น การนำเสนอข้อมูล และการเข้าถึงข้อมูลดีอยู่แล้ว เพียงแต่หากอยากส่งเสริมจังหวัดกาญจนบุรีให้เป็นที่รู้จักและนิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์มากยิ่งขึ้นก็ควรที่จะนำเสนอข้อมูลในมุมมองของการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์เพิ่มขึ้นด้วย เช่น การเดินทางระยะทาง สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์ สถานีบริการน้ำมัน จุดแวะพักและสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อขอความช่วยเหลือ และช่วยแก้ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งในปัจจุบันด้วยพื้นที่ที่มีมากของจังหวัดกาญจนบุรีประกอบกับกำลังคนเจ้าหน้าที่ที่มีไม่เพียงพอ แล้วทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงการช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาขึ้นได้ช้าและนอกจากนี้ควรส่งเสริมเพิ่มความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ มีความเข้าใจในลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์อย่างแท้จริงด้วยไปพร้อมกันจากการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวทุกที่ของจังหวัดกาญจนบุรี ไม่มีการประชาสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นไปถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์โดยตรง ดังนั้นจึงควรดำเนินการวางแผนการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม

3. ด้านความสวยงามและความท้าทายในการขับขี่ของเส้นทาง

นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ด้านความสวยงามและความท้าทายในการขับขี่ของเส้นทางในระดับมากที่สุด และเป็น

อันดับ 3 เมื่อเทียบกับทุกด้าน ด้วยสภาพภูมิประเทศ และสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดกาญจนบุรีนั้น มีความหลากหลาย แต่ครบครัน แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงส่งผลให้สภาพเส้นทางถนนและสภาพพื้นผิวจราจรในการขับขี่มอเตอร์ไซด์แตกต่างกันไปด้วย ทั้งสภาพถนนแบบพื้นราบ สภาพถนนแบบเนินเขาสูง สภาพถนนแบบทางตรง สภาพถนนแบบทางโค้ง คดเคี้ยว พื้นผิวจราจรแบบลาดยาง พื้นผิวจราจรแบบทางดิน อีกทั้งวิวทิวทัศน์สองข้างทางก็ล้วน มีความงดงามแตกต่างกันไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์ ทั้งหมดเหล่านี้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ ล้วนแล้วแต่ประทับใจโดยแหล่งท่องเที่ยวที่มีความท้าทายในการขับขี่เหมาะสม เช่น น้ำตก ห้วยแม่ขมิ้น สังขละบุรี บ้านปิล็อก เป็นต้น ซึ่งผล การศึกษาของ Hardy (2003) ที่ระบุว่า การท่องเที่ยว แบบการขับขี่หรือ Road Trip นั้น ความสวยงาม และความท้าทายในการขับขี่ในระหว่างการเดินทาง มีความสำคัญไม่ต่างจากจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวเลย ในส่วนปัจจัยศักยภาพย่อย ในด้านความสวยงามและความท้าทายในการขับขี่ ของเส้นทางนั้น พบว่า ความสวยงามของวิวทิวทัศน์ ระหว่างการเดินทาง มีศักยภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ความท้าทายในการขับขี่ระหว่างการเดินทาง และความสวยงามของภูมิประเทศระหว่างการเดินทาง ตามลำดับ โดยความเหมาะสมและสะดวกของจุดแวะพักระหว่าง การเดินทาง มีศักยภาพน้อยที่สุดในด้านความสวยงาม และความท้าทายในการขับขี่ของเส้นทางนี้

การเดินทางด้วยมอเตอร์ไซด์นั้น จะมีความ คล่องตัวในการขับขี่มากกว่าการใช้พาหนะประเภท อื่น ๆ การควบคุมก็ทำได้ไม่ยาก และนอกจากนี้ ใช้พื้นที่ไม่มากในการจอด ดังนั้น หากในระหว่าง การเดินทางหากนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ ได้สัมผัสกับวิวทิวทัศน์ที่งดงามแล้วนั้น ก็สามารถ จอดรถหรือพักเพื่อชื่นชมเก็บภาพกับความสวยงาม นั้นได้ไม่ยาก แต่ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

กาญจนบุรีทุกที่จะมีเพียงแค่บริการจอดรถ ยังคง ขาดบริการอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น การรับฝากหมวก กันน็อคหรืออุปกรณ์อื่น ๆ นอกจากนี้ด้วยสภาพถนน ของจังหวัดกาญจนบุรีมีความคดเคี้ยว มีโค้ง มีการขึ้น เนิน และมีพื้นผิวเป็นทางลาดยางอย่างดีและมีพื้นผิว เป็นดินในบางเส้นทาง นักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จึงรู้สึก เป็นการท้าทายความสามารถในการขับขี่ควบคุม ยานพาหนะของตนเอง และได้ทดสอบสมรรถนะ ของพาหนะของตนเองอีกด้วย เส้นทางถนนที่มี ความงดงามของวิวทิวทัศน์ และมีความท้าทาย เหมาะกับการขับขี่มอเตอร์ไซด์ในการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางไปหมู่บ้านปิล็อก เส้นทางไปเขื่อนศรีนครินทร์ เส้นทางไปอำเภอสังขละบุรี เส้นทางไปทางรถไฟ สายมรณะ เป็นต้น

ดังนั้น ในด้านความสวยงามและความท้าทาย ในการขับขี่ของเส้นทาง นั้นด้านวิวทิวทัศน์และความ น่าสนใจความท้าทายในการขับขี่ไปในเส้นทาง มุ่งหน้าสู่จุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรีนั้น มีศักยภาพแล้ว แต่สิ่งที่ต้องเพิ่มเติมพัฒนาให้เหมาะสม ยิ่งขึ้น คือ จุดแวะพักระหว่างการเดินทาง ด้วยเหตุผล ที่ว่าการขับขี่มอเตอร์ไซด์นั้น โดยธรรมชาติจะมีความเหนื่อยล้าง่ายกว่าการขับขี่พาหนะประเภทอื่น ในการท่องเที่ยว ดังนั้น นักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ จึงต้องมีการแวะพักอยู่เสมอในระหว่างการเดินทาง นอกจากนี้ ปริมาตรความจุน้ำมันเชื้อเพลิง ของมอเตอร์ไซด์ยังมีความจำกัดในระหว่าง การท่องเที่ยวจึงต้องจอดเพื่อเติมน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นระยะตลอดการเดินทาง ด้วยเหตุผลทั้ง 2 ข้อ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าความสำคัญของจุดแวะพัก ในการเดินทางท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์นั้น สำคัญ เป็นอย่างยิ่ง แต่ทั้งนี้การกำหนดจุดแวะพักให้กับ นักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ จำเป็นต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมกับการเดินทางโดยมอเตอร์ไซด์ ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด เช่น มีจุดจอดมอเตอร์ไซด์ที่ปลอดภัย มีจุดรับฝาก

หมวกกันน็อก หรือมีบริการบำรุงรักษามอเตอร์ไซด์ เบื้องต้นไว้ด้วย

4. ด้านความปลอดภัย

นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ ด้านความปลอดภัยในระดับมากที่สุด และเป็นอันดับ 4 เมื่อเทียบกับทุกด้าน ภาครัฐให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในระดับสูงอยู่แล้ว โดยจะเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีสถานีตำรวจท่องเที่ยว ซึ่งจะคอยอำนวยความสะดวกช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจที่จะเลือกเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เอกชัย ชำนินา (2563) เรื่องการจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ที่พบว่าการจัดการความปลอดภัยต้องมีการจัดทำนโยบายด้านการจัดการความปลอดภัยที่เป็นนโยบาย และแผนปฏิบัติในทิศทางเดียวกันสำหรับการบริหารทุกระดับ ด้านแนวทางในการจัดการความปลอดภัยประกอบด้วย 1) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ 2) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนน 3) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการถูกหลอกลวงเอาเปรียบ 4) มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5) มาตรการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยในการเดินทาง ทั้งในเรื่องการขับขีและความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ท่องเที่ยวให้ความสำคัญสูงในการเลือกเส้นทางหรือจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว ซึ่งผลการศึกษาี้ยังตรงกับ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ Maslow Abraham (1970) ที่บอกว่า เมื่อมนุษย์มีความต้องการพื้นฐานแล้ว ความรู้สึกต้องการความปลอดภัยจึงเป็นความต้องการขั้นต่อมา แต่เนื่องด้วยด้วยมอเตอร์ไซด์เป็นพาหนะที่สามารถเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายเมื่อเทียบกับ

พาหนะอื่น และเมื่อไรก็ตามที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นจากการขับขี่มอเตอร์ไซด์ก็มักจะเกิดความเสียหายที่สูง ทั้งต่อร่างกายและต่อทรัพย์สิน นักท่องเที่ยวบางกลุ่มจึงยังอาจที่จะมีความกลัวที่จะใช้มอเตอร์ไซด์ในการเดินทาง หรืออาจจะได้รับการเตือน การห้ามจากบุคคลอื่น ๆ รอบ ๆ ตัว นอกจากนี้ในมอเตอร์ไซด์บางรุ่นมีขนาดไม่ใหญ่มาก น้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายได้ง่าย หรือมีระบบป้องกันการขโมยที่ไม่ปลอดภัยเพียงพอจึงเสี่ยงต่อการโดยขโมยและโจรกรรมมากกว่าพาหนะอื่น ๆ ทำให้นักท่องเที่ยวยังเกิดความกังวลใจในเรื่องนี้เมื่อวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง

นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องในระดับมากที่สุด และเป็นอันดับ 5 เมื่อเทียบกับทุกด้านด้วยจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจุดหมายสำคัญทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ดังนั้นสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการท่องเที่ยวจึงได้รับการส่งเสริมพัฒนาในระดับที่ดี และมีความหลากหลายพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวในหลายระดับอยู่แล้วทั้งโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม นอกจากนี้ผู้คนในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนหนึ่งก็เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว จึงทำให้มีการให้ความต้อนรับต่อนักท่องเที่ยวดี เป็นเจ้าบ้านที่ดี และนอกจากนี้สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซด์ เช่น สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สถานบริการซ่อมมอเตอร์ไซด์ ก็ถือว่ามีอยู่อย่างมากมายตลอดเส้นทางในจังหวัด และเส้นทางที่เชื่อมโยงจังหวัดกาญจนบุรีกับพื้นที่ใกล้เคียงด้วยการเดินทางท่องเที่ยวด้วยมอเตอร์ไซด์นั้นมีลักษณะเฉพาะของการเดินทางที่ต่างจากการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ จุดที่แตกต่างมากที่สุด คือ พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

ซึ่งทำให้ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวประเภทนี้ต่างออกไป เช่น เมื่อไรก็ตามที่มีการแวะพัก หรือใช้บริการในสถานบริการ จุดท่องเที่ยวต่าง ๆ สิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวประเภทนี้คำนึงถึง คือ ความปลอดภัยมอเตอร์ไซค์ พาหนะในการเดินทางของตนเอง ซึ่งมีราคาจัดจำหน่ายตั้งแต่สามหมื่นบาทขึ้นไปจนถึงหลักล้านบาท นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะคำนึงถึงตั้งแต่จุดจอดรถมีความสะดวก ปลอดภัยมากแค่ไหนทั้งจากความเสี่ยงต่อการสูญหาย และความเสี่ยงต่อการขโมย หรือมีการรักษาความปลอดภัยหรือไม่ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงเรื่องของความปลอดภัยในทรัพย์สินอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ เช่น หมวกกันน็อก เสื้อการ์ด รองเท้ากางเกง ถุงมือ เป็นต้น จากการลงพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วที่พัก ร้านอาหาร และสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีนั้นมีความพร้อมในการบริการสำหรับมอเตอร์ไซค์อยู่บ้างแล้วในหลาย ๆ สถานที่ที่มีการกำหนดจุดจอดสำหรับมอเตอร์ไซค์เฉพาะมีการรักษาความปลอดภัยที่ดีทั้งในบางสถานที่ข้างต้นยังมีบริการรับฝากหมวกกันน็อก และอุปกรณ์อื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถวิท ศิลาน้อย และคณะ เรื่องความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังนาดูนสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลที่พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

6. ด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์

นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ในระดับมากที่สุด และเป็นอันดับ 6 เมื่อเทียบกับทุกด้าน ในวันหยุดราชการ จะมี

นักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์เดินทางไปท่องเที่ยวที่จังหวัดกาญจนบุรีอยู่เสมอ โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่มีเส้นทางเดินทางที่สวยงาม ทำความสามารถในการขับขี่ เช่น เชื้อนครินทร์ หมู่บ้านปิ๊ต อ่าเภอสั่งชลบุรี และนอกจากนี้ยังพบนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ได้ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก ๆ ที่เดินทางสะดวก เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว น้ำตกไทรโยคน้อย เป็นต้น ดังนั้นสิ่งที่ตามมาจากจำนวนปริมาณนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ คือ ภาคเอกชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียเล็งเห็นถึงความสำคัญของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ จึงพยายามสร้างนโยบายในการบริการให้รองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เนื่องจากในความเป็นจริงนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์เป็นกลุ่มที่มีกำลังในการใช้จ่ายสูง โดยมีผลการศึกษา ของ Diane and Kathryn (2015) ที่ศึกษาเรื่อง Motorcycle drive tourism leading to rural tourism opportunities โดยผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์นั้น มีค่าเฉลี่ยการใช้จ่าย มากกว่าวันละ 100 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 3,000 บาท) ดังนั้นกำเริงสร้างนโยบายและการบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์โดยเฉพาะ เช่น การกำหนดจุดจอดรถมอเตอร์ไซค์ที่เหมาะสมในโรงแรม การให้บริการรับฝากหมวกกันน็อกในร้านอาหาร การบริการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับลำรถมอเตอร์ไซค์ไว้ในบริเวณโรงแรมที่พัก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อเสริมจุดแข็งในประเด็นดังกล่าว

7. ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด และเป็นอันดับ 7 เมื่อเทียบกับทุกด้าน จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวอย่างหลากหลายครบครัน ทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมา

ดังนั้น จังหวัดกาญจนบุรี จึงเป็นเป้าหมายทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลาย ๆ กลุ่มที่มีความชอบแตกต่างกัน จังหวัดกาญจนบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีอยู่แล้ว นอกจากนี้ แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรียังมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความน่าสนใจสูง ด้วยความหลากหลายแตกต่างกันไปของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละสถานที่ ดังนั้นจึงควรต้องรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่ดี มีความเหมาะสมอยู่แล้วให้ยังคงความเป็นดั้งเดิม และคงเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้คงอยู่ตลอดไป นอกจากนี้ จากผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ในด้านความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยวนี้จะมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ อยู่ก็ตาม แต่ก็ยังคงมีผลการศึกษาศักยภาพอยู่ในระดับมาก ดังนั้นก็ยังคงเป็นที่น่าพึงพอใจอยู่ ทั้งนี้ ในด้านแผนระยะยาว ก็ยังควรที่จะส่งเสริมให้มีการสร้างแหล่งท่องเที่ยวประเภทใหม่ ๆ ที่มีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวที่จังหวัดกาญจนบุรี มีอยู่แล้วบ้าง ดังที่มีการสร้างเมืองมัลลิกา ขึ้นมาในจังหวัดกาญจนบุรีแล้วได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง โดยแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว น้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น สะพานมอญ น้ำตกไทรโยคน้อย เขื่อนศรีนครินทร์ หมู่บ้านปิลือก และบริเวณบิมน้ำมัน ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี

8. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในระดับมากและเป็นอันดับ 8 เมื่อเทียบกับทุกด้าน ในปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ในประเทศไทยนั้นยังเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยังไม่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายมาก ได้รับความนิยมน้อยอยู่ในวงจำกัด ดังนั้นจึงส่งผลโดยตรงต่อความเข้าใจอย่างแท้จริง และความเข้าใจที่ถูกต้องในเชิงวิชาการ เชิงพฤติกรรมของการท่องเที่ยว

ที่ยังขาดองค์ความรู้อยู่มาก บุคลากรที่เกี่ยวข้องก็ยังคงขาดความเข้าใจในรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยเองที่ประสบมาจากการเดินทางท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ และจากการลงพื้นที่สำรวจ เช่น กรณีที่ 1 เมื่อมีการนำรถมอเตอร์ไซค์ขับเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติจะมีการจำกัดระดับความดังของมอเตอร์ไซค์ไว้ที่ 95 เดซิเบล โดยจะมีการวัดค่าเสียงโดยเจ้าหน้าที่ของอุทยาน ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ความรู้ที่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ในวิธีการวัดตามหลักกฎหมาย จึงทำให้เกิดความผิดพลาดในการวัดค่าระดับเสียงและส่งผลโดยตรงต่อการได้สิทธิเข้าท่องเที่ยวหรือห้ามเข้าในพื้นที่ได้ กรณีที่ 2 ในบางสถานที่ท่องเที่ยว มีการกำหนดจุดจอดรถมอเตอร์ไซค์ไว้ให้แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล ในบางครั้งทำให้เกิดความหนาแน่นในจุดจอดรถมอเตอร์ไซค์ จอดกันอย่างเบียดเสียดชิดกันมากเกินไป ทำให้นักท่องเที่ยวที่ใช้มอเตอร์ไซค์ขนาดใหญ่ บางรุ่นไม่สามารถขยับรถตนเองออกจากจุดจอดเพื่อเดินทางต่อได้ หรือเกิดกรณีความเสียหายขึ้นกับรถมอเตอร์ไซค์ และอุปกรณ์อื่น ๆ เป็นต้น อีกทั้งภาพลักษณ์ของนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ในมุมมองของบุคคลทั่วไปยังเป็นภาพลบยังอยู่ในมุมที่คิดว่าเป็นการรบกวน ก่อความรำคาญ มากกว่าเป็นการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ดังนั้นต้องอาศัยบุคลากรทางการท่องเที่ยว ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับสังคมส่วนใหญ่ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พรชนก เหลืองอ่อน (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความตั้งใจเดินทางไปท่องเที่ยวได้หัวนของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในแต่ละรายประเภทพบว่า ภาพลักษณ์ด้านจิตวิทยา และด้านคุณค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

ถัดมาภาพลักษณ์ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านกายภาพ และด้านการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และอิทธิพลของการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวโดยรวมส่งผลต่อความตั้งใจเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทันที จะเห็นได้จากการศึกษาพบว่า การสร้างการรับรู้ที่ถูกต้อง มีผลที่สำคัญต่อทัศนคติของการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์เป็นอย่างมาก

9. ด้านสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่ม

นักท่องเที่ยวดูได้ให้ความคิดเห็นว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ด้านสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่มในระดับมาก และเป็นอันดับ 9 เมื่อเทียบกับทุกด้าน สมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์นั้นมักจะเกี่ยวกับความชอบในมอเตอร์ไซด์รุ่นเดียวกัน หรือยี่ห้อเดียวกัน หรือมีความเกี่ยวเนื่องกันในเรื่องอื่น ๆ เช่น มีถิ่นพำนักในบริเวณเดียวกัน มีสถานศึกษาที่เดียวกัน ทำงานที่เดียวกัน ในจังหวัดกาญจนบุรีนั้น เป็นจังหวัดที่เป็นที่นิยมในรูปการนำท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์อยู่แล้ว ณ ปัจจุบันในจังหวัดกาญจนบุรีมีสมาคม ชมรม และการรวมกลุ่ม เกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์อยู่หลายกลุ่มด้วยกัน เช่น ชมรมคนรักรถโบราณกาญจนบุรี มีสมาชิก 130,328 คน รถหมอบเมืองกาญจน์ มีสมาชิก 9,573 คน หรือ PCX zone กาญจนบุรี ราชบุรี นอกจากนี้ จากการสำรวจข้อมูลยังพบว่า มีการรวมกลุ่มเกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์อื่น ๆ นอกเหนือพื้นที่กาญจนบุรี แต่มีสมาชิกที่มีถิ่นพำนักในจังหวัดกาญจนบุรีร่วมอยู่ในกลุ่มด้วย ด้วยความเกี่ยวข้องกับสมาคม ชมรม กลุ่ม ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม หลายกลุ่มด้วยกัน และกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมอเตอร์ไซค์เหล่านี้ เป็นส่วนที่กระตุ้นการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ในจังหวัดกาญจนบุรีในทุกมิติ ได้เป็นอย่างดี กลุ่มสมาชิกต่าง ๆ เกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์ส่วนใหญ่จะมีถิ่นพำนักในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี หรือมีการติดต่อสมาคมกับชมรมหรือกลุ่มมอเตอร์ไซค์

ในจังหวัดกาญจนบุรีอยู่แล้ว ซึ่งจากการมีปฏิสัมพันธ์เช่นนี้ทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ที่เกี่ยวข้อง ย่อมมีความสนใจ หรือมีการชักชวนให้เดินทางขับขี่มอเตอร์ไซค์ในพื้นที่อย่างเลื่องไม่ได้น่าสนใจทางตรงที่ทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Elton Mayo (1945) ที่พบว่า อิทธิพลของกลุ่มมีผลกระทบที่สำคัญต่อพฤติกรรมระดับบุคคล เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ที่มักจะมีการรวมกลุ่มกันเดินทางท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ กันเป็นกลุ่ม

10. ด้านการตลาดและโปรโมชั่น

นักท่องเที่ยวดูได้ให้ความคิดเห็นว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ ด้านการตลาดและโปรโมชั่นในระดับปานกลาง และเป็นอันดับ 10 เมื่อเทียบกับทุกด้าน เนื่องด้วยจังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวในระดับที่น่าพึงพอใจอยู่แล้ว ในมุมมองของผู้ประกอบการ ประกอบกับถึงแม้ว่า จังหวัดกาญจนบุรี จะเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ให้ความสนใจเดินทางเข้าท่องเที่ยวกันสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ หลายจังหวัด แต่หากเมื่อเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบปกติแล้ว ก็ยังถือได้ว่านักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์มีจำนวนที่น้อยอยู่ ดังนั้นสถานประกอบการหลาย ๆ แห่ง จึงยังไม่ให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มากนัก ด้วยเหตุนี้นักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์จึงยังไม่เห็นถึงโปรโมชั่นที่ได้รับเป็นพิเศษ จะเห็นได้ว่า ถึงแม้กลุ่มนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์จะให้ความเห็นว่า สถานประกอบการยังคงมีส่วนลด มีส่วนแถมให้กับนักท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์อยู่ หรือสถานประกอบการตัวแทนจำหน่ายมอเตอร์ไซค์มีการจัดกระตุ้นกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยจัดโปรโมชั่นอยู่ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีอยู่บ้าง แต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดในช่วงวัน

ธรรมดาหรือช่วง Low Season ที่นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ๆ น้อย โดยเฉพาะหากสามารถจัดโปรโมชั่นร่วมกันได้ทั้งระบบจะยิ่งทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความคุ้มค่าและเลือกตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีได้เป็นอย่างดี ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของชัยวุฒิ ชัยฤกษ์ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวค่อนข้างให้ความสำคัญกับส่วนลดหรือโปรโมชั่นที่ได้รับหากสามารถรวมกันจัดทำโปรโมชั่นที่คุ้มค่าในสายตานักท่องเที่ยวได้ นักท่องเที่ยวก็จะให้ความสนใจอย่างแน่นอน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาเรื่องศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี มีการตั้งสมมติฐานไว้ 1 ข้อ คือ นักท่องเที่ยวที่มีเพศที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีที่ต่างกัน จากการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้ผลสรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เอกสารอ้างอิง

กรมการขนส่งทางบก. (2563). **จำนวนรถจดทะเบียนใหม่และจำนวนรถจดทะเบียนสะสม**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). **สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ รายจังหวัด ปี 2563**.

ค้นเมื่อ กันยายน 1, 2564, จาก https://mots.go.th/more_news_new.php?cid=594.

ชัยวุฒิ ชัยฤกษ์. (2560). **ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา.

ชูลีวรรณ ปราณธรรม, ณิชชา จารุศิริชัย, เอกราช เหมาะะประมาณ. (2563). พฤติกรรมการเลือกที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี**, 8(1),91-106.

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาในมิติ การป้องกันอุบัติเหตุจากการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ในจังหวัดกาญจนบุรี และอาจนำผลจากการศึกษาดังกล่าวมาวิเคราะห์ประกอบกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อแสวงหาแนวทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ในจังหวัดกาญจนบุรี

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า จังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ทั้ง 10 ด้าน ในระดับมากและมากที่สุด และควรกำหนดแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ให้สอดคล้องกับศักยภาพที่มีคือการควบคุมราคาสินค้าและอัตราค่าบริการ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ การเพิ่มการบริการเกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์ในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว การสร้างความมั่นใจในด้านความปลอดภัย การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ การอนุรักษ์เอกลักษณ์ความเป็นดั้งเดิมความสวยงามและธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว และการส่งเสริมกิจกรรมในกลุ่มสมาคม ชมรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมอเตอร์ไซค์

- วิรัชนา ไจสม. (2560). การศึกษาปัจจัยการรับรู้สื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย. การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ และการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- วีรพงศ์ ชูวงศ์วาลย์. (2560). พฤติกรรมและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวและเลือกที่พักของกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์ในอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรชนก เหลืองอ่อน. (2560). การรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความตั้งใจเดินทางไปท่องเที่ยวได้วันของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อรรถวิท ศิลาน้อย ญัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป วันทกาญจน์ และสีมาโรจน์วัฒนา ทนงค์แพง. (2562). ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 10(2), 130-143.
- เอกชัย ชำนินา. (2563). การจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์, 7(8), 174-189.
- Cochran, W.G. (1953). **Sampling Techniques**. New York : John Wiley & Sons. Inc.
- Diane Sykes and Kathryn Gibson (2015). Motorcycle drive tourism leading to rural tourism opportunities .**Tourism Economics**, 22(3), page: 543-557. Doi: 10.5367/te.2014.0454.
- Elton, Mayo. (1945). **The Social Problems of An Industrial Civilization**. Boston: Harvard Graduate School of Business.
- European Environment Agency. (2020). **Air pollution in Athens: existing status and abatement practices**. Retrieved november 31, 2021, From <https://www.eea.europa.eu/publications/2599XXX/page018.html>.
- Anne Hardy. (2003). An investigation into the key factors necessary for the development of iconictouring routes. **Journal of Vacation Marketing**, 9(4), page(s): 314-330. doi: 10.1177/135676670300900402.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In Reading in Fishbein, M (Ed.), **Attitude Theory and Measurement** (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Maslow, Abraham. (1970). **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row.
- Worldbank. (2020). **International tourism, receipts**. Retrieved July 17, 2019, From <https://mgonline.com/travel/detail/9490000127428>.

การรับรู้ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจหลังใช้บริการโรงแรม

VISITORS' PERCEPTIONS AND OPINIONS ABOUT CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY ACTIVITIES AFFECTING THE SATISFACTION AFTER USING THE HOTEL

ภัทรารุณ โนรี^{1)*}, มณฑกานติ ชูบุวงศ์²⁾

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,

Phattarawut Noree^{1)*}, Montakan Chubchuwong²⁾

¹⁾ Master of Arts (Tourism management) Dhurakij Pundit University,

²⁾ Lecturer in Master of Arts (Tourism management), Faculty of Tourism and Hospitality Dhurakij Pundit University,

*Corresponding author e-mail: phattarawut.N7788@gmail.com

Receive : September 15, 2021

Revised: November 04, 2021

Accepted: December 31, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ผ่านช่องทางสื่อสารภายในโรงแรม 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรมหลังใช้บริการ กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าพักโรงแรมเครือข่ายต่างประเทศระดับ 5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการรับรู้เกี่ยวกับการนำเสนอกิจกรรม CSR ของโรงแรมผ่านสื่อ Social Media เช่น Facebook Instagram หรือ Twitter มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงแรมร้านอาหารที่ทานไม่หมดไปแปลสภาพส่งต่อให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ย อาหารสัตว์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รวมทั้งนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจกับการบริการของโรงแรมที่เลือกเข้าพักมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กิจกรรมของโรงแรมในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การอาสาช่วยเหลือชุมชน และการดูแลสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ : การรับรู้ ความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) และนักท่องเที่ยวชาวไทย

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the perceptions of corporate social responsibility (CSR) activities through hotel internal communication channels; 2) to study tourists' opinions towards hotel corporate social responsibility (CSR) activities; and 3) to study tourists' satisfaction with hotel corporate social responsibility (CSR) activities. The sample comprised 400 Thai tourists staying at 5-star international hotels in Bangkok. This study employed quantitative research methods. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using statistical devices of frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results of this study indicated that the overall tourists' perception of hotel CSR activities was at a high level. An aspect with the highest mean of perception was the presentation of the hotel's CSR activities through social media such as Facebook, Instagram and Twitter. The tourists' opinion towards overall hotel's CSR activities was at a high level. The aspect with the highest mean score was giving food leftovers to farmers to make fodder and feretilizer. The overall tourists' satisfaction with hotel CSR activities was at a high level. The aspect with the highest mean score was the tourists' satisfaction with the services provided by the hotels. The hypothesis testing results revealed that the hotel's activities in corporate social responsibility, community volunteer work, and environmental care positively affected the tourists' opinions.

Keywords : Perception, Opinion, Satisfaction, Corporate Social Responsibility (CSR), Thai tourist

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีมาอย่างยาวนาน และสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นลำดับต้น ๆ เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2562 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 39,797,406 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด 1,933,368.23 ล้านบาท และในปี 2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทยเพียง 6.7 ล้านคน และสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยว 3.3 แสนล้านบาท ทั้งจำนวนและรายได้หดตัว ร้อยละ 83 ซึ่งเป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัส

COVID-19 ซึ่งประเทศต่าง ๆ ใช้มาตรการขั้นสูงสุดสกัดกั้น การเดินทางเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศ (กรมการท่องเที่ยว, 2563)

ในการดำเนินธุรกิจโรงแรมมีการใช้พลังงานไฟฟ้าที่สูงมาก โดยส่วนใหญ่สูญเสียไปกับการทำความเย็นภายในโรงแรมและห้องพัก นอกจากนี้ในการทำงานของเครื่องจักรกล และเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ ต่างส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จากการปล่อยของเสียสู่แหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำเสีย ควัน ไอร้อน ไอเสีย เป็นต้น ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่มีการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง และเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีส่วนที่ทำให้สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง

จนเกิดเป็นภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง และวิกฤตการณ์จากภัยธรรมชาติที่กระทบกับการดำเนินธุรกิจโรงแรมและอีกหลาย ๆ ธุรกิจ รวมทั้งการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ด้วย (บุญญาพร ดวงสา และคณะ, 2562)

ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ถูกพัฒนามาเป็นมาตรฐานทางการค้าที่สามารถสร้างชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ และลดความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ นอกจากนี้มาตรฐานทางการค้ายังเป็นเครื่องมือที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้โลก (ISO 26000, 2020) ในมุมมองของผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเต็มใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและหันมาดูแลใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น แนวความคิดด้านการบริโภคจึงเปลี่ยนไปเป็นกระแสของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้คนรุ่นใหม่นิยมเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และก่อผลประโยชน์ให้กับสังคมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Kotler and Lee (2005, pp. 224) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริโภคสมัยใหม่มักจะแสวงหาสิ่งที่ดีให้ตัวเอง มองหาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ให้ความเคารพต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และตัดสินใจซื้อด้วยความเต็มใจหากผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่เป็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันโรงแรมมักจะนำเสนอกิจกรรมเหล่านี้สู่นักท่องเที่ยวมากขึ้น เนื่องจากความทันสมัยของเทคโนโลยีที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้และเข้าถึงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าวได้โดยง่ายผ่านสื่อ Social Media ต่าง ๆ กิจกรรม CSR ที่ทางโรงแรมจัดทำขึ้นบางอย่างอาจกระทบกระเทือนจิตใจของผู้เข้าพักเนื่องจากวัตถุประสงค์ในการเข้าพักของนักท่องเที่ยวแต่ละคนมีความแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจจะไม่เข้าใจ และยังไม่ได้ตระหนักถึงกับเรื่องดังกล่าวมากนัก กิจกรรมที่โรงแรมจัดทำขึ้น เช่น การแจ้งลดการส่งผ้าซัก ประหยัดน้ำ-ไฟ ลดการใช้พลาสติก ระบบเปิด-ปิดไฟอัตโนมัติผ่านคีย์การ์ด การใช้วัตถุดิบ

ท้องถิ่นมาประกอบอาหาร หรือแม้แต่การให้โอกาสฝึกอาชีพของนักเรียน-นักศึกษา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ อาจจะสร้างประทับใจหรือไม่ประทับใจให้กับผู้เข้าพักก็ได้ (พัทธยา หลีกเพชร, 2562)

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรม CSR ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจหลังใช้บริการโรงแรม เพื่อให้ได้ทราบว่านักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารภายในโรงแรมมากน้อยเพียงใด ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้จะเน้นประโยชน์ให้กับธุรกิจโรงแรม มีข้อมูลนำไปพัฒนาปรับปรุงช่องทางสื่อสารกิจกรรม CSR ที่ทางโรงแรมจัดทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ผ่านช่องทางสื่อสารภายในโรงแรม
2. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรม CSR โรงแรม
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรม CSR โรงแรมหลังใช้บริการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และความพึงพอใจหลังใช้บริการโรงแรม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าพักโรงแรมเครือต่างประเทศระดับ 5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าพักโรงแรมเครือข่ายประเทศระดับ 5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงแรมในกลุ่มฮิลตัน (Hilton Hotels Group) โรงแรมในกลุ่มแอคคอร์ (All Accor Hotels) โรงแรมในกลุ่มแมริออท (Marriott Hotels) และโรงแรมในกลุ่ม Inter-Continental Hotels Group (IHG) จำนวน 400 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977) และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนได้ครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยด้านประชากรการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงแรม และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรม

ตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงแรมเครือข่ายประเทศระดับ 5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงแรมในกลุ่มฮิลตัน (Hilton Hotels Group) โรงแรมในกลุ่มแอคคอร์ (All Accor Hotels) โรงแรมในกลุ่มแมริออท (Marriott Hotels) และโรงแรมในกลุ่ม Inter-Continental Hotels Group (IHG)

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการวิจัย เดือนสิงหาคม – พฤศจิกายน 2563

โดยมีแนวทางของสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรมหลังใช้บริการ ส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังการใช้บริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงแรม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรมเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และความพึงพอใจหลังใช้บริการโรงแรมเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม การรับรู้ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรมหลังใช้บริการ

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความครอบคลุม

เนื้อหา ความถูกต้องทางภาษา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกันทุกข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยวที่เข้าพักโรงแรม ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha – coefficient) หากได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือที่สามารถนำไปแจกกลุ่มตัวอย่างได้จริง ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าพักและใช้บริการโรงแรมเครือข่ายต่างประเทศ ระดับ 5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยให้นักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน QR Code และส่งคำตอบผ่านโทรศัพท์มือถือของนักท่องเที่ยวเอง รวมทั้งสิ้น จำนวน 430 คน และทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่สุดจากกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 400 ฉบับ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์แปลผล และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ผ่านช่องทางสื่อสารภายในโรงแรม โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรม โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรมหลังใช้บริการ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. การทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.5 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 45.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 65.5 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 58.3 และมีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 34.8 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	190	47.5
หญิง	210	52.5
2. อายุ		
20-30 ปี	182	45.5
31-40 ปี	133	33.3
41-50 ปี	76	19.0
51-60 ปี	9	2.3
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	56	14.0
ปริญญาตรี	262	65.5
ปริญญาโท	76	19.0
ปริญญาเอก	6	1.5
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	30	7.5
พนักงานบริษัทเอกชน	233	58.3
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	48	12.0
ธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ	60	15.0
อาชีพอิสระ/นักวิชาการ	29	7.2
5. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 20,000 บาท	139	34.8
20,001 – 35,000 บาท	127	31.7
35,001 – 50,000 บาท	59	14.8
50,001 – 65,000 บาท	33	8.3
65,001 – 80,000 บาท	13	3.3
สูงกว่า 80,000 บาท	29	7.1
รวม	400	100.0

ผลการวิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงแรมพบว่า นักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงแรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = .741) ซึ่งนักท่องเที่ยว

รับรู้กิจกรรม CSR ของโรงแรมผ่านสื่อ Social Media เช่น Facebook Instagram หรือ Twitter มากที่สุด ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = .894) รองลงมาคือ การรับรู้จากการเขียนรีวิว (Review) ของโรงแรมผ่านบริษัทตัวแทนออนไลน์ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = .907) การรับรู้จากข้อความ

ออนไลน์ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = .907) การรับรู้จากข้อความ
ที่เขียนขอความร่วมมือรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ไว้
ภายในห้องพักของโรงแรม ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = .942)
และการรับรู้จากการนำเสนอผ่านเมนูบอร์ด/ฟลิปชาร์ต

หรือ Digital Scene บริเวณห้องโถง ($\bar{x} = 3.51$, S.D. =
1.090) เป็นลำดับสุดท้ายดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงแรม

การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงแรม	$\bar{x}$	S.D.
1. การนำเสนอกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านเว็บไซต์ของโรงแรม ทำให้ท่านได้รับข้อมูล มากน้อยเพียงใด	3.56	1.046
2. การนำเสนอกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของโรงแรมผ่านสื่อ Social Media เช่น Facebook Instagram หรือ Twitter ทำให้ท่านได้รับข้อมูล มากน้อยเพียงใด	3.97	.894
3. การนำเสนอกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่าน TV ภายในห้องพักสามารถทำให้ท่านรับรู้ ข้อมูลได้มากน้อยเพียงใด	3.61	1.015
4. การนำเสนอกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านเมนูบอร์ด/ฟลิปชาร์ต หรือ Digital Scene บริเวณห้องโถงสามารถทำให้ท่านรับรู้ข้อมูล ได้มากน้อยเพียงใด	3.51	1.090
5. ข้อความที่เขียนขอความร่วมมือ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ไว้ภายในห้องพัก ทำให้ท่านรับรู้ข้อมูล /กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของโรงแรมนี้ได้มากน้อยเพียงใด	3.72	.942
6. การนำเสนอรีวิว (Review) ของโรงแรมผ่านบริษัทตัวแทนออนไลน์ทำให้ท่านรับรู้ข้อมูล/ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของโรงแรมนี้ได้มากน้อยเพียงใด	3.75	.907
รวม	3.68	.741

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
ต่อกิจกรรม CSR โรงแรมพบว่า นักท่องเที่ยวมีความ
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ
สังคม (CSR) ของโรงแรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.18$, S.D. = .519) ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็น
กับเรื่องที่โรงแรมนำอาหารที่เหลือจากการรับประทาน
ของลูกค้าไปแปรรูปส่งต่อให้เกษตรกรได้ใช้
ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ย อาหารสัตว์ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$,
S.D. = .654) รองลงมา คือ การที่โรงแรมให้การสนับสนุน

นักเรียน-นักศึกษาฝึกงาน หรือพนักงานชั่วคราว (Casual)
($\bar{x} = 4.41$, S.D. = .734) การที่โรงแรมลดการใช้พลาสติก
ภายในห้องพักสามารถช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมได้
($\bar{x} = 4.38$, S.D. = .756) และไม่มีความจำเป็นต้องส่ง
ผ้าเช็ดตัวซักทุกวันขณะเข้าพัก เพื่อมีส่วนช่วยในการ
ลดการใช้พลังงาน ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 1.219) เป็นลำดับ
สุดท้าย ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรม

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR โรงแรม	$\bar{x}$	S.D.
1. ท่านคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งผ้าเช็ดตัวซักทุกวันขณะเข้าพัก เพื่อมีส่วนช่วยในการลดการใช้พลังงาน	3.84	1.219
2. ท่านคิดว่าป้ายประชาสัมพันธ์ คำแนะนำ หรือธงรงค์ ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงานต่าง ๆ ภายในโรงแรม มีผลทำให้ท่านอยากปฏิบัติตาม	3.92	.833
3. ท่านคิดว่าการใช้โรงแรมลดการใช้พลาสติกภายในห้องพัก สามารถช่วยรักษาสสิ่งแวดล้อมได้	4.38	.756
4. ท่านคิดว่าการใช้การ Check in online ทำให้ท่านมีความสะดวกมากขึ้น และลดการใช้กระดาษ	4.35	.805
5. ท่านมีความรู้สึกยินดีหากโรงแรมใช้กระดาษ Reuse ในการลงทะเบียนให้กับท่านเพื่อเป็นการลดการใช้กระดาษ	4.26	.866
6. ท่านมีความรู้สึกยินดีหากโรงแรมไม่เสิร์ฟหลอดพลาสติกบนเครื่องดื่ม เพื่อเป็นการรักษาสสิ่งแวดล้อม	3.98	1.010
7. ท่านเห็นด้วยกับการสนับสนุนหรือซื้อสินค้าที่ระลึกจากชุมชนท้องถิ่นที่นำมาจำหน่ายภายในโรงแรม	4.24	.757
8. ท่านเห็นด้วยกับการจ่ายราคาที่สูงขึ้น เพื่อแลกกับวัตถุดิบจากชุมชนท้องถิ่น มาประกอบเป็นอาหารของโรงแรม	3.89	.925
9. ท่านเห็นด้วยที่โรงแรมนำอาหารที่เหลือจากการรับประทานของลูกค้าไปแปรรูปสภาพส่งต่อให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ย อาหารสัตว์	4.55	.654
10. ท่านเห็นด้วยกับการที่โรงแรมให้การสนับสนุน นักเรียน-นักศึกษาฝึกงาน หรือพนักงานชั่วคราว (Casual)	4.41	.734
11. ท่านเห็นด้วยที่โรงแรมมีระบบบริจาคคะแนนสมาชิก เพื่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	4.22	.761
12. ท่านเห็นด้วยที่โรงแรมมีกล่องรับบริจาคเงิน หรือกล่องสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือโครงการมูลนิธิภาครัฐเพื่อสังคม	4.15	.817
รวม	4.18	.519

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = .597) ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจกับการบริการของโรงแรมที่เลือกเข้าพักมากที่สุด ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = .687) รองลงมาคือ มีความพึงพอใจกับกิจกรรม

รักษาสสิ่งแวดล้อมที่ทางโรงแรมจัดทำขึ้น ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = .701) มีความพึงพอใจกับกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรม ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = .742) และมีความพึงพอใจกับช่องทางการประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลด้านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ ของโรงแรม ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = .789) เป็นลำดับสุดท้าย ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องานกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องานกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ	$\bar{x}$	S.D.
1. ท่านมีความพึงพอใจกับช่องทางการประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลด้านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ ของโรงแรม	4.03	.789
2. ท่านมีความพึงพอใจกับกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมที่ทางโรงแรมจัดทำขึ้น	4.15	.701
3. ท่านมีความพึงพอใจกับกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรม	4.14	.742
4. ท่านมีความพึงพอใจกับแนวปฏิบัติ/นโยบาย ด้าน CSR ของโรงแรม	4.08	.726
5. ท่านมีความพึงพอใจกับการบริการของโรงแรมที่ท่านเลือกเข้าพัก	4.16	.687
รวม	4.11	.597

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องานกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรมหลังใช้บริการ ส่งผลกระทบบนเชิงบวกต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องานกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังการใช้บริการ

ผลการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโดยสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3$$

โดยที่ Y คือ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องานกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ

X_1 คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม

X_2 คือ การอาสาช่วยเหลือชุมชน

X_3 คือ การดูแลสิ่งแวดล้อม

จากผลการวิเคราะห์สามารถนำมาเขียนเป็นค่าสมการที่แสดงว่าค่านี้ได้ ดังนี้

$$Y = 1.020 + .233X_1 + .367X_2 + .146X_3$$

(5.580)** (5.127)** (8.541)** (4.081)**

หมายเหตุ : ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากสมการพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่องานกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรมหลังใช้บริการ ในภาพรวมและในทุกประเด็นย่อยส่งผลกระทบบนเชิงบวกต่อความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม การอาสาช่วยเหลือชุมชน และการดูแลสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรมหลังใช้บริการ ส่งผลกระทบบนเชิงบวกต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ

Dependent Variable	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ (Y)			
Independent Variable	ความรับผิดชอบต่อสังคม (X ₁) การอาสาช่วยเหลือชุมชน (X ₂) และการดูแลสิ่งแวดล้อม (X ₃)			
Prediction: Goodness-of-Fit				
Multiple R	.661			
R Square	.436			
Adjusted R Square	.432			
Standard Error	.45023			
Analysis of Variance	Degree of Freedom	Sum of Square	Mean Square	
Regression	3	62.128	20.709	
Residual	396	80.273	.203	
F = 102.162	Sig. = .000			
Durbin- Watson	1.941			
Dependent Variable	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ (Y)			
Independent Variable	ความรับผิดชอบต่อสังคม (X ₁) การอาสาช่วยเหลือชุมชน (X ₂) และการดูแลสิ่งแวดล้อม (X ₃)			
Prediction: Goodness-of-Fit				
Multiple R	.661			
R Square	.436			
Adjusted R Square	.432			
Standard Error	.45023			
Analysis of Variance	Degree of Freedom	Sum of Square	Mean Square	
Regression	3	62.128	20.709	
Residual	396	80.273	.203	
Explanation: Variable in Equation				
Independent Variable	Unstandardized Coefficients (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t - Value	Sig.
ค่าคงที่	1.020		5.580	.000*
รับผิดชอบต่อสังคม (X ₁)	.233	.235	5.127	.000*
อาสาช่วยเหลือชุมชน (X ₂)	.367	.396	8.541	.000*
ดูแลสิ่งแวดล้อม (X ₃)	.146	.176	4.081	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ผ่านช่องทางสื่อสารของโรงแรม พบว่า นักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านสื่อ Social Media เช่น Facebook Instagram หรือ Twitter มากที่สุด และการสื่อสารกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านเมมโมบอร์ด/ฟลิปชาร์ต หรือ Digital Scene บริเวณห้องโถง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านช่องทางสื่อสารภายในโรงแรมค่อนข้างน้อย ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมอาจยังให้ความสำคัญในการสร้างช่องทางการรับรู้หรือกลยุทธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบถึงกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย ผลของการวิจัยในส่วนนี้ยังคงสะท้อนให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวขาดความรู้ และวิธีที่จะปฏิบัติตนเพื่อลดผลกระทบต่องuestในระหว่างเข้าพัก ในขณะที่โรงแรมมีโอกาที่จะสร้างสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้เรื่องดังกล่าว เพื่อที่จะสร้างภาพลักษณ์ และสร้างทัศนคติที่ดีที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงผลกระทบต่องuestในระหว่างเข้าพักกับโรงแรมซึ่งสอดคล้องกับ ณพัชร ประพันธ์พานิช และวิโรจน์ เจริญลักษณ์ (2559) ศึกษานโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงาน บริษัทูนีลีเวอร์ ไทยโฮลดิ้ง จำกัด พบว่า บริษัทฯ มีนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมที่ชัดเจนครอบคลุมในหลายด้าน นโยบายที่พร้อมจะโตไปกับชุมชน โดยลดผลกระทบ สนับสนุนสุขภาพที่ดีมุ่งเน้นโภชนาการของเด็ก ๆ และครอบครัว มีรูปแบบกิจกรรม 4 ประเภท ได้แก่ การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาด้านสังคม การบริจาคเพื่อการกุศล การอาสาช่วยเหลือชุมชน และการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม บริษัทฯ ได้สร้างการรับรู้สองช่องทางคือ การประชาสัมพันธ์ผ่านอีเมล

ของพนักงานและการประชาสัมพันธ์ทางบอร์ดประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ พนักงานสามารถรับรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์ทางอีเมลของพนักงานมากที่สุด พนักงานระดับผู้จัดการ และพนักงานระดับหัวหน้างานมีทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม พนักงานระดับปฏิบัติการมีทัศนคติในเชิงลบเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม พนักงานมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน การวางแผน และการดำเนินงานพัฒนาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่องuestที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรม การศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับเรื่องที่ว่าโรงแรมนำอาหารที่เหลือจากการรับประทานของลูกค้าไปแปรรูปส่งต่อให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ย อาหารสัตว์ มากที่สุด และนักท่องเที่ยวคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งผ้าเช็ดตัวซักทุกวัน ขณะเข้าพักเพื่อมีส่วนช่วยในการลดการใช้พลังงาน มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ Miller et al., (2010) ที่เสนอไว้ว่า สิทธิในการท่องเที่ยวควรมาพร้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืนที่จะต้องมีการเน้นย้ำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ และรับรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเดินทางท่องเที่ยวผู้ให้บริการอาจจะต้องกระตุ้นการรับรู้ให้นักท่องเที่ยวคิดถึงสิ่งที่พวกเขาต้องรับผิดชอบต่อระหว่างการท่องเที่ยว แต่ในขณะเดียวกัน ต้องทำให้พวกเขายังคงรู้สึกว่ามีสิทธิที่จะเข้าชม หรือท่องเที่ยวได้อย่างอิสระ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่องuest CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการ การศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจกับการบริการของโรงแรมที่เลือกเข้าพักมากที่สุด และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจกับช่องทางการประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลด้านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ ของโรงแรมมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างน้อย อาจเพราะโรงแรมที่นักท่องเที่ยวเลือกมาพักมีความใส่ใจต่อการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมค่อนข้างมาก มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงแรมให้นักท่องเที่ยว

ได้รับทราบ มีความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่นโดยรอบ จึงทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับชุดิมา วุ่นเจริญ (2556) กล่าวไว้ว่า การดำเนินงานที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจโรงแรมจะส่งผลต่อชื่อเสียงของกิจการและส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของลูกค้าซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องในระยะยาวจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของโรงแรม โรงแรมสามารถนำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการบริหารจัดการ และมีผลกระทบเชิงบวกในด้านชื่อเสียง อีกทั้งผลการดำเนินงานทำให้ส่งผลต่อมูลค่าของกิจการทำให้มีความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงแรมหลังใช้บริการในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม การอาสาช่วยเหลือชุมชน และการดูแลสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรมหลังการใช้บริการ แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรม ซึ่งโรงแรมอาจส่งเสริมกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกิดประโยชน์กับชุมชนและสังคมซึ่งสอดคล้องกับ Quyang et al. (2019) กล่าวว่า การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดการบริโภคพลังงานและลดต้นทุนการดำเนินการ การสร้างบรรยากาศเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับลูกค้าและพนักงานจะนำมาซึ่งการเพิ่มภาพลักษณ์ ในตราสินค้าขององค์กรและความได้เปรียบทางการแข่งขันและยังสอดคล้องกับมณฑกานติ ขุบชูวงศ์ (2560) ที่สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (การที่บุคคลมีความชอบช่วยเหลือ)

ส่งผลต่อความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม CSR อย่างมีนัยสำคัญ ประสิทธิภาพของบริษัทนำเที่ยวที่ให้บริการจัดกิจกรรม CSR ส่งผลต่อความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ประเภทของกิจกรรม CSR ที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม CSR อย่างมีนัยสำคัญ และความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม CSR ส่งผลต่อความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญ ความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวปลายทางอย่างมีนัยสำคัญความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยวเป็นตัวแปรผ่านของความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม CSR และความจงรักภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ กิจกรรม CSR สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวให้องค์กรและผู้เข้าร่วมประชุมกลับมาเยือนซ้ำ ดังนั้น การร่วมทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงระหว่างการเดินทางเพื่อทำธุรกิจเป็นแนวคิดใหม่ที่สามารถนำไปใช้โดยบริษัทจัดการประชุม บริษัทจัดการท่องเที่ยวแบบเป็นรางวัล รวมถึงองค์กรการท่องเที่ยวระดับชาติเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่น่าพึงพอใจและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรม CSR ของโรงแรมผ่านสื่อ Social Media เช่น Facebook Instagram หรือ Twitter มากที่สุด ดังนั้น โรงแรมควรมีการปรับปรุงรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงแรมเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ที่สวยงาม โดดเด่น และน่าสนใจ มีตัวอักษรที่สามารถอ่านได้ชัดเจน รวมถึงการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงแรมได้ง่าย มีข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างครบถ้วนและถูกต้อง และควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารให้มีความหลากหลาย

มีช่องทางการเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ เพื่อโรงแรมจะได้ข้อมูลทั้งในเชิงบวกและลบ ในการพัฒนา และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

2. นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อกิจกรรม ที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรม (CSR) หลังใช้บริการในเรื่องที่โรงแรมนำอาหารที่ทานไม่หมด ไปแปรรูปส่งต่อให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ย อาหารสัตว์ มากที่สุด ดังนั้น โรงแรมต่าง ๆ ควรจะจัดให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานแผนกบริการ อาหารและเครื่องดื่มในด้านการแปรรูปอาหาร ที่ลูกค้าทานไม่หมด การจัดการอาหารเพื่อไม่ให้เกิด กลิ่นเหม็นหรือแมลงตอม ซึ่งก่อให้เกิดเชื้อโรค และส่งผลต่อสุขอนามัยของผู้มาใช้บริการและพนักงาน ของโรงแรม รวมถึงชุมชนใกล้เคียง และผลการศึกษา ยังพบว่า การที่นักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องส่งผ้าเช็ดตัว ซักทุกวันขณะเข้าพัก เพื่อมีส่วนช่วยในการลดการใช้ พลังงาน ค่อนข้างน้อย ดังนั้น โรงแรมต่าง ๆ ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญ ของปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ภายในห้องพัก หรือบริเวณโรงแรมเพื่อสร้างแรงจูงใจ และความสำคัญของพลังงาน ได้แก่ น้ำประปา ไฟฟ้า เป็นต้น

3. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม CSR ของโรงแรมหลังใช้บริการในเรื่องการบริการ ของโรงแรมที่เลือกเข้าพัก มากที่สุด ดังนั้น โรงแรม ต่าง ๆ ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการบริการ ของโรงแรมทุกด้านให้ได้มาตรฐานสากล และควร มุ่งเน้นถึงความสำคัญของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น การไม่เอาเปรียบ นักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความคุ้มค่า

ต่อเงินที่ต้องจ่ายค่าบริการด้วยมิตรไมตรี จะสร้าง การกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวในอนาคต และผลการศึกษายังพบว่า นักท่องเที่ยวมีความ พึงพอใจกับช่องทางการประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูล ด้านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ ของโรงแรม ค่อนข้างน้อย ดังนั้น ผู้ประกอบการ โรงแรมควรให้ความสำคัญกับการสร้างช่องทาง ประชาสัมพันธ์ ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงกิจกรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทางโรงแรมจัดทำขึ้น โดยเข้าไปพัฒนาการนำเสนอกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางที่นักท่องเที่ยว สามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว โดยพัฒนา สื่อประชาสัมพันธ์ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ และสม่ำเสมอ ซึ่งจะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีของโรงแรม และสร้างความประทับใจต่อนักท่องเที่ยวต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทบทวนครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีพ ของผู้ปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของธุรกิจ ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีพ ของผู้ปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของธุรกิจโรงแรม เนื่องจากมีความสำคัญต่อธุรกิจ โรงแรมมากในปัจจุบัน

2. ควรทำการศึกษาสิ่งที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ของผู้ใช้บริการเหล่านี้เพื่อนำไปพัฒนาการให้บริการ ภายในโรงแรม ของตน เพื่อให้เกิดการสร้าง ความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อไป

3. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการวิจัย โรงแรมระดับอื่น ๆ ได้ หรือเป็นแนวทางในการประเมิน หรือเปรียบเทียบกับโรงแรมในระดับอื่น

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2563). ปัจจัยสำคัญของการจัดทำมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวโรงแรม/รีสอร์ท.

ค้นเมื่อ ธันวาคม 10, 2563, จาก <http://www.thaihotels.org/16679475/hotel-standard>.

- ชุติมา วุ่นเจริญ. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมกับธุรกิจโรงแรม. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 30(1), 143-158.
- ณพัชร ประพันธ์พจน์ และวิโรจน์ เกษภูลักษ์ณ. (2559). นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของพนักงานบริษัทยูนิลีเวอร์ ไทยโฮลดิ้ง จำกัด. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(1), 1224-1241.
- บุญญาพร ดวงสา, วีระกิตติ์ เสาร่ม และกชมน วงศ์คำ. (2562). รูปแบบการจัดการโรงแรมสีเขียวเพื่อสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันในประเทศไทย. *วารสารการบริหารปกครอง*, 8(1), 477-496.
- พัทธริยา หลักเพ็ชร. (2562). การบริหารจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างคุณค่าอย่างยั่งยืน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณฑกานติ ชูชูวงศ์. (2560). ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น: ภาระผูกพันของโรงแรมประเภท รีสอร์ท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- International Organization for Standardization. (2020). *ISO 2600 SOCIAL RESPONSIBILITY*. ค้นเมื่อ มีนาคม, 20, 2563, จาก <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>.
- Kotler, P., and Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility*. Published by John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey.
- Miller, G., Rathouse, K., Scarles, C., Holmes, K., and Tribe, J. (2010). Public understanding of sustainable tourism. *Annals of Tourism Research*, 37(3), 627-645.
- Wang, F., Peng, X., Wei, R., Qin, Y. and Zhu, X. (2019). Environmental behavior research in resources conservation and management: A case study of resources, conservation and recycling. *Resources. Conservation & Recycling*, 141(1), 431-440.

ทัศนคติ ความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน และการรับรู้ต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

ATTITUDES, FRIENDLINESS OF THAI HOSTS AND THEIR PERCEPTION OF GUESTS' BEHAVIOR AFFECTING THEIR WILLINGNESS TO SERVE THE LGBT GUESTS

กันต์ธีร รุจธนินาวัฒน์^{1)*}, เลิศพร ภาระสกุล²⁾

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,

Kanthi Rutthanisawat^{1)*}, Lertporn Parasakul²⁾

¹⁾ Master of Arts (Tourism management) Dhurakij Pundit University,

²⁾ Associate Professor in Master of Arts (Tourism management), Faculty of Tourism and Hospitality Dhurakij Pundit University,

*Corresponding author e-mail: kantee.r456@gmail.com

Receive : September 16, 2021

Revised: December 31, 2021

Accepted: January 14, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก 2) ศึกษาความเป็นมิตรของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก 3) ศึกษาการรับรู้ของเจ้าบ้านต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก และ 4) ศึกษาความเต็มใจของเจ้าบ้านที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ให้บริการที่พัก/โรงแรม และมัคคุเทศก์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่า 1) เจ้าบ้านมีทัศนคติต่อผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของกลุ่มเพศทางเลือกเป็นเรื่องของการเลือกส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) เจ้าบ้านมีความเป็นมิตรต่อเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกเป็นคนปกติเหมือนทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) เจ้าบ้านมีการรับรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้พฤติกรรมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น จับมือถือแขน โอบกอด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 4) เจ้าบ้านมีความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเจ้าบ้านยินดีที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกในสถานประกอบการที่ทำงานอยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ทัศนคติของเจ้าบ้าน และความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน ส่งผลต่อความ

เต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ในขณะที่การรับรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของกลุ่มเพศทางเลือกไม่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

คำสำคัญ : ทัศนคติ, ความเป็นมิตร, การรับรู้, ความเต็มใจ, กลุ่มเพศทางเลือก

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study hosts' attitude towards LGBT tourists; 2) to study hosts' friendliness towards LGBT tourists; 3) to study hosts' perception of LGBT tourists' behavior; and 4) to study hosts' willingness to welcome LGBT tourists. The sample comprised 400 accommodation/hotel providers and guides in Bangkok. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using statistical devices of frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results of this study indicated the following: 1) Overall, the hosts' attitude towards LGBT people was at a moderate level, and their perception of the LGBT people's lifestyle as a personal matter received the highest average; 2) Overall, the hosts were queer-friendly, and their perception of the LGBT people as normal people received the highest average; 3) Overall, the hosts perceived inappropriate behaviors of LGBT people at a moderate level, and their perception of LGBT people's intimate behavior such as hugging and hand-holding received the highest average; and 4) Overall, the hosts were willing to welcome LGBT tourists at a high level, and their willingness to welcome LGBT tourists in their workplaces received the highest average. The hypothesis testing results showed that the hosts' attitudes and friendliness affected the willingness to welcome LGBT tourists. On the other hand, perceiving inappropriate behaviors of LGBT people did not affect the willingness to welcome LGBT tourists.

Keywords: Attitude, Friendliness, Perception, Willingness, LGBT

บทนำ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจของทุกประเทศสามารถสร้างรายได้ให้แก่แต่ละประเทศอย่างมหาศาลอีกทั้งยังสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพได้อย่างทั่วถึง สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีขนาดใหญ่และมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2562 อัตราการเจริญเติบโตด้านการ

ท่องเที่ยวสูงถึงร้อยละ 20 สร้างรายได้ให้ประเทศกว่า 2.21 ล้านล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) โดยสามารถเชื่อมโยงไปสู่ธุรกิจที่หลากหลาย เช่น ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจสายการบิน ธุรกิจนำเที่ยวและธุรกิจโรงแรม เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยนั้นได้ให้เสรีและเปิดกว้างในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) โดยในอดีตที่ผ่านมาไม่ได้สร้างอุปสรรคให้กับ

นักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้แต่ประการใด ดังนั้น ในสายตาของนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ LGBT จึงมองว่าประเทศไทยมีความเป็นเสรีนิยม อีกทั้งยังคงเป็นดินแดนในฝันที่มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และมีความปลอดภัยในการที่จะเดินทางมาเยือน จึงถือเป็นจุดหมายปลายทางที่กลุ่มนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) นิยมถึงเป็นอันดับแรก ๆ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) ปัจจุบันรูปแบบในการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามการพัฒนาของระบบขนส่งที่สามารถทำให้การเดินทางมีความสะดวกและรวดเร็ว กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงถือเป็นเป้าหมายใหม่ในช่วงศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ซึ่งนอกเหนือจากประเทศไทยแล้ว ประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย เช่น ประเทศอินเดีย จีน และญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้เช่นกัน (Waitt, 2006) ซึ่งเราจะเห็นได้ว่ากลุ่ม LGBT เป็นกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนสูงมากเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น รวมถึงกลุ่ม LGBT ที่อยู่กันเป็นคู่รักทำให้รายได้ Double เป็น 2 เท่าหรือที่เราเรียกกันว่ากลุ่ม DINK (Double Income No Kid) จึงไม่น่าแปลกใจหากเราจะเห็นกลุ่ม LGBT กลายเป็นกลุ่มที่มีกำลังการซื้อสูง และด้วย Lifestyle ของคนกลุ่มนี้ที่ชอบท่องเที่ยวเป็นคนสนุกสนานกับชีวิต และต้องการที่จะพิสูจน์ตัวเองว่ามีความสามารถ มีความเท่าเทียม จึงทำให้กลุ่ม LGBT พร้อมที่จะใช้จ่ายเพื่อให้ชีวิตดีขึ้น (Terrabkk, 2562)

นอกจากนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2562) กล่าวว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Lesbian Gay Bisexual and Transgender: LGBT) ประเทศไทยถือว่ามีความศักยภาพในการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามไทยยังไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ได้มากเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจที่จะจัดบริการการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ให้ตรงกับความต้องการ

ดังนั้น จึงควรมีการจัดทำแนวทางการท่องเที่ยวประเทศไทยสำหรับกลุ่ม LGBT และควรจัดประเภทสินค้าทางการท่องเที่ยวของกลุ่ม LGBT ให้เหมาะสม และชัดเจน และเสนอแนะการส่งเสริมการขายให้สอดคล้องกับให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวโดยประชาสัมพันธ์มุ่งเป้าสู่กลุ่ม LGBT ทั้งในและนอกประเทศ ข้อมูลผู้บริโภคเชิงพฤติกรรม LGBT ในสหรัฐอเมริกาพบว่า กลุ่ม LGBT มักจะใช้เงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิง ความสวยงาม สัตว์เลี้ยง และเพื่อปรับปรุงที่อยู่อาศัย ส่วนชาว LGBT ในแคนาดาจะมีการศึกษาสูงนิยมท่องเที่ยวบ่อยและนานกว่าผู้บริโภครายอื่นโปรดปรานสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เลือกซื้อแบรนด์ที่บริษัทมีการสื่อสารโดยตรงกับกลุ่ม LGBT สำหรับสินค้าไทยที่เหมาะสมจะตลาดชาว LGBT ด้วยบริการด้านโรงแรมที่มีศักยภาพและความพร้อมและยังส่งผลต่อการประกอบธุรกิจหลายกลุ่มด้วยกัน ทั้งเสื้อผ้า เครื่องประดับ ของขวัญ ของตกแต่งบ้าน เฟอร์นิเจอร์ อาหารสำเร็จรูปพร้อมรับประทาน และของใช้สำหรับสัตว์เลี้ยง เป็นต้น ความหลากหลายของพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความต้องการรูปแบบการบริโภคที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่ม (ปิยะฉัตร ปวงนิม และคณะ, 2560)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ LGBT เป็นกลุ่มที่สามารถสร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้อย่างมหาศาล อีกทั้งนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) ไม่ได้สร้างปัญหาอุปสรรคให้กับนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ ๆ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวกลุ่มนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) ยังมีอยู่น้อยมาก เป็นผลให้ฝ่ายกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการด้านโรงแรมยังขาดความเข้าใจในความคาดหวังและพฤติกรรมของผู้บริโภคกลุ่มนี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน และการรับรู้

ต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก เพื่อนำองค์ความรู้ต่าง ๆ จากผลการวิจัยนี้ เป็นแนวทางให้หน่วยงานทางการท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจสามารถนำงานวิจัยมาประยุกต์เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยว การเป็นเจ้าบ้านที่ดีมีความเป็นมิตรต่อผู้มาเยือน ตลอดจนผลที่ได้จากการวิจัย ครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศไทยสามารถก่อให้เกิดการสร้างงานในธุรกิจที่ตอบสนองการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก
2. เพื่อศึกษาความเป็นมิตรของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ของเจ้าบ้านต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก
4. เพื่อศึกษาความเต็มใจของเจ้าบ้านที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ ความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน การรับรู้ต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และความเต็มใจของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ให้บริการที่พัก/โรงแรมและมัคคุเทศก์ ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้บริการที่พัก/โรงแรมและมัคคุเทศก์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากใช้สูตรของคอกแรน

(Cochran, 1977) และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนได้ครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระคือ ทัศนคติต่อเพศทางเลือก ความเป็นมิตรต่อเพศทางเลือก และการรับรู้ต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

ตัวแปรตามคือ ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกของเจ้าบ้าน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงแรม และ บริษัท นำเที่ยว ใน พื้นที่ กรุงเทพมหานคร

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการวิจัย เดือนสิงหาคม – พฤศจิกายน 2563

โดยมีแนวทางของสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : ทัศนคติและความเป็นมิตรของ เจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

สมมติฐานที่ 2 : การรับรู้ของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทสถานประกอบการ และตำแหน่งงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบมาตราวัดแบบลิเคิร์ท (Likert's Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเป็นมิตรของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพศทางเลือก เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้ของเจ้าบ้านต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความเต็มใจของเจ้าบ้านที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพศทางเลือก เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความเป็นมิตร การรับรู้ต่อพฤติกรรม ความเต็มใจ และนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพศทางเลือก เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเรื่อง ทัศนคติ ความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน และการรับรู้ต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพศทางเลือก

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความครอบคลุมเนื้อหา ความถูกต้องทางภาษา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกันทุกข้อ ได้เท่ากับ 0.716 และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 มาใช้เป็นข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดลองใช้ (Try out) กับผู้ให้บริการที่พัก/โรงแรม และมัคคุเทศก์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหา

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha-coefficient) หากได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือที่สามารถนำไปแจกกลุ่มตัวอย่างได้จริง ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเองจากผู้ให้บริการที่พัก/โรงแรม และมัคคุเทศก์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน QR Code และส่งคำตอบผ่านโทรศัพท์มือถือของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 400 คน และทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ แปรผล และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล โดยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพศทางเลือก โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นมิตรของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพศทางเลือก โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้ของเจ้าบ้านต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลความเต็มใจของเจ้าบ้านที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพศทางเลือก โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. การทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากจำนวนผู้ให้บริการที่พักโรงแรม และมัคคุเทศก์ ในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 58.0 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-29 ปี ร้อยละ 32.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 61.8 ประเภทสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นที่พักแรม ร้อยละ 50.7 บริษัทนำเที่ยว ร้อยละ 47.3 และอื่น ๆ (ได้แก่ โลจิสติกส์ บริการอาหารและเครื่องดื่ม และร้านอาหาร) ร้อยละ 2.0

ส่วนใหญ่มียุทธศาสตร์ในภาคการท่องเที่ยว คือ พนักงานต้อนรับ ร้อยละ 24.3 พนักงานบริการอาหาร

และเครื่องดื่ม ร้อยละ 23.5 แม่บ้าน ร้อยละ 10.3 มัคคุเทศก์ ร้อยละ 8.5 พนักงานรักษาความปลอดภัย ร้อยละ 6.0 พนักงานขับรถ ร้อยละ 5.5 ผู้จัดการโรงแรม ร้อยละ 5.3 เจ้าของบริษัททัวร์ ร้อยละ 5.0 พนักงานขนสัมภาระ ร้อยละ 4.8 พนักงานขาย/การตลาด ร้อยละ 4.5 วิศวกร ร้อยละ 1.5 และอื่น ๆ (ได้แก่ Business consultant และพนักงานบริษัท) ร้อยละ 1.0

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทัศนคติของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

ทัศนคติของเจ้าบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่
1. คนที่มีความเบี่ยงเบนทางเพศหรือเพศทางเลือกก็มีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับคนทั่วไป	3.46	1.311	3
2. ผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มเพศทางเลือกควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกับคนทั่วไป	3.47	1.240	2
3. คนที่เป็นกลุ่มเพศทางเลือกควรมีพื้นที่ในสังคมเท่ากับคนทั่วไป	3.42	1.234	5
4. การใช้ชีวิตของกลุ่มเพศทางเลือกเป็นเรื่องของการเลือกส่วนบุคคล	3.50	1.214	1
5. คนที่เป็นกลุ่มเพศทางเลือกควรมีโอกาสได้ดำรงตำแหน่งผู้นำในสังคมได้	3.01	1.244	8
6. คนที่เป็นกลุ่มเพศทางเลือกสามารถทำกิจกรรมทางสังคมได้เหมือนคนทั่วไป	3.39	1.226	7
7. คนที่เป็นกลุ่มเพศทางเลือกสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เหมือนคนทั่วไป	3.40	1.208	6
8. คนที่เป็นกลุ่มเพศทางเลือกควรได้รับโอกาสให้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้เหมือนคนทั่วไป	3.45	1.223	4
รวม	3.38	1.119	

จากตารางที่ 1 เจ้าบ้านมีทัศนคติต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 1.119) โดยมีทัศนคติต่อการใช้ชีวิตของกลุ่มเพศทางเลือกเป็นเรื่องของการเลือกส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.214) รองลงมา คือ ผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มเพศทางเลือกควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกับคนทั่วไป ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 1.240) คนที่มีความเบี่ยงเบนทางเพศ

หรือเพศทางเลือกก็มีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับคนทั่วไป ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 1.311) และคนที่เป็นกลุ่มเพศทางเลือกควรมีโอกาสได้ดำรงตำแหน่งผู้นำในสังคมได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.01$, S.D. = 1.244) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก

ความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่
1. เพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกเป็นคนปกติเหมือนทั่วไป	3.50	1.259	1
2. ไม่รังเกียจที่จะมีเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือก	3.45	1.209	5
3. ไม่ต่อต้านเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือก	3.47	1.199	3
4. ปฏิบัติต่อเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกเหมือนเพื่อนทั่วไป	3.45	1.180	6
5. การคบหาสมาคมกับกลุ่มเพศทางเลือกเป็นสิ่งที่ไม่เสียหาย	3.45	1.184	7
6. เพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกหลายคนมีอัธยาศัยดี	3.48	1.174	2
7. ไม่รังเกียจในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพศทางเลือก	3.44	1.166	8
8. มีเพื่อนหรือคนรู้จักที่เป็นเพศทางเลือกที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน	3.21	1.255	9
9. เพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกหลายคนมีความสามารถที่โดดเด่นและหลากหลาย	3.46	1.197	4
รวม	3.43	1.088	

จากตารางที่ 2 เจ้าบ้านมีความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 1.088) โดยมีประเด็นเกี่ยวกับเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกเป็นคนปกติเหมือนทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.259) รองลงมาคือเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกหลายคนมีอัธยาศัยดี ($\bar{x} = 3.48$,

S.D. = 1.174) ไม่ต่อต้านเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือก ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 1.199) และมีเพื่อนหรือคนรู้จักที่เป็นเพศทางเลือกที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 1.255) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์การรับรู้พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเพศทางเลือก ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเพศทางเลือก

การรับรู้พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเพศทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่
1. แสดงความรักต่อกันอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ เช่น ห้องสุขา	3.61	1.243	2
2. แสดงความสนิทสนมระหว่างกัน เช่น จับมือถือแขน โอบกอด	3.78	1.165	1
3. ไม่ทำตามระเบียบข้อบังคับของสถานที่	2.67	1.247	10
4. แต่งกายเปิดเผยไปเปลือยในที่สาธารณะ	2.83	1.240	8
5. แสดงออกถึงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นด้วยคำพูดหรือท่าทางการกระทำ	2.91	1.266	7
6. การดื่มสุราจนมึนเมาและครองสติไม่อยู่	3.53	1.328	4
7. การใช้คำพูดที่เป็นการเหยียดหยามใส่ร้ายกับเจ้าบ้าน หรือผู้ให้บริการ	3.22	1.293	5
8. เสพยาเสพติด สารมึนเมา	2.39	1.341	11
9. ทำลายสิ่งของเมื่อเกิดอาการไม่พอใจ	2.71	1.286	9
10. ทะเลาะวิวาทใช้กำลังตัดสินปัญหา	3.17	1.313	6
11. พุดคุ้ยเรื่องเพศโดยไม่สนใจความรู้สึกของผู้อื่น	3.54	1.285	3
รวม	3.12	0.959	

จากตารางที่ 3 เจ้าบ้านมีการรับรู้พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$, S.D. = 0.959) โดยมีการรับรู้พฤติกรรมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น จับมือ ถือนก โอบกอด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 1.165) รองลงมาคือ การแสดงความรักต่อกันอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ เช่น หอมสุชา ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 1.243)

พูดคุยเรื่องเพศโดยไม่สนใจความรู้สึกของผู้อื่น ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 1.285) และเสพยาเสพติด สารมึนเมา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 2.39$, S.D. = 1.341) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่
1. พร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก	4.05	0.854	2
2. ยินดีที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกในสถานประกอบการที่ข้าพเจ้าทำงานอยู่	4.18	0.799	1
รวม	4.11	0.773	

จากตารางที่ 4 เจ้าบ้านมีความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.773) โดยมีความยินดีที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกในสถานประกอบการที่ทำงานอยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.799) และพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.854) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : ทักษะคิดและความเป็นมิตรของ เจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

ผลการวิจัยพบว่า (1) ค่า Multiple R ของปัจจัยทักษะคิดและความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก เท่ากับ .777 หมายความว่า มีค่าสัมพันธปานกลางระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (2) ค่า Multiple R เท่ากับ .604 หมายความว่า ประมาณร้อยละ 60 ของความแปรปรวนของความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยทั้ง 2 ประการ ค่า F = 201.493 (Sig ที่ .000) หมายความว่า ผลของสมการ

การถดถอยไม่ได้เกิดขึ้นด้วยความบังเอิญ ข้อมูลมีความเหมาะสมสำหรับเป็นต้นแบบเป็นอย่างดี ในการอธิบายอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 2 ต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ดังสมการ

$$\hat{Y} = .261X_1 + .300X_2 \\ (4.037*) (4.602*)$$

จากสมการพบว่า การเปรียบเทียบอิทธิพลของ 2 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะคิด และความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะคิดของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก และความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 2 ด้าน พบว่า อิทธิพลด้านความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ประการที่หนึ่ง คือ ความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก (Beta = .422) ประการที่สองคือ ทักษะคิดของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก (Beta = .377)

จากค่า $B = .422$ สามารถอธิบายได้ว่า ถ้าความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกเพิ่มขึ้น .422 หน่วย หรือ 42.2%

จากค่า $B = .377$ สามารถอธิบายได้ว่า ถ้าทัศนคติของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกเพิ่มขึ้น .377 หน่วย หรือ 37.7% ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของทัศนคติ และความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน ต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก ที่มีต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

Dependent Variable	ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก (Y)			
Independent Variable	ทัศนคติของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก (X ₁) , ความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก (X ₂)			
Prediction: Goodness-of-Fit				
Multiple R	.777			
R Square	.604			
Adjusted R Square	.601			
Standard Error	.488			
Analysis of Variance	Degree of Freedom	Sum of Square	Mean Square	
Regression	3	144.226	48.075	
Residual	396	94.484	.239	
F = 201.493	Sig. = .000			
Durbin- Watson	1.245			
Explanation: Variable in Equation				
Independent Variable	Unstandardized Coefficients (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t - Value	Sig.
ทัศนคติของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก (X ₁)	.261	.377	4.037	.000*
ความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก (X ₂)	.300	.422	4.602	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 : การรับรู้ของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

ผลการวิจัยพบว่า (1) ค่า Multiple R ของปัจจัยการรับรู้ของเจ้าบ้านต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกเท่ากับ .777 หมายความว่า มีค่าสัมพันธปานกลางระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (2) ค่า Multiple R เท่ากับ .604 หมายความว่า ประมาณร้อยละ 60 ของความแปรปรวนของความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยทั้ง 1 ประการ 3 ค่า $F = 201.493$ (Sig ที่ .000) หมายความว่า ผลของสมการการถดถอยไม่ได้เกิดขึ้น

ด้วยความบังเอิญ ข้อมูลมีความเหมาะสมสำหรับเป็นต้นแบบเป็นอย่างดี ในการอธิบายอิทธิพลของปัจจัยการรับรู้ของเจ้าบ้านต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ดังสมการ

$$\hat{Y} = .018X_3 \quad (.641)$$

จากสมการพบว่า การเปรียบเทียบอิทธิพลการรับรู้ของเจ้าบ้านไม่ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการรับรู้ของเจ้าบ้านต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก ที่มีต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

Dependent Variable	ความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก (Y)			
Independent Variable	การรับรู้ของเจ้าบ้านต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก (X ₃)			
Prediction: Goodness-of-Fit				
Multiple R	.777			
R Square	.604			
Adjusted R Square	.601			
Standard Error	.488			
Analysis of Variance	Degree of Freedom	Sum of Square	Mean Square	
Regression	3	144.226	48.075	
Residual	396	94.484	.239	
F = 201.493	Sig. = .000			
Durbin- Watson	1.245			
Explanation: Variable in Equation				
Independent Variable	Unstandardized Coefficients (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t - Value	Sig.
การรับรู้ของเจ้าบ้านต่อพฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก (X ₃)	.018	.023	.641	.522

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

เจ้าบ้านมีทัศนคติต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติต่อการใช้ชีวิตของกลุ่มเพศทางเลือกเป็นเรื่องของการเลือกส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ ปารณีย์ จงรักษ์ และอนุชา ทิรคานนท์ (2557) ที่ได้ศึกษาการเปิดรับสื่อ ทัศนคติการแสดงออกทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อพฤติกรรมทางสังคมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ พฤติกรรมทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง เป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคล รองลงมาคือ พฤติกรรมทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงเป็นความสัมพันธ์หนึ่งที่ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมแต่อย่างใดและประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ครอบครัวยุคใหม่ส่วนใหญ่เริ่มยอมรับและคุ้นเคยต่อพฤติกรรมทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงและยังสอดคล้องกับ Mun (1971) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของบุคคล สถาบัน สถานการณ์ และข้อเสนอดังกล่าว ในทางที่จะยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกัน

เจ้าบ้านมีความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นเกี่ยวกับเพื่อนที่เป็นเพศทางเลือกเป็นคนปกติเหมือนทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะฉัตร ปวงนิม และคณะ (2560) ที่ศึกษาแนวทางในการสร้างโอกาสทางการตลาดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางเพศสำหรับธุรกิจโรงแรม พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยว LGBT ให้ความสำคัญกับการบริการที่มีคุณภาพและมีความเป็นมิตร (LGBT-Friendly) โดยเฉพาะการที่โรงแรมหรือที่พักตั้งอยู่ในย่านทำเลที่ใกล้กับแหล่งชุมนุมของผู้ที่มีรสนิยมแบบเดียวกัน และการที่โรงแรมหรือที่พักมีชื่อเสียงหรือมีภาพลักษณ์ที่ดีในกลุ่ม LGBT ในขณะที่โรงแรม

ที่พักแบบโฮมสเตย์ และโรงแรมแบบบูติคที่มีเรื่องราวหรือประวัติศาสตร์ ก็สามารถดึงดูดลูกค้ากลุ่มนี้ได้ หากโรงแรมมีการคำนึงถึงหลักการข้างต้นธุรกิจโรงแรมที่มีเป้าหมายดึงดูดลูกค้ากลุ่ม LGBT สามารถนำผลการศึกษามาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการที่ตรงต่อความคาดหวัง และพฤติกรรมของผู้บริโภคกลุ่มนี้อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดจากกลุ่มนักท่องเที่ยวลักษณะนี้ได้

เจ้าบ้านมีการรับรู้พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเพศทางเลือกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีการรับรู้พฤติกรรมการแสดงออกทัศนคติสนทนาระหว่างกัน เช่น จับมือถือแขน โอบกอด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ Hughes and Richard (2010) ได้ทำการศึกษานักท่องเที่ยวและทัศนคติของชุมชนเจ้าบ้าน พบว่า นักท่องเที่ยวเพศทางเลือกส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมที่เปิดเผย เป็นอิสระในสถานที่สาธารณะ เช่น กอด จูบ การแต่งกายโป้เปลือย การเสพยาเสพติด เป็นต้น

เจ้าบ้านมีความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความยินดีที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกในสถานประกอบการที่ทำงานอยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ Ajzen (1991) กล่าวว่า ความตั้งใจที่จะพยายามทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งเป็นปัจจัยการจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลได้ทุ่มเทความพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น และ Zeithaml, et al. (1996) กล่าวว่า ความยินดีและเต็มใจที่จะใช้บริการแนะนำบุคคลอื่นให้มาใช้บริการและการกลับมาใช้บริการนั้นอีก เป็นความตั้งใจที่จะพยายามทำพฤติกรรมนั้นซึ่งเป็นปัจจัยการจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

ทัศนคติ ความเป็นมิตร และการรับรู้พฤติกรรมของกลุ่มเพศทางเลือก พบว่า มีเพียง 2 ตัวแปร ได้แก่

ทัศนคติของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก และความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือก ส่งผลต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก เป็นเพราะทัศนคติและความเป็นมิตรที่ดีของเจ้าบ้านแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกเท่ากับกลุ่มอื่น ๆ จึงทำให้เกิดความเต็มใจในการต้อนรับกลุ่มเพศทางเลือก โดยไม่รู้สึกลังเลถึงความแตกต่างทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับ วรสิริญา ศุภธนโชติพิงค์ (2562) ความรู้สึกและความคิดเห็นต่อการบริการของธนาคนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากการที่ผู้ใช้บริการจะมีทัศนคติที่ดีนั้นควรจะมี ความเชื่อ ความคิดเห็น ความเข้าใจหรือความรู้ต่อการบริการในด้านต่าง ๆ โดยสิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลที่เก็บสะสมมาจากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา รวมถึงความรู้สึกที่เป็นภาวะทางด้านอารมณ์ และความรู้สึกเกี่ยวกับเหตุการณ์ในการบริการที่มีต่อสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลมาจากการประเมินสิ่งเร้านั้น ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ และความพร้อมหรือแนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หลังจากประเมินค่าของสิ่งนั้นแล้ว และกระทำต่อสิ่งเร้าตาม ความเชื่อหรือความรู้สึกของตน พฤติกรรมจึงเป็นส่วนสะท้อนของทัศนคติที่แสดงออกมาให้ปรากฏเห็นยังภายนอก (เอวินันท์ สะอาดดี, 2559) ทั้งนี้ ผู้ที่มีทัศนคติในทิศทางบวกจะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางบวก หากมีพฤติกรรมในทิศทางลบ จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางลบ และหากผู้บริโภคมัทัศนคติเฉย ๆ ผู้บริโภคจะไม่แสดงพฤติกรรมใด ๆ (นลพรรณ เลาหลินณรงค์, 2557)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า เจ้าบ้านมีทัศนคติต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกเกี่ยวกับกลุ่มเพศทางเลือกควรมีโอกาสได้ดำรงตำแหน่งผู้นำในสังคมได้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น สมาคมโรงแรมไทย

และสมาคมมัคคุเทศก์ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดคุณสมบัติการรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถ ทักษะของบุคคล และเปิดโอกาสให้ทุกเพศสามารถเข้ามาสมัครเข้าทำงานได้ รวมถึงสามารถนำไปใช้กำหนดแผนการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรได้

2. จากผลการศึกษาพบว่า เจ้าบ้านมีความเป็นมิตรของเจ้าบ้านต่อเพศทางเลือกเกี่ยวกับมีเพื่อนหรือคนรู้จักที่เป็นเพศทางเลือกที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น สมาคมโรงแรมไทย และสมาคมมัคคุเทศก์ ควรสนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าในสายอาชีพให้กับบุคลากรกลุ่มเพศทางเลือกที่มีความสามารถโดดเด่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในองค์กรในการเคารพสิทธิส่วนบุคคลเรื่องเพศ การให้เกียรติ และยอมรับความแตกต่างทางเพศ โดยมุ่งเน้นความรู้ความสามารถของบุคคล

3. จากผลการศึกษาพบว่า เจ้าบ้านมีการรับรู้พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเพศทางเลือกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกที่ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้รู้สึกถึงความเป็นส่วนตัวสามารถทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ แต่ควรอยู่ในความเหมาะสมของบริบทพื้นที่นั้น ๆ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกในการปฏิบัติตนในสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความประทับใจไม่อึดอัดในการท่องเที่ยว

4. เจ้าบ้านมีความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สมาคมโรงแรมไทย และสมาคมมัคคุเทศก์ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการบริการของสถานประกอบการ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม และสามารถสร้างความภาคภูมิใจแก่นักท่องเที่ยวและนำไปสู่การกลับมาเยือนซ้ำในอนาคต

5. สมาคมโรงแรมไทย และสมาคมมัคคุเทศก์ ควรปรับกลยุทธ์และกำหนดมาตรการในการให้บริการ โดยมุ่งเน้นความสะดวก สดชื่น และความปลอดภัย ของนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ นักท่องเที่ยวในยุค New Normal

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อทราบ ถึงความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์

ต่อผู้ประกอบการในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด และสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า ได้อย่างครบถ้วน

2. ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ มุมมองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และกลุ่ม นักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก โดยการสัมภาษณ์ เชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ สิงหาคม 15, 2563, จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=590
- ปารณีย์ จงรักษ์ และอนุชา ทิรคานนท์. (2557). การเปิดรับสื่อ ทักษะคิด การแสดงออกทางสังคมของกลุ่มหญิง รักร่วม. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว.*, 7(1), 53-64.
- ปิยะฉัตร ปวงนิม, จิราทัศน์ รัตนมณีฉัตร และนิติบดี สุขเจริญ. (2560). แนวทางในการสร้างโอกาสทางการตลาด จากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางเพศสำหรับธุรกิจโรงแรม. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 10(3), 2455-2471.
- นลพรรณ เลหาสินณรงค์. (2557). การศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นที่มีความสนใจใช้บริการสัลยกรรมในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรสิสสุยา ศุภธนโชติพงศ์. (2562). คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะใช้บริการซ้ำของลูกค้าธนาคาร กรุงศรีอยุธยาจำกัด(มหาชน) กรณีศึกษาพื้นที่ส่วนกลางกรุงเทพมหานครภาค 203. สารนิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอวินันท์ สะอาดดี. (2559). ทัศนคติและความสนใจที่มีต่อการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมของผู้สูงวัยผ่าน Mobile Application. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behaviors. *Organizational Behavior and Human Decision Process*. 50(1), 179-211.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Hughes, H., and Richard, D. (2010). Holidays of Older Gay Men: Age or Sexual Orientation as Decisive Factor. *Tourism Management*. 31(1), 454-463
- Munn. (1971). *Norman, introduction to psychology*. Boston: Houghton Muffin
- Terrabkk. (2562). LGBT ความหลากหลายที่ทรงพลัง ตอนที่ 1: เมื่อ LGBT คือเสียงใหม่ของธุรกิจคุณ. ค้นเมื่อ สิงหาคม 15, 2563, จาก <https://www.terrabkk.com/news>.

- Waite, G. (2006). Gay Tourism: Culture and Context. The Haworth press inc.10 Binghamton NY. 1390-1580, 182-183.
- Zeithaml, V. A., Berry, L.L. and Parasuraman, A. (1996). The behavioural consequences of service quality. *Journal of Marketing Management*. 60(4), 31-46.

การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

MARKETING STRATEGIES DEVELOPING FOR HISTORICAL TOURISM IN MUEANG-KANCHANABURI DISTRICT KANCHANABURI PROVINCE

มณี ชินณรงค์^{1)*}, ศุภลักษณ์ ฉินตระกาล²⁾, กานต์พิชา รุ่งเรือง³⁾, ธนพล รัตนวงศ์คำ⁴⁾, สุทธิยา นิสารัญญะ⁵⁾, ฟน นนทโกวิท⁶⁾

¹⁾⁻⁶⁾ อาจารย์ประจำสาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Manee Chinnarong^{1)*}, Suphaluk Chintrakan²⁾, Kanpitcha Rongreung³⁾, Tanapon Rattanawongham⁴⁾, Suttiya Nisantunyu⁵⁾, Fon Nondhakowit⁶⁾

¹⁾⁻⁶⁾ Marketing Lecturer Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: maneechai1902503@gmail.com

Receive : September 23, 2021

Revised: October 28, 2021

Accepted: December 30, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 2) ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และ 3) ความสัมพันธ์ของการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในพื้นที่เป้าหมาย 11 แห่ง จำนวน 400 ราย และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน นักธุรกิจการท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 11 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านช่องทางให้บริการ ณ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีความคิดเห็นในลำดับสูงสุด เฉลี่ย 4.38 2) นักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เฉลี่ย 4.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพการยอมรับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มีความคิดเห็นในลำดับสูงสุด เฉลี่ย 4.29 และ 3) ความสัมพันธ์ของการพัฒนากลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีค่า r เท่ากับ 0.950 มีค่า Sig เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่า Sig < 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีระดับความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

คำสำคัญ: การพัฒนา, กลยุทธ์การตลาด, การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ABSTRACT

The research objectives were to study 1) the level of tourists' opinions towards the development of marketing strategies for historical tourism services, 2) the level of tourists' opinions towards the improvement of the quality of historical tourist attractions' standards, and 3) the relationship between the development of marketing strategies for historical tourism services and the development of the quality standards of historic sites at Muang District, Kanchanaburi Province. A questionnaire was used to collect data from a sample of 400 tourists in 11 target areas, and structured interviews were conducted with 11 community tourism business leaders and personnel at the tourist attractions. The data were analyzed using the descriptive statistics of percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The results revealed the following: 1) Overall, the tourists' opinion towards the development of historical tourism marketing strategies was at the highest level, with an average score of 4.24 and with the aspect concerning service channels at historical sites receiving the highest average of 4.38; 2) Overall, the tourists' opinion towards the improvement of the quality of the historical sites was at the highest level, with an average score of 4.25 and with the aspect concerning the quality of historical tourism acceptance receiving the highest average of 4.29; and 3) The relationship between the marketing strategy development of historical tourism and the quality improvement of historical tourist attractions' standards had the value of 0.950., sig-value of 0.00, and sig of < 0.05, which were consistent with the hypotheses. It could be concluded that the development of historical tourism marketing strategies had a high level of correlation with and was relevant to the development of the quality of historical sites.

Keywords : Development, Marketing, strategy, Historical tourism

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยยังคงมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ด้วยศักยภาพของทำเลที่ตั้งในการเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและความเป็นไทยมีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์กระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศ รวมถึงอัยยาศัยไมตรีของคนไทยที่ดีแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและขีดความสามารถของประเทศไทย

ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560, ง)

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีคุณค่า ซึ่งเป็นการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับทางประวัติศาสตร์เพื่อรับทราบและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในสถานที่ท่องเที่ยวรวมถึงได้ความรู้และมีความเข้าใจต่อความเป็นมาของโบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ ทั้งจากกระแสด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือการถูกจัดให้เป็นกลุ่มสินค้าการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ

ที่มุ่งรักษาและพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยจะมีการสนับสนุนการกำหนดจุดขายที่ชัดเจน และเชื่อมโยงให้เกิดการเกี่ยวพันกันภายใต้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (วรัชต์ มัธยมบุรุษ, 2552) สอดคล้องกับการวิเคราะห์ของศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดการณ์ว่าการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม หนุนตลาดไทยเที่ยวไทยครึ่งแรกของปี 2561 คึกคักคาดการณ์ได้ท่องเที่ยว 515,000 ล้านบาท คือ ความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่กลับมาเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวไทย อาทิ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นจำนวนมาก (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2562)

การตลาด นับว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) เป็นหลักการในการส่งเสริมการตลาดที่สำคัญ นักการตลาดนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจการตลาด แต่ในการทำตลาดของการท่องเที่ยว นั้นเป็นการตลาดแบบด้านการบริการ การใช้กลยุทธ์การตลาดด้านบริการการท่องเที่ยว 7P's (Kotler, 2003) เพื่อนำไปพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ น่าจะช่วยส่งเสริมศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ครอบคลุมปัจจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกมิติการพัฒนาศักยภาพแหล่งโบราณสถานและโบราณวัตถุให้เป็นธุรกิจที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นั้นมีความสำคัญเพราะเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น โดยนำประวัติศาสตร์ นำมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ของแต่ละแห่งดึงดูดคนให้เข้าไปเยี่ยมชม เช่น การบูรณะโบราณสถานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบอุทยานประวัติศาสตร์หรือเป็นโบราณสถานที่โดดเด่น มีการเก็บค่าบริการได้แก่ ค่าเข้าชม ค่าอาหาร ค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก

ค่าซื้อของที่ระลึกและค่าบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะจังหวัดกาญจนบุรี นอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงามแล้วยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางทั้งในและนอกประเทศ

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักของภูมิภาคตะวันตก มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางประวัติศาสตร์ ทางธรรมชาติอัศจรรย์ สวรรค์นักผจญภัย มีศักยภาพในการท่องเที่ยวระดับสูงอุดมด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สวยงามและหลากหลาย ทั้งสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ มีการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวที่ครบครันการเดินทางสะดวกและรวดเร็วใช้ระยะเวลาเพียง 1-3 ชั่วโมง จากกรุงเทพฯ ฯ ถึงจังหวัดกาญจนบุรีสามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์ และรถไฟ จากข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ. 2562 มีรายได้เฉลี่ยรวม 2,724.25 ล้านบาท ได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 42,970 คน มีรายได้เฉลี่ยรวม 193.59 ล้านบาท และนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 943,978 คน มีรายได้เฉลี่ยรวม 2,530.66 ล้านบาท (สถิติการท่องเที่ยว ปี 2562)

แม้ว่าจังหวัดกาญจนบุรีจะเป็นที่ชื่นชอบการมาเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากขึ้นตามลำดับก็ตาม แต่ถ้าขาดการใส่ใจในการพัฒนาศักยภาพการตลาดแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งในด้านศักยภาพการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยว และศักยภาพการบริหารจัดการแล้ว ย่อมส่งผลกระทบการท่องเที่ยวโดยรวมคือจะเติบโตไม่เป็นไปตามเป้าหมายการขยายตัวและรายได้จะอยู่ในอัตราต่ำ จำนวนนักท่องเที่ยวจะลดลง ในการเปิดแหล่งประวัติศาสตร์เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีหลายแห่งที่ขาดการบริหารจัดการ

ที่ดี ขาดการให้ความสำคัญในด้านคุณภาพมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยว เช่น ด้านความปลอดภัย ความสะอาด ความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น อาจทำให้โบราณสถานและสภาพแวดล้อมของแหล่งประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรมได้จนบางครั้งยากต่อการฟื้นฟูแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมและส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการท่องเที่ยวในที่สุด หากมีการกำหนดกรอบหรือเกณฑ์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสู่การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และยังแสดงถึงศักยภาพในคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยวนั้นหมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ทางการท่องเที่ยวของประชาชนในระดับท้องถิ่น จังหวัดและประเทศด้วย

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและแนวทางการเติบโตของการท่องเที่ยวในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษา “การพัฒนากลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์” โดยใช้ทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาดด้านบริการ (7P's Service Marketing Mix) ของ ฟิลลิป คอตเลอร์ (Philip Kotler) เป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพยกระดับคุณภาพมาตรฐานของตลาดการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ให้มีมาตรฐานในระดับสากลและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยว

ทางประวัติศาสตร์ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2552, 3-4) และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว เสริมสร้างเศรษฐกิจในชุมชนให้เข้มแข็งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากการการสัมภาษณ์ (Interview) โดยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวสถานที่ทางประวัติศาสตร์ จำนวน 11 แห่ง โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบใช้วิจารณญาณ (Judgment Sampling) :ซึ่งผู้วิจัยจะสอบถามเฉพาะผู้ที่มาท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

จึงจะทำการแจกแบบสอบถาม เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่มาท่องเที่ยวได้แน่นอน จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จจากสูตรของ Taro Yamane (กมลวรรณ ตั้งธณานนท์, 2558 : 83-84) ในการคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 สัดส่วนประชากร 0.5 ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้เท่ากับ 384 คน และเพิ่มขนาดความคลาดเคลื่อนในการจัดเก็บอีกร้อยละ 4 รวมเป็นจำนวน 400 คน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำชุมชน/ผู้ประกอบการร้านอาหาร/ร้านค้าของที่ระลึก/เจ้าหน้าที่ที่ดูแลเขตพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 11 คน

2. สถานที่ทำการวิจัย

ผู้วิจัยคัดเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และมีลักษณะเชิงพื้นที่ที่เชื่อมต่อกันเพื่อสะดวกต่อการเดินทางเยี่ยมชม ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 11 แห่ง ได้แก่ 1) สะพานข้ามแม่น้ำแคว (สะพานแควใหญ่) 2) ทางรถไฟสายมรณะ 3) สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก 4) วัดถ้ำมังกรทอง 5) พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะและเชลยศึก 6) สุสานทหารสัมพันธมิตรช่องไก่ 7) ถ้ำสัตว์บรณคูหา 8) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 9) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า 10) อุทยานประวัติศาสตร์สงคราม 9 ทပ် และ 11) วัดถ้ำพุน้ำ

3. ด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1) ข้อมูลทั่วไปของแหล่งประวัติศาสตร์ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 11 แห่ง

2) กลยุทธ์ทางการตลาดด้านการบริการของฟิลลิป คอตเลอร์ จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้าน ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ภาพลักษณ์ของสถานที่ และการให้บริการ

3) การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านความสำคัญ (2) ด้านการบริหารจัดการ (3) ด้านการยอมรับ และ (4) ด้านบริบทของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

4) มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ศักยภาพการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ด้านการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ (2) ศักยภาพการรองรับด้านการท่องเที่ยว และ (3) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการ

4. ด้านตัวแปร ประกอบด้วย

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

5. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในระหว่างกลางเดือนพฤศจิกายน 2562 - กุมภาพันธ์ 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสาร บทความ ตำรา รวมถึงการรวบรวมวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ทางการตลาดการบริการแนวทางการพัฒนาและมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ นำมารวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถามโดยยึดหลักความมีประสิทธิภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content Validity) นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา (Content Valid) และโครงสร้างแบบสอบถาม (Construct Validity) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

ซึ่งมากกว่าค่ามาตรฐาน 0.5 หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้คำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงจนมีความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามกับกลุ่มผู้มาชมงานเทศกาลชาวเรือ ชาวแพ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอน บาค (Cronbach) ได้ค่า 0.87 การจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยแบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่หนึ่งมี 4 แบบ คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 3) แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และ 4) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ชุดที่สองเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์จังหวัดกาญจนบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ที่เดินมาท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน 11 แห่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 400 ราย เฉลี่ยแห่งละ 36 -37 ราย และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 ราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราวิชาการ วารสาร บทความ ข้อมูลใน Internet และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ และถูกต้องครบถ้วนแล้วบันทึกลงในแบบกรอกข้อมูล (coding form) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายเป็นรายชื่อ/รายด้าน และดำเนินการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน แล้วรายงานผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและสรุปความหมาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการจัดระเบียบข้อมูล กำหนดรหัสข้อมูล สร้างข้อสรุปชั่วคราว สร้างบทสรุป และพิสูจน์ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ แล้วนำเสนอทวนสอบกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาระดับระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 35,001- 45,000 บาท แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว (สะพานแควใหญ่) เหตุผลหลักที่ตัดสินใจมา ณ สถานที่แห่งนี้มากที่สุด เพราะมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ อาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้เกษียณอายุ และมีถิ่นพำนักปัจจุบันอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

2. ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเฉลี่ย 4.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า ความคิดเห็นในลำดับสูงสุด ได้แก่

ด้านช่องทางให้บริการ ณ แหล่งท่องเที่ยว เฉลี่ย 4.38 ด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เฉลี่ย 3.94 (แสดงผลในภาพรวมตารางที่ 1)

3. ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เฉลี่ย 4.25 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นในลำดับสูงสุด ได้แก่ คุณภาพการยอมรับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เฉลี่ย 4.29 ด้านที่มีลำดับความคิดเห็นต่ำสุด ได้แก่ คุณภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เฉลี่ย 4.21 (แสดงผลในภาพรวมตารางที่ 2)

4. คำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มาท่องเที่ยวในแหล่งประวัติศาสตร์อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเรียงลำดับจากความถี่สะสมสูงสุด ได้แก่ ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบบริเวณโบราณสถานควรจัดทางเดินสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุให้ครบทุกแห่ง ควรมีการเพิ่มข้อมูลการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวควรเพิ่มศูนย์บริการข้อมูลให้นักท่องเที่ยว และ ควรเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ครอบคลุมทุกมิติ

5. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเพิ่มในการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ สรุปได้เป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1 ศักยภาพการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวด้านการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรตระหนักในเรื่องความปลอดภัย ควรมีระบบฐานข้อมูลเชื่อมโยงบุคลากรระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ควรเพิ่มความสะดวกสบายในการเข้าเยี่ยมชมและการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

5.2 ศักยภาพการรองรับด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ชัดเจนและสวยงาม จัดให้มีที่จอดรถสะดวกและปลอดภัย เช่น บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ควรพัฒนาระบบการสื่อสารในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมด้านระบบเทคโนโลยี เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต 4 - 5 G ฟรี ไวไฟ มีรถโดยสารให้บริการอย่างเหมาะสมให้บริการส่งถึงสถานที่ท่องเที่ยวอย่างสะดวก ปลอดภัย

5.3 ศักยภาพด้านการบริหารจัดการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว และร่วมตัดสินใจหรือกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้า ควรมีระบบสาธารณูปโภคที่พร้อมให้บริการ ควรมีกิจกรรมสร้างความตระหนักให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก ควรใช้ประโยชน์ของพื้นที่ให้คุ้มค่าและควรให้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนติดตามประเมินผลการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งรายงานต่อสาธารณะด้วย

สรุป ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับต่ำสุด

6. การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์หรือมีผลกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีระดับความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่า r เท่ากับ 0.950 มีค่า Sig เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่า Sig < 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การพัฒนากลยุทธ์

การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีระดับความสัมพันธ์ทางบวกสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายได้ว่า การพัฒนากลยุทธ์

การตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีระดับความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง (แสดงในภาพรวมตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม

การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่า S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านผลิตภัณฑ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	4.26	0.91	มากที่สุด
ด้านราคา ณ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	4.34	0.77	มากที่สุด
ด้านช่องทางให้บริการ ณ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	4.38	0.70	มากที่สุด
ด้านการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	4.25	0.92	มากที่สุด
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	3.94	1.09	มาก
ด้านภาพลักษณ์และการนำเสนอลักษณะสถานที่	4.32	0.78	มากที่สุด
ด้านกระบวนการให้บริการ	4.17	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย	4.24	0.86	มากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม

มาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่า S.D	ระดับความคิดเห็น
คุณภาพมาตรฐานด้านความสำคัญทางประวัติศาสตร์	4.25	0.60	มากที่สุด
คุณภาพมาตรฐานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	4.21	0.61	มากที่สุด
คุณภาพมาตรฐานด้านการยอมรับแหล่งท่องเที่ยว	4.29	0.62	มากที่สุด
คุณภาพมาตรฐานด้านบริบทของแหล่งท่องเที่ยว	4.23	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.25	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กับ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม

การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	การพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์			
	(r)	Sig	ทิศทาง	มีความสัมพันธ์ระดับ
ด้านผลิตภัณฑ์	0.955	0.00	เดียวกัน	สูง
ด้านราคา	0.951	0.00	เดียวกัน	สูง
ด้านช่องทางการให้บริการ	0.841	0.00	เดียวกัน	สูง
ด้านการส่งเสริมการตลาด	0.939	0.00	เดียวกัน	สูง
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	0.915	0.00	เดียวกัน	สูง
ด้านภาพลักษณ์สถานที่	0.928	0.00	เดียวกัน	สูง
ด้านกระบวนการให้บริการ	0.924	0.00	เดียวกัน	สูง
รวม	0.950	0.00	เดียวกัน	สูง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 สอดคล้องกับผลวิจัยของ ประภาวี วงษ์บุตรศรี (2556) เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาด และการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ศิวธิดา ภูมิวรุมณี (2562) วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของจังหวัดนครพนม (7Ps) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.11 ฉันทชนิต

เกตุน้อย (2559) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาด 7Ps. และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นถึงส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และ สุชาณัฐ วนิชปริญากุล (2556) วิจัยเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติแบบสะพายเป้ พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงานผู้ให้บริการด้านภาพลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกรุงเทพฯ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติแบบสะพายเป้

2. จากวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 สอดคล้องกับผลวิจัยของ อรวี บุญนาค และรณภพ เจริญบุญ (2557) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ของจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีแนวทางการพัฒนาได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการส่งเสริม ให้สถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนา การท่องเที่ยว 2) การพัฒนาด้านประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว ได้แก่ การเพิ่มข้อมูลการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว ป้ายบอกทิศทางเป็นภาษาต่างประเทศ และการเพิ่มศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว 3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาระบบการสื่อสารในจังหวัด การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมและบริการรถสาธารณะ และการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ชรา และผู้พิการ และ 4) การส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน ศิวริตา ภูมิวรมุณี (2562) วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม พบว่า ด้านการ กำหนดยุทธศาสตร์การตลาดเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม คือ ด้านลักษณะ กายภาพและการนำเสนอต้องมีการบริหารจัดการ พื้นที่พัฒนาเส้นทางหลักและเส้นทางรอง ด้านผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายและโดดเด่น ด้านวัฒนธรรมเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ด้านราคา ราคาค่าบริการทางการท่องเที่ยวก็ไม่แพงมาก ด้านกระบวนการมีกระบวนการทำงานและการบริการ ที่ดี แต่ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการท่องเที่ยว ด้านสถานที่ สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว ด้านบุคลากร ต้องมีการพัฒนาบุคลากรทางการ ท่องเที่ยวและบริการให้เพียงพอ และด้านการ ส่งเสริมการตลาดต้องส่งเสริมการตลาดทางการ ท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และสุธาสนี วิทยาภรณ์ (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

ประสารทศกกัฏฐม จังหวัดสระแก้ว พบว่า 1) ปราสาททศกกัฏฐม เป็นปราสาทที่มีขนาดใหญ่ ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีเอกลักษณ์ ด้านสถาปัตยกรรม ที่สวยงาม มีสถานที่ร่มรื่น มีสระน้ำรอบๆ และมีการบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยวในระดับดีมาก 2) การพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวได้รับการดูแลโดยกรมศิลปากร ที่ 5 ปราจีนบุรี ชุมชน สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนา บริเวณรอบปราสาทโดยส่งเสริมทางด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว พบปัญหา ที่ควรดำเนินการเร่งด่วน คือ 1) ควรจัดทำป้ายแนะนำ สถานที่ท่องเที่ยว 2) จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ และ 3) จัดทำวารสาร และผลการวิจัยไปสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์ หรือมีผลกับการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ทางประวัติศาสตร์ โดยมีค่า r เท่ากับ 0.950 มีค่า Sig เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีความน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการบริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีระดับความสัมพันธ์ ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับการพัฒนา คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับผลวิจัยของ ฉันทชินิต เกตุน้อย (2559) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ ระหว่างส่วนประสมทางการตลาด 7Ps. และการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความคิดเห็นต่อการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยรวม

อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ความสัมพันธ์ระหว่าง ส่วนประสมทางการตลาด 7P's มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในระดับสูง โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.00 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพิรณรัตน์ เลหากุล (2559) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจซื้อรถจักรยาน ของลูกค้าในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อรถจักรยานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากโดยเฉพาะด้านผลิตภัณฑ์ในเรื่อง การมีรถจักรยานให้เลือกหลากหลายรูปแบบ หลายยี่ห้อ หลายขนาด และเป็นร้านที่มีชื่อเสียง น่าเชื่อถือผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน มีระดับความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อรถจักรยาน ของลูกค้า ในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าความสัมพันธ์ สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการ โดยเฉพาะในเรื่องลูกค้าได้รับสินค้าอย่างรวดเร็ว และตรงตามความต้องการ ปัจจัยด้านบุคลากร โดยเฉพาะในเรื่องผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีความเป็นกันเอง ปัจจัยด้านการส่งเสริมทางการตลาด โดยเฉพาะในเรื่องมีการจัด โปรโมชัน (ลด แลก แจก แถม)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ ให้ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ การพัฒนาศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้มีคุณภาพ มาตรฐานทั้ง 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้านการพัฒนา คุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 การพัฒนากลยุทธ์การตลาด ด้านบริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อพิจารณา ในภาพรวม ควรมีการพัฒนาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เช่น มีเจ้าหน้าที่ ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวครบทุกมิติ เป็นต้น

1.2 การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ควรมีการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น การจัดให้มีกิจกรรมการปลูกฝังจิตสำนึกและให้ความรู้ ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ การเพิ่มคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม การพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้ได้รับการยอมรับว่าเป็นสถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนา กลยุทธ์การตลาดด้านบริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนควรนำกลยุทธ์ทางการตลาด ด้านบริการไปพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่ม ศักยภาพให้สถานที่ท่องเที่ยวที่นั่น ๆ มีความพร้อม ด้านปัจจัยต่าง ๆ ในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมี คุณภาพมาตรฐาน ดังนี้

2.1 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การท่องเที่ยวฝ่ายบริการ มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ การประชาสัมพันธ์ เพิ่มคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

2.2 จัดการทรัพยากรทางประวัติศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว เช่น การจัดหางบประมาณบูรณะซ่อมแซม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ให้มีความพร้อมจัดทำแผนงาน โครงการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาวะการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 กลุ่มประชากรวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) และ Generation ต่าง ๆ

2.3 จัดเตรียมพื้นที่รองรับ เพิ่มศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีจำนวนมากขึ้นตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก (Mega Trends) และคนพิการ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์. (2558). **ระเบียบวิธีสถิติทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). **สถิติการท่องเที่ยว ปี 2562 สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ**
- รายจังหวัด**. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 27, 2562, จาก https://www.mots.go.th/old/more_news.php?cid=521&filename=index.
- _____. **กรมการท่องเที่ยว. (2552). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์**. ค้นเมื่อ ธันวาคม 27, 2562, จาก <https://www.dot.go.th/ebooks/ebooks-group/3>.
- ฉันทชินิต เกตุน้อย. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาด 7Ps. และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดพิษณุโลก** รายงานการวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาวี วงษ์บุตรศรี. (2556). **การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พิรุณรัตน์ เลาหลกุล. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจซื้อรถจักรยานของลูกค้าในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน** การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 17, 21 กรกฎาคม 2560 ณ ศูนย์วัฒนธรรมภาคเหนือตอนล่างวังจันทร์ริเวอร์วิว มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก. ม.ป.ท. หน้า 1775-1786.
- วารัชต์ มัธยมบุรุษ. (2552). **รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารศาสตร์ สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2562). **ไตรมาสสุดท้ายของปี 2562: คนกรุงเทพฯ เที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น**. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 26, 2562, จาก <http://www.autothaistyle.com/>.

3) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเฉพาะกลุ่มประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย เพราะอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 และมีหลายประเทศได้ประกาศให้ประชาชนของตนเองงดการเดินทางระหว่างประเทศ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และให้ภาคชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยด้วยเพื่อสะท้อนศักยภาพและแนวทางการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมืองกาญจน์บุรี จังหวัดกาญจน์บุรี ให้มีมาตรฐาน

- ศิริธิดา ภูมิธรรมณี. (2562). แนวทางการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 13(1), 184-200.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). แผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔). กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สุชาณัฐ วนิชปริญญากุล. (2556). ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแบบสะพายเป้. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธาสนี วิทยาภรณ์. (2559). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประสารทศดึกก้องกัณท์ จังหวัดสระแก้ว. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน” 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. ม.ป.ท. หน้า 545-555.
- อรวิ บุญนาค และธณภพ เจริญบุญ. (2557). แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่, 16 (1), 2-15.
- Kotler, P. (2003), **Marketing management**. New jersey: Prentice- Hall.
- _____. (1997). **Marketing management : analysis, planning, implementation and control**. 9th ed. New Jersey :A simon & Schuster Company.

การจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

PREPARATION OF CHINESE TOURIST GUIDES FOR MERCHANTS IN THE RIVER KWAI BRIDGE AREA IN KANCHANABURI

เหมือนใจหวัง สัจจา*

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Muenjaiwung Sajja

Faculty of Humanities and Social Sciences. Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: baobaoka@kru.ac.th

Receive : September 22, 2021

Revised: November 25, 2021

Accepted: December 30, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความรู้ภาษาจีนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการศึกษาด้วยตนเองจากคู่มือที่จัดทำขึ้น 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวที่จัดทำขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน แบบสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำเนื้อหาในคู่มือ แบบประเมินประสิทธิภาพคู่มือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังศึกษาคู่มือ และแบบประเมินความพึงพอใจหลังจากการใช้คู่มือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1) จัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี และแจกจ่ายให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 เล่ม 2) กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์หลังศึกษาคู่มืออยู่ในระดับสูงกว่าก่อนศึกษาคู่มือ 3) ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อคู่มือโดยรวมในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีความพึงพอใจกับคู่มือเนื่องจากเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีความพึงพอใจเนื่องจากเพิ่มความสะดวก ความเข้าใจในการสื่อสารกับลูกค้าชาวจีน ตามลำดับ

คำสำคัญ: คู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการร้านค้า สะพานข้ามแม่น้ำแคว

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to create a Chinese language tourism manual for merchants in the River Kwai Bridge area, Kanchanaburi province, 2) to compare the Chinese language proficiency of the sample group before and after self-study the manual, and 3) to assess the users' satisfaction after using the manual. The sample group comprised 60 merchants in the River Kwai Bridge area. The research tools consisted of a general data survey form, a content

survey form, a manual performance assessment form, an achievement test before and after studying the manual, and a satisfaction assessment form. The data were analyzed using the statistical devices of percentage, mean, standard deviation and content analysis, and presented in a descriptive format.

The findings were as follows:

1) A Chinese language tourism manual for merchants in the River Kwai Bridge area was produced, and 60 copies were distributed to the sample group.

2) The sample group's scores from the achievement test after studying the manual were higher than the scores they made before studying the manual.

3) The users' satisfaction towards the manual in overall was at the highest level, followed by their satisfaction towards the manual because they could make use of it, and by their satisfaction towards the manual because it was helpful in their communication with Chinese tourists.

Keywords : Chinese language tourism manual, Merchant, River Kwai Bridge

บทนำ

ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญภาษาหนึ่ง ซึ่งมีผู้ใช้มากเกือบ 2,000 ล้านคนทั่วโลก เป็นลำดับสองรองจากภาษาอังกฤษ และเป็นภาษาหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความจำเป็นในการติดต่อสื่อสารสร้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง จันทนา บรรจงดิษฐ์ และคณะ (2557) อีกทั้งการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรมของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนทำให้มีบทบาทต่อภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้นภาษาจีนจึงเข้ามามีบทบาทต่อตลาดแรงงานของไทยในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อทำธุรกิจค้าขาย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหรือการร่วมลงทุนกับนักธุรกิจชาวจีนและประเทศอื่น ๆ ที่ใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร เช่น ไต้หวัน ฮองกง มาเลเซีย และสิงคโปร์ นอกจากนี้จังหวัดกาญจนบุรี ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีคุณค่าสวยงาม นักท่องเที่ยวชาวจีน

ได้เข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนปี พ.ศ. 2561 จำนวน 15,357 คน และในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 15,954 คน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.89 คน นักท่องเที่ยวชาวจีนส่วนใหญ่นิยมมาเที่ยวชมสะพานข้ามแม่น้ำแคว น้ำตกเอราวัณ ล่องแพ นวดแผนไทย รับประทานอาหารและผลไม้ไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2562) ทำให้อาชีพด้านอุตสาหกรรมบริการ เช่น อาชีพมัคคุเทศก์ ธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร ร้านขายของฝากของที่ระลึก ร้านนวด ฯลฯ ต่างมีรายได้จากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น อัจฉรา สมบัติจินตนา (2555) นักท่องเที่ยวชาวจีนส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยบริษัททัวร์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมาพักผ่อนมากที่สุด เนื่องจากประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ผสมกับวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละภาคของประเทศ อีกทั้งยังมีสินค้าพื้นเมือง สมุนไพรธรรมชาติ อาหาร และผลไม้ ที่สร้างแรงจูงใจ

ให้นักท่องเที่ยวชาวจีนตัดสินใจมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

จากการที่ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาจีน 1 โดยมีกิจกรรมส่วนหนึ่งคือ มอบหมายให้นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี บูรณาการความรู้ภาษาจีน เพื่อจัดทำป้ายภาษาจีนอธิบายสินค้าและราคาขายให้กับผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณ สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี หลังจากที่นักศึกษาได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการร้านค้า ด้วยการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจในการสื่อสารภาษาจีนที่ถูกต้องบ่อยครั้งที่สื่อสารความหมายคลาดเคลื่อนไม่ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวจีน และประสบปัญหาการไม่มีเวลาเดินทางไปศึกษาหาความรู้ด้านภาษาจีนเพิ่มเติมจากหน่วยงานหรือสถาบันสอนภาษาจีนในจังหวัด เนื่องจากทำงานตั้งแต่เวลาตอนเช้าจนถึงเวลาตอนค่ำจึงทำให้การสื่อสารภาษาจีนมีอุปสรรค ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาวิจัยการจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ดังกล่าว เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการร้านค้ามีความรู้และความเข้าใจในการสื่อสารภาษาจีนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถฝึกฝนด้วยตัวเอง พัฒนาการเรียนรู้อย่างไม่มีขีดจำกัดด้านเวลา ทรงฤทธิ์ นิคมหมัด (2557) อธิบายว่าการใช้คู่มืออบรมเสริมทักษะการสื่อสาร ทำให้ประชาชนที่รับจ้างทั่วไปมีทักษะการสื่อสารสูงขึ้น การใช้ภาษาถูกต้องเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดและภาพลักษณ์ของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ในประเด็นที่ 1.3.3 การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร ในทุกช่วงวัย มุ่งเน้น

การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ พัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2561) อีกทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีนโยบายในการพัฒนา ส่งเสริม และยกระดับการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาและประชาชน รวมถึงพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้เข้มแข็ง ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารภาษาจีนสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและเพิ่มศักยภาพด้านภาษาจีนให้กับผู้ประกอบการและผู้ให้บริการให้ดียิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ด้านภาษาจีนมาบูรณาการให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพในปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความรู้ภาษาจีนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการศึกษาด้วยตนเองจากคู่มือที่จัดทำขึ้น
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวที่จัดทำขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสื่อสารภาษาจีนระหว่างผู้ประกอบการร้านค้ากับนักท่องเที่ยวชาวจีน ในแหล่งท่องเที่ยว สะพานข้ามแม่น้ำแคว ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับ

ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว
จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการ
ร้านค้าบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ตำบลท่ามะขาม
อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า
เจ้าของกิจการร้านค้า ร้านอาหาร ร้านนวด ร้านขายของ
ที่ระลึก เป็นต้น จำนวน 60 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนด
คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณสะพาน
ข้ามแม่น้ำแคว
2. เป็นผู้ที่ประสบหรือพบเจอปัญหาด้านการ
สื่อสารภาษาจีนกับลูกค้านักท่องเที่ยวชาวจีน
3. มีความสนใจและตั้งใจจะพัฒนาทักษะ
การสื่อสารภาษาจีนของตนเองให้ดีขึ้น
4. เป็นผู้ที่สามารถอ่านและออกเสียงภาษาไทย
ได้อย่างถูกต้อง
5. เป็นผู้ที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการวิจัย
และยินดีให้ข้อมูลเชิงลึกกับผู้วิจัยได้ตลอดระยะเวลา
การเก็บข้อมูลของงานวิจัย และใช้วิธีการเก็บข้อมูล
จากแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้
ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว
จังหวัดกาญจนบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความรู้ภาษาจีน
ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการศึกษาด้วยตนเอง
จากคู่มือที่จัดทำขึ้น
3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือ
ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวที่จัดทำขึ้น

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. คู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้
ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว
จังหวัดกาญจนบุรี

1.1 ลงพื้นที่สัมภาษณ์ สอบถามข้อมูล
พื้นฐาน ปัญหาและความต้องการเรียนรู้ภาษาจีน
ของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดวัตถุประสงค์
และออกแบบเนื้อหาคู่มือ โดยศึกษาเอกสาร ตำรา
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคู่มือภาษาจีน
เพื่อการท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาจีน
เลือกกลุ่มคำศัพท์และบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ
การให้บริการ การค้าขาย ร้านนวด ร้านอาหาร
ร้านขายของที่ระลึก ในบริบทที่สอดคล้องกับจังหวัด
กาญจนบุรี และจากความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องผู้วิจัย
ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างคู่มือไว้ 3 ขั้นตอน
ตามแนวคิดของ คีรีบุณ จงวุฒิเวศย์และมาเรียม
นิลพันธุ์. (2542) ดังนี้

1.3.1 วางแผนร่างคู่มือ

1.3.2 เตรียมข้อมูลในการจัดทำคู่มือ

1.3.3 ทดสอบคู่มือ

1.4 ดำเนินการจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการ
ท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพาน
ข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ตามขั้นตอนที่วางไว้

1.5 นำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว
สำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำ
แคว จังหวัดกาญจนบุรี เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาหาประสิทธิภาพของคู่มือ
ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา
แล้วนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object
Congruence: IOC)

1.6 ปรับปรุงเนื้อหาในคู่มือและแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 กำหนดจุดประสงค์ของการสอบ โดยการวิเคราะห์บทเรียน เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 ออกแบบและเขียนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกัน กำหนดลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบอัตนัย เพื่อประเมินด้านความจำคำศัพท์ การแปลประโยคและการสื่อสารด้วยสถานการณ์จำลอง

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยทั้ง 5 ท่านให้ข้อเสนอแนะในด้านการใช้ภาษาในการตั้งคำถาม เพื่อให้มีความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

2.4 ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือ

3.1 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี และมีการจัดระดับคะแนนค่าเฉลี่ยในช่วงคะแนนตามแนวคิดของเบสท์ (Best 1981) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจเสนออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาแก้ไข แล้วนำเสนอแนะมาปรับปรุง

3.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลจากการสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างคู่มือ หลังจากนั้นศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว จากเอกสารตำรา และหาคุณภาพของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินผลและปรับปรุงคู่มือให้มีความสมบูรณ์

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ 100 คะแนน

3. กำหนดเวลาศึกษาคู่มือให้กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ภาษาจีนด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้วิจัยติดตามการศึกษาคู่มือและให้คำแนะนำการศึกษาคู่มือกับกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

4. ทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน โดยแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนและให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจหลังใช้คู่มือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

2. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคู่มือโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำผลการประเมิน

ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ซึ่งมี ค่า คำนวณ ได้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้อง อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้มีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549)

3. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาคู่มือก่อน และหลังศึกษาคู่มือ โดยใช้ค่าสถิติ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test เพื่อหาค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน S.D.

4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจเป็นรายข้อ โดยนำค่าระดับที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน S.D. แล้วนำไปแปลค่าระดับตามแนวคิดของเบสท์ (Best 1981)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการหาคุณภาพของคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าคำนวณได้ 0.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 0.50 แสดงว่าคู่มือนี้มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2. ผลสัมฤทธิ์หลังจากศึกษาคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าสูงกว่าก่อนศึกษาคู่มือ

3. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในเกณฑ์การประเมินระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน คิดเป็น

ร้อยละ 61.67 เพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.33 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 40 - 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 48.33 รองลงมาคืออายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประเภทร้านอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมาคือประเภทร้านของที่ระลึก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และร้านขายของใช้และเสื้อผ้า จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนภาษาจีน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือ เคยเรียนมาบ้าง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.33

2. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคู่มือ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีประเด็นหลักในการประเมิน 3 ด้าน คือ รูปแบบและลักษณะของคู่มือ เนื้อหาของคู่มือ และการนำไปใช้ประโยชน์ แล้วนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ซึ่งมีค่าคำนวณได้ 0.67 สรุปได้ว่าคู่มือมีประสิทธิภาพมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3. ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี หลังจากการศึกษาคู่มือด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการศึกษาคู่มือ โดยมีคะแนนสอบก่อนศึกษาคู่มือ คิดเป็นค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 14.2$, S.D. = 11.55 คะแนน และคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังศึกษาคู่มือด้วยตนเอง คิดเป็นค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 59.36$, S.D. = 21.47 คะแนน

4. ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวม ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี มีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก

ที่ผู้วิจัยจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้า มีค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.39 อยู่ในเกณฑ์การประเมิน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ประกอบการร้านค้ามีความพึงพอใจมากที่สุด ในภาพรวมของการจัดทำคู่มือมากที่สุด $\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00 รองลงมาคือ มีความพึงพอใจกับคู่มือ เนื่องจากเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ $\bar{x} = 4.98$, S.D. = 0.13 และ มีความพึงพอใจเนื่องจากเพิ่มความสะดวก ความเข้าใจในการสื่อสารกับลูกค้าชาวจีน $\bar{x} = 4.95$, S.D. = 0.22 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

วิจัยเรื่อง การจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านประสิทธิภาพของคู่มือ พบว่า คู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านภาษาจีนเพิ่มขึ้นและสามารถสื่อสารภาษาจีนกับนักท่องเที่ยวชาวจีนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กล่าวต้อนรับ แนะนำสินค้า ลักษณะสินค้า บอกราคาสินค้าเป็นภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยมีการวางแผนสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์และสร้างเนื้อหาคู่มือ โดยผู้วิจัยได้สำรวจประโยคภาษาจีนที่จำเป็นต่อการสื่อสารระหว่างกลุ่มตัวอย่างและนักท่องเที่ยวชาวจีน และให้กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาและรูปแบบของคู่มือ จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำเล่มคู่มือที่มีขนาดพกพาสะดวก สีสันสวยงาม มีภาพประกอบ เนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย มีคำอ่านภาษาไทยและคำอ่าน pinyin เพื่อให้คู่มือ

มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มตัวอย่างให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นุติ รุ่งสว่าง (2543) อีกทั้งคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรียังมีรูปแบบที่ทันสมัย เนื้อหาเหมาะสมกับการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามได้อย่างง่าย มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และบรรลุผลสำเร็จ ทำให้สามารถพัฒนาความรู้ด้านภาษาจีน และเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ได้อย่างยั่งยืน

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ พบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนสอบหลังศึกษาคู่มืออยู่ในระดับสูงกว่าก่อนศึกษาคู่มือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา บรรจงดิษฐ์ และคณะ (2557) เรื่องการพัฒนาความสามารถภาษาจีนเพื่อการสื่อสารโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัย วิธีการวิจัยจากผลงานวิจัยที่กล่าวมานี้ และนำวิธีการวิจัยมาใช้ในกระบวนการสร้าง ทดลองและตรวจสอบคุณภาพคู่มืออย่างมีระบบ ก่อนจะนำไปทดลองใช้ จึงทำให้คู่มือมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาความรู้ จดจำคำศัพท์ และประโยคภาษาจีนได้มากขึ้น สามารถฝึกฝน ทบทวนภาษาจีนด้วยตนเองได้ไร้ขีดจำกัดในเรื่องของเวลา สถานที่ ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายฝึกฝนทบทวนภาษาจีนได้บ่อยครั้ง จึงทำให้สามารถพัฒนาการสื่อสารภาษาจีนได้อย่างรวดเร็ว

3. ด้านความพึงพอใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ร้าน นวด ใน พื้นที่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี หลังจากได้ศึกษาคู่มือมีความ

พึงพอใจในภาพรวมของการจัดทำคู่มือมากที่สุด รองลงมาคือ มีความพึงพอใจกับคู่มือเนื่องจากเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีความพึงพอใจเนื่องจากเพิ่มความสะดวก ความเข้าใจในการสื่อสารกับลูกค้าชาวจีน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจในการให้บริการลูกค้าของ สมิต สัณณูกร (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ (satisfaction) หมายถึง ระดับความรู้สึกของผู้ใช้มีการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้รับ และสิ่งที่คาดหวังนั้นทำให้เกิดความแตกต่าง ถ้าพิจารณาถึงความพึงพอใจของการบริการแล้ว ทุกคนมีความคาดหวังไว้สูงว่าจะต้องได้รับการบริการที่ประทับใจ ส่งผลให้ผู้ใช้บริการอยากกลับมาใช้บริการอีก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมผู้ประกอบการร้านค้า อุตสาหกรรมบริการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2561 ค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2562. จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=531.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์และมาเรียม นิลพันธุ์. (2542). รายงานการวิจัยและจัดทำคู่มือการปฏิบัติ งานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลและรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.มส.). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทนา บรรจงดิษฐ์, สมาน เอกพิมพ์ และพุทธรรัตน์ ทะสา. (2558). เรื่องการพัฒนาความสามารถภาษาจีนเพื่อการสื่อสารโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 6 (หน้า 65-73). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิตรลดา รามพันธุ์ และ สุทัศน์ นาคจัน. (2550). การพัฒนาคู่มือการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับงานบริการอาหารและเครื่องดื่มบทแคปพลิเคชันเฟสบุ๊ค สำหรับนักศึกษาสาขางานโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ทรงฤทธิ์ ฉิมโฉมด. (2558). การพัฒนาคู่มือการฝึกอบรมเสริมทักษะการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนที่รับจ้างทั่วไปบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พุทธศักราช 2557. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 17(2), 17-32.

และประชาชนทั่วไปให้มีศักยภาพด้านภาษาจีนเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวนมาก ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี ควรมีบุคลากรที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ เพื่อสร้างความประทับใจ ความน่าสนใจ และเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้า อาหาร แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่สถานที่ท่องเที่ยววันนั้น ๆ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนต่อไป

2. คู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี สามารถนำไปบูรณาการแก่ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ หรือขยายผลในสถานประกอบการอื่น ๆ เช่น ธุรกิจนาเที่ยวที่พัก เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางด้านภาษาให้แก่ชุมชนอื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นุติ รุ่งสว่าง. (2543). การพัฒนาคู่มือการสร้างหลักสูตรระดับโรงเรียนสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
 สมิต สัณณกร. (2542). การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สายธาร.
 แสงดาว ถิ่นหารวงษ์. (2561). การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี.เพชรบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2561).แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
 และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. ค้นเมื่อ มกราคม 4, 2561,
 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue.
 อัจฉรา สมบัตินนทนา. (2555). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว
 ในประเทศไทย . สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต

THE REQUIREMENT FOR THE ADMINISTRATION OF SOCIAL STUDIES COURSES AT RAJABHAT UNIVERSITIES IN THE FUTURE

อภิชาติ สุขอร่าม¹⁾, ธวัชชัย ตีสี่²⁾, จุฬาลักษณ์ รักพงษ์³⁾, ณรินทร์ มาศสิริรินทร์⁴⁾

¹⁾⁻⁴⁾ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Apichat Sukaram¹⁾, Thawatchi Tisee²⁾, Chularak Rakphong³⁾, Pnin Maksireerin⁴⁾

¹⁾⁻⁴⁾ Lecturer, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

Receive : October 12, 2021

*Corresponding author e-mail: apichat.tg61@gmail.com

Revised: January 06, 2022

Accepted: February 23, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตภาคเหนือ จำนวน 353 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการของการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการบริหารหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต มีดังนี้ 1) ด้านปรัชญาของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ในศาสตร์ทางด้านสังคมศึกษา มีความคิดอย่างอิสระบนพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมและกฎหมาย เป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลกที่ดี 2) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภา มคอ.1 พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้าน TPACK 3) ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ต้องการให้มีความยืดหยุ่น ประกอบด้วย กลุ่มวิชาที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับสังคมโลกปัจจุบัน และศตวรรษที่ 21 มีการบูรณาการความรู้ความสามารถทักษะ การผสมผสานการใช้สื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีกับวิธีสอนสัมพันธ์กับเนื้อหา (TPACK) 4) ด้านนโยบายและสิ่งสนับสนุน ต้องการให้มีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอรัฐบาลมีนโยบายที่แน่นอน ผลิตรูปเป็นระบบปิด จำกัดจำนวนรับ และมีการสร้างแรงจูงใจให้คนคิดเก่ง เลือกเรียนครู 5) ด้านหลักสูตร ต้องการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภา สกอ. และ มคอ.1 มีหลักสูตรออนไลน์ 6) ด้านอาจารย์ ต้องการอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญ แม่นยำในศาสตร์ทางสังคมศึกษา มีความสามารถจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 7) ด้านนักศึกษา ต้องการให้มีการคัดเลือกนักศึกษาผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีกรรมการคัดเลือกมาจากหลายส่วน 8) ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องการให้มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพ และมีระบบการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีคุณภาพ

คำสำคัญ : ความต้องการ การบริหารหลักสูตร สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ABSTRACT

This research aimed to study the requirements for the administration of the social studies program in Rajabhat universities. The sample group comprised 353 executives, faculty members and students in the Social Studies Department, Faculty of Education of Rajabhat Universities in Northern Thailand. The research tools included a questionnaire concerning the requirements for the administration of the social studies program of Rajabhat Universities and a questionnaire concerning the social studies program of Rajabhat Universities in the future. The collected data were analyzed using percentage, mean and standard deviation.

The results revealed the requirements for the administration of the social studies program at Faculty of Education, Rajabhat Universities in the future as follows: 1) In terms of the program's philosophy, students are required to be knowledgeable in the field of social studies, to be independent and ethical thinkers, to be respectful of social rules and laws, and to be good Thai and global citizens; 2) In terms of the program's objectives, the program is required to develop quality learners in accordance with the standards of the Teachers Council of Thailand, Ministry of Education, which aim to produce learners to have the TPACK skills; 3) In terms of the program's structure, the program is required to be flexible with courses that are important and relevant to the daily life and current world affairs in the 21st century and that integrate technology and content in a systematic learning design (TPACK); 4) In terms of policy and facilities, the program requires sufficient budget, consistent government policy, a closed system for the production of teachers with a limited number of students, and incentives for good students to choose to study education; 5) In terms of program content, the program is required to follow the standard qualifications at the Bachelor's degree level (TQF.1) issued by the Office of the Higher Education Commission and to offer online courses; 6) In terms of instructors, the program requires instructors with the expertise in social studies and ability to conduct online classes; 7) In terms of students, the program requires a selection process that follows specified criteria and that comprises committee members from various sectors; and 8) In terms of teachers' professional training, the program requires quality workplaces for professional training and a quality administrative system for professional training.

Keywords: Needs, Program administration, Social Studies, Rajabhat University

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิของมนุษยชนทุกคนที่ควรได้รับและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การจัดการ

ศึกษาในสังคมไทยที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นอดีตปัจจุบัน หรืออนาคตการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับตัว

เพื่อการดำรงอยู่ของสถาบัน การเจริญเติบโตของสถาบัน การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และพันธกิจมากเท่าไร ศักยภาพของสถาบันก็มีมากขึ้นตามไปด้วยเท่านั้น ความสามารถและวิธีการปรับตัวให้ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งก็คือนวัตกรรมหรือการปฏิบัติแนวใหม่ซึ่งเป็นกลไกของการพัฒนาและปรับปรุงสถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

จากผลการศึกษา นวัตกรรมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่ผ่านมาพบว่าสถาบันต่าง ๆ มีการพัฒนารูปแบบการจัดการภายในที่แตกต่างกันและมีลักษณะเฉพาะ แต่มีปัญหาและอุปสรรคบางอย่างที่ทำให้สถาบันต้องประสบปัญหา อาจเป็นรูปแบบการบริหารการจัดการที่ถูกกำหนดโดยกฎระเบียบที่ต่างกัน ดังผลสรุปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยในสังกัด และมหาวิทยาลัยในกำกับจำแนกตามด้านที่ศึกษาและมีประเด็นปัญหาที่พบ ได้แก่ การบริหารงานการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารจัดการทั่วไป การบริหารงานวิชาการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2546)

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา เป็นหลักสูตรวิชาที่สังกัดในครุศาสตร์เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต รวมถึงศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา จึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร และเข้าใจถึงการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตามกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและเข้าใจผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่างมีคุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก อันเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการบริหารหลักสูตร

วิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏให้มีแนวทางในการบริหารหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน หากมีการนำข้อมูลความต้องการที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในอนาคตได้ตรงเป้าหมายและเหมาะสมก็จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร คือนักศึกษา และอาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มตัวอย่าง สุ่มแบบหลายขั้นตอน คือนักศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ 6 มหาวิทยาลัย จำนวน 300 คน อาจารย์ ประจำหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ 6 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 5 คน จำนวน 30 คน ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ 6 มหาวิทยาลัย คือ คณบดีคณะครุศาสตร์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยละ 3 คน จำนวน 18 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาสังคมศึกษา ด้านการวัดประเมินผล และด้านการบริหารการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการของการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับ หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความตรงตามเนื้อหา Content validity ซึ่งทำได้โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการและด้านหลักสูตร จำนวน 6 ท่าน โดยแบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารงานทั่วไป จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสังคมศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยเปรียบเทียบระหว่างวัตถุประสงค์ของการวิจัยและรายละเอียดในแบบสอบถามว่าครบถ้วนถูกต้องตรงกันหรือไม่รวมถึงพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาที่ระบุไว้ในตารางโครงสร้างเนื้อหาแล้วนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี ioc (Index of Item objective congruence) (ศิริชัยกาญจนวาสี, 2544) โดยในแต่ละข้อจะต้องมีค่า

ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปผลการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถามมีค่า ioc = 0.81 และ 0.77 ตามลำดับ แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บข้อมูล

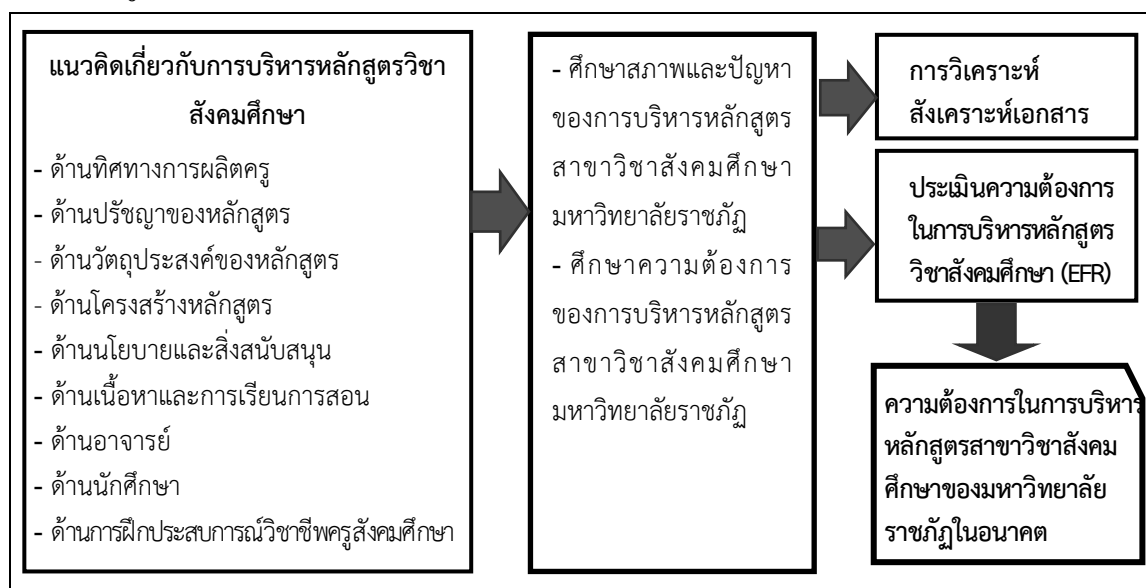
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือ เพื่อส่งไปขอความร่วมมือผู้บริหารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ 6 มหาวิทยาลัย และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 6 แห่ง เพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของการบริหารหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

นักศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของการบริหารหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา และผู้บริหารคณะครุศาสตร์ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคตหลังจากนั้นส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่ได้มาจัดสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตารางที่ 1 ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ลำดับที่	การบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	Mean	S.D.	แปลผล
<u>ด้านหลักสูตร</u>				
1.	มีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย และสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป	3.52	0.80	มาก
2.	มีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหลักสูตรให้สามารถนำไปใช้สอนในรายวิชาสังคมศึกษาในสถานศึกษาได้จริง	2.80	0.60	ปานกลาง
3.	มีการกำหนดโครงสร้างในหมวดหมู่รายวิชาต่าง ๆ ให้มีจำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสม	2.60	0.65	ปานกลาง
<u>ด้านอาจารย์</u>				
1.	มีแผนและงบประมาณในการพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการและการศึกษาต่อ	4.00	0.59	มาก
2.	มีจำนวนอาจารย์ในหลักสูตรเพียงพอในการดูแลรับผิดชอบนักศึกษา	2.84	0.56	ปานกลาง
3.	มีผลงานทางวิชาการและงานวิจัยตีพิมพ์	2.81	0.56	ปานกลาง
<u>ด้านนักศึกษา</u>				
1.	มีการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด	3.87	0.66	มาก
2.	มีการติดตามภาวะการปฏิบัติงานของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาที่สำเร็จ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.54	0.88	ปานกลาง
3.	มีแผนพัฒนานักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาทุกชั้นปีอย่างเป็นรูปธรรม	2.47	0.77	น้อย
<u>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u>				
1.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย น่าสนใจและทันสมัย	3.91	0.64	มาก
2.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	3.43	0.99	ปานกลาง
3.	มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตร	3.19	0.82	ปานกลาง
<u>ด้านสิ่งสนับสนุน</u>				
1.	มีการจัดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดทำกิจกรรม/โครงการในหลักสูตร เพียงพอและเหมาะสม	3.50	0.84	มาก
2.	มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง เข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว	2.90	0.63	ปานกลาง
3.	มีการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลน ทุนทรัพย์	2.80	0.95	ปานกลาง
<u>ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร</u>				
1.	มีการปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาอย่างน้อยทุก 5 ปี	3.66	0.62	มาก
2.	มีการนำผลการประเมินการประกันคุณภาพหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตร สาขาวิชาสังคมศึกษา	2.90	0.63	ปานกลาง
3.	เปิดโอกาสให้นักศึกษา อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการประเมิน หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา	2.50	0.64	ปานกลาง

ตอนที่ 2 สังเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต จากแบบสอบถามผู้บริหาร และการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการนำเสนอความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต จากการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิสรุปรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต ที่ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล 9 ด้าน ได้แก่ ด้านทิศทางการผลิตครูสังคมศึกษา ด้านปรัชญาของหลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านนโยบายและสิ่งสนับสนุนด้านเนื้อหาและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอให้ตัดข้อมูลด้านที่ 1 ออก คือ ด้านทิศทางการผลิตครูสังคมศึกษา เหลือเพียงข้อมูล 8 ด้าน คือ ด้านปรัชญาของหลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านนโยบายและสิ่งสนับสนุน ด้านเนื้อหาและการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต ด้านเนื้อหาและการเรียนการสอน ควรแก้ไข เป็นด้านหลักสูตร เพราะเนื้อหาและการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในด้านหลักสูตร

3. ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต สรุปรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านปรัชญาของหลักสูตร ต้องการเน้นให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ในศาสตร์ทางด้านสังคมศึกษา มีความคิดอย่างอิสระบนพื้นฐานของความถูกต้องดีงาม เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมและกฎหมาย เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่ดี

3.2 ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ต้องการให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภา มคอ.1 ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สถานศึกษาและสังคมไทย พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้าน TPACK พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ทางด้านสังคมศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์และพลเมืองโลกที่ดี พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตสาธารณะต่อส่วนรวม พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

3.3 ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ต้องการให้มีโครงสร้างหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นโดยรวมประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีเนื้อหาในหมวดวิชาดังกล่าวเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษา วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับสังคมโลกปัจจุบันและศตวรรษที่ 21 เช่น วิชาเศรษฐศาสตร์ ภาษาต่าง ๆ เทคโนโลยีนวัตกรรม วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ส่วนหมวดวิชาเฉพาะประกอบด้วย วิชาชีพครูและวิชาเฉพาะด้าน ซึ่งเนื้อหาวิชาเฉพาะด้านจะเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับท้องถิ่นบริบทสังคมไทยและสังคมโลกในปัจจุบัน รวมทั้งจะต้องมีความทันสมัยสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตให้มีความสุขและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และจะต้องมีการบูรณาการสาระความรู้ในศาสตร์ทุกแขนงที่มีความสัมพันธ์กับความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ มีการบูรณาการ (Interaction and Incorporation) ความรู้ความสามารถทักษะ การผสมผสานในการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีกับวิธีสอนเนื้อหาในการออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ ซึ่งประกอบ

ไปด้วยองค์ประกอบสำคัญที่สัมพันธ์กันคือ เนื้อหา และวิธีสอนซึ่งสิ่งเหล่านี้เรียกว่า TPACK

3.4 ด้านนโยบายและสิ่งสนับสนุน ต้องการให้มหาวิทยาลัยและคณะ สนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รัฐบาลควรมีนโยบายที่แน่นอนในการผลิตครู เช่น ผลิตครูหลักสูตร 4 ปี หรือ 5 ปี จัดระบบการผลิตครูเป็นระบบปิด จำกัดจำนวนรับ สร้างระบบจูงใจให้คนหันมาเรียนครู เช่น ค่าตอบแทน เงินเดือนสูง บรรจุเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยและคณะ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

3.5 ด้านหลักสูตร ต้องการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภา สกอ. และ มคอ.1 มีหลักสูตรออนไลน์ หลักสูตร 4 ปี เรียนวิชาการ 3 ปี ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา 1 ปี หรือ 1 ภาคเรียน หลักสูตร 3 ปี แบบต่างประเทศ เนื้อหามีลักษณะบูรณาการ ทันสมัยกับบริบทสังคมไทย และโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ เนื้อหาสอดคล้องในหลักสูตร สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

3.6 ด้านอาจารย์ ต้องการอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญ แม่นยำในเนื้อหาสาขาวิชาสังคมศึกษามีความเป็นนักวิชาการ เป็นแบบอย่างที่ดีและช่วยเหลือชี้แนะสังคมได้ อาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศึกษามีความสามารถจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ควรมีการอบรมอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศึกษา ปีละ 1-2 ครั้ง เพื่อให้ทันนวัตกรรม และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งพฤติกรรมของนักศึกษาครูรุ่นใหม่ก็เปลี่ยนไปทุกรุ่น สร้างมุมมองพัฒนาความคิดของอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศึกษาโดยการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน

ในประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการแลกเปลี่ยนอาจารย์เพื่อร่วมสอน วิจัย ระหว่างมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ อาจารย์พัฒนาตนเองทางด้านผลงานวิชาการ การทำงานวิจัย ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

3.7 ด้านนักศึกษาต้องการให้มีการคัดเลือกนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ควรจัดสอบวิชาความรู้ และวัดทักษะความเป็นครู ร่วมกับพิจารณาผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา การคัดเลือกนักศึกษาครู ควรมีคณะกรรมการจากหลายส่วน เช่น คณบดีคณะครุศาสตร์ อาจารย์อาวุโส อาจารย์รุ่นใหม่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำการที่ประสบความสำเร็จ มาร่วมสัมภาษณ์

การคัดเลือกนักศึกษาโดยการทำประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าเพื่อค้นหานักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีแววความเป็นครู มีความตั้งใจเป็นครู มีจิตอาสาโดยการเชิญมาร่วมกิจกรรมกับคณะครุศาสตร์ การจัดสรรหอพักให้กับนักศึกษาครู เพื่อฝึกการใช้ชีวิตร่วมกันในมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรในรูปแบบเครือข่ายภูมิภาคของสถาบันผลิตครู เช่น ครุศาสตร์วิชาการสัญจร ค่ายครุศาสตร์จิตอาสา เป็นต้น

การเสริมทักษะภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้กับนักศึกษาครู เช่น การประกวดสื่อการสอนออนไลน์ การนำเสนอชิ้นงานด้วยเทคโนโลยี

3.8 ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องการแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องได้รับการรับรองการประเมินระดับคุณภาพการจัดการศึกษา จากคุรุสภาและผ่านการประเมินการประกันคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ต้องการให้มีระบบการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีคุณภาพ สามารถนำมาเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ การแก้ปัญหาการพัฒนาในสถานการณ์จริงที่ต่างกัน การคัดเลือกครูที่เลี้ยงตรงตามสาขาวิชา เป็นผู้ที่มีความเสียสละอดทนเอาใจใส่ผู้ศตนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และที่สำคัญสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้สร้างระบบเครือข่ายครูที่เลี้ยง มีการจัดสัมมนา ระดับภาคแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ นวัตกรรม ของบทบาทการทำหน้าที่เป็นครูที่เลี้ยง มีการชี้แจง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และมีการติดตามผลการดำเนินงานและเชิดชูยกย่อง ในความร่วมมือ การผลิตครูให้มีคุณภาพ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการในการบริหาร หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต ได้อภิปรายผล เฉพาะประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจไว้ 7 ด้าน ด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์ หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคต ต้องการให้ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานของคุรุสภา มคอ.1 ความต้องการของผู้ใช้ บัณฑิต สถานศึกษา และสังคมไทย รวมทั้งพัฒนา ผู้เรียนให้มีความสามารถด้าน TPACK การเป็นพลเมือง ที่สมบูรณ์ พลเมืองโลกที่ดี มีความสามารถในการ สื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการ แก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งคุณลักษณะ ดังกล่าวสอดคล้องกับ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2560) ที่ได้สรุป ไว้ว่าคุณค่าของหลักสูตรสังคมศึกษาจะต้องพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและสมรรถนะของผู้เรียนที่เกิดจาก หลักสูตรสังคมศึกษาได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี

2. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ต้องการความ หลากหลาย ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีเนื้อหาในหมวดวิชาดังกล่าวเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษา วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาที่มีความสำคัญ ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับสังคมโลกปัจจุบัน และศตวรรษที่ 21 เช่น วิชาเศรษฐศาสตร์ ภาษาต่าง ๆ เทคโนโลยีนวัตกรรม วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ส่วนหมวด วิชาเฉพาะประกอบด้วย วิชาชีพครูและวิชาเฉพาะด้าน ซึ่งเนื้อหาวิชาเฉพาะด้าน จะเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับ ท้องถิ่นบริบทสังคมไทยและสังคมโลกในปัจจุบัน รวมทั้งจะต้องมีความทันสมัยสามารถนำไปใช้ ในการดำรงชีวิตให้มีความสุขและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และจะต้อง มีการบูรณาการสาระความรู้ในศาสตร์ทุกแขนง ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2560) ที่ได้สรุปไว้ว่า อุดมคติของหลักสูตรสาขาวิชาสังคม ศึกษาจะต้องมีการบูรณาการสาระความรู้ของศาสตร์ ในทุกแขนงที่มีความสัมพันธ์กับการคิดและพฤติกรรม ของมนุษย์และคัดสรรสาระที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสังคมให้มีพลังที่เข้มแข็ง เพื่อสร้างเมืองสันติสุข

3. ด้านนโยบายและสิ่งสนับสนุน ต้องการให้มี การสร้างระบบจูงใจให้คนหันมาเรียนวิชาชีพครู เช่น ค่าตอบแทน เงินเดือนสูง บรรจุเข้าทำงาน เมื่อสำเร็จการศึกษารัฐมีนโยบายและแผนที่แนบออก ในการผลิตครู มหาวิทยาลัยและคณะสนับสนุน งบประมาณที่เพียงพอ ในการจัดทำโครงการหรือ กิจกรรมต่าง ๆ และการจัดหาสื่อ วัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา คุณภาพนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอนาคตภาพการผลิตครู

กิจกรรมต่าง ๆ และการจัดหาสื่อ วัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ ศักดิ์ชัย เพชรช่วย (2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอนาคตภาพการผลิตครูของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยสรุปไว้ว่าอนาคตภาพด้านนโยบายและสิ่งสนับสนุน ควรมีการสร้างระบบจูงใจให้คนหันมาเรียนครู เช่น มีค่าตอบแทนเงินเดือนสูง และบรรจุเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา รัฐต้องมีนโยบายและแผนที่แน่นอนในการผลิตครู โดยประสานงานผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม

4. ด้านหลักสูตร ต้องการให้มีหลักสูตรตามความต้องการในสาขาที่ขาดแคลน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้มีความหลากหลายตามเกณฑ์มาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี (มคอ.1) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสอดคล้องกับ พุทธิศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2544) ที่ระบุไว้ว่าหลักสูตรการผลิตครูควรเน้นผลิตตามความต้องการในสาขาที่ขาดแคลน และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ที่เสนอแนะไว้ว่าการผลิตครูควรปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้มีความหลากหลายเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (มคอ.1)

5. ด้านอาจารย์ ต้องการอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญแม่นยำในเนื้อหาสาขาวิชาสังคมศึกษา พัฒนาตนเองทางด้านผลงานวิชาการ ในการทำงานวิจัยโดยมีการตีพิมพ์ผลงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ศักดิ์ชัย เพชรช่วย (2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอนาคตภาพการผลิตครูของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยได้สรุปไว้ว่าอนาคตภาพด้านอาจารย์ควรเป็นอาจารย์ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ของอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เช่น มีความเชี่ยวชาญและถนัดในสาขาที่สอนเป็นที่ยอมรับของสังคม มีผลงานทางวิชาการ งานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

ทุกปี และยังสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) สรุปไว้ว่าควรส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาอาจารย์ทางด้านวิชาการและการวิจัยเชิงนวัตกรรมให้เกิดความถนัดและทันสมัย

6. ด้านนักศึกษา ต้องการให้มีการคัดเลือกนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาโดยการทดสอบวิชาความรู้และวัดแววความเป็นครู เลือกคนดี คนเก่ง รักศรัทธาในวิชาชีพครู และคัดเลือกนักศึกษาผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยไม่คำนึงถึงปริมาณหรือรายได้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) ที่ได้เสนอไว้ว่า การคัดเลือกนักศึกษาควรปรับเปลี่ยนระบบ คัดเลือกคนดี คนเก่ง มีใจรักความเป็นครูเข้าสู่วิชาชีพครู กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนควรเป็นผู้ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับที่สูง และสอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2551) ที่เสนอไว้ว่าการคัดเลือกครูจะต้องกำหนดเกณฑ์ วิธีการเลือกให้มีความเหมาะสม โดยใช้แบบวัดแววความเป็นครูที่พัฒนาจากกรอบแนวคิดสมรรถนะครู

7. ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องการให้มีการคัดเลือกครูพี่เลี้ยงตรงตามสาขาวิชาสังคมศึกษา เป็นผู้ที่มีความเสียสละ อดทน เอาใจใส่อุทิศตน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนกับนักศึกษาและครู มีเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษามากขึ้น และแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รับการรับรองการประเมินระดับคุณภาพจากคุรุสภาและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ศักดิ์ชัย เพชรช่วย (2551) ที่สรุปไว้ว่าการคัดเลือกครูพี่เลี้ยงควรตรงตามสาขาวิชา เป็นผู้ที่มีความเสียสละอดทนเอาใจใส่อุทิศตน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และที่สำคัญสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องได้รับการรับรองการประเมินระดับคุณภาพ

ผ่านการประเมินการประกันคุณภาพจากคุรุสภา และสอดคล้องกับ พญทธี ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ (2544) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยกล่าวไว้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรให้นักศึกษามีเวลาฝึกปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษามากขึ้น และเป็นไปตามเกณฑ์ของคุรุสภา

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชา สังคมศึกษา ที่มีรากฐานการพัฒนามาจากผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ โดยทำการวิจัยสืบเนื่อง เพื่อให้ได้ หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของสังคมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2560). *อุดมคติวิทยาหลักสูตรสังคมศึกษาเพื่อปวงชน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พญทธี ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ. (2544). *ภาวะวิกฤติและยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อปฏิรูปการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 9-10 (พ.ศ. 2545 - 2554)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2551). *สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. (2551). *อนาคตภาพการผลิตครูของสถาบันอุดมศึกษาไทย*. หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *ยุทธศาสตร์และมาตรการการปฏิรูประบบครูศึกษาของประเทศ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *สถานภาพการผลิตการพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Adler, Susan A. (1991). "The Education of Social Studies Teachers." In Handbook of Research on Social Studies Teaching and Learning, ed. James Shaver, 210–221. New York: Macmillan.

ระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

INFORMATION SYSTEM TO MANAGE STUDENT ACTIVITIES , A CASE STUDY OF KANCHANABURI RAJABHAT UNIVERSITY

มนต์สววรรค์ พลอยมุกดา¹⁾, ชนกฤต มิตรสงเคราะห์^{2)*}, แพรว พิมพโพธิ์³⁾, วรากร ราชธา⁴⁾

¹⁾ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,

²⁾⁻³⁾ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,

⁴⁾ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Monsawan Ploymookda¹⁾, Chanakit Mitsongkore^{2)*}, Praew Phimpho³⁾, Warakon Ratchatha⁴⁾

¹⁾ Faculty of Science and Technology Kanchanaburi Rajabhat University,

²⁾⁻³⁾ Faculty of Humanities and Social Sciences Kanchanaburi Rajabhat University,

⁴⁾ The Demonstration School of Kanchanaburi Rajabhat University

Receive : November 8, 2021

*Corresponding author e-mail: chanakit2004@kru.ac.th

Revised: December 15, 2021

Accepted: February 23, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบ ใช้ภาษา HTML, PHP และ java script โดยใช้ฐานข้อมูล MySQL ใช้โปรแกรม Editplus และ Adobe Dreamweaver โดยอาศัยหลักการออกแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ การออกแบบและพัฒนาระบบจะเน้นให้ผู้ใช้งานกรอกข้อมูลให้น้อยที่สุด การประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ ใช้วิธีการทดสอบซอฟต์แวร์แบบ Back Box Testing และเครื่องมือที่ใช้ที่เป็นแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำระดับคะแนนทั้งหมดมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี สามารถนำไปใช้งานได้จริงตามวัตถุประสงค์ โดยการใช้งานระบบแบ่งเป็นแต่ละกลุ่มของผู้ใช้งานสามารถใช้งานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรืออีเทอร์เน็ตภายในมหาวิทยาลัย ผ่านโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ เช่น Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla firefox เป็นต้น 2) ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ให้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 พบว่า ระบบมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้งานระบบ ทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 147 คน ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ระบบสารสนเทศ ระบบจัดการกิจกรรมนักศึกษา

ABSTRACT

This research study aimed 1) to develop an information system for student activity management at Kanchanaburi Rajabhat University, and 2) to assess the efficiency and satisfaction of the information system for student activity management at Kanchanaburi Rajabhat University. The tools used in the system development included HTML, PHP and java script using MySQL databases. Editplus and Adobe Dreamweaver programs were used based on relational database design principles. The design and development of the system were developed to require users to fill in as little information as possible. To assess the efficiency of the system and the satisfaction of the users of the system, the Back Box Testing software was used. The tool was a questionnaire based on a 5-level rating scale. All scores were used to calculate the mean and standard deviation

The results of the research were as follows: 1) The Information system for student activity management at Kanchanaburi Rajabhat University could be used for the intended purpose. Users were divided into categories. The system could be accessed via the Internet or Ethernet within the university through web browsers such as Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla firefox, etc; 2) The system performance evaluation by 3 experts showed the average score of 4.48, with the standard deviation of 0.54. The efficiency of the system was found to be at a high level. The satisfaction of 3 groups of 120 users showed a mean score of 4.32, with the standard deviation of 0.57. The satisfaction was found to be at a high level.

Keywords: Information system, student activity management system

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน หรือการบริการต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบออนไลน์ และออฟไลน์ โดยถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน รวมถึงในสถาบันการศึกษาในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวข้องกับนักศึกษา บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้บริหารงานของสถานศึกษา ได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและอำนวยความสะดวกในการทำงาน การบริหาร หรือการบริการเช่นกัน (ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร และคณะ, 2560)

ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี “เรื่องการ เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2561” ข้อที่ 4 กำหนดให้ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด ในประกาศนี้ โดยจะแบ่งจำนวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้อง เข้าร่วมในแต่ละชั้นปีให้ครบ โดยเป็นเงื่อนไขหนึ่ง ในการสำเร็จการศึกษาแต่ปัจจุบันการบันทึกผลการ เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษายังอยู่ในรูปแบบ การบันทึกด้วยการลงลายมือชื่อของนักศึกษา ในรูปแบบเอกสาร และเมื่อถึงเวลาการตรวจสอบ ตามเงื่อนไขเพื่อสำเร็จการศึกษา จะต้องใช้เวลาในการ ค้นหาข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อมูลเป็นเวลานาน

เกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องตรวจสอบตั้งแต่แรกเข้า จนถึงภาคเรียนสุดท้ายและจำนวนที่ต้องตรวจสอบมีจำนวนมาก รวมถึงการออกไปรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องพิมพ์โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย รวมทั้งการจัดทำรายงานและสถิติต่าง ๆ ทำได้ยาก เพื่อเป็นการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้มีแนวคิดที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษาออนไลน์ เพื่อให้การบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมทำได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น และสามารถตรวจสอบหรือเรียกดูผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและประเมินผลการผ่านกิจกรรมของนักศึกษารายบุคคล รวมถึงการพิมพ์ใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้โดยเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา ภาควิชา วิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา ภาควิชา วิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษาออนไลน์ ภาควิชา วิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เครื่องมือในการพัฒนา ใช้ภาษา HTML, PHP และ java script ใช้ฐานข้อมูล MySQL ใช้โปรแกรม Editplus และ Adobe Dreamweaver โดยครอบคลุมการใช้งานของบุคลากรดังต่อไปนี้

1. บุคลากรผู้มีหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับคณะเพื่อให้ข้อมูลและรูปแบบการดำเนินงานที่จำเป็นสำหรับพัฒนาระบบ

2. บุคลากรผู้มีหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และพิมพ์ใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลและรูปแบบการดำเนินงานที่จำเป็นสำหรับพัฒนาระบบ

3. นักศึกษาสามารถเรียกดูเรียกกรายงาน สรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรมของตนเอง

แนวทางการพัฒนาระบบ โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทั้งระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย การพัฒนาระบบใช้หลักทฤษฎีวงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle : SDLC) การหาประสิทธิภาพของระบบ โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาระบบ จำนวน 3 ท่าน และความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรผู้มีหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทั้งระดับคณะ จำนวน 5 คน บุคลากรผู้มีหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทั้งระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน รวม จำนวน 8 คน ซึ่งเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบเท่านั้น และนักศึกษา โดยกลุ่มประชากรตัวอย่างของนักศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา ใช้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สำหรับสายการศึกษาหลักสูตร 5 ปี เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบจำนวนกิจกรรมว่ากิจกรรมช่วงชั้น ปีที่ 1-2 ที่ผ่านมามีครบตามเงื่อนไขหรือไม่ ซึ่งจะต้องตามซ่อมกิจกรรมให้ครบก่อนขึ้นปีที่ 4 หรือชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร จำนวน 139 คน จากรวมทั้งหมด 1,097 คน (ข้อมูลการจอร์รายวิชา ภาควิชาการศึกษาที่ 2/2563 ณ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2564)

โดยมีแนวทางสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาระบบอยู่ในระดับ มาก
2. ผลการประเมินความพึงพอใจของระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา ภาควิชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยผู้ใช้งานระบบ
อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เงื่อนไขการเข้าร่วม
กิจกรรม และจำนวนกิจกรรมที่ต้องเข้าร่วม
ในแต่ละชั้นปี

จากการศึกษาประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2561

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเข้าร่วมกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- กิจกรรมบังคับ จำนวน 6 กิจกรรม
- กิจกรรมเลือก จำนวน ไม่น้อยกว่า 3 กิจกรรม

โดยไม่ซ้ำประเภท

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต้องเข้าร่วมกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- กิจกรรมบังคับ จำนวน 3 กิจกรรม
- กิจกรรมเลือก จำนวน ไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต้องเข้าร่วมกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- กิจกรรมบังคับ จำนวน 2 กิจกรรม
- กิจกรรมเลือก จำนวน ไม่น้อยกว่า 3 กิจกรรม

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สายการศึกษา ต้องเข้าร่วม
กิจกรรม ดังต่อไปนี้

- กิจกรรมบังคับ จำนวน 1 กิจกรรม
- กิจกรรมเลือก จำนวน ไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม

นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร ต้องเข้าร่วม
กิจกรรมดังต่อไปนี้ ยกเว้นนักศึกษาที่ออกฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพทั้งปีการศึกษา อย่างน้อย ต้องเข้า
ร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

- กิจกรรมบังคับ จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่
(1) การปัจฉิมนิเทศมหาวิทยาลัย
- กิจกรรมเลือก จำนวน ไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม

2. แนวทางการพัฒนาระบบ โดยการสัมภาษณ์
เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรม
ของนักศึกษาทั้งระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย
การพัฒนาระบบใช้หลักทฤษฎีวงจรการพัฒนาระบบ

(System Development Life Cycle : SDLC) โดยใช้ฐาน
ข้อมูล MySQL และโปรแกรมภาษา Html, PHP
เป็นเครื่องมือในการพัฒนา

2.1. วิเคราะห์ระบบและออกแบบฐานข้อมูล

2.1.1 การวิเคราะห์การทำงานของระบบ
จะเริ่มจากการจัดเก็บข้อมูลบางส่วนจากรายละเอียด
กิจกรรม ว่ามีขั้นตอนการบันทึกและส่วนประกอบ
อะไรบ้าง

2.1.2 การออกแบบระบบ โดยนำ
รายละเอียดทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์มาออกแบบ
การทำงานของระบบและแบ่งส่วนงานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานระบบดังภาพที่ 1 โดยแบ่ง
เป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. บุคลากรผู้มีหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วม
กิจกรรมของนักศึกษาระดับคณะ

- เพิ่มรายชื่อกิจกรรม (ระดับคณะ)
- จัดตารางกิจกรรม
- ลงทะเบียนกิจกรรมให้นักศึกษา
- ลงสถานการณเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
- เรียกดูผลการเข้าร่วม กิจกรรม

ของนักศึกษา

2. บุคลากรผู้มีหน้าที่บันทึกข้อมูลการเข้าร่วม
กิจกรรมของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และพิมพ์
ใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม

- เพิ่มรายชื่อกิจกรรม (ระดับมหาวิทยาลัย)
- จัดตารางกิจกรรม
- ลงทะเบียนกิจกรรมให้นักศึกษา
- ลงสถานการณเข้าร่วมกิจกรรม

ของนักศึกษา

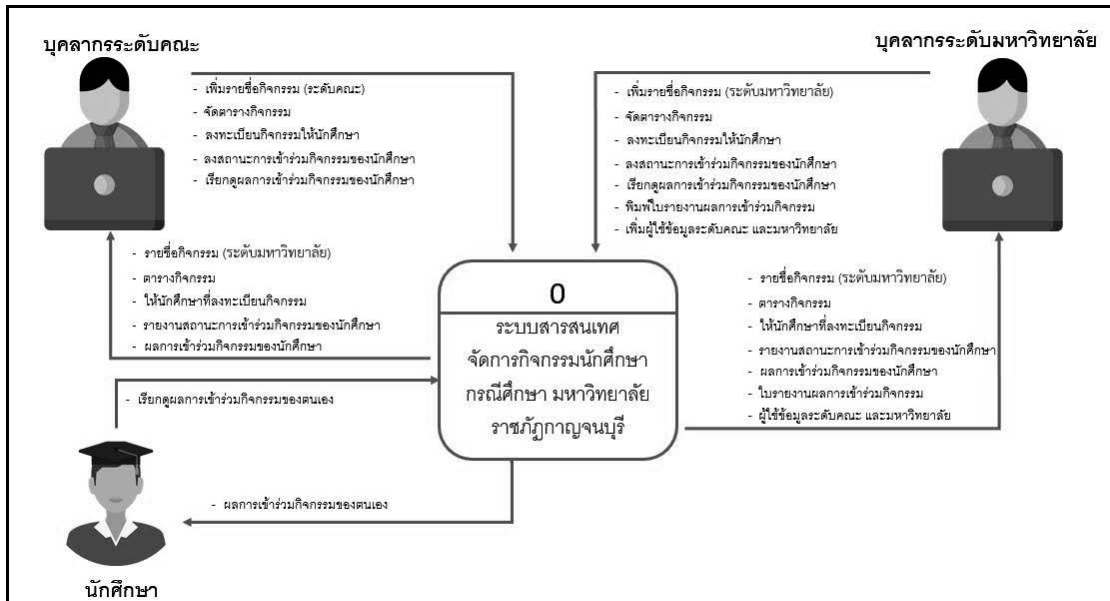
ของนักศึกษา

- พิมพ์ใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม
- เพิ่มผู้ใช้ข้อมูลระดับคณะ และมหาวิทยาลัย

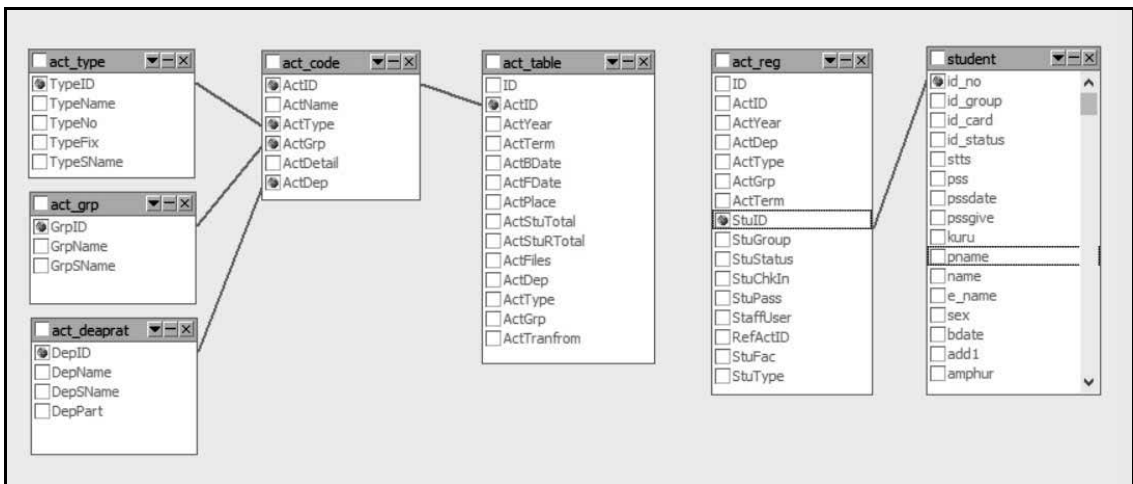
3. นักศึกษาสามารถเรียกดูรายการงาน
สรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรมของตนเอง

2.1.3. การออกแบบฐานข้อมูลการวิเคราะห์ระบบและออกแบบฐานข้อมูล โดยนำรายละเอียดและเงื่อนไขจากข้อมูลเบื้องต้น เงื่อนไขการเข้าร่วมกิจกรรม และจำนวนกิจกรรมที่ต้องเข้าร่วมในแต่ละชั้นปี มา

วิเคราะห์และออกแบบระบบและตารางสำหรับเก็บข้อมูล และการสร้างความสัมพันธ์ ของแต่ละตารางตัวอย่าง ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 1 แผนภาพกระแสข้อมูลระดับ Diagram 0 ของระบบ



ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของตารางในระบบ

3. ทดสอบการใช้งานโดยการติดตั้งเตรียมข้อมูลนำเข้า และการทำงานของระบบโดยการทดลองบันทึก

แก้ไข ลบ และค้นหา ในแต่ละส่วนงานว่าทำงานถูกต้องหรือไม่ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน

3. ทดสอบการใช้งานโดยการติดตั้งเตรียมข้อมูลนำเข้า และการทำงานของระบบโดยการทดลองบันทึกแก้ไข ลบ และค้นหา ในแต่ละส่วนงานว่าทำงานถูกต้องหรือไม่ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน

3.1 ส่วนงานของบุคลากรระดับคณะ โดยให้ผู้ทดสอบระบบทดลอง เพิ่ม ลบ แก้ไข ค้นหา ข้อมูลดังนี้

- เพิ่มรายชื่อกิจกรรม
- จัดตารางกิจกรรม
- ลงทะเบียนกิจกรรมให้นักศึกษา
- ลงสถานการณ์เข้าร่วมกิจกรรม

ของนักศึกษา

- เรียกดูผลการเข้าร่วมกิจกรรม

ของนักศึกษา

โดยทดลองที่ละขั้นตอน ตัวอย่างแสดงดังภาพที่ 4 ถึง 9

3.2 ส่วนงานของบุคลากรระดับมหาวิทยาลัย โดยให้ผู้ทดสอบระบบทดลอง เพิ่ม ลบ แก้ไข ค้นหา ข้อมูลดังนี้

- เพิ่มรายชื่อกิจกรรม
- จัดตารางกิจกรรม
- ลงทะเบียนกิจกรรมให้นักศึกษา
- ลงสถานการณ์เข้าร่วมกิจกรรม

ของนักศึกษา

- เรียกดูผลการเข้าร่วมกิจกรรม

ของนักศึกษา

- ลงสถานะการลงกิจกรรมครบ

ตามเงื่อนไข

- พิมพ์ใบรายงานผลการเข้าร่วม

กิจกรรม (ระดับมหาวิทยาลัย)

- เพิ่มผู้ใช้ข้อมูลระดับคณะและมหาวิทยาลัย (ระดับมหาวิทยาลัย)

โดยทดลองที่ละขั้นตอน ตัวอย่างแสดงดังภาพที่ 4 ถึง 10

3.3. นักศึกษาสามารถเรียกดูเรียกรายงานสรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรมของตนเอง ตัวอย่างแสดง ดังภาพที่ 11

4. การประเมินผลประสิทธิภาพการทำงานของระบบจะประเมินผลจากผู้ใช้งานระบบโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

4.1 ประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบและพัฒนาระบบโดยใช้วิธีการประเมินผลแบบ Black Box Testing เป็นการทดสอบระบบที่ไม่คำนึงถึงคำสั่งภายในซอฟต์แวร์ เป็นการทดสอบการทำงานตามความต้องการที่มี โดยดูค่าผลลัพธ์ที่แสดงออกมา จากการนำข้อมูลเข้าให้กับซอฟต์แวร์ว่าสอดคล้องกันหรือไม่

4.2 ประเมินความพึงพอใจของระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี การประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ

เครื่องมือที่ใช้ที่เป็นแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) นำระดับคะแนนทั้งหมดมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน



ภาพที่ 3 หน้าล็อกอินเข้าสู่ระบบ

no	รหัส	ชื่อกิจกรรม	กลุ่ม	ประเภท	หน่วยงาน	edit	del
1	9107039	ชมรม ศาสนสัมพันธ์	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
2	9107038	ชมรม ค่ายอาสาพัฒนาชุมชนปีที่ 25	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
3	9107037	กิจกรรมชมรม (รักสุขภาพ รักโลก)	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
4	9107036	จิตอาสา ปฏิบัติงานสรวรวัดไร่ ข้อมแทนกิจกรรม ปฐมนิเทศ กศ.บป	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
5	9107035	จิตอาสา แทนกิจกรรมปฐมนิเทศ กศ.บป.	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
6	9107034	กิจกรรมชมรม (ค้นคว้าอาสาพัฒนาชุมชน)	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
7	9107033	กิจกรรมชมรม (ค้นคว้าอาสาพัฒนา)	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
8	9107032	กิจกรรมชมรม (ค้นคว้าภาษาอังกฤษ)	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
9	9107031	กิจกรรมชมรม (Public mind)	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
10	9107030	มอบหมายจากที่ผู้บังคับบัญชา	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
11	9107029	กิจกรรมจิตอาสา (แทนกิจกรรมชมรม)	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
12	9107028	KRY ร่วมใจทางไกลอาสาสมัคร	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		
13	9107027	KRU HALF MARATHON 2010	บังคับ	จิตอาสา	กองทัพอากาศ		

ภาพที่ 4 เมนูรายชื่อกิจกรรม

เมนูสำหรับเจ้าหน้าที่

- ▶ รายชื่อกิจกรรม
- ▶ ตารางกิจกรรม
- ▶ ลงทะเบียนกิจกรรมใหม่ น.ศ.
- ▶ ค้นหานักศึกษา น.ศ.
- ▶ ลงสถานะกิจกรรม
- ▶ จัดการผู้ใช้ระบบ
- ▶ Logout

ยินดีต้อนรับ เจ้าหน้าที่ : admin

เพิ่มรายชื่อกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม

หน่วยงาน **มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี**

กลุ่ม **กิจกรรมบังคับ**

ประเภท **กิจกรรมด้านจริยธรรมคุณธรรม**

รายละเอียดกิจกรรม

Save Reset

ภาพที่ 5 การเพิ่มข้อมูลรายชื่อกิจกรรม

เมนูสำหรับเจ้าหน้าที่

- ▶ รายชื่อกิจกรรม
- ▶ ตารางกิจกรรม
- ▶ ลงทะเบียนกิจกรรมใหม่ น.ศ.
- ▶ ค้นหานักศึกษา น.ศ.
- ▶ ลงสถานะกิจกรรม
- ▶ จัดการผู้ใช้ระบบ
- ▶ Logout

2563 /ภาคเรียน ☐ หน่วยงาน **มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี** ค้นหา

เพิ่มตารางกิจกรรม

no	รหัส	ชื่อกิจกรรม/รายละเอียด	ระหว่างวันที่	กลุ่ม	หน่วยงาน	edit	del
1	1101001	ปฐมนิเทศนักศึกษา ระดับคณะ ปีการศึกษา 2558	22-06-2564 - 22-06-2564	บังคับ	มหาวิทยาลัย		
2	640704	จิตอาสา ปฏิบัติงานกองพัฒนานักศึกษา (แทนกีฬาภายใน)	21-06-2564 - 30-07-2564	ซ่อม	มหาวิทยาลัย		
3	640704	จิตอาสา ปฏิบัติงานกองพัฒนานักศึกษา ซ่อมแทนกีฬา	30-06-2564 - 30-07-2564	ซ่อม	มหาวิทยาลัย		

เพิ่มรายชื่อกิจกรรม

รหัสกิจกรรม **1101001-ปฐมนิเทศนักศึกษา ระดับคณะ ปีการศึกษา** หน่วยงาน **มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี**

ภาคเรียนที่ / รูปแบบ พ.ศ. 2555

วันที่จัดกิจกรรม ถึง

สถานที่จัดกิจกรรม

จำนวนที่ น.ศ.ต้องการ คน

รายละเอียดกิจกรรม

ไฟล์โครงการ เลือกไฟล์ ไม่ได้เลือกไฟล์ใด

Save Reset

ภาพที่ 6 เมนูตารางกิจกรรม

รายชื่อกิจกรรม
 ตารางกิจกรรม
 ลงทะเบียนกิจกรรมให้ น.ศ.
 ค้นหานักศึกษา น.ศ.
 ลงสถานะกิจกรรม
 จัดการผู้ในระบบ
 Logout

ปี 2563 /ภาคเรียน 1 /หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

no	รหัส	ชื่อกิจกรรม/รายละเอียด /ระหว่างวันที่	กลุ่ม	หน่วยงาน	ลงทะเบียน บุคคล	ลงทะเบียน หมู่	รายชื่อ ทะเบียน	ลงสถานะ รวม กิจกรรม
1	9307008	วิชาการ/อัลลีกันซ์ วิศวกรรม (พัฒนาเครื่องมือสังคมร่วมใจ) / 29-11-2563 -	เลือก	มหาวิทยาลัย	+	+	+	+
2	9103002	วิชาการ/อัลลีกันซ์ วิศวกรรม (พัฒนาเครื่องมือสังคมร่วมใจ) / 29-11-2563 -	บังคับ	มหาวิทยาลัย	+	+	+	+
3	9303001	วิชาการ/อัลลีกันซ์ วิศวกรรม (พัฒนาเครื่องมือฟ้าประทาน) / 28-10-2563 -	เลือก	มหาวิทยาลัย	+	+	+	+

9307008 1/2563 - วิชาการ/อัลลีกันซ์ วิศวกรรม (พัฒนาเครื่องมือสังคมร่วมใจ) 29-11-2563 - เลือก มหาวิทยาลัย 18

<< BACK

รหัสหมู่เรียน: 621226001

no	รหัส น.ศ.	รหัสหมู่เรียน	ชื่อ	สถานศึกษา	regis All
1	62122600101	621226001	นาย ณัฐ	9	☐
2	62122600102	621226001	นาย สุรศักดิ์	9	☐
3	62122600103	621226001	นาย จักร	9	☐
4	62122600104	621226001	นาย ปณิธิ	9	☐
5	62122600105	621226001	นาย สมก	3	☐
6	62122600106	621226001	นาย กฤษ	9	☐

9307008 1/2563 - วิชาการ/อัลลีกันซ์ วิศวกรรม (พัฒนาเครื่องมือสังคมร่วมใจ) 29-11-2563 - เลือก มหาวิทยาลัย 18

<< BACK

น.ศ.ปี 62 ☒ คณะ วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี ☒ ประเภท ปกติ (มหาวิทยาลัย)

no	รหัสหมู่เรียน	หมู่เรียน	อ.ที่ปรึกษา	regis
1	621230401	วิทยาศาสตร์การกีฬา 1,1		☐
2	621230701	เทคโนโลยีที่ยั่งยืนบูรณาการ 1,1		☐
3	621230801	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 1,1		☐
4	621232501	วิทยาการคอมพิวเตอร์ 1,1		☐

ภาพที่ 7 การลงทะเบียนกิจกรรมให้นักศึกษา รายบุคคลและทั้งหมู่เรียน

เมนูสำหรับเจ้าหน้าที่
 รายชื่อกิจกรรม
 ตารางกิจกรรม
 ลงทะเบียนกิจกรรมให้ น.ศ.
 ค้นหานักศึกษา น.ศ.
 ลงสถานะกิจกรรม
 จัดการผู้ในระบบ
 Logout

รหัส	ชื่อกิจกรรม/รายละเอียด	กลุ่ม	หน่วยงาน	รับ	regis	ลงทะเบียน บุคคล	ลงทะเบียน หมู่	รายชื่อ ทะเบียน	ลงสถานะ รวม กิจกรรม
9307008	1/2563 - วิชาการ/อัลลีกันซ์ วิศวกรรม (พัฒนาเครื่องมือสังคมร่วมใจ) 29-11-2563 -	เลือก	มหาวิทยาลัย	18	+	+	+	+	+

<< BACK

scan barcode น.ศ.ปี 621 ☐ คณะ วิศวกรรมศาสตร์ ☐ ประเภท กศ.บป. (สหวิทยา)

no	รหัสหมู่เรียน	หมู่เรียน	จำนวนผู้ลงทะเบียน	จำนวนผู้เข้าร่วม	เข้าร่วม
1	601230801	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	1	1	☐
2	601232501	วิทยาการคอมพิวเตอร์	1	1	☐
3	631210101	การศึกษาปฐมวัย	2	2	☐
4	631213702	ภาษาอังกฤษ	1	1	☐
5	631213901	พลศึกษา	2	2	☐
6	631213902	พลศึกษา	1	1	☐
7	631220301	การพัฒนาชุมชน	1	1	☐
8	631225701	ภาษาจีน	4	4	☐
9	631226101	ดนตรีศึกษา	1	1	☐
10	631240902	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	4	4	☐
จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียน			18	18	

Save

ภาพที่ 8 การลงสถานะการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา โดยสามารถเลือกได้ทั้งหมู่เรียน หรือรายบุคคล โดยใช้เครื่องสแกนบาร์โค้ด

เมนูสำหรับเจ้าหน้าที่		ยินดีต้อนรับ เจ้าหน้าที่ : admin		รหัสหมู่เรียน: 621		ค้นหา	
▶ รายชื่อกิจกรรม							
▶ ตารางกิจกรรม							
▶ ลงทะเบียนกิจกรรมให้ น.ศ.							
▶ คำนานักศึกษา น.ศ.							
▶ ลงสถานะกิจกรรม							
▶ จัดการผู้ใช้ระบบ							
▶ Logout							

no	ข้อมูล	PDF	รหัส น.ศ.	รหัสหมู่เรียน	ชื่อ	ครบ	ไม่ครบ
1			62121010101	621210101		☐	☒
2			62121010102	621210101		☐	☒
3			62121010103	621210101		☐	☒
4			62121010104	621210101		☐	☒
5			62121010105	621210101		☐	☒
6			62121010106	621210101		☐	☒
7			62121010107	621210101		☐	☒
8			62121010108	621210101		☐	☒
9			62121010109	621210101		☐	☒
10			62121010110	621210101		☐	☒
11			62121010111	621210101		☐	☒
12			62121010112	621210101		☐	☒
13			62121010113	621210101		☐	☒
14			62121010114	621210101		☐	☒
15			62121010115	621210101		☐	☒
16			62121010116	621210101		☐	☒
17			62121010117	621210101		☐	☒
18			62121010118	621210101		☐	☒
19			62121010119	621210101		☐	☒
20			62121010120	621210101		☐	☒
21			62121010121	621210101		☐	☒

ภาพที่ 9 การลงสถานะกิจกรรมครบตามเงื่อนไขหรือไม่ของนักศึกษารายบุคคล

print-transcript-pdf.php		1 / 1	100%				
--------------------------	--	-------	------	--	--	--	--

กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม วุฒิ ศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตร ปริญญาตรี 4 ปี คณะ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		รหัสประจำตัวนักศึกษา 6 ชื่อ - นามสกุล นาย หนึ่ง วัน เดือน ปี เกิด 3 ตุลาคม วันเข้าศึกษา 5 สิงหาคม	
กิจกรรมปีที่ 1 กิจกรรมบังคับ 6 กิจกรรม 1. ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ 2. ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ระดับคณะ 3. พิธีไหว้ครูวัดศึกษายาเกตุ 4. กิจกรรมกีฬาและนันทนาการประเภทเดี่ยว 5. กิจกรรมกีฬาภายใน 6. กิจกรรมชมรม 7. พิธีถวายสัตยาภิเษกพิธี กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 3 กิจกรรม 1. กิจกรรม พิธีมอบรางวัล "นักศึกษาดีเด่น" 2. กิจกรรมการวิจัยการ "ฯ ทหารบก เยาวชน พย โอบอ้อม" 3. กิจกรรมอาสาพัฒนา "วันแม่แห่งชาติ" 4. โครงการประกวด Huso Freshy Smart Boy and Girl 5. กิจกรรมเป็นต้นแบบด้านสังคม (HUSO) 6. ชอว์ชม "ในวาระวันกีฬาแห่งชาติ โครงการ กสพป." กิจกรรมปีที่ 2 กิจกรรมบังคับ 3 กิจกรรม 1. กีฬาภายใน (กีฬามวยสมัครเล่น) 2. ชมรม KRU E-Sport Club กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม 1. กิจกรรมวิชาการ งานมอบรางวัล "นักศึกษาดีเด่น" ครั้งที่ 2		กิจกรรมปีที่ 3 กิจกรรมบังคับ 2 กิจกรรม กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 3 กิจกรรม 1. โครงการวันแม่แห่งชาติ กิจกรรมศึกษา 2564 2. โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2564 กิจกรรมปีที่ 4 กิจกรรมบังคับ 1 กิจกรรม กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม กิจกรรมชมรมเสริม	

ภาพที่ 10 พิมพ์ใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

รหัสประจำตัวนักศึกษา 62122600101				
คณะ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์				
กิจกรรมปีที่ 1		P/F	กิจกรรมปีที่ 3	P/F
ก.กิจกรรมบังคับ 6 กิจกรรม			ก.กิจกรรมบังคับ 2 กิจกรรม	
1. ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่	P		ข.กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 4 กิจกรรม	
2. ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ระดับคณะ	P		1. โครงการวันแม่แห่งชาติ ปีการศึกษา 2564	P
3. พิธีไหว้ครูกิจกรรมภาคปกติ	P		2. โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2564	P
4. กิจกรรมกีฬาห้องใหม่และการประกวดเฟรชชี	P		กิจกรรมปีที่ 4	
5. กิจกรรมกีฬาภายใน	P		ก.กิจกรรมบังคับ 1 กิจกรรม	
6. กิจกรรมชมรม	P		ข.กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม	
7. พิธีอัญเชิญตราพระราชลัญจกร	P		กิจกรรมซ่อมเสริม	
ข.กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 3 กิจกรรม				
1. กิจกรรม พิธีมอบรางวัล "มณีไภยูจน์"	P			
2. สัมมนาทางวิชาการ "8 ทศวรรษ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์"	P			
3. กิจกรรมถวายพระพร "วันแม่แห่งชาติ"	P			
4. โครงการประกวด Huso Freshy Smart Boy and Girl	P			
5. กิจกรรมเป็นคนดีด้วยสำนึกดี มีจิตอาสา (HUSO)	F			
6. ชำรงงาน "ไหว้ครูกิจกรรมภาคพิเศษ โครงการ กศ.บป."	P			
กิจกรรมปีที่ 2				
ก.กิจกรรมบังคับ 3 กิจกรรม				
1. กีฬาภายใน(กีฬานางเกมส์63)	F			
2. ชมรม KRU E-Sport Club	P			
ข.กิจกรรมเลือกไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม				
1. ศิลปะวิชาการ งานมอบรางวัล "มณีไภยูจน์" ครั้งที่ 2	P			

ภาพที่ 11 หน้าต่างแสดงรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมในส่วนนักศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษากรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ดังภาพที่ 3 ถึงภาพที่ 11 ขึ้นมาและได้นำไปติดตั้งบนเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และให้บุคลากรที่เป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างทดสอบการใช้งานระบบ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

การประเมินผลผู้วิจัยแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินผลประสิทธิภาพของระบบใช้วิธีการทดสอบซอฟต์แวร์แบบ Back Box Testing โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ผลที่ได้มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 พบว่า ระบบมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบแต่ละด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานระบบ (Function Requirements Test)	4.47	0.46	มาก
2. ด้านความถูกต้องการทำงานของระบบ (Function Test)	4.47	0.58	มาก
3. ด้านความง่ายต่อการใช้งานระบบ (Usability Test)	4.39	0.48	มาก
4. ด้านความปลอดภัยของระบบ (Security Test)	4.67	0.58	มากที่สุด
5. ด้านความเร็วในการทำงานของระบบ (Performance Test)	4.40	0.58	มาก
ภาพรวมประสิทธิภาพของระบบ	4.48	0.54	มาก

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของระบบ มาสรุปผลให้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบน
 สารสนเทศโดยผู้ใช้งานระบบ ผลแบบสอบถาม มาตรฐานเท่ากับ 0.65 พบว่า ความพึงพอใจระดับมาก
 ความพึงพอใจการใช้งานระบบ โดยนำผลประเมิน ดังแสดงในตารางที่ 2
 ความพึงพอใจจากกลุ่มผู้ใช้งานระบบ ทั้ง 3 กลุ่ม

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจโดยผู้ใช้งานระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานระบบ (Function Requirements Test)	4.35	0.63	มาก
2. ด้านความถูกต้องการทำงานของระบบ (Function Test)	4.36	0.59	มาก
3. ด้านความง่ายต่อการใช้งานระบบ (Usability Test)	4.39	0.56	มาก
4. ด้านความปลอดภัยของระบบ (Security Test)	4.32	0.74	มาก
5. ด้านความเร็วในการทำงานของระบบ (Performance Test)	4.23	0.70	มาก
ภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อระบบ	4.33	0.65	มาก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรม
 นักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
 มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรม
 นักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
 ซึ่งสอดคล้องกับ จักรพันธ์ หวางจ้อย และมนตรี ใจแน่น
 (2560) ศุภชาน ชัยประเสริฐ และคณะ (2561)
 จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ
 ประเด็นด้านตรงตามความต้องการของผู้ใช้ระบบ
 ความง่ายต่อการใช้งานระบบ และความเร็วในการ

ทำงานของระบบ ว่าสามารถลดระยะเวลา การค้นหา
 สะดวกและรวดเร็วต่อการตรวจสอบว่านักศึกษา
 เข้ากิจกรรมครบหรือไม่ครบ และสามารถพิมพ์ใบ
 รายงานผลได้โดยผ่านระบบจัดการกิจกรรม
 และสามารถเรียกใช้งานผ่านเว็บไซต์ ได้ทุกที่ ทุกเวลา

การพัฒนาระบบใช้ภาษา HTML, PHP และ
 java script โดยใช้ฐานข้อมูล MySQL ใช้โปรแกรม
 Editplus และ Adobe Dreamweaver เป็นเครื่องมือ
 ในการพัฒนาโดยอาศัยหลักการออกแบบฐานข้อมูล
 เชิงสัมพันธ์ ส่วนด้านการออกแบบและพัฒนาระบบ
 สอดคล้องกับ (พลศักดิ์ หลาบสีดา และนาคุณ ศรีสินท,

2559) โดยอาศัยวงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) และเน้นให้ผู้ใช้งานกรอกข้อมูลให้น้อยที่สุดและสอดคล้องกับข้อมูลที่มีในปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลรายชื่อนักศึกษาจากระบบงานทะเบียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีในการแสดงรายชื่อของนักศึกษาที่ใช้ในระบบ โดยระบบสามารถนำไปใช้งานจริง และใช้เป็นระบบหลักในการจัดการกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี การใช้งานระบบโดยแบ่งเป็น แต่ละกลุ่มของผู้ใช้งาน การใช้งานระบบจะต้องเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตหรืออีเทอร์เน็ตภายในมหาวิทยาลัยเพื่อเรียกใช้งานผ่านโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ เช่น Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla Firefox เป็นต้น ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เมื่อพัฒนาระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา ภาควิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และทดสอบเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้นำระบบติดตั้งระบบไว้บนเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของงาน MIS มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี สามารถเรียกใช้งานผ่านเว็บไซต์ <http://eoffice.kru.ac.th/e-activity>

2. ผู้วิจัยประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของระบบโดยใช้วิธีการทดสอบซอฟต์แวร์แบบ Back Box Testing และเครื่องมือที่ใช้ที่เป็นแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำระดับคะแนนทั้งหมดมาคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 พบว่าระบบมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความพึงพอใจผู้ใช้งานระบบโดยรวมจากผู้ทดลองใช้ระบบ ส่วนของบุคลากร

ทั้ง 2 กลุ่มได้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของระบบ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามที่ได้สมมติฐานที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

ผลจากแบบประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาระบบสารสนเทศและประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินทั้ง 2 กลุ่มซึ่งจะมีข้อเสนอแนะคล้ายกันในบางข้อโดยจะแบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ควรหาวิธีที่จะเชื่อมโยงระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา ภาควิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เข้ากับระบบงานทะเบียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อที่จะสามารถให้ได้ข้อมูลของนักศึกษาที่เป็นปัจจุบันตลอดเวลาเนื่องจากข้อมูลรายชื่อนักศึกษาที่ใช้ในปัจจุบันจะใช้ข้อมูลที่ถูกลำรองจากระบบงานทะเบียนเพื่อนำเข้ามาเป็นรายชื่อของนักศึกษาในระบบ ซึ่งโดยปกติจะมีการนำเข้าข้อมูลภาคการศึกษาละ 1-2 ครั้งเท่านั้น จึงอาจมีโอกาสพบข้อมูลที่ไม่ได้รับการปรับปรุงของนักศึกษาบางคน และอยากให้สามารถตรวจสอบข้อมูลกิจกรรมผ่านระบบงานทะเบียนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป
ทางผู้วิจัยจะศึกษาความเป็นไปได้เพื่อที่จะนำไปพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อทำให้ระบบสามารถเชื่อมโยงกับระบบทะเบียนนักศึกษาได้ต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร, พจนีย์ สุขขาวนา, ชนกฤต มิตรสงเคราะห์ และวรากร ราชธา. (2560). ระบบบันทึกประวัติและผลงานประจำปีบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. The 2nd KRU National Academic Conference November 24 2017/Kanchanaburi Rajabhat University.
- จักรพันธ์ หาวจ้อย, และมนตรี ใจแน่น. (2560). การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านกิจกรรมนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (น. 1296-1305).
- พูลศักดิ์ หลาบสีดา และ นาคุณ ศรีสนิท. (2559). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการงานบริการของสายงานเทคโนโลยีและสารสนเทศภายในบริษัท: กรณีศึกษา บริษัทประกันภัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ. นเรศวรวิจัย ครั้งที่ 12, 2560.
- วรินดา แก้ววิจิตร. (2556). ปัจจัยในการตัดสินใจซื้อสลากออมสินพิเศษของธนาคารออมสิน สาขานครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. ค้นเมื่อ มีนาคม 10, 2564, จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Warinda_Kaewpijit/fulltext.pdf.
- ศุภชัย ชัยประเสริฐ, เพ็ญศรี อมรศิลป์ชัย, และปฐมภรณ์ เก่าวพันธ์. (2561). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานกิจกรรมนักศึกษาผ่านเว็บแอปพลิเคชัน : กรณี ศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 47. (น. 1155-1166). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศุภวรรณ อากกล้า. (2561). ระบบการจัดเก็บข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรม (Activities Database): เครื่องมือเพื่อการบริหาร/จัดการกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. PULINET Journal, 5(1), 215-222.

การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง

THE DEVELOPMENT OF E-LEARNING WITH COOPERATIVE LEARNING USING THINK-PAIRS-SHARE TECHNIQUE ON BASIC MICRO:BIT FOR GRADE 6 STUDENTS OF BAN NONG PAK LONG SCHOOL

ปัทมาภรณ์ ไทยโพธิ์ศรี¹⁾, ศีรวิพรรณ ประทุมเกต²⁾

^{1),2)} คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Patamaporn Thaiposri¹⁾, Siwan Prathumket²⁾

^{1),2)} Faculty of Science and Technology. Nakhon Pathom Rajabhat University.

*Corresponding author e-mail: patamaporn@webmail.npru.ac.th

Receive : November 8, 2021

Revised: November 18, 2021

Accepted: December 30, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิต แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 3 ตอน ได้แก่ 1.1) รู้จักกับ Micro:bit 1.2) การเขียนโปรแกรมควบคุม Micro:bit และ 1.3) การสร้างผลงานด้วย Micro:bit ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าด้านเนื้อหาเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D.= 0.41) และด้านเทคนิคการผลิตมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.44) 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจหลังเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.46)

คำสำคัญ : บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคเพื่อนคู่คิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The aims of this research study were: 1) to develop and evaluate the quality of the content and production techniques of e-Learning with cooperative learning using Think-Pairs-Share technique on Basic Micro:bit for grade 6 students of Ban Nong Pak Long School, 2) to compare the students' pretest and posttest scores on e-Learning with cooperative learning using Think-Pairs-Share technique on Basic Micro:bit for grade 6 students of Ban Nong Pak Long School, and 3) to inquire students' satisfaction towards e-Learning with cooperative learning using Think-Pairs-Share technique on Basic Micro:bit for grade 6 students of Ban Nong Pak Long School. The sample group, derived from purposive sampling, consisted of 38 students in Grade 6 of Ban Nong Pak Long School. The research instruments included an e-Learning course, an evaluation form for the quality of the content and production techniques, a learning achievement test, and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed using Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.) and Compare Means.

The research findings were as follows: 1) The e-Learning course comprised three parts: 1.1) Getting to Know Micro:bit, 1.2) Micro:bit Control Programming, and 1.3) Creating Work with Micro:bit. The experts rated the quality of the e-Learning content at a very high level ($\bar{X} = 4.63$, S.D.=0.41) and the quality of the e-Learning production techniques at a very high level ($\bar{X} = 4.69$, S.D.=0.44); 2) The posttest score was higher than the pretest score; and 3) The students' satisfaction towards e-Learning with cooperative learning using Think-Pairs-Share technique was at a very high level ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.46).

Keywords : e-Learning, Cooperative learning, Think-Pairs-Share technique, Learning achievement

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการทำงานและการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสะดวกสบายมากขึ้นการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในอดีตที่ผ่านมาอาจไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่ต้องมีพื้นฐานความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และความสามารถในการพัฒนานวัตกรรม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าเทคโนโลยีจึงถือเป็นภารกิจเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ โดยกระทรวงศึกษาธิการ

ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักได้สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ในระบบดิจิทัล ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยในทุก ๆ สาขาวิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันความรู้สู่สาธารณะ สอดคล้องกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่จะเดินหน้าปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ โดยมีเป้าหมายหลักที่จะพัฒนาให้บุคลากรผู้ทำงานทุกสาขามีความรู้

และทักษะด้านดิจิทัลตามระดับมาตรฐานสากล (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562)

การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจะช่วยกระตุ้นการเติบโตของสมองอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และสามารถต่อยอดหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้ การเรียนเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์ปัญหา ออกแบบโปรแกรม เขียนโปรแกรม ทดสอบและแก้ไขข้อผิดพลาดของโปรแกรม โดยแต่ละขั้นตอนผู้เรียนจะได้เรียนรู้ กระบวนการวางแผน ฝึกฝนกระบวนการคิด และการลงมือทำช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาโปรแกรมภาษาต่าง ๆ ในอนาคตได้เป็นอย่างดี จากการสังเกตพบว่า ในชีวิตประจำวันของเราทุกคนล้วนถูกรายล้อมด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หลากหลายชนิด ซึ่งมีกลไกการทำงานที่แตกต่างกันไป การเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมวงจรอิเล็กทรอนิกส์ จึงมีความจำเป็นสำหรับเด็กในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล บอร์ด Micro:bit เป็นบอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ สำหรับการศึกษาจากโครงการของบริษัทแพรร่าฟกระจายเสียงของอังกฤษ (British Broadcasting Company: BBC) ที่ร่วมมือกับหุ้นส่วนหลายบริษัท มีขนาดเล็กเพียง 4 x 5 เซนติเมตร ถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนเขียนโปรแกรมวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ที่ง่ายและสนุกสนาน การเขียนโค้ด และคอมไพล์ โปรแกรมสามารถทำได้ผ่านเว็บเบราว์เซอร์บนหลายแพลตฟอร์ม เช่น วินโดวส์ แอนดรอยด์ และไอโอเอส โดยส่วนประกอบของบอร์ด Micro:bit ประกอบด้วย ปุ่มกด จอแอลอีดี และเซนเซอร์พื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ เช่น เซนเซอร์วัดแสง เซนเซอร์วัดความเร่ง เซนเซอร์เข็มทิศไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เพิ่มเติม จึงเหมาะแก่การเรียนรู้สำหรับคนทุกระดับ (สุพจน์ ศรีนุตพงษ์, 2562)

เทคโนโลยีพลิกผัน (Disruptive Technology) ได้เข้ามาทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป ผู้เรียนสามารถหาความรู้ได้เพียงปลายนิ้วสัมผัส ผู้สอนจึงต้องปฏิวัติการเรียนการสอนให้เป็นการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหา และควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ ทุกที่ทุกเวลา ทุกอุปกรณ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) เป็นสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบออนไลน์ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ส่งผ่านไปสู่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นได้ทั้งสื่อหลักและสื่อเสริม ได้รับความนิยมนอย่างสูงทั้งในสถาบันการศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ (ศยามน อินสอาด, 2561) การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย นำเสนอเนื้อหา แบบดิจิทัลมีการสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ และการวัด ประเมินผลผ่านระบบออนไลน์ (ฐาปนีย์ ธรรมเมธา, 2557)

กลยุทธ์การสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การนำกลยุทธ์การสอนมาใช้ร่วมกับบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ การจัดการเรียนรู แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นกลยุทธ์ การสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย ๆ ในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบงานร่วมกัน เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคน ในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย การจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยพัฒนาความคิดของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ช่วยสร้าง บรรยากาศในการเรียน ส่งเสริมทักษะการทำงาน

ร่วมกันช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (จันทรา ตันติพงศานุรักษ์ และสุขเกษม ปิตตานะ, 2544)

เพื่อนคู่คิด (Think-Pairs-Share) เป็นเทคนิคหนึ่งของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) คิด (Think) ผู้เรียนฟังคำถามและคิดไตร่ตรองหาคำตอบด้วยตนเอง 2) จับคู่ (Pair) ให้ผู้เรียนจับคู่กัน พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบที่แต่ละคนคิดได้ และ 3) แบ่งปัน (Share) ผู้เรียนแบ่งปันความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก อนุญาตให้ผู้เรียนแสดงเหตุผล สะท้อนความคิดเห็นออกมา และได้รับผลตอบกลับในทันที ผู้เรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มที่ (จันทรา ตันติพงศานุรักษ์ และสุขเกษม ปิตตานะ, 2544) (Azlina, 2010) (Kothiyal, et al, 2013)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อการสอนที่มีคุณภาพ สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น สามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และสามารถทบทวนเนื้อหาได้ตลอดเวลา ซึ่งผลการวิจัยจะได้นำเสนอต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 38 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 38 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาเรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น ในรายวิชาวิทยาการคำนวณ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.1 รู้จักกับ Micro:bit

2.2 การเขียนโปรแกรมควบคุม Micro:bit

2.3 การสร้างผลงานด้วย Micro:bit

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง ผู้วิจัยพัฒนาตามขั้นตอน ADDIE Model ดังนี้

1. ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยวิเคราะห์นโยบายด้านการศึกษาระดับประเทศไทย พบว่า นโยบายการศึกษา 4.0 ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในระดับที่สูงขึ้น สามารถนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมการเรียนรู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถต่อยอดหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในอนาคตได้ และสนับสนุนให้สถาบัน การศึกษาพัฒนาหลักสูตรออนไลน์เพื่อแบ่งปันความรู้สู่สาธารณะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ผู้เรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอายุอยู่ในช่วง 11-12 ปี มีความรู้พื้นฐานทางด้านการคอมพิวเตอร์และการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ชอบการเรียนรู้ผ่านการเล่นปณเรียน ชอบที่จะปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น โดยศึกษาจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ใช้แผนผังความคิดในการสรุปเนื้อหาที่ต้องการสร้างบทเรียน และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหานั้น ๆ

2. ขั้นตอนออกแบบ ผู้วิจัยออกแบบแผนการสอนร่วมกับ การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ออกแบบสตอรี่บอร์ดหน้าจอบทเรียน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ดังนี้

2.1 แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิต ผู้วิจัยกำหนดประเด็นที่ต้องการสอบถาม จัดทำแบบประเมินฉบับร่าง

เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และการใช้ภาษาแบบประเมินมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ผู้ประเมินให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่าที่ 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติมได้

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยตั้งคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ พร้อมเฉลยคำตอบ จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับร่าง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ โดยใช้แบบวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการประเมินพบว่า ข้อคำถาม จำนวน 38 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้ในการวัดผลได้ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาแล้ว จำนวน 40 คน นำข้อคำถามมาหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าความยากง่ายอยู่ในช่วงระหว่าง 0.20-0.80 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วงระหว่าง 0.20-0.76 สามารถนำข้อคำถามไปใช้ได้ จำนวน 30 ข้อ จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้วิจัยกำหนดประเด็นที่ต้องการสอบถามในด้านสื่อ และการแสดงผล ด้านเนื้อหา ด้านการใช้งาน และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดใช้มาตราส่วนประมาณ ค่าที่ 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ผู้วิจัยจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

ฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้แบบวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการประเมินพบว่า ข้อคำถาม 10 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

3. ขั้นพัฒนา ผู้วิจัยลงมือปฏิบัติการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ Google Sites ตามแนวทางที่ได้ออกแบบไว้ เมื่อพัฒนาเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตโดยใช้แบบประเมินที่ได้เตรียมไว้ ผลการประเมินพบว่า ในภาพรวมด้านเนื้อหามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยหัวข้อที่ได้รับผลการประเมินสูงสุด คือ เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจน ความถูกต้องของการใช้ภาษา และกิจกรรมการเรียนรู้ ในภาพรวมด้านเทคนิคการผลิตมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยหัวข้อที่ได้รับผลการประเมินสูงสุด คือ สีและความชัดเจนของภาพ ความชัดเจนของวิดิทัศน์ ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่าย และสื่อความหมาย และการเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้อง ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ขั้นนำไปใช้ ผู้วิจัยนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จับคู่กันทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดผู้เรียนที่จับคู่กันจะร่วมกันศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกันตอบคำถาม อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็น สถานการณ์ หรือทำความเข้าใจเนื้อหาที่กำหนดให้ ผู้เรียนนำเสนอสำคัญที่ได้รับรู้ไปเล่าให้เพื่อนคู่คิดฟัง หรือผู้สอนสุ่มเรียกนักเรียนบางคู่ให้นำเสนอรายงาน

5. ขั้นประเมิน เมื่อกลุ่มตัวอย่างเรียนครบทุกเนื้อหาแล้ว ให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วน เบี่ยงเบน มา ต ร ฐ า น (Standard Deviation) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare Means)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ one group pretest-posttest design โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เมื่อเรียนเนื้อหาและทำกิจกรรมครบถ้วนแล้วให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare Means) โดยนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลความว่า ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แปลความว่า ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แปลความว่า ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แปลความว่า ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง บทเรียน

อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

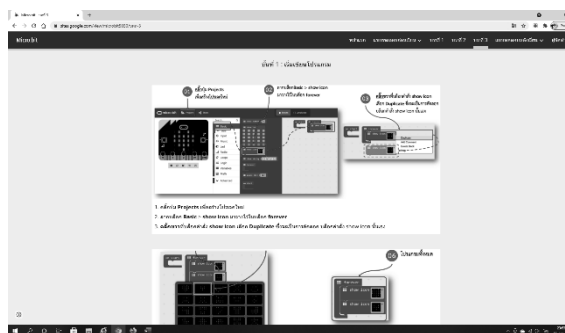
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักกับ Micro:bit กล่าวถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบอร์ด Micro:bit ส่วนประกอบของบอร์ด พีเจอร์และเซนเซอร์ต่าง ๆ การเขียนโปรแกรมบนบอร์ด Micro:bit และ Online Editor

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การเขียนโปรแกรมควบคุม Micro:bit กล่าวถึง การใช้ JavaScript Blocks Editor (PXT) การจัดการโปรเจกต์ การแสดงผลในรูปแบบโค้ด และการทดสอบโปรแกรม

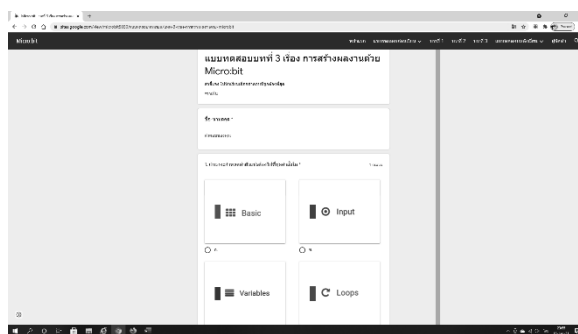
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การสร้างผลงานด้วย Micro:bit กล่าวถึง ส่วนประกอบของหน้าจอโปรแกรม การสร้างผลงาน (ไฟหัวใจกระพริบ เกมเป่ายางฉูบ โปรแกรมเสียง) และการดาวน์โหลดโปรแกรมลงบอร์ด Micro:bit ตัวอย่างหน้าแรก เนื้อหา และแบบทดสอบ แสดงดังภาพที่ 1



(ก) หน้าแรก



(ข) เนื้อหา



(ค) แบบทดสอบ

ภาพที่ 1 (ก) หน้าแรก (ข) เนื้อหา (ค) แบบทดสอบ

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ความเหมาะสม
ด้านเนื้อหา	4.63	0.41	มากที่สุด
ด้านเทคนิคการผลิต	4.69	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.41) และด้านเทคนิคการผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.44)

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิท

เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง

ผู้วิจัยนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างและสรุปผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนเรียน	38	14.42	1.95
หลังเรียน	38	25.34	2.03

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 25.34$, S.D.=2.03) สูงวก่อนเรียน ($\bar{X} = 14.42$, S.D.=1.95)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบ

ร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ตัวอักษรอ่านง่าย	4.74	0.45	มากที่สุด
2. ภาพประกอบ และวิดีโอ สวยงาม เหมาะสมกับเนื้อหา	4.84	0.37	มากที่สุด
3. เทคนิคการนำเสนอน่าสนใจ	4.95	0.23	มากที่สุด
4. คำอธิบายเนื้อหาแต่ละตอนชัดเจน	4.82	0.39	มากที่สุด
5. การจัดลำดับเนื้อหา มีความเหมาะสม	4.58	0.68	มากที่สุด
6. ความยากง่ายของเนื้อหา มีความเหมาะสม	4.63	0.71	มากที่สุด
7. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.63	0.63	มากที่สุด
8. ความง่ายในการเข้าถึงและการเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	4.89	0.31	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกัน	4.92	0.27	มากที่สุด
10. ความสุขที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด	4.74	0.55	มากที่สุด
สรุป	4.77	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.46) โดยหัวข้อที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด คือ เทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ รองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและประเมินคุณภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนของ ADDIE Model อย่างเคร่งครัด ซึ่ง ADDIE Model ได้รับการยอมรับในวงกว้างว่าสามารถนำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นโยบายด้านการศึกษา ผู้เรียน จุดประสงค์ เนื้อหา และสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ นำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปออกแบบและพัฒนาบทเรียน ดังนั้นบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นจึงมาจากความต้องการที่แท้จริงมีที่มาที่สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ สอดคล้องกับ ภาณุมาศ กองพันธ์ และสวียา สุรมณี (2560) ที่กล่าวว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ตามทฤษฎีการศึกษา กำหนดเนื้อหา และวัตถุประสงค์ไว้อย่างครบถ้วน ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงจนได้บทเรียนที่มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการค้นคว้าข้อมูลพบว่าการนำเทคนิคการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมาใช้ร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับ

การพัฒนาทั้งด้านความรู้และทักษะการคิดระดับสูง สอดคล้องกับ Kothiyal et al., (2014) ที่กล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงเหตุผลสะท้อนความเข้าใจ และได้รับผลตอบกลับเกี่ยวกับการเรียนรู้ในทันที จากการศึกษาทดลองพบว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนรู้เนื้อหาเดียวกันด้วยวิธีการบรรยาย จากการสำรวจและสัมภาษณ์พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ช่วยปรับปรุงกรอบความคิดของพวกเขา จากมุมมองของผู้สอนพบว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยจัดการกับปัญหาที่พบในชั้นเรียนขนาดใหญ่ เช่น ผู้เรียนฟังชันไม่สนใจ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วย ทฤษฎีและแบบฝึกปฏิบัติ อีกทั้งยังมีวิดีโอสาธิตที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และปฏิบัติตามได้ด้วยตนเอง หากมีข้อสงสัยหรือไม่ทันตรงจุดก็สามารถทบทวนได้บ่อยครั้งตามที่ต้องการ การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดมีความเหมาะสมกับการสอนรายวิชาเขียนโปรแกรม เนื่องจากเทคนิคเพื่อนคู่คิดเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบแล้วอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคู่ของตนเอง สรุปคำตอบที่ได้นำเสนอให้ผู้เรียนคู่อื่น ๆ ได้รับฟังด้วย ซึ่งผู้เรียนจะได้ตรวจสอบความเข้าใจและได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติม สอดคล้องกับพนพล ผู้มีจรรยา และพรนภา อินท่า (2563) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเนื่องจากบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนามีประสิทธิภาพ

และคุณภาพที่ดี มีการใช้สื่อที่หลากหลายในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจได้โดยง่าย เช่น อธิบายขั้นตอนการต่อวงจรไฟฟ้าโดยใช้สื่อวิดีโอ รวมไปถึงการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด ผู้เรียนจะได้คิดหาคำตอบด้วยตนเอง จับคู่ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้น ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนมากกว่าการสอนแบบปกติ สอดคล้องกับ Choirul et al., (2018) ที่กล่าวว่า การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ เทคนิคเพื่อนคู่คิดสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนคณิตศาสตร์ตลอดจนการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการเรียนรู้เริ่มต้นจากการคิดหรือการแก้ปัญหาด้วยตนเอง แล้วจึงนำผลของการคิดให้คู่สนทนาฟัง ร่วมมือกันแก้ปัญหา แล้วจึงนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน และสอดคล้องกับ Adewale Owodunni Saka (2020) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้รายวิชาการเขียนโปรแกรมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเขียนโปรแกรม อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเก็บรักษาความรู้ไว้ได้อย่างคงทน ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการแก้ปัญหการเขียนโปรแกรมมากขึ้น อย่างไรก็ตามประสิทธิภาพของเทคนิคเพื่อนคู่คิดสามารถลดลงได้หากผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือ คิดแต่จะพึ่งพาผู้เรียนที่เก่งกว่า และการมีส่วนร่วมที่ไม่เท่าเทียมกันในกลุ่ม

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไมโครบิทเบื้องต้น พบว่า ในภาพรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เข้าถึงได้ง่าย มีการใช้เทคโนโลยีมัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหา เช่น ตัวอักษร ภาพนิ่ง วิดีโอ และเสียง ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพที่แตกต่าง

กัน สอดคล้องกับ นวัชนโชติ อัครสำราญวงศ์ และคณะ (2563) ที่กล่าวว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบทเรียนออนไลน์ใช้งานง่าย ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา เรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างสะดวก และสามารถเรียนซ้ำได้ตามความต้องการ สอดคล้องกับ Zahedi and Dehghan (2019) ที่กล่าวว่า ทุกวันนี้มีจำนวนผู้คนที่ให้ความสนใจในการศึกษาแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ สามารถสัมผัสประสบการณ์ศึกษาทางไกลได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับ Rongbuttsri et al. (2018) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจและมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีการใช้สื่อแบบปฏิสัมพันธ์พร้อมแบบฝึกหัดทำให้ผู้เรียนมีความคล่องตัวในการเรียนรู้ จึงอยู่เหนือขอบเขตของเวลาและสถานที่ การนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ร่วมกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวทำกิจกรรมกับคู่ของตนเอง ผู้เรียนจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในบรรยากาศที่เป็นมิตร ส่งเสริมให้ผู้เรียน กล้าพูด กล้าถาม กล้าแสดงออกมากขึ้น รวมถึงได้บูรณาการความคิดของตนเองกับผู้อื่นเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับ Schweitzer et al., (2011) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดพื้นฐานและอัลกอริธึมช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้ และให้คะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ Kothiyal et al., (2013) ที่ได้สังเกตห้องเรียนการเขียนโปรแกรมเบื้องต้นแบบเรียลไทม์ พบว่า ร้อยละ 83 ของผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด พฤติกรรมเด่นที่แสดงออกมา คือ การเขียนวิธีการแก้ปัญหา (Think) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคู่ของตนเอง (Pair) การร่วมอภิปรายในชั้นเรียน (Share) โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างมาก

ถึงร้อยละ 62 ในช่วงการคิด และร้อยละ 70 ในช่วงจับคู่

1.2 ผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมเป็นคู่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรเตรียมความพร้อมในด้านอุปกรณ์ การเรียนรู้ ทั้งฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในอนาคตควรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้ ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เช่น ภาษา Python

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2562). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อ

เศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580). ค้นเมื่อ เมษายน 7, 2563, จาก

https://www.etda.or.th/content_files/2/files/05_Thailand_Digital_Plan.pdf.

จันทร์ดา ดันติพงษ์นุรักษ์ และสุขเกษม ปิตตานะ. (2544). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (พิมพ์ครั้งที่ 1).

กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.

ฐาปณีย์ ธรรมเมธา. (2557). *อีเลิร์นนิ่ง: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

นพดล ผู้มีจรรยา และพรนภา อินททำ. (2563). การพัฒนาบทเรียนเอ็มเลิร์นนิ่งร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด เรื่อง ไฟฟ้านำรู้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลกรับใหญ่.

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 11(2), 75-89.

นวัตรชนโชติ อัครสาราญวงศ์ สุธัชชัย พัฒนสิทธิ์ และณัฐพล ร้าไฟ. (2563). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่อง งานธุรกิจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนลำภูหรีพวง สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 4(3), 29-40.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภาณุมาศ กองพันธ์ และสวียา สุรมณี. (2560). การพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่ง เรื่อง หลักการทำโครงการคอมพิวเตอร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ครั้งที่ 3 (หน้า 1-7). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศยามน อินสะอาด. (2561). การออกแบบบทเรียน e-Learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

สุพจน์ ศรีนุตพงษ์. (2562). CODING กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

- Adewale Owodunni Saka. (2020). Learning to Write Programs using Think-Pair-Share Programming Strategy: What are the Students' Perceptions and Experiences? **Journal of Educational Sciences, 4(4)**, 705-717.
- Azlina, N. (2010). CETLs: Supporting Collaborative Activities Among Students and Teachers Through the Use of Think-Pair-Share Techniques. **International Journal of Computer Science Issues, 7(5)**, 18-29.
- Choirul Abidin Siti Maghfirotn Amin and Raden Sulaiman. (2018). The Effect of Think-Pair-Share Learning with Contextual Approach on Junior High School Students' Mathematics Problem Solving Ability. **Advances in Intelligent Systems Research (AISR), 157**, 31-34.
- Kothiyal, A., Majumdar, R., Murthy, S., & Iyer, S. (2013). **Effect of Think-Pair-Share in a Large CS1 Class: 83% Sustained Engagement**. Proceedings of the ninth annual international ACM conference on International computing education research (pp. 137-144). New York: Association for Computing Machinery.
- Kothiyal, A., Murthy, S., and Iyer, S. (2014). **Think-pair-share in a large CS1 class: does learning really happen?** Proceedings of the 2014 conference on Innovation & technology in computer science education (ITiCSE '14) (pp. 51-56). New York: Association for Computing Machinery.
- Rongbuttsri, N., Yuan, F., Huang, J. J., Wang, W., and Zhang, F. (2018). E-Learning Providing Mobility in Learning Chinese as a Foreign Language in Thailand. **2018 Global Wireless Summit (GWS)**, (pp. 55-58).
- Schweitzer, D., Boleng, J., and Scharff, L. (2011). Interactive tools in the graphics classroom. **Proceedings of the 16th annual joint conference on Innovation and technology in computer science education (ITiCSE '11)** (pp. 113-117). New York: Association for Computing Machinery.
- Zahedi, M. H., and Dehghan, Z. (2019). **Effective E-learning utilizing Internet of Things**. 2019 13th Iranian and 7th National Conference on e-Learning and e-Teaching (ICeLeT), (pp. 1-6).

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน

THE DEVELOPMENT OF ONLINE LESSONS TOGETHER WITH SELF-DIRECTED LEARNING TECHNIQUES, ABOUT PYTHON PROGRAMMING, COMPUTATIONAL SCIENCE COURSE, FOR GRADE 7 STUDENTS, MATTAYOMTHANBIN KAMPANGSAEN SCHOOL

พุดตมณ วุติสุก¹⁾, ภาณุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ²⁾

¹⁾ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²⁾ อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Phudtapon Wutisuk¹⁾, Panuwat Srichileard²⁾

¹⁾ Undergraduate Student Computer Education Department Faculty of Science and Technology Nakhon Pathom Rajabhat University

²⁾ Lecturer in Computer Education Department Faculty of Science and Technology Nakhon Pathom Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: phudtapon_earth@hotmail.com

Receive : November 12, 2021

Revised: December 29, 2021

Accepted: February 25, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน 2) หาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่พัฒนาขึ้น 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/11 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 42 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน บทเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) บทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นจากการประเมินว่าบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้กับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เนื่องจากมีเนื้อหาที่สามารถให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้หลายรูปแบบ โดยมีผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

0.43 และด้านการออกแบบบทเรียนอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 2) ผลของการประเมินประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เกณฑ์ E1/E2 มีค่าเท่ากับ 84.44/82.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60

คำสำคัญ : บทเรียนออนไลน์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ภาษาไพทอน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop online lessons together with self-directed learning techniques on Python programming in Computational Science course for grade 7 students in Mattayomthanbin Kamphaeng Saen School, 2) to find the effectiveness of the online lessons and the self-directed learning techniques, 3) to compare the pre-test and post-test scores of students who studied the online lessons and developed self-directed learning techniques, and 4) to find learners' satisfaction after receiving the treatment. The sample of this research, derived from simple random sampling, comprised 42 students in Class 11 of Grade 7 at Mattayomthanbin Kamphaeng Saen School, Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province. The research tools included 3 lesson plans, online lessons together with self-directed learning techniques, an achievement test and a student satisfaction questionnaire. The statistics used included mean, standard deviation, and t-test.

The results were as follows: 1) The content quality of the 3 online lessons together with the self-directed learning techniques was found to be at a very good level, with an average of 4.76 and the standard deviation of 0.43. The lesson design was found to be at a very good level, with an average of 4.69 and the standard deviation of 0.47; 2) The efficiency of the online lessons together with the self-directed learning techniques based on the E1/E2 criteria was 84.44/82.70, which was higher than the 80/80 criteria; 3) The post-test score was significantly higher than the pre-test score at .05; and 4) The students' satisfaction with the online lessons together with the self-directed learning techniques was found to be at a very high level, with an average of 4.60 and the standard deviation of 0.60.

Keywords : Online lessons, Self-directed learning, Python programming

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตั้งแต่วัยเรียนรู้จนถึงวัยทำงาน โดยจะเห็นว่าทุกสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชนได้นำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนทุกระดับชั้น จากข้อความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 เขียนไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23 กล่าวว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 13)

จากการเก็บข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรายวิชาวิทยาการคำนวณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ทางครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันพบว่าได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน ซึ่งไพทอนเป็นภาษาที่ง่ายต่อการเริ่มต้นเรียนรู้การเขียนโปรแกรม มีโครงสร้างคำสั่งที่ไม่ซับซ้อน มีชุดคำสั่งที่ทำงานทางด้านกราฟฟิกให้เลือกใช้งานสะดวก สามารถทดสอบการทำงานตามคำสั่งและตรวจสอบผลลัพธ์ได้ทันที นักเรียนสามารถนำภาษาไพทอนไปใช้ในการเขียนโปรแกรมที่ซับซ้อนเพื่อการทำงานจริงได้ แต่เนื่องด้วยในปัจจุบันเกิดการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ทำให้การจัดการเรียนการสอน

ในห้องเรียนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างปกติ (ณัฐกร ทองน้อย, สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2564) ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาบทเรียนออนไลน์ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาในวิชา ที่ครบถ้วน ถูกต้อง แม้จะเรียนจาก ที่พักอาศัย เพราะท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 การจัดการเรียนการสอนยังจำเป็น ที่จะต้องดำเนินต่อไป โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เสียใหม่ ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์จึงจะเป็นทางออกที่ดีสำหรับนักเรียนในสถานการณ์แบบนี้ เพราะนักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตลอด หรือเรียนรู้ซ้ำได้จนกว่าจะเข้าใจ

บทเรียนออนไลน์ หมายถึง บทเรียนที่จัดทำขึ้นเป็นสื่อการสอน ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบไปด้วยโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาแบบทดสอบ แบบฝึกทักษะ การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้มีผู้จัดทำมาแล้วเป็นจำนวนมาก โดยอาจใช้ชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น เว็บไซต์ช่วยสอน บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรืออื่น ๆ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกันคือ เป็นสื่อการสอน ประเภทเว็บไซต์ ช่วยสอน แสดงผลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (อรอนงค์ เวชจันทร์, 2554)

การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด มีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ทั้งนี้มีนักวิชาการ หลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - Directed Learning) ไว้หลากหลายแตกต่างกัน ดังนี้ ชัยฤทธิ์

โพธิสุวรรณ (2541, 4) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนด้วยความช่วยเหลือสนับสนุนจากภายนอกตัวผู้เรียนหรือไม่ก็ตาม ผู้เรียนจะริเริ่มการเรียนรู้เลือกเป้าหมายแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ พัชร ะแสงสม (2544, 10) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองหมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการใช้ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะทำการวางแผนและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูล เลือกวิธีการเรียนรู้และประเมินผลด้วยตนเอง โดยอาจปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากครูผู้สอนตามสมควร และทิศนา ขัมมณี (2552, 125-126) ได้นิยามว่า หมายถึง การให้โอกาสผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งครอบคลุมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน การตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ การแสวงหาแหล่งความรู้

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบข้อมูลงานวิจัยของ จักรพันธ์ ทองมูล เนิ่ง (2564) ที่ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ ด้วยตนเอง รายวิชาวิทยาการคำนวณ มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 และด้านเทคนิคการผลิตมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34

และ สราลี สีใจดี (2564) ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่อง การออกแบบและเทคโนโลยี ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบนำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอน และงานวิจัยที่ยกมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองมีผลดี คือ นักเรียนสามารถที่จะจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยผู้สอน และบทเรียนออนไลน์ยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา และเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้อย่างไม่ติดขัด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน
2. หาประสิทธิภาพของการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น

4. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 13 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 552 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/11 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 42 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับฉลากห้องเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/11 ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. เนื้อหา

3.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักไพทอน

3.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ตัวแปร

3.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชนิดข้อมูลพื้นฐาน

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการทำการเก็บข้อมูล ตลอดจนพัฒนางานวิจัย และทดลองจนเสร็จสิ้นคือ ปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 1 ช่วงเดือนกรกฎาคม – พฤศจิกายน 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยแบ่งได้เป็นระยะดังนี้

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัญหาพบว่าเนื่องด้วยการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด -19 ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างปกติจึงต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์แทนเพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อ จากนั้นทำการวิเคราะห์นักเรียน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/11 จากการสอบถามผู้สอนพบว่าสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและมีอุปกรณ์ สมาร์ทโฟนทุกคน สามารถทำการเรียนแบบออนไลน์ได้วิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนเรื่องการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน พบว่ามีเนื้อหาที่จะต้องนำมาใช้ศึกษา จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยหน่วยที่ 1 เรื่อง รู้จักกับไพทอน หน่วยที่ 2 เรื่อง ตัวแปร และ หน่วยที่ 3 เรื่อง ชนิดข้อมูลพื้นฐาน เนื่องจากเป็นการปูพื้นฐานการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอนให้นักเรียนก่อนที่จะไปเรียนเนื้อหาส่วนที่ยากขึ้นในรายวิชาวิทยาการคำนวณ

จากนั้นทำการวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และศึกษารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ทฤษฎีตามแนวคิดของ Knowles (อ้างถึงใน รุ่งอรุณไสยโสภณ 1975, 40-47)

ระยะที่ 2 พัฒนบทเรียนและเครื่องมือต่าง ๆ

ในระยะที่ 2 นี้ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนบทเรียน และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในงานวิจัย ตามขั้นตอน ของ ADDIE Model ซึ่งมี 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ (มนต์ชัย เทียนทอง, 2545: 97)

1. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิธีการพัฒนบทเรียน ออนไลน์และวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนบทเรียน โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ คือ เว็บไซต์ wix.com

2. ขั้นการออกแบบ (Design)

ผู้วิจัยทำการออกแบบสตอรี่บอร์ดของบทเรียน ออนไลน์ ออกแบบหน้าจออินเทอร์เน็ต และทำการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมจากเนื้อหา บทเรียน เพื่อนำมาออกข้อสอบตามวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่กำหนดต่อไป

3. ขั้นการพัฒนา (Development)

ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับ หน่วยการเรียนรู้ ทั้ง 3 หน่วย ออกแบบเนื้อหา ใบงาน จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการ ประเมิน โดยจากการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 3 แผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.55

ผู้วิจัยทำการพัฒนบทเรียนออนไลน์ตาม สตอรี่บอร์ดของบทเรียนที่ได้ออกแบบไว้ จากนั้นสร้าง การเชื่อมโยงในแต่ละหน้าบทเรียนตามที่ได้ออกแบบไว้ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้อิสระ และทำการ ทดสอบบทเรียนเพื่อหาข้อบกพร่องของบทเรียน และดำเนินการแก้ไขบทเรียนให้สมบูรณ์ จากนั้น นำบทเรียนออนไลน์นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของบทเรียน และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยผล การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.43 และผลการประเมินคุณภาพด้านเทคนิค

อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47

ผู้วิจัยทำการพัฒนาแบบทดสอบสำหรับ นำไปใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทำการสร้างแบบทดสอบ จำนวน 35 ข้อ แล้วนำไป ประเมินความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยใช้ดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน จากการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า แบบทดสอบ จำนวน 35 ข้อ ที่สร้างขึ้น ผ่านเกณฑ์ครบทุกข้อ โดยมีผล คะแนนของการประเมินอยู่ที่ 1.00 ในทุกข้อ

ผู้วิจัยทำการพัฒนาใบกิจกรรมท้ายบท สำหรับแต่ละบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำเป็นการ ทดสอบความรู้ของตนเอง เมื่อเรียนจบในแต่ละหน่วย การเรียน และทำการพัฒนาแบบประเมินความพึง พอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์

4. ขั้นการนำไปใช้ (Implementation)

ผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์ที่ผ่านการประเมิน จากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 เพื่อเก็บข้อมูลทำงาน ของบทเรียนและหาข้อบกพร่องของบทเรียนอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปใช้งานจริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยนำข้อสอบที่ผ่านการประเมินจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งหมด 35 ข้อ ให้นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 ได้ทดลองทำ เพื่อนำคะแนน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบในครั้งนี้ ไปทำการ วิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าความเชื่อมั่น และค่า อำนาจจำแนกต่อไป

5. ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

ผลจากการนำบทเรียนออนไลน์ไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 พบว่า บทเรียน ทำงานได้เป็นปกติและไม่มีข้อบกพร่องแต่อย่างใด พร้อมทั้งจะนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ ต่อไป

ผลจากการนำข้อสอบจำนวน 35 ข้อไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 ได้ทดลองทำ พบว่ามีข้อสอบ จำนวน 5 ข้อ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ เนื่องจากบางข้อเป็นข้อสอบที่มีความง่ายเกินไป และบางข้อก็ยากเกินไป ผู้วิจัยจึงได้ทำการตัดข้อสอบดังกล่าวออกไป ทำให้เหลือข้อสอบที่นำไปใช้ได้จริงทั้งสิ้น จำนวน 30 ข้อ

ระยะที่ 3 นำไปทดลองใช้

ผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น พร้อมกับแผนการจัดการเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/11 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน จำนวน 42 คน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ศึกษาเนื้อหาบทเรียน และโดยใช้ขั้นตอนการทํากิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองของ Knowles (อ้างถึงใน รุ่งอรุณ ไสยโสภณ 1975, 40-47) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง 2. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน 3. การวางแผนการเรียน 4. การแสวงหาแหล่งวิทยาการ 5. การประเมินผล

หลังจากนักเรียนทำการเรียนเสร็จสิ้น ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยนำผลการทํากิจกรรมระหว่างเรียน และผลของการทำแบบทดสอบหลังเรียนมา วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของบทเรียน และนำผลการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน มาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำผลการประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ และสรุปผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชา วิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ด้านละ 3 ท่าน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้คะแนนระหว่างเรียน และคะแนนหลังเรียนมาทำการคำนวณหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียน โดยใช้เกณฑ์ E1/E2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

3. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และ หลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แล้วนำผลคะแนนมาทำการคำนวณหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าสถิติ (Dependent t-test) โดยนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 – 5.00 หมายความว่าระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 – 4.50 หมายความว่าระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 – 3.50 หมายความว่าระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 – 2.50 หมายความว่า
ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.50 หมายความว่า
ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับ
เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรม
ด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยม
ฐานบินกำแพงแสนผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างบทเรียน
บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบบทเรียนออนไลน์
ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วยการเรียนรู้
คือ หน่วยที่ 1 รู้จักไพทอน หน่วยที่ 2 ตัวแปร
และหน่วยที่ 3 ชนิดข้อมูลพื้นฐาน โดยในบทเรียน
สามารถเลือกวิธีการนำเสนอการเรียนตามเนื้อหาได้
เช่น วิดีโอ ไฟล์ PDF หรือตัวอักษร



ภาพที่ 1 หน้าแรก



ภาพที่ 2 หน้าเมนูการใช้งาน



ภาพที่ 3 หน้าหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์
ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียน
โปรแกรมด้วยภาษาไพทอน

ผู้วิจัยได้นำบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิค
การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรม
ด้วยภาษาไพทอน ที่พัฒนาขึ้นนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา
และนำผลจากการประเมินคุณภาพมาวิเคราะห์
ด้วยค่าสถิติพื้นฐานเทียบกับเกณฑ์แล้วสรุปผล
โดยมีผลการประเมินคุณภาพ ด้านเนื้อหา
แสดงดังตารางที่ 1 และผลการประเมินคุณภาพ
ด้านการออกแบบ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน

รายการที่ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักไพทอน			
1. เนื้อหามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.67	0.58	ดีมาก
2. ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
3. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.67	0.58	ดีมาก
4. ความเหมาะสมในการจัดลำดับการนำเสนอเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
5. การจัดลำดับตามความยากง่ายมีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
6. ความเหมาะสมระหว่างรูปภาพกับเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
7. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.67	0.58	ดีมาก
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ตัวแปร			
1. เนื้อหามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.67	0.58	ดีมาก
2. ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
3. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.67	0.58	ดีมาก
4. ความเหมาะสมในการจัดลำดับการนำเสนอเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
5. การจัดลำดับตามความยากง่ายมีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
6. ความเหมาะสมระหว่างรูปภาพกับเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
7. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.33	0.58	ดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชนิดข้อมูลพื้นฐาน			
1. เนื้อหามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.67	0.47	ดีมาก
2. ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
3. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.67	0.47	ดีมาก
4. ความเหมาะสมในการจัดลำดับการนำเสนอเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
5. การจัดลำดับตามความยากง่ายมีความเหมาะสม	5.00	0.00	ดีมาก
6. ความเหมาะสมระหว่างรูปภาพกับเนื้อหา	5.00	0.00	ดีมาก
7. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.33	0.58	ดี
รวม	4.76	0.43	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลจากการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรม

ด้วยภาษาไพทอน ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน

รายการที่ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1. ด้านตัวอักษร			
1.1) ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ อ่านง่ายและชัดเจน	4.67	0.58	ดีมาก
1.2) รูปแบบตัวอักษรที่ใช้ สวยงาม	4.67	0.58	ดีมาก
1.3) ความเหมาะสมของสีตัวอักษรและสีของพื้นที่ใช้	5.00	0.00	ดีมาก
1.4) ความเหมาะสมของการจัดวางข้อความในแต่ละส่วน	4.67	0.58	ดีมาก
1.5) ความถูกต้องของข้อความตามหลักภาษา	4.00	0.00	ดี
2. ด้านภาพนิ่ง			
2.1) ขนาดของภาพที่ใช้เหมาะสม	4.33	0.58	ดี
2.2) สีและความชัดเจนของภาพที่ใช้	5.00	0.00	ดีมาก
2.3) ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ในการสื่อความหมาย	4.67	0.58	ดีมาก
2.4) ความสมดุลของการจัดวางภาพในแต่ละส่วน	4.67	0.58	ดีมาก
2.5) ความเหมาะสมของจำนวนภาพ	4.67	0.58	ดีมาก
3. ด้านปฏิสัมพันธ์			
3.1) การควบคุมบทเรียนทำได้ง่ายและสะดวก	5.00	0.00	ดีมาก
3.2) การตอบสนองของบทเรียนกับผู้ใช้เป็นไปอย่างลื่นไหล	4.67	0.58	ดีมาก
3.3) ความเหมาะสมของการเชื่อมโยงเนื้อหาภายในหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	ดีมาก
3.4) ความเหมาะสมของการเชื่อมโยงเนื้อหาระหว่างหน่วยการเรียนรู้	4.67	0.58	ดีมาก
รวม	4.69	0.47	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่าผลจากการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา ไพทอน ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้ง 3 ท่าน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47

2. ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)		คะแนนทดสอบหลังเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	
	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ E_1	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ E_2
42	25.33	84.44	24.81	82.70

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน ที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 (E1/E2) นักเรียนมีคะแนนระหว่างเรียนโดยเฉลี่ย 25.33 คิดเป็นร้อยละ 84.44 ของคะแนนเต็ม และคะแนนหลังเรียนมีคะแนนโดยเฉลี่ย 24.81 คิดเป็นร้อยละ 82.70 ของคะแนนเต็ม ดังนั้นบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิค การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน ที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.44/82.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน

หลังจากนักเรียนได้ทำการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์ตามกิจกรรมต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ผลแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	จำนวน (ผู้เรียน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สถิติ t	Sig
ก่อนเรียน	30	42	9.86	3.47	t = 31.67 df = 41	0.00
หลังเรียน	30	42	24.81	3.27		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า t ที่คำนวณได้เท่ากับ 31.67 และมีค่า df เท่ากับ 41 เพราะค่า t ที่วิเคราะห์ได้มีค่ามากกว่าค่า t ในตาราง จึงสรุปได้ว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชา วิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน

หลังจากนักเรียนได้ทำการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์ตามกิจกรรมต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจโดยมีผลการประเมินความพึงพอใจ แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลจากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน

รายการที่ประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1. มีรูปแบบหน้าจอแต่ละบทเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกันทำให้เข้าใจง่าย	4.62	0.70	พอใจมากที่สุด
2. มีรูปแบบเทคนิคการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยข้อความภาพของสื่อได้อย่างเหมาะสม	4.55	0.59	พอใจมากที่สุด
3. สามารถเรียนซ้ำได้ หากเกิดไม่เข้าใจ	4.38	0.76	พอใจมาก
4. นักเรียนสามารถเข้าเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา	4.76	0.53	พอใจมากที่สุด
5. มีแบบทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน สามารถเปรียบเทียบผลคะแนนได้	4.67	0.48	พอใจมากที่สุด
6. เนื้อหาวิชาสอดคล้องครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์	4.40	0.59	พอใจมาก
7. การอธิบายเนื้อหามีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.74	0.45	พอใจมากที่สุด
8. เนื้อหาของบทเรียนจัดลำดับอย่างเป็นระบบ เป็นมาตรฐานเดียวกัน เข้าใจง่าย	4.50	0.71	พอใจมากที่สุด
9. ภาษาที่ใช้เหมาะสมชัดเจนถูกต้อง นักเรียนเข้าใจได้ง่าย	4.76	0.43	พอใจมากที่สุด
10. ความเหมาะสมของคำถาม/คำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	4.64	0.58	พอใจมากที่สุด
รวม	4.60	0.60	พอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน ของนักเรียน จำนวน 42 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการวางแผนการปฏิบัติงานเป็นอย่างจริงจังทำให้งานวิจัยบรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน ประกอบไปด้วยหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ จำนวน 3 หน่วย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รู้จัก

ไพทอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ตัวแปร หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชนิดข้อมูลพื้นฐาน มีการตกแต่งต่าง ๆ ที่สวยงามเหมาะสมแก่ผู้เรียน และมีปุ่มเมนูต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถคลิกไปยังส่วนต่าง ๆ ของสื่อได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ยังมีคู่มือการใช้งานให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจ เพื่อให้ใช้งานบทเรียนได้สะดวกยิ่งขึ้น ทั้งนี้บทเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น ได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ประเมินคุณภาพก่อนที่จะนำไปใช้งานจริง โดยแบ่งประเด็นการประเมินเป็น 2 อย่าง ได้แก่ การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา และการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบบทเรียน จากการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 และผลการประเมินด้านการออกแบบบทเรียนอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 โดยบทเรียนออนไลน์ที่ได้พัฒนาขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5 ขั้นตอน ที่ใช้ในงานวิจัยดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง คือ ก่อนที่นักเรียนจะเริ่มเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์นี้ นักเรียนจะต้องทราบก่อนว่าจะเรียนบทเรียนออนไลน์นี้เพื่ออะไร และหวังว่าจะได้อะไรจากบทเรียนนี้ 2) กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน เมื่อนักเรียนได้วิเคราะห์ความต้องการของตนเองแล้ว สิ่งต่อไปคือ กำหนดจุดมุ่งหมายว่าในการเรียนที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อจากนี้ นักเรียนต้องการได้อะไรจากเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์นี้บ้าง 3) วางแผนการเรียน เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ไม่มีบุคคลใดมาคอยควบคุม นักเรียนจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการเรียน เพื่อให้การเรียนเป็นไปอย่างมีระเบียบ ราบรื่น และประสบความสำเร็จ 4) แสวงหาแหล่งวิทยาการ ในบทเรียนออนไลน์ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ จะมีแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เลือกเรียนหลากหลาย ทั้งบทเรียนบทเว็บที่สามารถดูได้ออนไลน์ วิดีโอการสอน หรือใบความรู้ที่นักเรียนสามารถที่จะโหลดมาไว้ศึกษาแบบออฟไลน์ก็ได้ 5) การประเมินผล เมื่อนักเรียนเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียน จะมีใบงานท้ายบทให้นักเรียนทำเพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ จากที่นักเรียนได้เรียนมาว่าเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากน้อยแค่ไหน โดยเมื่อนักเรียนทำเสร็จและกดส่ง ระบบจะทำการแจ้งคะแนนให้นักเรียนได้ทราบในทันทีโดยไม่ต้องรอครูผู้สอนมาตรวจ ในส่วนของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จะมีทั้งหมด 3 แผน สำหรับแต่ละหน่วยการเรียน รวมเวลาทั้งหมด 3 ชั่วโมง

2. ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.44/82.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองตามหลักการออกแบบของ ADDIE Model จึงทำให้บทเรียนที่ได้ออกมามีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยิ่งคุณ รอดทิพย์ และคณะ (2558) ซึ่งได้ทำการพัฒนางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์

เรื่อง การเขียนโปรแกรมแบบทางเลือก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพด้านเนื้อหาและเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดีมาก และประสิทธิภาพของบทเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.63/80.30

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร นิลศรี (2564) ซึ่งได้ทำการพัฒนางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชาวิทยาศาสตร์เรื่องระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์วิชาวิทยาศาสตร์เรื่องระบบนิเวศที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกิตติ์ พุฒินาทไพศาล และภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ (2562) ซึ่งได้ทำการพัฒนางานวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบเกมตามรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในรายวิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนหา (สมิครพลผดุง) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.97 สูงกว่าก่อนเรียนโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ที่ได้พัฒนาขึ้น โดยผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 โดยประเมินที่มีคะแนนสูงที่สุดคือ 5 คะแนน เนื่องจากบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองมีรูปแบบที่สวยงาม ใช้งานง่าย และผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ จากอุปกรณ์ใด ๆ ที่มีอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้เรียนมีความสะดวกสบายในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญพัทธ์ รังสิริณิตศักดิ์ และภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ (2561) ซึ่งได้ทำการพัฒนางานวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง Microsoft Excel สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาพร หลักเพชร และภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ (2562) ซึ่งได้ทำการพัฒนางานวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับสื่อการสอนมัลติมีเดียในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจินดาราม ผลการวิจัยพบว่า ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น จึงควรนำเนื้อหาในรายวิชาวิทยาการคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาใส่ในบทเรียนให้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยพัฒนาบทเรียนให้สามารถทำงานแบบมี interactive กับนักเรียนให้มากกว่านี้ เช่น มีการโต้ตอบกับนักเรียนมากขึ้น หรือระบบป้องกันเมื่อนักเรียนอาจจะทำการเรียนข้ามหน่วยการเรียนรู้หรือข้ามขั้นตอน เช่น นักเรียนอาจจะกดเข้าไปเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โดยที่ยังไม่ได้เรียนหน่วยที่ 1 มาก่อน ซึ่งอาจเป็นเนื้อหาที่ควรลำดับการเรียน อาจส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นตามที่ควร หรือนักเรียนอาจจะกดทำใบงานหรือแบบทดสอบหลังเรียนโดยที่ยังไม่ได้เรียนจากเนื้อหาหรือสื่อการเรียนที่ได้จัดเตรียมไว้ให้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จักรพันธ์ ทองมูลเนื่อง. (2564). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาวิทยาการ คำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 5(1), 7-19.
- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องความพร้อมในการเรียนรู้โดยการขึ้นาตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ณัฐกิตติ์ พุฒินาไพศาล และภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ. (2562). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบเกมตามรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในรายวิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน เทศบาล 2 วัดเสนหา (สมัครผลผดุง). ใน งานประชุมวิชาการระดับชาติ “การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม” ครั้งที่ 5 (4-5 มีนาคม 2562), 7 หน้า, 1329-1335. มหาสารคาม: คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทศนา แหมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญพัทธ์ รังสิวัตศักดิ์ และภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ. (2561). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง Microsoft Excel สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ธนภัทร นิลศรี. (2564). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนถาวรานุกุล จังหวัดสมุทรสงครามโดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชรีย์ มะแสงสม. (2544). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2545). การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ยิ่งคุณ รอดทิม, กาญจนา บุญภักดี, และศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี. (2558). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่องการเขียนโปรแกรมแบบทางเลือก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รุ่งอรุณ ไสยโสภณ. (2552). การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self- Directed Learning : SDL). กศน. คัมภีร์ กศน.
- วิภาพร หลักเพชร และภานุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ. (2562). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองร่วมกับสื่อการสอนมัลติมีเดีย ในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจินดาราม. ใน งานประชุมวิชาการระดับชาติ “การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม” ครั้งที่ 5 (4-5 มีนาคม 2562), 7 หน้า, 1390-1396. มหาสารคาม: คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สรลาลี สี่ใจดี. (2564). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่อง การออกแบบและเทคโนโลยี ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบนำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- อรอนงค์ เวชจันทร์. (2554). การเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 30, 2564, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/380126>

การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

EXERCISE OF PHYSICAL EDUCATION STUDENTS IN RATTANABUNDIT UNIVERSITY IN THE SITUATION OF CORONAVIRUS DISEASE 2019

วัฒนา สุทธิพันธุ์¹⁾, ประทุม ขอบใจ²⁾, สุจิตรา บุญสวน³⁾, ลักขมี นิมวงษ์^{4)*}

¹⁾⁻³⁾คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ⁴⁾คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Wattana Suthiphan¹⁾, Prathum Chobjai²⁾, Suchitra Boonsuan³⁾, Luxsamee Chimwong^{4)*}

¹⁾⁻³⁾Faculty of Education, Rattana Bundit University

⁴⁾Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University.

*Corresponding author e-mail: meecud38@hotmail.com

Receive : November 13, 2021

Revised: January 20, 2022

Accepted: February 23, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2. เพื่อเปรียบเทียบการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ตามเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1-5 สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต จำนวน 169 คน ได้มาโดยวิธีการเปิดตารางเครซี่มอร์แกน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าความเที่ยงตรง I-CVI เท่ากับ 0.6-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ Independent t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) พบว่า อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.77, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ลำดับที่ 1 คือ ด้านระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x}$ = 2.90, S.D. = 0.84) ลำดับที่ 2 ด้านความแข็งแรงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.59, S.D.=1.06) และด้านความอ่อนตัว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.40, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า ด้านระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ ด้านความแข็งแรงและด้านความอ่อนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยด้านความแข็งแรงและด้านความอ่อนตัวมากกว่าเพศหญิง

คำสำคัญ : การออกกำลังกาย สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นิสิต

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study the exercise of physical education students in Rattana Bundit university in the COVID-19 pandemic situation, 2) to compare the exercise of physical education students in Rattana Bundit university in the COVID-19 pandemic situation by gender. The sample group, derived using Krejcie and Morgan's Table and proportional stratified random sampling, comprised 169 students in Years 1-5 in the Physical Education program at Rattana Bundit University. The research instrument was a questionnaire on the exercise of physical education students in Rattana Bundit university in the COVID-10 situation. The questionnaire's validity and reliability were approved by three experts (I-CVI and Objective= 0.6-1.00, and Cronbach reliability=0.95). The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and Independent t-test.

The results were as follows:

1. The physical education students in Rattana Bundit University in the COVID-19 situation were found to exercise at the level of "sometimes," with an average of ($\bar{x} = 2.77$, S.D. = 1.07). When considered by item, exercising the circulatory and the respiratory systems was found to have the highest frequency with an average of ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = 0.84), followed by strength training, with an average of ($\bar{x} = 2.59$, S.D.=1.06), and flexibility training with an average of ($\bar{x} = 2.40$, S.D. = 0.92) respectively.

2. Regarding the comparison of the exercise of physical education students in Rattana Bundit University in the COVID-19 situation according to gender, it was found that males and females exercised the circulatory and respiratory systems, strength training, and flexibility training at different levels at the statistical significance level of .05. On average, males did strength and flexibility training with higher frequencies than females.

Keywords: Exercise, COVID-19 pandemic, Student

บทนำ

ในปัจจุบันการออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญ และควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้บุคคลมีสุขภาพดี เพราะช่วยให้ระบบไหลเวียนของเลือดดีขึ้นโดยทำให้เลือดไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ได้มากขึ้น ป้องกันโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตต่ำมีภูมิต้านทานโรคดีขึ้น และป้องกันโรคต่าง ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคอ้วน โรคข้อเสื่อม ช่วยในการ

ควบคุมน้ำหนักตัว ทำให้ทรงตัวดีขึ้น และทำให้เคลื่อนไหวคล่องแคล่วขึ้น ช่วยให้ระบบขับถ่ายทำงานได้ดีขึ้นช่วยลดความเครียด ทำให้การนอนหลับพักผ่อนดีขึ้น อีกทั้งช่วยให้ร่างกาย เกิดการเคลื่อนไหว เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด การทำงาน การออกกำลังกายผ่านสื่อแอปพลิเคชัน หรือการเล่นกีฬา การออกกำลังกายแต่ละกิจกรรม ยังส่งผลถึงการมีสุขภาพที่สมบูรณ์ แข็งแรงของร่างกาย จิตใจ อารมณ์

ด้วย (กาญจนาศรี สิงห์ภู, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ กระบวนรัตน์ (2550) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะมีสมรรถนะทางกายที่ดีขึ้น อวัยวะต่าง ๆ ทำหน้าที่ได้ดีจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกโดยติดเชื้อโควิด 19 ในไทยคนแรก กระทรวงสาธารณสุขของไทยประกาศเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2563 พบว่า นักท่องเที่ยวหญิงวัย 61 ปี สัญชาติจีน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่เมืองอู่ฮั่นโดย (ข่าวไทย พีบีเอส, 2563) ต่อมาศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ประกาศการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปาก ซึ่งออกมาขณะที่ผู้ติดเชื้อไอ จาม หรือพูด ทำให้ผู้ที่หายใจเอาละอองเหล่านี้เข้าไปติดเชื้อตามไปด้วย การรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร และสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันโดยมีมาตรการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามสาระสำคัญ คือ สั่งปิดสนามกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย งดกิจกรรมกีฬาที่เป็นกิจกรรมรวมคนจำนวนมากที่มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของโควิด-19 (คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ, 2563) รวมถึงราชกิจจานุเบกษา (2563) กำหนดห้ามหรือจำกัดการดำเนินการ หรือการทำกิจกรรมบางอย่างตามพระราชกำหนด และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงประชาชนได้มีการปรับวิธีการทำงาน และการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่เกิดขึ้น เช่น การจัดการเรียนการสอน การประชุมสัมมนา การเดินทาง การทำงาน การปฏิบัติศาสนกิจ การเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ในสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น โดยมีมาตรการ แนวทาง และวิธีการปฏิบัติประกาศ ให้ประชาชนยึดถือปฏิบัติอยู่อย่างต่อเนื่อง

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้การใช้ชีวิตของทุกคนเปลี่ยนแปลงไปรวมถึงการดูแลสุขภาพ

ของตนเองจากที่เคยออกกำลังกายตามสนามกีฬา สวนสาธารณะถูกปิดตามมาตรการความปลอดภัยเป็นผลให้พฤติกรรมการออกกำลังกายของประชาชนลดลงร้อยละ 46.42 และใช้เวลาออกกำลังกายน้อยกว่า 30 นาที/วัน ความถี่ในการออกกำลังกายน้อยกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 38.82 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่านิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต มีการออกกำลังกายในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) อย่างไร เนื่องจากสถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ใหม่ของทั่วโลกที่ต้องเผชิญ ส่งผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย เนื่องจากไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. เพื่อเปรียบเทียบการออกกำลังกายในสถานการณ์ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ตามเพศ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1-5 สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต จำนวน 292 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1-5 สาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต จำนวน 169 คน ได้มาโดยวิธีการเปิดตารางเครซีเมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน

ตารางที่ 1 การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้นปี	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ชั้นปีที่ 1	65	23	88	37	13	50
ชั้นปีที่ 2	52	22	74	30	13	43
ชั้นปีที่ 3	22	10	32	13	6	19
ชั้นปีที่ 4	27	23	50	16	13	29
ชั้นปีที่ 5	34	14	48	20	8	28
รวม	200	92	292	116	53	169

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

ตัวแปรตาม ได้แก่ การออกกำลังกาย
ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม ความคิดเห็น ของนิสิต เรื่อง การออกกำลังกายในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นิสิตสาขาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง การออกกำลังกายในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และความเหมาะสมของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (I-CVI) ซึ่งมีค่า I-CVI ตั้งแต่ 0.6-1.0

2.3 นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุง

2.4 หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดย

ทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าเท่ากับ 0.95 จากนั้นนำไปเก็บจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

3.2 นัดหมายกับนิสิตเพื่อชี้แจงการตอบ

แบบสอบถาม พร้อมอธิบายเอกสารชี้แจง (Information Sheet) และลงนามในใบยินยอมเข้าร่วม (Consent form) ผ่านระบบออนไลน์ Google meet

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์โดยใช้ Google Form

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศและชั้นปี

4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของรูปแบบการออกกำลังกายของนิสิตสาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

4.3 เปรียบเทียบรูปแบบการออกกำลังกาย ในช่วงโควิด-19 ของนิสิตสาขาพลศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตรายด้าน จำแนกตามเพศ โดยใช้ การทดสอบ Independent t-test

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” ซึ่งมีการวิเคราะห์

และการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละ (%) ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและชั้นปี

ชั้นปี	ชาย (%)	หญิง (%)
1	37 (31.9)	13 (24.5)
2	30 (25.9)	13 (24.5)
3	13 (11.2)	6 (11.3)
4	16 (13.8)	13 (24.5)
5	20 (17.2)	8 (15.1)
รวม	116 (100.0)	53 (100.0)

จากตารางที่ 1 ความถี่ร้อยละของข้อมูล ทั่วไปพบว่า เพศชายชั้นที่ 1 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 เพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เพศชาย ชั้นที่ 2 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 เพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เพศชาย ชั้นที่ 3 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 เพศหญิง

จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 เพศชายชั้นที่ 4 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 เพศหญิง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เพศชายชั้นที่ 5 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 เพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ	2.90	.84	บางครั้ง
ด้านความแข็งแรง	2.59	1.06	นาน ๆ ครั้ง
ด้านความอ่อนตัว	2.40	.92	นาน ๆ ครั้ง
รวม	2.77	1.07	บางครั้ง

จากตารางที่ 2 พบว่า การออกกำลังกายในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนิสิตพลศึกษาอยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.77 ,S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ลำดับที่ 1 มีด้านระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.90, S.D. = 0.84) ลำดับที่ 2 ด้านความแข็งแรง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.59, S.D. = 1.06) และด้านความอ่อนตัว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.40, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{M}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ด้านระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจจำแนกตามรายข้อและเพศ

ด้านระบบไหลเวียนโลหิต และระบบหายใจ	ชาย			หญิง		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. วิ่ง/เดิน	4.03	.95	น้อย	3.98	.97	น้อย
2. ปั่นจักรยาน	2.60	1.47	นาน ๆ ครั้ง	2.38	1.24	นาน ๆ ครั้ง
3. เต้นแอโรบิก	2.59	1.47	นาน ๆ ครั้ง	3.13	1.33	บางครั้ง
4. วายน้ำ	2.16	1.37	นาน ๆ ครั้ง	1.81	1.06	นาน ๆ ครั้ง
5. เต้น TikTok	2.35	1.61	นาน ๆ ครั้ง	2.87	1.54	นาน ๆ ครั้ง
6. เล่นกีฬาต่าง ๆ	4.11	1.09	น้อย	3.70	1.14	น้อย
7. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง	2.99	1.47	บางครั้ง	3.66	1.27	น้อย
8. เล่นสเก็ตบอร์ด	2.14	1.51	นาน ๆ ครั้ง	1.81	1.24	นาน ๆ ครั้ง

จากตารางที่ 3 พบว่า ในด้านระบบไหลเวียนโลหิต และระบบหายใจโดย เพศชาย ลำดับที่ 1 คือ เล่นกีฬาต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.11$, $S.D.=1.09$) ลำดับที่ 2 คือ วิ่ง/เดิน โดย ($\bar{x} = 4.03$, $S.D.=0.95$) ลำดับที่ 3 คือ การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ($\bar{x} = 2.99$, $S.D.=1.47$) รองลงมา

ตามลำดับ เพศหญิง ลำดับที่ 1 คือ วิ่ง/เดิน ($\bar{x} = 3.98$, $S.D.=0.97$) ลำดับที่ 2 เล่นกีฬาต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.70$, $S.D.=1.14$) ลำดับที่ 3 การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ($\bar{x} = 3.66$, $S.D.=1.27$) รองลงมาตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ด้านความแข็งแรงจำแนกตามรายข้อและเพศ

รายการ	ชาย			หญิง		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. บอดี้เวท	3.22	1.40	บางครั้ง	2.72	1.43	บางครั้ง
2. การยกน้ำหนักโดยเครื่องยกน้ำหนัก	2.72	1.45	บางครั้ง	1.91	1.15	นาน ๆ ครั้ง
3. การออกกำลังกายโดยใช้สายยางยืด	2.72	1.39	บางครั้ง	2.25	1.07	นาน ๆ ครั้ง

จากตารางที่ 4 พบว่า ในด้านความแข็งแรง เพศชาย ลำดับที่ 1 บอดี้เวท ($\bar{x} = 3.22$, $S.D.=1.40$) ลำดับที่ 2 การยกน้ำหนักโดยเครื่องยกน้ำหนัก ($\bar{x} = 2.72$, $S.D.=1.45$) และการออกกำลังกายโดยใช้สายยางยืด ($\bar{x} = 2.72$, $S.D. = 1.39$) ตามลำดับ

เพศหญิง ลำดับที่ 1 บอดี้เวท ($\bar{x} = 2.72$, $S.D.=1.43$) ลำดับที่ 2 การออกกำลังกายโดยใช้สายยางยืด ($\bar{x} = 2.25$, $S.D.=1.07$) ลำดับที่ 3 การยกน้ำหนักโดยเครื่องยกน้ำหนัก ($\bar{x} = 1.91$, $S.D.=1.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านความอ่อนตัวจำแนกตามรายชื่อและเพศ

รายการ	ชาย			หญิง		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. โยคะ	2.20	1.43	นาน ๆ ครั้ง	2.26	1.24	นาน ๆ ครั้ง
2. พิลาทิส	2.01	1.35	นาน ๆ ครั้ง	1.55	.93	ไม่เคย
3. ไทชิ	2.03	1.32	นาน ๆ ครั้ง	1.55	.97	ไม่เคย
4. ยิมนาสติก	2.39	1.48	นาน ๆ ครั้ง	2.02	1.22	นาน ๆ ครั้ง
5. รำมวยจีน	1.90	1.36	นาน ๆ ครั้ง	1.36	.71	ไม่เคย
6. ยืดเหยียดแบบอยู่กับที่	3.68	1.34	บ่อย	3.85	1.25	บ่อย
7. ยืดเหยียดโดยมีแรงภายนอกมาช่วย	3.20	1.48	บางครั้ง	2.64	1.35	บางครั้ง
8. ยืดเหยียดแบบเคลื่อนที่	3.08	1.48	บางครั้ง	2.70	1.31	บางครั้ง

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านความอ่อนตัว เพศชาย ลำดับที่ 1 ยืดเหยียดแบบอยู่กับที่ ($\bar{x}=3.68$, S.D.=1.34) ลำดับที่ 2 ยืดเหยียดโดยมีแรงภายนอกมาช่วย ($\bar{x}=3.20$, S.D.=1.48) ลำดับที่ 3 ยืดเหยียดแบบเคลื่อนที่ ($\bar{x}=3.08$, S.D.=1.48) เพศหญิง

ลำดับที่ 1 ยืดเหยียดแบบอยู่กับที่ ($\bar{x}=3.85$, S.D.=1.25) ลำดับที่ 2 ยืดเหยียดแบบเคลื่อนที่ ($\bar{x}=2.70$, S.D.=1.31) ลำดับที่ 3 ยืดเหยียดโดยมีแรงภายนอกมาช่วย ($\bar{x}=2.64$, S.D.=1.35) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความต่างการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตรายด้านจำแนกตามเพศ

รายด้าน		$\bar{x}$	S.D.	t	sig
ด้านระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ	ชาย	2.87	.94	-.30*	.01
	หญิง	2.91	.73		
ด้านความแข็งแรง	ชาย	2.89	1.19	3.24*	.03
	หญิง	2.29	.93		
ด้านความอ่อนตัว	ชาย	2.56	1.08	1.93*	.00
	หญิง	2.24	.75		

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติการทดสอบ Independent t-test พบว่า เพศที่ต่างกัน ทำให้การออกกำลังกายด้านระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ ด้านความแข็งแรงและด้านความอ่อนตัวต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยเพศชาย

มีค่าเฉลี่ยการออกกำลังกาย ด้านความแข็งแรง และด้านความอ่อนตัวมากกว่าเพศหญิง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐาน ได้ดังนี้

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. นิสิตมีการออกกำลังกายในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับบางครั้ง โดยมี ($\bar{x}=2.77, S.D.=1.07$) ซึ่งด้านระบบไหลเวียนโลหิต และระบบหายใจอยู่ในระดับบางครั้ง ส่วนความแข็งแรงและความอ่อนตัว อยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง สอดคล้องกับ กุลธิดา เหมาเพชร (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรม การออกกำลังกายของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านระบบไหลเวียนโลหิต และระบบหายใจโดยรวมอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=2.90$) โดยกิจกรรมที่ทำมากที่สุด คือ การเดิน วิ่ง เล่นกีฬาต่าง ๆ และการเคลื่อนไหวประกอบเพลง สอดคล้องกับกรมอนามัย (2547, ออนไลน์) กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข สำรวจสถานการณ์การออกกำลังกายของคนไทยภายหลังมหกรรมรวมพลังสร้างสุขภาพ ครั้งที่ 1 ผลการสำรวจพบว่า ประเภทของการออกกำลังกายที่นิยมเล่น คือ วิ่ง ฟุตบอล การเดิน

1.2 การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านความแข็งแรงของร่างกายโดยรวมอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=2.59$) โดยกิจกรรมที่ทำมากที่สุด คือ การออกกำลังกายโดยใช้ยางยืด บอดี้เวท และการยกน้ำหนักโดยเครื่องยกน้ำหนัก สอดคล้องกับ ธนอมวงศ์ กฤษณ์เพชร (2539) ที่ได้กล่าวว่า การฝึกด้วยน้ำหนัก หมายถึง การฝึกที่ช่วยส่งเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ

ได้โดยการใช้น้ำหนักเป็นแรงต้านทาน เช่น ดัมเบลล์ บาร์เบลล์ และสอดคล้องกับ กมลมาศ เบญจพลสิทธิ์ และชนินทร์ชัย อินทราภรณ์ (2557) กล่าวถึงการฝึกแรงต้านด้วยยางยืด (Elastic resistance) สามารถนำมาใช้ฝึกเพื่อพัฒนาความแข็งแรงได้จริง

1.3 การออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านความอ่อนตัวของร่างกายโดยรวมอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=2.40$) กิจกรรมที่ทำมากที่สุดคือ การยืดเหยียดแบบอยู่กับที่แบบเคลื่อนที่และยืดเหยียดโดยมีแรงภายนอกมาช่วย สอดคล้องกับ ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์ (2539) ที่กล่าวถึงการฝึกความอ่อนตัวโดยวิธีการยืดเหยียดกล้ามเนื้อคือการยืดแบบเคลื่อนที่ แบบอยู่กับที่ยืดกล้ามเนื้อแบบมีผู้ช่วย

2. การเปรียบเทียบการออกกำลังกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามเพศพบว่า เพศที่ต่างกันทำให้มีการออกกำลังกายต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานของงานวิจัย โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยการออกกำลังกาย ด้านความแข็งแรงและด้านความอ่อนตัวมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับ ศิวะ พลนิล (2555) ได้ศึกษาพฤติกรรม การออกกำลังกายของนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคใต้ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศและสถานที่ศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรม การออกกำลังกายแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตออกกำลังกายอยู่ในระดับบางครั้ง จึงควรจัดโปรแกรมการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับเพศและอายุ โดยเฉพาะ

ระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ ความแข็งแรง
และความอ่อนตัว

2. จากผลวิจัยพบว่า นิสิตชอบกิจกรรมการเดิน
วิ่ง และเล่นกีฬาต่าง ๆ โดยเฉพาะ นิสิตหญิง
ชอบออกกำลังกายประกอบเพลง ส่วน นิสิตชาย
ชอบบอดี้ไวท

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาตัวแปรด้านรูปแบบการออกกำลังกาย
ภายในช่วงโควิด-19 อาจจะมาจากสื่อออนไลน์ เช่น ยูทูบ
ออกกำลังกาย

เอกสารอ้างอิง

- กมลมาศ เบญจพลสิทธิ์ และชนินทร์ชัย อินทราภรณ์. (2557). ผลฉับพลันของการใช้ยางยืดที่มีแรงต้านต่างกันต่อพลังสูงสุด
ของการกระโดดแนวดิ่งในนักกีฬาโอลิมปิกบอลเยาวชนหญิง. *วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*, 16(3), 28-36.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *คลังความรู้สุขภาพ*. ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 4, 2565,
จาก http://healthyeede.moph.go.th/article_list.php?submit=init&id_group=4.
- กรมอนามัย. (2547). *ผลการสำรวจสถานการณ์การออกกำลังกายของคนไทย ภายหลังรวมพลังสร้างสุขภาพ
ครั้งที่ 1*. กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. ค้นเมื่อ ตุลาคม 28, 2564,
จาก <http://dopah.anamai.moph.go.th>.
- กาญจนา ศรีสิงห์. (2555). *ความสำคัญของการออกกำลังกาย*. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 13, 2564,
จาก <http://jaisor.blogspot.com/2012/12/blog-post.html>.
- กุลธิดา เหมเพชร คมกริช เข้าวพานิช พรเพ็ญ ลาโพธิ์ และวาสิฏฐี เทียมเท่าเกิด. (2556). *พฤติกรรม การออกกำลังกาย
กายของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. การประชุมวิชาการแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 10.
- ข่าวไทยพีบีเอส. (2563). *วันที่ไทยรู้จัก COVID-19*. ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 4, 2565, จาก <https://news.thaibps.or.th/content/290347>.
- คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ. (2563). *ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง สั่งปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว
(ฉบับที่ 2)*. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 13, 2564, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/im_commands/im_commands05.pdf.
- เจริญ กระบวนรัตน์. (2550). *ยางยืดชีวิตพิชิตโรค*. กรุงเทพฯ : แกรนด์สปอร์ต กรุ๊ป.
- ถนอมวงศ์ ฤกษ์พันธ์ และจรรยา มีสิน. (2536). *หลักการกำหนดการออกกำลังกาย*. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษา
และสันทนาการ*, 36(5), 9-12.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). *ประกาศและคำสั่งของจังหวัดที่ออกโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติ
โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๗)*. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 13, 2564,
จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/152/T_0002.PDF.
- ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์. (2539). *สมรรถภาพทางกายและทางกีฬา*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนกีฬาเวชศาสตร์
คณะแพทย ศิริราชพยาบาล.
- ศิวัช พลนิล. (2555). *บทความวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*. ค้นเมื่อ
พฤศจิกายน 13, 2564, จาก <http://tahcabpom.blogspot.com/2012/08/blog-post.html>.

การพัฒนาสารสกัดจากวัชพืชเพื่อการควบคุมหญ้าอย่างหลังออก

DEVELOPMENT OF WEED EXTRACTS FOR POST-EMERGENT PAINTED SPURGE CONTROL

นิตยา วานิก¹⁾, จิราพร โพธิ์งาม^{2)*}

¹⁾⁻²⁾ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Nittaya Wanikon¹⁾, Jiraporn Phongam^{2)*}

¹⁾⁻²⁾ Faculty of Sciences and Technology, Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: jiraporn@kru.ac.th

Receive : October 19, 2021

Revised: November 22, 2021

Accepted: December 30, 2021

บทคัดย่อ

การพัฒนาสารสกัดจากวัชพืชเพื่อการควบคุมหญ้าอย่างหลังออก ด้วยการทดสอบชนิดของสารสกัดที่ควบคุมหญ้า (Euphorbia heterophylla L.) วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) จำนวน 3 ซ้ำ ประกอบด้วย 6 กรรมวิธี ได้แก่ การพ่นด้วยสารสกัดด้วยน้ำจากใบวัชพืชแห้ง 5 ชนิด ดังนี้ สาบเสือ (Chromolaena odorata (L.) R.M.King & H.Rob.) กะเพราผี (Hyptis suaveolens (L.) Poit.) หญ้าสาบ (Praxelis clematidea R.M. King & H. Rob.) หญ้าละออง (Vernonia cinerea (L.) Less.) และผักเสี้ยนผี (Cleome viscosa L.) ที่มีอัตราส่วน 1:2 ใบวัชพืชแห้ง : น้ำกลั่น เท่ากับ 1 กรัมต่อน้ำ 2 มิลลิลิตร) เปรียบเทียบกับการไม่พ่นสาร พบว่า สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งให้ผลการควบคุมหญ้าอย่างหลังออกดีที่สุด เมื่อพิจารณาจากความสูง น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง และการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมด้วยสายตา

ส่วนการทดสอบหาอัตราส่วนของสารสกัดใบหญ้าสาบที่เหมาะสมในการควบคุมหญ้ายาง โดยวางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) จำนวน 3 ซ้ำ ประกอบด้วย 4 กรรมวิธี ได้แก่ การใช้อัตราส่วนของสารสกัดใบหญ้าสาบแห้ง 1:3 และ 1:4 เปรียบเทียบกับการใช้สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และการไม่พ่นสาร พบว่า การใช้สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และ 1:3 ทำให้ความสูงของหญ้ายาง น้ำหนักสด และน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง และประสิทธิภาพในการควบคุมหญ้ายางไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ดังนั้นหญ้าสาบจึงเป็นพืชที่มีศักยภาพในการนำมาทำสารสกัดสำหรับควบคุมหญ้ายางโดยใช้อัตราส่วน 1:3

คำสำคัญ: สารสกัดจากพืช การควบคุมวัชพืชหลังออก หญ้าสาบ หญ้ายาง

ABSTRACT

This study aimed to develop weed extracts for post-emergent painted spurge control. A test to find the types of the extract controlling the painted spurge was proceeded through Completely Randomized Design (CRD) with 3 replications, consisting of 6 treatments including the use of aqueous extracts from 5 dry weed leaves, namely siam weed (*Chromolaena odorata* (L.)

R.M.King & H.Rob.), wild spikenard (*Hyptis suaveolens* (L.) Poit.), praxelis (*Praxelis clematidea* R.M King & H. Rob.), little ironweed (*Vernonia cinerea* (L.) Less.) and wild caia (*Cleome viscosa* L.) with the ratio of 1:2 (dry weed leaves : distilled water: 1g : 2 ml) compared with no plant extract. The result showed that the dry praxelis leaves extract had the best control effect on the post-emergent painted spurge when considering plant height, fresh and dry weight of painted spurge and visual weed control efficacy.

The test for the ratio of the praxelis leaf extract suitable for controlling the *painted spurge* was proceeded through the experiment planned by Completely Randomized Design (CRD) with 3 replications, consisting of 4 treatments of 1:3 and 1:4 of dry praxelis leaf extract ratios. Compared with the use of the dry praxelis leaf extracts, the 1:2 ratio and no plant extract, it was found that the use of 1:2 and 1:3 ratio of the dry praxelis leaf extracts gave no significant difference in plant height, fresh and dry weight of the painted spurge and efficacy to control painted spurge. Therefore, the praxelis appeared potential to make aqueous plant extracts for controlling the painted spurge at a ratio of 1:3.

Keywords: Plant extract, Post-emergent weed control, Praxelis, Painted spurge

บทนำ

วัชพืชจัดว่าเป็นศัตรูพืชที่สำคัญชนิดหนึ่งของการผลิตพืช ซึ่งวัชพืชต้องการปัจจัยในการเจริญเติบโตเช่นเดียวกับพืชจึงส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชทำให้ผลผลิตของพืชลดลง เกษตรกรจึงต้องหาวิธีการควบคุมวัชพืชเพื่อลดการแข่งขันของวัชพืชลง ในปัจจุบันการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชเป็นวิธีการที่มีความสะดวก ประหยัด รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง และในปี 2563 ประเทศไทยได้มีการนำเข้าสารเคมีกำจัดวัชพืชในปริมาณ 58 เปอร์เซ็นต์ ของวัตถุดิบทางการเกษตรทั้งหมด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564) ซึ่งในการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชของเกษตรกรนั้นมีเพียง 0.1 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่จะไปถึงศัตรูเป้าหมาย แต่อีก 99.9 เปอร์เซ็นต์จะปนเปื้อนสู่สภาพแวดล้อม รวมทั้งการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชที่ไม่ถูกวิธี และใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในปริมาณที่สูงเกินจำเป็นต่อเนื่องเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรโดยตรง

และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ (สุธาสินี อึ้งสูงเนิน, 2558)

หญ้ายางเป็นวัชพืชที่พบโดยทั่วไปทั้งในพื้นที่ทำการเกษตร โดยเฉพาะในพืชเศรษฐกิจ หญ้ายางจัดว่าเป็นวัชพืชที่สำคัญในข้าวโพด ข้าวฟ่าง เต้าย ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ละหุ่ง ทานตะวัน งา มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด ฝ้าย ปอ มันฝรั่ง ปาล์ม น้ำมัน ยางพาราและยาสูบ ซึ่งในไร่ข้าวโพดหญ้ายางยังเป็นวัชพืชที่รบกวนรุนแรง ทำให้ผลผลิตข้าวโพดลดลง 21 เปอร์เซ็นต์ รวมทั้งพื้นที่ไม่ทำการเกษตรหญ้ายางถูกจัดว่าเป็นวัชพืชร้ายแรงชนิดหนึ่ง โดยมีการแพร่กระจายสูง มีการเจริญเติบโตได้ดี พบทั้งพื้นที่แห้งแล้ง พื้นที่ชื้นแฉะ และพบโดยทั่วไปในทุกภาคของประเทศ นอกจากนี้หญ้ายางเป็นวัชพืชชนิดหนึ่งที่ต้านทานต่อสารเคมีกำจัดวัชพืช ได้แก่ glyphosate, pendimethalin, atrazine, alachlor และ acetochlor (เสนห์ เครือแก้ว และคณะ, 2537; จรรยา มณีโชติ และคณะ, 2554; กลุ่มวิจัยวัชพืช,

2555; ธัญชนก จงรักไทย และคณะ, 2556; สิริชัย สารวิจารณ์, 2560)

ในปัจจุบันได้มีการศึกษาพบว่าพืชและวัชพืชหลายชนิดมีการสร้างสารทุติยภูมิบางชนิดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชข้างเคียงเมื่อพืชเหล่านี้ปลดปล่อยสารชนิดนั้นออกมา จึงเรียกสารชนิดนั้นว่า สารอัลลีโลพาธิก (allelopathic substance) (สุชาติสาครรัตน์, มปป.) ซึ่งถ้านำพืชหรือวัชพืชเหล่านี้มาสกัดสารอัลลีโลพาธิก เพื่อใช้ในการควบคุมวัชพืชจะเป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจในการนำมาใช้ทดแทนสารเคมีกำจัดวัชพืช พืชดังกล่าวมีทั้งพืชและวัชพืช ได้แก่ พืชในวงศ์กะเพรา พืชส่วนวัชพืช ได้แก่ ดอียดิง สาบเสือ ขี้เก๋ย่น หญ้าคา แมงลักคา ผักเสี้ยนดอกม่วง ไมยราบ หญ้าขน และหมอน้อย โดยใช้วิธีการสกัดและสารสกัดที่แตกต่างกันไป สำหรับสารที่ใช้ในการสกัดนั้น ได้แก่ น้ำ เอทานอล และสารอื่น ๆ (จุฑามาศ ศุภพันธ์ และวีระเกียรติ ทรัพย์มี, 2557; บุญรอด ชาดิยานนท์ และคณะ, 2557; สุขุมลย์ เลิศมงคล, 2558; อีรารัตน์ แซ่มชัยพร และคณะ, 2560; อินทรา ชุตแก้ว และคณะ, 2559; อังศยา พรหมมา และคณะ, 2560)

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการศึกษาชนิดของวัชพืชที่มีศักยภาพในการนำมาทำสารสกัดเพื่อใช้ในการควบคุมการเจริญเติบโตของหญ้ายางและทราบประสิทธิภาพในการนำสารสกัดจากวัชพืชมาควบคุมหญ้ายาง ซึ่งจะเป็นทางเลือกในการควบคุมวัชพืชอีกทางหนึ่ง อันจะนำไปสู่การลดหรือทดแทนการใช้สารเคมี ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการลดการใช้สารเคมี รวมถึงการลดการใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นพิษต่อเกษตรกรและสภาพแวดล้อม ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพปลอดภัยต่อการบริโภคและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนให้เกษตรกรใช้เป็นทางเลือกที่ดีและปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของสารสกัดจากวัชพืชที่มีศักยภาพในการนำมาทำสารสกัดสำหรับควบคุมการเจริญเติบโตของหญ้ายาง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าของสารสกัดจากใบแห้งของสาบเสือ กะเพราผี หญ้าสาบ หญ้าละออง และผักเสี้ยนผี ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้ายาง ด้านความสูง น้ำหนักสด น้ำหนักแห้ง และศึกษาประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายางของสารสกัดในสภาพโรงเรือน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเตรียมวัชพืชสำหรับทดสอบ

เก็บรวบรวมเมล็ดหญ้ายาง ในสภาพธรรมชาติ นำเมล็ดมาเพาะในกล่องพลาสติกขนาด (กว้างxยาวxสูง) 18x28x8 เซนติเมตร โดยให้ความชื้นด้วยการฉีดพ่นน้ำให้เป็นละอองฝอยจนเมล็ดมีรากงอกประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนที่เพาะใช้ระยะเวลาประมาณ 3 วัน แล้วจึงนำเมล็ดที่งอกดังกล่าวย้ายลงปลูกในถาดเพาะกล้าขนาด 105 หลุม ในวัสดุปลูก (พีทมอส) รดน้ำทุกวันจนกระทั่งหญ้ายางมีใบจริง 1-2 ใบ อายุประมาณ 7-10 วัน หลังเพาะ เตรียมไว้สำหรับนำไปทดสอบ

2. การเตรียมสารสกัดจากใบวัชพืช

เก็บต้นวัชพืช ได้แก่ สาบเสือ กะเพราผี หญ้าสาบ หญ้าละออง และผักเสี้ยนผี ในสภาพธรรมชาติ เลือกใช้เฉพาะใบวัชพืช นำมาทำความสะอาดโดยการล้างน้ำให้สะอาด อบแห้งด้วยตู้อบลมร้อน (hot air oven) อุณหภูมิ 50 - 55 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 48 ชั่วโมง แล้วนำมาบดด้วยเครื่องบดไฟฟ้า ยี่ห้อ National ให้ละเอียด ต่อกจากนั้นนำใบวัชพืชแห้งที่บดแล้วไปสกัดด้วยน้ำกลั่น ในอัตราส่วนน้ำหนักใบวัชพืชบดแห้งต่อปริมาตรของน้ำกลั่นตามแต่ละการทดลอง ได้แก่ อัตราส่วน 1:2 (ใบวัชพืชแห้ง :

น้ำกลั่น เท่ากับ 1 กรัมต่อน้ำกลั่น 2 มิลลิลิตร) 1:3 (ใบวชิพพืชแห้ง : น้ำกลั่น เท่ากับ 1 กรัมต่อน้ำกลั่น 3 มิลลิลิตร) 1:4 (ใบวชิพพืชแห้ง : น้ำกลั่น เท่ากับ 1 กรัมต่อน้ำกลั่น 4 มิลลิลิตร) นำไปหมักไว้ในตู้เย็นเป็นเวลา 72 ชั่วโมง กรองสารสกัดด้วยกระดาษกรอง Whatman เบอร์ 93 แล้วจึงนำสารสกัดจากใบวชิพพืชแห้งที่ได้ไปทดสอบกับต้นกล้าวชิพพืชที่เตรียมไว้ (เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ และคณะ, 2559)

3. การทดสอบการควบคุมวชิพพืช

3.1 การทดสอบหาชนิดของสารสกัดใบวชิพพืชที่ใช้ควบคุมหญ้ายาง

วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) จำนวน 3 ซ้ำ ประกอบด้วย 6 กรรมวิธี ได้แก่ การพ่นด้วยสารสกัดจากใบสาบเสือแห้ง การพ่นด้วยสารสกัดใบกะเพราแห้ง การพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้ง การพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าละอองแห้ง และการพ่นด้วยสารสกัดใบผักเสี้ยนผี ที่มีอัตราส่วน 1:2 เปรียบเทียบกับการไม่พ่นสารเป็นตัวแทนควบคุม

นำต้นกล้าหญ้ายางที่เตรียมไว้สำหรับทดสอบจากข้อ 1 จำนวน 28 ต้นต่อกรรมวิธีต่อซ้ำ ทำการพ่นสารสกัดจากใบวชิพพืชตามแต่ละกรรมวิธี ลงบนต้นหญ้ายางที่งอกแล้ว 7-10 วัน หลังเพาะหรือมีใบจริง 1-2 ใบ แล้วทำการเก็บข้อมูล

3.2 การทดสอบหาอัตราส่วนที่เหมาะสมของสารสกัดจากใบหญ้าสาบที่ใช้ควบคุมหญ้ายาง

นำสารสกัดจากใบหญ้าสาบที่สามารถควบคุมหญ้ายางได้ในผลการทดสอบในข้อที่ 3.1 วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) จำนวน 3 ซ้ำ ประกอบด้วย 4 กรรมวิธี ได้แก่ การพ่นด้วยสารสกัดจากใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2, 1:3 และ 1:4 เปรียบเทียบกับการไม่พ่นสารเป็นตัวแทนควบคุม

นำต้นกล้าหญ้ายางที่เตรียมไว้สำหรับทดสอบจากข้อ 1 จำนวน 21 ต้นต่อกรรมวิธีต่อซ้ำ ทำการพ่นสารสกัดจากใบหญ้าสาบตามแต่ละกรรมวิธี ลงบน

ต้นหญ้ายางที่งอกแล้ว 7-10 วัน หลังเพาะหรือมีใบจริง 1-2 ใบ แล้วทำการเก็บข้อมูล

3.3 การทดสอบสารสกัดจากใบหญ้าสาบใบสาบเสือและใบหญ้าละอองที่ใช้ควบคุมหญ้ายาง

นำสารสกัดจากใบหญ้าสาบที่สามารถควบคุมหญ้ายางได้ในผลการทดสอบในข้อที่ 3.2 และสารสกัดจากใบสาบเสือและใบหญ้าละอองที่สามารถควบคุมหญ้ายางได้ในผลการทดสอบในข้อที่ 3.1 วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) จำนวน 3 ซ้ำ ประกอบด้วย 4 กรรมวิธี ได้แก่ การพ่นด้วยสารสกัดจากใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 การพ่นด้วยสารสกัดจากใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 และการพ่นด้วยสารสกัดจากใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 เปรียบเทียบกับการไม่พ่นสารเป็นตัวแทนควบคุม

นำต้นกล้าหญ้ายางที่เตรียมไว้สำหรับทดสอบจากข้อ 1 จำนวน 21 ต้นต่อกรรมวิธีต่อซ้ำ ทำการพ่นสารสกัดจากใบสาบเสือ ใบหญ้าสาบและใบหญ้าละออง ตามแต่ละกรรมวิธี ลงบนต้นหญ้ายางที่งอกแล้ว 7-10 วันหลังเพาะหรือมีใบจริง 1-2 ใบ แล้วทำการเก็บข้อมูล

4. การเก็บข้อมูล

4.1 วัดความสูงของหญ้ายางที่ทำการทดสอบก่อนและหลังพ่นสารสกัด 7 และ 14 วันหลังพ่นสาร

4.2 ชั่งน้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายางที่ทดสอบ โดยเก็บเกี่ยวหญ้ายางที่ทดสอบหลังพ่นสารสกัด 14 วัน

4.3 เก็บข้อมูลประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายาง : ให้คะแนนโดยวิธีประเมินด้วยสายตาตามระดับ 0-10 ตามลักษณะที่ปรากฏดังนี้โดย

0 = ควบคุมไม่ได้

1-3 = ควบคุมได้เล็กน้อย

4-6 = ควบคุมได้ปานกลาง

7-9 = ควบคุมได้ดี

10 = ควบคุมได้สมบูรณ์

เก็บข้อมูล 2 ครั้ง ที่ระยะ 1 และ 7 วันหลังพ่นสารสกัดจากใบวชิพ

ผลการวิจัย

1. การทดสอบการควบคุมวชิพ

1.1 การทดสอบหาชนิดของสารสกัดจากใบวชิพที่ใช้ในการควบคุมหญา

ความสูงของหญา ในการทดสอบการควบคุมหญา โดยใช้สารสกัดจากใบวชิพ 5 ชนิด ได้แก่ สาบเสือ กะเพราผี หญาสาบหญาละออง และผักเสี้ยนผี โดยใช้อัตราส่วน 1:2 พบว่า ก่อนและหลังพ่นสาร 7 และ 14 วัน ความสูงและความสูงที่เพิ่มขึ้นของหญา มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95, 95 และ 99 % ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสาร โดยต้นหญา ก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบกะเพราผีแห้ง จะมีความสูงมากกว่าต้นหญา ก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้ง และก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้ง (7.03, 6.45 และ 6.25 เซนติเมตร ตามลำดับ) แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับต้นหญาที่ไม่พ่นสาร และเมื่อพ่นสารสกัดจากใบวชิพทั้ง 5 ชนิด พบว่า หลังการพ่นสาร 7 วัน ความสูงของต้นหญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญาสาบแห้ง เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มของต้นหญาที่ไม่ได้พ่นสาร (1.21 และ 2.47 เซนติเมตร ตามลำดับ) ส่วนหลังการพ่นสาร 14 วัน ความสูงของต้นหญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญาสาบแห้ง เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มของต้นหญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบกะเพราผีแห้ง การไม่พ่นสาร และการพ่นด้วยสารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้ง ซึ่งความสูงที่เพิ่มขึ้นเป็น 0.93, 2.15, 2.20 และ 2.45 เซนติเมตร ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

น้ำหนักรากและน้ำหนักแห้งของหญา จากการทดสอบพบว่า น้ำหนักรากและน้ำหนักแห้งของหญา หลังพ่นสารสกัดจากใบวชิพ ทั้ง 5 ชนิด มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสาร โดยหญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญาสาบแห้ง มีน้ำหนักสดน้อยกว่า น้ำหนักสดของหญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้ง สารสกัดใบกะเพราผีแห้ง การไม่พ่นสาร และการพ่นด้วยสารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้ง ซึ่งน้ำหนักสดของหญา เป็น 4.94, 7.29, 7.81, 7.86 และ 8.92 กรัมต่อ 28 ต้น ตามลำดับ ส่วนหญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญาสาบแห้ง มีน้ำหนักแห้งน้อยกว่า น้ำหนักแห้งของหญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้ง สารสกัดใบกะเพราผีแห้ง การไม่พ่นสาร และการพ่นด้วยสารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้ง ซึ่งมีน้ำหนักแห้งเท่ากับ 1.34, 2.13, 2.56, 2.57 และ 2.74 กรัมต่อ 28 ต้น ตามลำดับ นอกจากนี้ หญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญาละอองแห้ง มีน้ำหนักแห้งน้อยกว่า หญา ที่พ่นด้วยสารสกัดใบกะเพราผีแห้ง การไม่พ่นสาร และการพ่นด้วยสารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้ง (ตารางที่ 2)

ประสิทธิภาพการควบคุมหญาของสารสกัด

จากการทดสอบประสิทธิภาพการควบคุมหญา ของสารสกัดด้วยน้ำจากใบวชิพทั้ง 5 ชนิด ที่มีอัตราส่วน 1:2 เมื่อประเมินด้วยสายตาหลังพ่นสาร 1 และ 7 วัน พบว่า ประสิทธิภาพในการควบคุมหญาของสารสกัดใบวชิพทั้ง 5 ชนิด ที่มีอัตราส่วน 1:2 มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสาร ซึ่งการประเมินที่ 1 วัน หลังการพ่นสารสกัด พบว่า การพ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้ง สารสกัดใบหญาสาบแห้ง และสารสกัดใบหญาละอองแห้ง มีประสิทธิภาพในการควบคุมหญา ได้ดีกว่าการพ่นด้วยสารสกัดใบกะเพราผีแห้ง และการไม่พ่นสาร ซึ่งมีระดับคะแนนการประเมินด้วยสายตา เป็น 4.67, 4.67, 4.33, 1.67 และ 0.00 ตามลำดับ และการประเมินที่ 7 วัน หลังการพ่นสารสกัด พบว่า การพ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้ง สารสกัดใบหญาสาบแห้ง และสารสกัดใบหญาละอองแห้ง มีประสิทธิภาพในการควบคุมหญา ได้ดีกว่าการพ่นด้วยสารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้ง สารสกัดใบกะเพราผีแห้ง

และการไม่พ่นสาร ซึ่งมีระดับคะแนนการประเมินด้วย
สายตาเป็น 3.67, 3.67, 3.33, 1.33, 1.00 และ 0.00
ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

จากผลการทดสอบหาชนิดของวัชพืชที่เหมาะสม
ในการนำมาทำสารสกัดควบคุมหญ้ายางนั้น พบว่า

สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งให้ผลดีที่สุดเมื่อนำมาใช้
ทั้งในด้านน้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง
น้อยกว่าการไม่พ่นสารรวมถึงความสูงของหญ้ายาง
เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการไม่พ่นสาร และให้ประสิทธิภาพ
การควบคุมหญ้ายางดีกว่าการไม่พ่นสาร

ตารางที่ 1 ผลของสารสกัดจากใบวัชพืชแห้ง 5 ชนิด ที่มีต่อความสูงของหญ้ายาง

ชนิดของสารสกัด	ความสูงก่อนพ่น สาร (ซม.)	ความสูงที่เพิ่มขึ้น (ซม.)	
		7 วันหลังพ่น	14 วันหลังพ่น
การไม่พ่นสาร	6.61 ^{ab}	2.47 ^b	2.20 ^b
สารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	6.25 ^a	1.85 ^{ab}	1.70 ^{ab}
สารสกัดใบกะเพราแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	7.03 ^b	2.23 ^{ab}	2.15 ^b
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	6.52 ^{ab}	1.21 ^a	0.93 ^a
สารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	6.68 ^{ab}	1.44 ^{ab}	1.72 ^{ab}
สารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	6.45 ^a	2.24 ^{ab}	2.45 ^b
F-test	*	*	**
CV (%)	5.83	42.54	23.90

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ด้วย DMRT
*,** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลของสารสกัดจากใบวัชพืชแห้ง 5 ชนิด ที่มีต่อน้ำหนักสด และน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง

ชนิดของสารสกัด	น้ำหนักของหญ้ายาง (กรัม/28 ต้น)	
	น้ำหนักสด	น้ำหนักแห้ง
การไม่พ่นสาร	7.86 ^{bc}	2.57 ^c
สารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	7.29 ^{bc}	2.13 ^{bc}
สารสกัดใบกะเพราแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	7.81 ^{bc}	2.56 ^c
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	4.94 ^a	1.34 ^a
สารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	6.11 ^{ab}	1.73 ^{ab}
สารสกัดใบผักเสี้ยนผีแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	8.92 ^c	2.74 ^c
F-test	**	**
CV (%)	12.16	13.85

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 99 % ด้วย DMRT
** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพของสารสกัดใบวชิชพืชแห้ง 5 ชนิด ที่มีผลต่อหญ้าจาก การประเมินด้วยสายตา

ชนิดของสารสกัด	การประเมินการควบคุมด้วยสายตา	
	1 วันหลังพ่น	7 วันหลังพ่น
การไม่พ่นสาร	0.00 ^a	0.00 ^a
สารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	4.67 ^d	3.67 ^b
สารสกัดใบกะเพราแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	1.67 ^{ab}	1.00 ^a
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	4.67 ^d	3.67 ^b
สารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	4.33 ^{cd}	3.33 ^b
สารสกัดใบผักเสี้ยนแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	2.3 ^{bc}	1.33 ^a
F-test	**	**
CV (%)	56.38	60.08

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 99 % ด้วย DMRT

** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

1.2 การทดสอบหาอัตราส่วนที่เหมาะสมของสารสกัดจากใบหญ้าสาบที่ใช้ควบคุมหญ้ายาง

จากการทดสอบสารสกัดใบวชิชพืชแห้งทั้ง 5 ชนิด ที่มีอัตราส่วน 1:2 นั้น พบว่า การพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้ง ทำให้ความสูงของหญ้ายางหลังพ่นสารสกัด 7 และ 14 วัน เพิ่มขึ้นน้อยกว่าความสูงของหญ้ายางที่ไม่ได้พ่นสาร รวมทั้งทำให้น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง ที่มีการพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งน้อยกว่าการไม่พ่นสาร แต่การควบคุมหญ้ายางของสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่ประเมินด้วยสายตาหลังพ่นสาร 1 และ 7 วัน มีประสิทธิภาพดีกว่าการไม่พ่นสารจึงนำผลการทดสอบที่ได้มาทำการทดสอบต่อไปเพื่อหาอัตราส่วนของสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่เหมาะสมต่อการควบคุมหญ้ายาง โดยใช้อัตราส่วน 1:3 และ 1:4 เปรียบเทียบกับสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และการไม่พ่นสาร

ความสูงของหญ้ายาง จากการทดสอบพบว่าความสูงก่อนพ่นสาร และความสูงของหญ้ายางที่เพิ่มขึ้นหลังพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2, 1:3 และ 1:4 หลังพ่นสาร 7 และ 14 วัน มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95, 95 และ 99 % ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสาร

โดยต้นหญ้ายางก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 มีความสูงมากกว่าต้นหญ้ายางก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งในอัตราส่วน 1:4 (7.41 และ 6.17 เซนติเมตร ตามลำดับ) แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับต้นหญ้ายางที่ไม่พ่นสาร และต้นหญ้ายางก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 (6.25 และ 6.33 เซนติเมตร ตามลำดับ) และเมื่อมีการพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2, 1:3 และ 1:4 พบว่า หลังพ่นสารสกัด 7 วัน ต้นหญ้ายางมีความสูงเพิ่มขึ้นโดยความสูงของต้นหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2, 1:3 และ 1:4 เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มของต้นหญ้ายางที่ไม่ได้พ่นสาร (0.67, 0.77, 0.91 และ 1.54 เซนติเมตร ตามลำดับ) ส่วนหลังพ่นสารสกัด 14 วัน ต้นหญ้ายางมีความสูงเพิ่มขึ้น โดยความสูงของต้นหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และ 1:3 เพิ่มขึ้นน้อยกว่าต้นหญ้ายางที่ไม่พ่นสาร (0.45, 0.42 และ 1.47 เซนติเมตร ตามลำดับ) (ตารางที่ 4)

น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง จากการทดสอบด้วยการพ่นสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2, 1:3 และ 1:4 หลังพ่นสาร 14 วัน

พบว่าน้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายางมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสารโดยการพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และ 1:3 ทำให้หญ้ายางมีน้ำหนักสดเป็น 2.45 และ 2.19 กรัมต่อ 21 ต้น ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าหญ้ายางที่ไม่ได้พ่นสาร

ที่มีน้ำหนักสดเป็น 4.12 กรัม ต่อ 21 ต้น ส่วนการพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และ 1:3 ให้น้ำหนักแห้งของหญ้ายางเป็น 0.49 และ 0.51 กรัมต่อ 21 ต้น ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าหญ้ายางที่ไม่ได้พ่นสารที่มีน้ำหนักแห้ง เป็น 1.23 กรัมต่อ 21 ต้น (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 4 ผลของสารสกัดจากใบหญ้าสาบแห้งในอัตราส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อความสูงของหญ้ายาง

ชนิดของสารสกัด	ความสูงก่อนพ่น สาร (ซม.)	ความสูงที่เพิ่มขึ้น (ซม.)	
		7 วันหลังพ่น	14 วันหลังพ่น
การไม่พ่นสาร	6.25 ^{ab}	1.54 ^b	1.47 ^b
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	7.41 ^b	0.67 ^a	0.45 ^a
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3	6.33 ^{ab}	0.77 ^a	0.42 ^a
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:4	6.17 ^a	0.91 ^a	0.91 ^{ab}
F-test	*	*	**
CV (%)	8.62	31.48	36.84

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ด้วย DMRT
*,** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลของสารสกัดจากใบหญ้าสาบแห้งในอัตราส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อน้ำหนักสด และน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง

สารสกัดใบหญ้าสาบ	น้ำหนักของหญ้ายาง (กรัม/21 ต้น)	
	น้ำหนักสด	น้ำหนักแห้ง
การไม่พ่นสาร	4.12 ^b	1.23 ^b
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	2.45 ^a	0.49 ^a
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3	2.19 ^a	0.51 ^a
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:4	3.21 ^{ab}	0.82 ^{ab}
F-test	*	**
CV (%)	22.76	22.67

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ด้วย DMRT
*,** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ตามลำดับ

ประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายางของสารสกัด
จากการทดสอบประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายางของสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วนต่าง ๆ เมื่อการประเมินด้วยสายตาหลังพ่นสาร 1 และ 7 วันพบว่า ประสิทธิภาพในการควบคุมหญ้ายางของสาร

สกัดใบหญ้าสาบแห้งทั้ง 3 อัตราส่วนมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสาร ซึ่งการประเมินหลังพ่นสารสกัด 1 วันพบว่า การพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2, 1:3 และ 1:4 มีประสิทธิภาพในการควบคุมหญ้ายาง

ได้ดีกว่าการไม่พ่นสาร ซึ่งมีระดับคะแนนการประเมินด้วยสายตาเป็น 5.00, 5.00, 4.67 และ 0.00 ตามลำดับ ส่วนการหลังการพ่นสารสกัด 7 วัน พบว่า การพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และ 1:3

มีประสิทธิภาพในการควบคุมหญ้าอย่างได้ดีกว่าการพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:4 และการไม่พ่นสาร ซึ่งมีระดับคะแนนการประเมินด้วยสายตาเป็น 3.00, 2.67, 1.00 และ 0.00 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ผลของประสิทธิภาพสารสกัดจากใบหญ้าสาบแห้งในอัตราส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อหญ้าจากการประเมินด้วยสายตา

สารสกัดใบหญ้าสาบ	การประเมินการควบคุมด้วยสายตา	
	1 วันหลังพ่น	7 วันหลังพ่น
การไม่พ่นสาร	0.00 ^a	0.00 ^a
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	5.00 ^b	3.00 ^c
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3	5.00 ^b	2.67 ^c
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:4	4.67 ^b	1.00 ^b
F-test	**	**
CV (%)	7.88	17.29

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 99 % ด้วย DMRT

** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ตามลำดับ

จากการทดสอบแสดงให้เห็นว่าการพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 ให้น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง และให้ประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายางจากการประเมินการควบคุมด้วยสายตา ไม่แตกต่างกับการใช้สารสกัดใบหญ้าสาบแห้ง ที่มีอัตราส่วน 1:2 ดังนั้นในการเลือกใช้สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งเพื่อควบคุมหญ้ายางหลังออกจึงควรใช้ในอัตราส่วน 1:3

1.3 การทดสอบสารสกัดจากใบหญ้าสาบใบสาบเสือและใบหญ้าละอองที่ใช้ควบคุมหญ้ายาง

จากการทดสอบสารสกัดใบวชิพแห้งทั้ง 5 ชนิดที่มีอัตราส่วน 1:2 และการทดสอบสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งทั้ง 3 อัตราส่วน (1:2, 1:3 และ 1:4) จึงนำผลจากการทดสอบทั้งสองดังกล่าวมาทำการทดสอบต่อไป เพื่อเปรียบเทียบสารสกัดใบวชิพแห้งทั้ง 3 ชนิด (สาบเสือ หญ้าสาบ และหญ้าละออง) ที่มีอัตราส่วนที่เหมาะสมกับการควบคุมหญ้ายางโดยการทดสอบประกอบด้วย 4 กรรมวิธี ได้แก่ การใช้สารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 การใช้

สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 และการใช้สารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 เปรียบเทียบกับการไม่พ่นสาร

ความสูงของหญ้ายาง จากการทดสอบพบว่าความสูงของหญ้ายางก่อนพ่นสารสกัดใบวชิพแห้งทั้ง 3 ชนิด และความสูงของหญ้ายางที่เพิ่มขึ้นหลังพ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 และสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 หลังฉีดพ่นสาร 7 และ 14 วัน มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95, 99 และ 99 % ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับการไม่พ่นสารโดยต้นหญ้ายางก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 มีความสูงมากกว่าต้นหญ้ายางที่ไม่พ่นสาร (7.09 และ 6.46 เซนติเมตร ตามลำดับ) แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับต้นหญ้ายางก่อนพ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 (7.03 และ 6.85 เซนติเมตร ตามลำดับ) และเมื่อมีการพ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2

สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 และสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 หลังพ่นสาร 7 วัน พบว่าความสูงของต้นหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 เพิ่มขึ้นน้อยกว่าต้นหญ้ายางที่ไม่พ่นสาร ต้นหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และพ่นด้วยสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 (1.33, 2.26, 2.31

และ 2.76 เซนติเมตร ตามลำดับ) ส่วนหลังพ่นสาร 14 วัน ทำให้ความสูงของต้นหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มของต้นหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 (1.16, 2.54 และ 3.21 เซนติเมตร ตามลำดับ) (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ผลของสารสกัดจากใบวัชพืชแห้ง 3 ชนิด ในอัตราส่วนต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสูงของหญ้ายาง

ชนิดของสารสกัด	ความสูงก่อนพ่นสาร (ซม.)	ความสูงที่เพิ่มขึ้น (ซม.)	
		7 วันหลังพ่น	14 วันหลังพ่น
การไม่พ่นสาร	6.46 ^a	2.26 ^b	1.85 ^{ab}
สารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	7.03 ^{ab}	2.76 ^b	3.21 ^c
สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3	6.85 ^{ab}	1.33 ^a	1.16 ^a
สารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	7.09 ^b	2.31 ^b	2.54 ^{bc}
F-test	*	**	**
CV (%)	5.74	12.98	11.64

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ด้วย DMRT
*, ** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และ 99 % ตามลำดับ

น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายางจากการทดสอบด้วยการพ่นสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 และสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 โดยหลังพ่นสาร 14 วัน พบว่า น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายางมีความแตกต่างกันทางสถิติระดับความเชื่อมั่น 99% เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสาร ซึ่งหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 มีน้ำหนักสดน้อยกว่าหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 (4.50, 8.30 และ 10.47 กรัมต่อ 21 ต้นตามลำดับ) ส่วนน้ำหนักแห้งของหญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 มีน้ำหนักแห้งต่ำกว่าหญ้ายางที่ไม่มีการพ่นสาร (1.04 และ 2.03 กรัมต่อ 21 ต้น ตามลำดับ) และต่ำกว่า

หญ้ายางที่พ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 และสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 (2.00 และ 2.03 กรัมต่อ 21 ต้นตามลำดับ) (ตารางที่ 8)

ประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายางของสารสกัด

จากการทดสอบประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายางของสารสกัดจากใบวัชพืชแห้งทั้ง 3 ชนิด ที่มีความเข้มข้นต่าง ๆ เมื่อการประเมินด้วยสายตาหลังพ่นสาร 1 และ 7 วัน พบว่า ประสิทธิภาพในการควบคุมหญ้ายางของสารสกัดใบสาบเสือแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 และสารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % เมื่อเปรียบเทียบกับ การไม่พ่นสาร ซึ่งการประเมินที่ 1 วัน หลังการพ่นสาร พบว่า การพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 มีประสิทธิภาพในการควบคุมหญ้ายาง

ได้ดีกว่าการไม่พ่นสารและมีประสิทธิภาพในการควบคุม
หญ้ายางได้ดีกว่าการพ่นด้วยสารสกัดใบสบเสื่อแห้ง
ที่มีอัตราส่วน 1:2 ซึ่งมีระดับคะแนนการประเมิน
ด้วยสายตาเป็น 4.67, 0.00 และ 3.00 ตามลำดับ
ส่วนการประเมินที่ 7 วัน หลังการพ่นสาร พบว่า การพ่น
ด้วยสารสกัดใบหญ้าสบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3

มีประสิทธิภาพในการควบคุมหญ้ายางได้ดีกว่า
การไม่พ่นสาร การพ่นด้วยสารสกัดใบสบเสื่อแห้ง
ที่มีอัตราส่วน 1:2 และสารสกัดใบหญ้าละอองแห้ง
ที่มีอัตราส่วน 1:2 ซึ่งมีระดับคะแนนการประเมินด้วย
สายตาเป็น 3.67, 0.00, 1.67 และ 1.33 ตามลำดับ
(ตารางที่ 9)

ตารางที่ 8 ผลของสารสกัดจากใบวัชพืช 3 ชนิด ในอัตราส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อน้ำหนักสด และน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง

ชนิดของสารสกัด	น้ำหนักของหญ้ายาง (กรัม/21 ต้น)	
	น้ำหนักสด	น้ำหนักแห้ง
การไม่พ่นสาร	7.01 ^{ab}	2.03 ^b
สารสกัดใบสบเสื่อแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	10.47 ^c	2.79 ^c
สารสกัดใบหญ้าสบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3	4.50 ^a	1.04 ^a
สารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	8.30 ^{bc}	2.00 ^b
F-test	**	**
CV (%)	12.14	12.78

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 99 % ด้วย DMRT

** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ผลของประสิทธิภาพสารสกัดจากใบวัชพืชใบวัชพืช 3 ชนิด ในอัตราส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อหญ้ายาง จากการประเมินด้วยสายตา

ชนิดของสารสกัด	การประเมินการควบคุมด้วยสายตา	
	1 วันหลังพ่น	7 วันหลังพ่น
การไม่พ่นสาร	0.00 ^a	0.00 ^a
สารสกัดใบสบเสื่อแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	3.00 ^b	1.67 ^b
สารสกัดใบหญ้าสบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3	4.67 ^c	3.67 ^c
สารสกัดใบหญ้าละอองแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2	3.67 ^{bc}	1.33 ^{ab}
F-test	**	**
CV (%)	14.42	30.00

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยใน column เดียวกันมีตัวอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 99 % ด้วย DMRT

** มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาสารสกัดจากวัชพืช
เพื่อคุมหญ้ายางหลังออก สรุปได้ว่า หญ้าสบเป็นวัชพืช
ที่มีศักยภาพในการนำมาทำสารสกัดเพื่อควบคุม
หญ้ายางหลังออกได้ในสภาพโรงเรือนทดลอง
เช่นเดียวกับการทดลองของ สุรเชษฐ พันธ์ใส (2554)

ได้ศึกษาผลของสารสกัดด้วยน้ำจากใบหญ้าสบ
ที่อัตราต่าง ๆ ต่อการเจริญเติบโตของต้นกล้าพืช
ทดสอบหลังออก พบว่า สารสกัดจากใบหญ้าสบแห้ง
ที่มีอัตราสูง ๆ (1:10) มีผลยับยั้งความยาวราก
ของต้นกล้า และความยาวลำต้นของพืชทดสอบ
ได้โดยเฉลี่ย 89.46 และ 79.35 % ตามลำดับ และผล

การยับยั้งน้ำจะเกิดจากสารเคมีที่มีอยู่ในใบหญ้าสาบ ซึ่ง ธมลวรรณ เทพคุณ และคณะ (2562) ได้รายงานว่าใบหญ้าสาบมีสารสำคัญเป็นสารประกอบฟีนอลิก มีปริมาณสารรวมอยู่ในช่วง 45.23 ถึง 63.96 มิลลิกรัม สมมูลของกรดแกลลิกต่อน้ำหนักพืช (mg GAE/g of Extract) และเมื่อนำสาบม่วงคลุกดินที่ความเข้มข้น 1:10 จะสามารถยับยั้งการงอกและความยาวลำต้นของหญ้าตีนนกและกันจ้าวได้ 100 % สอดคล้องกับ สุรเชษฐ พัฒใส (2554) ได้ศึกษาการคลุกใบหญ้าสาบแห้งกับดินในอัตรา 1: 10 สำหรับปลูกพืชทดสอบ 6 ชนิด ให้ผลการยับยั้งความยาวรากของต้นกล้าและความยาวลำต้นของพืชทดสอบโดยเฉลี่ยเป็น 87.20 และ 69.25 % ตามลำดับ สำหรับการทดลองนี้การพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:3 ทำให้น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของหญ้ายาง และให้ประสิทธิภาพการควบคุมหญ้ายางไม่แตกต่างกับการพ่นด้วยสารสกัดใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วน 1:2 ดังนั้น ในการเลือกใช้สารสกัดใบหญ้าสาบแห้งเพื่อควบคุมหญ้ายางหลังออก

จึงควรใช้ในอัตราส่วน 1:3 ถึงแม้จะมีอัตราส่วนที่เข้มข้นน้อยกว่าก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

1. การทดสอบครั้งนี้เป็นการทดลองในสภาพโรงเรือนและวัชพืชชนิดเดียวเท่านั้น จึงควรมีการทดลองใช้สารสกัดเหล่านี้ในสภาพไร่ เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพของสารในการควบคุมวัชพืชและทดสอบผลของสารสกัดต่อพืชปลูก รวมทั้งในแปลงปลูกพืชมีวัชพืชหลายชนิดที่ต้องการควบคุม

2. การทดสอบครั้งนี้เป็นการทดลองสกัดสารด้วยน้ำโดยสกัดจากใบวัชพืชแห้งเท่านั้น จึงควรมีการทดลองใช้สารชนิดอื่น ๆ เช่น เอทานอล และส่วนอื่น ๆ ของพืช เช่น ราก ลำต้น หรือทุกส่วนของพืช มาใช้สกัดสาร และนำไปทดสอบประสิทธิภาพของสารในการควบคุมวัชพืชทั้งในสภาพโรงเรือนและสภาพไร่ต่อไป

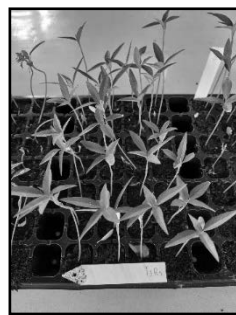
ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาสารสกัดเพื่อนำมาใช้ควบคุมวัชพืช และยังเป็นการนำวัชพืชมาใช้ให้เกิดประโยชน์



ก.



ข.



ค.



ง.



จ.



ฉ.

ภาพที่ 1 ลักษณะของหนุ่อย่างเมื่อได้รับสารสกัดจากใบวชพืชแห้ง 5 ชนิด ที่มีอัตราส่วน 1:2 หลังพ่นสาร 7 วัน

ก. การไม่ใช้สารสกัด

ข. สารสกัดจากใบสาบเสือ

ค. สารสกัดจากใบกะเพราผี

ง. สารสกัดจากใบหญ้าสาบ

จ. สารสกัดจากใบหญ้าละออง

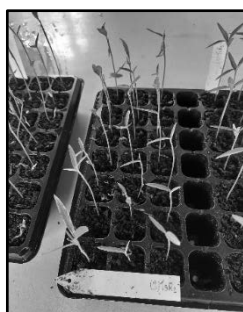
ฉ. สารสกัดจากใบผักเสี้ยนผี



ก.



ข.



ค.



ง.

ภาพที่ 2 ลักษณะของหนุ่อย่างเมื่อได้รับสารสกัดจากใบหญ้าสาบแห้งที่มีอัตราส่วนต่าง ๆ หลังพ่นสาร 7 วัน

ก. การไม่ใช้สารสกัด ข. สารสกัดที่มีอัตราส่วน 1:2

ค. สารสกัดที่มีอัตราส่วน 1:3 ง. สารสกัดที่มีอัตราส่วน 1:4

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มวิจัยวัชพืช. (2555). **คำแนะนำการควบคุมวัชพืชและการใช้สารกำจัดวัชพืช ปี 2554**. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย : กรุงเทพฯ.
- จรรยา มณีโชติ วนิดา ธารณวิไล สุพัตรา ชาววงจักร ยุทธวรรณ อนันตมณี และสิริชัย สาธุวิจารณ์. (2554). **สถานการณ์การระบาดและการจัดการวัชพืชด้านทานสารกำจัดวัชพืชไกลโฟเสท**. รายงานผลงานวิจัย ประจำปี 2554 สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช. กรมวิชาการเกษตร. 953 – 962.
- จุฑามาศ ศุภพันธ์ และวีระเกียรติ ทรัพย์มี. (2557). ผลของสารสกัดจากวัชพืชบางชนิดต่อการงอกและการแบ่งเซลล์ของข้าววัชพืช. **วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร, 45 (2 พิเศษ)**, 185-188.
- เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ ธนัสสันท์ พูนไพบูลย์ และกมลภรณ์ บุญถาวร. (2559). ผลของสารสกัดด้วยน้ำจากสาบเสือ ต่อพืชทดสอบและการใช้ต้นคลุกลิดิน เพื่อควบคุมวัชพืชในนาข้าว. **วารสารวิชาการเกษตร 34(3)**, 244-252.
- ธมลวรรณ เทพคุณ มนัชญา พิมพ์ศรี และสุพรรณิกา อินตะนันท์. (2562). สารประกอบฟีนอลิกและผลอัลลีโลพาตีของสาบม่วงคลุกลิดินต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืช. **แก่นเกษตร, 47(ฉบับพิเศษ 1)**, 73-78.
- ธีรรัตน์ เข้มชัยพร ธีรวัฒน์ พลายะหาร และสุภาพร สอนอินตะ. (2560). ผลของสารสกัดจากต้นหมอน้อย (*Vernonia cinerea*(L.) Less) ที่มีต่อการแบ่งเซลล์แบบไมโทซิสของรากหอม และการเจริญเติบโตของวัชพืชบางชนิด. **วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้, 8(2)**, 398-407.
- ธัญชนก จงรักไทย ศิริพร ชิงสนธิพร และกาญจนา พฤษพันธ์. (2556). **ฐานวิทยาของเมล็ดวัชพืชสกุล น้ำนมราชสีห์ Euphorbia**. รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2556 สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช. กรมวิชาการเกษตร. 2106 – 2120.
- บุญรอด ชาดิยานนท์ เฉลิมชัย วงศ์วัฒนะ และสมเกียรติ พรพิสุทธิมาศ. (2557). ผลของสารสกัดด้วยน้ำจากใบพืชวงศ์กะเพราบางชนิดต่อการงอกของเมล็ด และการเจริญเติบโตของต้นกล้าหญ้าจรจอบดอกเหลือง (*Pennisetum setosum* L.). **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 6(3)**, 121-132.
- สิริชัย สาธุวิจารณ์. (2560). **สถานการณ์ความต้านทานสารกำจัดวัชพืชของวัชพืชในแหล่งปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญและการจัดการ**. รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2560 สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช. กรมวิชาการเกษตร. 1215 – 1224.
- เสนห์ เครือแก้ว อำนาจ ชินเชษฐ เฉลียว ดิษฐสันเทียะ สมพงษ์ ดิษฐสันเทียะ และอทิญา ภมรจันทร์. (2537). การเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดเมื่อปลูกร่วมกับถั่วเขียว และมีการแข่งขันกับหญ้าในสภาพไร่และฝนตกน้อย. **วารสารวิชาการเกษตร, 12(3)**, 203-212.
- สุขุมลย์ เลิศมงคล. (2558). ผลทางอัลลีโลพาติกของผักเสี้ยนดอกม่วงต้นสดและต้นแห้งต่อการงอกและการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกและผักโขมหนาม. **วารสารวิจัย, 8(1)**, 1-6.
- สุชาติ สาธุรัตน์. (มปป.). **Allelopathy : อีกหนึ่งทางเลือกในการควบคุมวัชพืช**. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 26, 2564, จาก <https://dspace.bru.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/3998/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%20Allelopathy%20-%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B8%B2.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

- สุธาสินี อึ้งสูงเนิน. (2558). ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีศัตรูพืช. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 9(1), 50-63.
- สุรเชษฐ พัฒนใส. (2554). ผลทางอัลลีโลพาที่จากหญ้าสาบต่อการงอก และการเจริญเติบโตของพืชปลูกบางชนิด. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร ปี 2559 – 2563. ค้นเมื่อ มกราคม 4, 2564 จาก <http://www.oae.go.th/view/1/%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%95/TH-TH>.
- อินทิรา ชุตแก้ว กนกรัตน์ บุญรักษา และปรียานุช สำลี. (2559). ผลของสารสกัดหยาบจากไมยราบและหญ้าขนต่อการงอกและการเติบโตของต้อยติ่ง. แก่นเกษตร, 44 (ฉบับพิเศษ 1), 777-782.
- อัญญา พรหมมา ศิริพร ช้างสนธิพร ธัญชนก จงรักไทย และเอกรัตน์ ธนุทอง. (2560). ประสิทธิภาพสารสกัดพลู (*Piper betle* L.) เพื่อควบคุมวัชพืช. รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2560 สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช. กรมวิชาการเกษตร. 929-943.

ข้อกำหนดการเขียนต้นฉบับใน “วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี”

คำแนะนำการเขียนต้นฉบับ

“วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” กำหนดออกเป็น ราย 6 เดือน (มกราคม-มิถุนายน และกรกฎาคม-ธันวาคม) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความทางวิชาการ ได้แก่ บทความวิจัย (research article) บทความวิชาการปริทรรศน์ (review article) บทความวิจัยสื่อสารอย่างสั้น (short communication) และบทความวิชาการ ให้แก่ครู อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และแนวคิดระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจ

ผลงานทางวิชาการจะต้องไม่เคยลงพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น

กำหนดการรับพิจารณาบทความ

1. กำหนดระยะเวลาส่งต้นฉบับ
 - 1.1 ฉบับที่ 1 ส่งบทความระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน
 - 1.2 ฉบับที่ 2 ส่งบทความระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน
2. บทความ **เปิดรับจากบุคคลภายใน และบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี** โดยผู้สมัครต้องชำระค่าธรรมเนียมในการลงวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี บทความละ 3,500 บาท
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จะรับพิจารณาบทความต่อเมื่อผู้สมัครได้ชำระค่าธรรมเนียมในการลงวารสารวิชาการฯ ให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้วเท่านั้น
4. ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาบทความแล้ว แต่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เจ้าของบทความต้องรับผิดชอบในการจ่ายค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ เงินค่าธรรมเนียมในการสมัครลงวารสารวิชาการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จะไม่คืนให้แก่ผู้สมัคร

หมายเหตุ การโอนเงิน ให้โอนเข้าบัญชีธนาคารกรุงไทย สาขากาญจนบุรี ชื่อบัญชี “วารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” เลขที่ 713-0-63225-9 พร้อมส่งหลักฐานการโอนเงินไปยัง สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 70 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71190 หรือทางโทรสารหมายเลข 0 3453 4030 และโทรสอบถามที่หมายเลข 0 3453 4030

การเตรียมต้นฉบับ (ท่านสามารถดาวน์โหลดรูปแบบการเขียนบทความได้ที่ www.kru.ac.th/journal/)

มหาวิทยาลัยได้กำหนดรูปแบบการเขียนบทความที่จะลงวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. การจัดเค้าโครงหน้ากระดาษ ขนาด A4 จำนวนไม่เกิน 10 หน้า
2. กรอบของข้อความหน้ากระดาษ ระยะของหน้ากระดาษในแต่ละหน้ากำหนดดังนี้
 - ระยะขอบบน 1.25 นิ้ว , ระยะขอบล่าง 1.0 นิ้ว
 - ระยะขอบซ้าย 1.25 นิ้ว , ระยะขอบขวา 1.0 นิ้ว
3. การใช้แบบตัวอักษรและการจัดหน้า มีรายละเอียดดังนี้
 - 3.1 ตัวอักษรใช้แบบ TH Sarabun PSK เท่านั้นตลอดทั้งบทความ
 - 3.2 หมายเลขหน้า อยู่ด้านขวาล่าง
 - 3.3 การย่อหน้า ส่วนปก (บทคัดย่อ, Abstract) ย่อ 7 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 8 ส่วนเนื้อหา ย่อ 4 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 5
4. รายละเอียดต่าง ๆ ของบทความกำหนดดังนี้
 - 4.1 ชื่อเรื่อง (Title)
 - ภาษาไทย กำหนดขีดขอบซ้าย ขนาด 18 พอยต์, ตัวหนา
 - ภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์ใหญ่) กำหนดขีดขอบซ้าย ขนาด 18 พอยต์, ตัวหนา
 - 4.2 ชื่อผู้นิพนธ์ (Author)
 - ชื่อผู้นิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดขีดขอบซ้าย, ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา
 - ชื่อหน่วยงานของผู้นิพนธ์ทุกลำดับ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดขีดขอบซ้าย, ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา

เช่น นักศึกษาระดับ.....สาขา.....มหาวิทยาลัย.....หรือ

อาจารย์.....สาขา.....มหาวิทยาลัย.....
 - 4.3 บทคัดย่อ (Abstract)
 - 1) บทคัดย่อ และ Abstract กำหนดวางไว้ขีดซ้าย, ขนาด 14 พอยต์, ตัวหนา
 - 2) เนื้อความของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) บรรทัดแรกจัดย่อหน้า โดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.50 นิ้ว ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา และบรรทัดต่อไปกำหนดขีดซ้าย
 - 4.4 คำสำคัญ (Keyword) ระบุนภาษาไทย ขนาดตัวอักษร 14 พอยต์, ตัวหนา ขีดขอบซ้าย เลือกใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับบทความ

5. เนื้อหา

5.1 รายงานการวิจัย ส่วนของเนื้อหาทั้งหมด ควรประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) บทนำ
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) ขอบเขตของการวิจัย
- 4) วิธีดำเนินการวิจัย
 - การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) ผลการวิจัย
- 6) สรุปและอภิปรายผล
- 7) ข้อเสนอแนะ
- 8) เอกสารอ้างอิง

5.2 บทความวิชาการ ควรประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) บทนำ
- 2) สารประเด็นต่าง ๆ
- 3) สรุปผลและอภิปรายผล
- 4) เอกสารอ้างอิง

ชื่อหัวข้อ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 14 พอยต์, ตัวหนา

ส่วนของเนื้อความ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 14 พอยต์, ตัวธรรมดา แบ่งเป็น 2 คอลัมน์ (ระยะห่างระหว่างคอลัมน์ 0.75 ซม. หรือ 0.3 นิ้ว)

6. ภาพประกอบ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ ตารางภาพจะต้องชัดเจน (ถ้าเป็นตารางใหญ่พิมพ์แบบเต็มขอบ) แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ภาพถ่ายควรเป็นภาพขาว – ดำ มีคำอธิบายภาพประกอบ
7. เอกสารอ้างอิง/References
เรียงลำดับชื่อผู้แต่งจาก ก-ฮ ตามลำดับ (ในกรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทย) แล้วตามด้วยนามสกุลผู้แต่งจาก A-Z (ในกรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ)

หมายเหตุ นักศึกษาที่ส่งบทความวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ หรือวารสารนิพนธ์ จะต้องมีคำรับรองจากประธาน หรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์หลักให้พิจารณาลงพิมพ์เผยแพร่

การส่งต้นฉบับ

โปรดสมัครส่งบทความเพื่อการพิจารณาลงตีพิมพ์เผยแพร่ใน “วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” ในระบบ <https://www.kru.ac.th/journal/> พร้อมทั้งจัดส่งสำเนาไฟล์ต้นฉบับแนบมา 1 ชุด และใบสำคัญการโอนเงินค่าธรรมเนียมในการลงวารสารวิชาการ ส่งมาตามที่อยู่ด้านล่างนี้

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

เลขที่ 70 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง

จังหวัดกาญจนบุรี 71190

(โทรศัพท์ 034 534 030, 0-3453-4059-60 ต่อ 211 , 213 โทรสาร 034 534 030)

ออนไลน์ : www.kru.ac.th/journal/

อีเมลล์ : krujournal@hotmail.com

ผลงานของท่านจะได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิตรงในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 3 ท่าน หากบทความที่ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่เป็นเอกฉันท์ ฝ่ายจัดทำวารสารจะดำเนินการจัดส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี ถ้ามีส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขกองบรรณาธิการจะแจ้งให้ท่านทราบเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เมื่อผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วบทความจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากกองบรรณาธิการแล้วเท่านั้นจึงจะนำมาตีพิมพ์ในวารสาร หลังการจัดพิมพ์แล้วเสร็จ ท่านจะได้รับวารสารจำนวน 1 ฉบับ

$$\left. \vphantom{\int_0^1} \right\}$$

ตัวอย่างการจัดรูปแบบบทความวิจัย

ชื่อเรื่องภาษาไทย TH Sarabun PSK ขนาด 18 จัดชิดขอบซ้าย ตัวหนา

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ TH Sarabun PSK ขนาด 18 จัดชิดขอบซ้าย ตัวหนา

ชื่อผู้เขียนภาษาไทย จินดา พรหมโชติ¹⁾ , ²⁾ , ³⁾ ,

นักศึกษา ¹นักศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,

หรือ อาจารย์ ²⁾คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,

3) สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เขต 3 (เชียงใหม่) กระทรวงอุตสาหกรรม

ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ Jinda Prommachod¹⁾,²⁾,³⁾

¹⁾Master Student Science Education. Faculty of Science and Technology.
Kanchanaburi Rajabhat University,

²⁾Faculty of Science and Technology, Kanchanaburi Rajabhat University,

³⁾Office of Primary Industries and Mines, Region 3 (Chiang Mai), Ministry of Industry.

1.25 นิ้ว

1 นิ้ว

บทคัดย่อ(TH Sarabun PSK ขนาด 14 หน้า)

[illegible]

คำสำคัญ : กกกกกก กกกกกกกกกกกก กกกกกกกกกกกกกก

1 นิ้ว

[illegible]

บทนำ

[illegible][illegible]

ภาพที่ 1 แสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำของลำห้วยกระเสียว

ตารางที่ 1 แสดงตำแหน่งและลักษณะจุดเก็บตัวอย่าง

ที่	ชื่อ จุดเก็บ	พิกัดจุดเก็บตัวอย่าง		ลักษณะบริเวณ
		ละติจูด	ลองจิจูด	

วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อ 4 ตัวอย่าง

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
 អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
 អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
 អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
 អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

ย่อ 4 ตัวอักษร - การเก็บรวบรวมข้อมูล

[illegible]

ย่อ 4 ตัวอักษร - การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อ 4 ตัวอย่าง

ผลการวิจัย

ข้อ 4 ตัวอย่าง

កកក
 កកក
 កកក
 កកក

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

[illegible]

ข้อเสนอแนะ

[illegible]

เอกสารอ้างอิง

- กองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กฎ ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 29, 2553, จาก http://www.reo05monre.com/.../water_quality_standard_narmpiwdin.htm
- คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2537). กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาสื่อ กองส่งเสริมและเผยแพร่.
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากระเสียว. (2555). ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน. ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 11, 2555, จาก <http://www.Krasaew.co.th>.
- American Public Health Association, American Water Works Association, & Water Environment Federation. (2005). **Standard methods for the examination of water and wastewater (21st ed.)**. American Public Health Association. Washington.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความประจำปี

1	ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์	สังข์รักษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
2	รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวณี	อมรจิตสุวรรณ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
3	รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพร	ตันณีกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
4	รองศาสตราจารย์ ดร.วาณี	ชัยวัฒนสิน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5	รองศาสตราจารย์ ดร.กรณีย์พล	วิวรรธมมงคล	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
6	รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา	บุญส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
7	รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์	แสงเลิศอุทัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
8	รองศาสตราจารย์ ดร.ทิวต์	มนิโชติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
9	รองศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ	เอี่ยมสะอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
10	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.ชนาธิป	ชินะนาวิน	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
11	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทกฤษณ์	บุญช่วย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
12	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดาราวรรณ	ญาณะนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
13	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ	คังคะศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
14	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา	พัชตะ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
15	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย	อินตะไชยวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
16	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร	ถาวรธวัช	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม-ชัยนาท
17	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกายกาวี	ศรีจินดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
18	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรัณศุภมาส	เอ่งฉ้วน	มหาวิทยาลัยสมิทธิ
19	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ	ชุมแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
20	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา	ทองนิล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
21	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย	พิลึก	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
22	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระยศ	แข็งขัน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
23	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล	นุชนวรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
24	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์	วันลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
25	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีระศักดิ์	ลีละพัฒนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
26	ดร.โหมยง	โต๊ะทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
27	ดร.มธุรส	ปราบไพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
28	ดร.วิโรจน์	ตระกูลพิทักษ์กิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
29	ดร.จิรัชมา	วิเชียรปัญญา	มหาวิทยาลัยรังสิต

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Journal of Kanchanaburi Rajabhat University

ความเป็นมา

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นวารสารทางวิชาการ เริ่มออกฉบับแรก เมื่อปี พ.ศ. 2555 โดยอยู่ในความรับผิดชอบของบัณฑิตวิทยาลัย ต่อมาปี พ.ศ. 2556 ได้โอนมาให้สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการจนกระทั่งวารสารมีอายุครบ 3 ปี จึงส่งเข้ารับประเมินคุณภาพวารสารวิชาการ รอบที่ 3 (พ.ศ. 2558-2562) ผลการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้รับการรับรองคุณภาพจัดอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre (TCI)) ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2563 ได้รับการรับรองคุณภาพจัดอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 สาขา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ปี 2563-2567

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ไปใช้ในการพัฒนาสังคมและประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมบทความทางวิชาการที่น่าสนใจและมีคุณค่าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ทางวิชาการระหว่างคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป

นโยบาย

บทความที่เสนอตีพิมพ์ต้องเป็นบทความที่มีคุณค่าทางวิชาการเป็นบทความที่เสนอถึงความคิดหรือหลักการใหม่ ที่เป็นไปได้และมีทฤษฎีประกอบสนับสนุนอย่างเพียงพอ หรือเป็นบทความทางวิชาการที่น่าสนใจ มีประโยชน์ต่อคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป โดยผู้เขียนเป็นผู้รวบรวมและเรียบเรียง

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

การเผยแพร่ มอบให้ห้องสมุดสถาบันการศึกษาและหน่วยงานของรัฐ และทางเว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

สถานที่ติดต่อ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
70 ม. 4 ถ.กาญจนบุรี-ไทรโยค ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71190
โทรศัพท์ 0-3453-4030, 0-3453-4059-60 ต่อ 211, 213 โทรสาร 0-3453-4030
สมัครออนไลน์ที่ <http://kru.ac.th/journal/>

บทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

จัดพิมพ์โดย ฐานราชการ 39/6 ซอยโรงน้ำแข็ง ถ.แสงชูโต ต.บ้านใต้ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71000
RAJAKAN 081-941-2356

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Journal of Kanchanaburi Rajabhat University

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2565 ISSN 2286-7589

บทความวิชาการ

พัฒนาการของกฎหมายและศาลของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน.....173

พรรณรัตน์ โสธรประภากร พัฒนัญญ์ สังข์ประไพ กิจบดี ก้องเบญจบุษ และอารีรัตน์ วิสโล

ฉ้อโกงการซื้อขายออนไลน์.....185

อัจฉรา สิทธิบุรณานญา อุมารพร สิทธิบุรณานญา นิราพร บุญพูล และสิริมงคล จันทร์ดิษฐ์

บทความวิจัย

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยมอเตอร์ไซค์ของจังหวัดกาญจนบุรี.....198

ชัยวุฒิ ชัยฤกษ์

การรับรู้ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.....214

ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจหลังใช้บริการโรงแรม

ภัทราวุฒิ โนรี และมณฑาทินิ ชูบวงษ์

ทัศนคติ ความเป็นมิตรของเจ้าบ้าน และการรับรู้ต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ส่งผล.....228

ต่อความเต็มใจที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเพศทางเลือก

กันต์ธีร รุจธนวิวัฒน์ และเลิศพร ภาวะสกุลิ

การพัฒนากลยุทธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....242

มณี ชินณรงค์ ศุภลักษณ์ ฉินตระกูล กานต์พิชชา รุ่งเรือง ธนพล รัตนวงศ์คำ สุทธิญา นิสารัญญ และฝน นนทโกวิทย์

การจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว255

จังหวัดกาญจนบุรี

เหมือนใจหวัง ลัจจา

ความต้องการในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคด.....264

อภิชาติ สุขอราม วัชชัย ตีลี จุฬาลักษณ์ รักพงษ์ และผณินทร์ มาศสิริรินทร์

ระบบสารสนเทศจัดการกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี274

มนต์สวรรค์ พลอยมุกดา ชนกฤต มิตร์สงเคราะห์ แพรว พิมพ์โพธิ์ และวรากร ราชชา

การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด288

เรื่อง ไมโครบีบีเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองปากโลง

ปถมภรณ์ ไทยโพธิ์ศรี และศรัทธวรรณ ประทุมเกตุ

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาไพทอน300

รายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน

พฤตภณ วุฒิสุข และภาณุวัฒน์ ศรีไชยเลิศ

การออกกํายกายของนิสิตพลศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019315

วัฒนา สุทธิพันธุ์ ประทุม ขอบใจ สุจิตรา บุญสวน และลักษมี ฉิมวงษ์

การพัฒนาสารสกัดจากพืชเพื่อการควบคุมเหี้ยอย่างหลังออก.....324

นิตยา วานิกร และจิราพร โพธิ์งาม